

**Dovrefjell
nasjonalparkstyret**

Møteinnkalling

Utvalg: **Dovrefjell nasjonalparkstyret**
Møtested: Norsk Villreinsenter Nord, stort møterom, Hjerking
Dato: 28.03.2022
Tidspunkt: 10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til fmopdovrefjell@statsforvalteren.no.

Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Arkiv- saksnr
ST 1/2022	Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden, valg av et medlem til å godkjenne protokollen	
ST 2/2022	Referatsaker	
RS 1/2022	Dovre NP - Fokstugu LVO - skjøtselsplan for Kongevegen / Pilegrimsleden - referat fra møte i prosjektgruppa, 13.01.22	2021/6459
RS 2/2022	Utbetaling av tilskudd - verdiskaping basert på naturarven - Kari Marie Jenstad	2022/1592
RS 3/2022	Årsrapport tjenestesalg 2021 NVS til nasjonalparkstyrene	2019/3019
RS 4/2022	Årsrapport 2020 for tjenestesalg - informasjonsarbeid for Dovrefjell nasjonalparkstyre og Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	2019/3019
RS 5/2022	Årsrapport 2021 - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP	2020/12518
RS 6/2022	Søknad - status som nasjonalparkkommune og aktør under merkevaren Norges nasjonalparker	2021/12403
RS 7/2022	Klage på vedtak - Knutshø LVO - Flåman NR - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - tilsyn av seter og utkjøring av saltstein - Stig Roger Nilsen	2021/11998
RS 8/2022	Klage på vedtak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - 2021 - 2022 - kjøring med hundespenn - Tommy Fagerli	2021/10577
RS 9/2022	Merknader til søknader fra Nordveggen og Kari Marie Jenstad - verdiskaping basert på naturarven	2022/1592
RS 10/2022	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til hytte - Snøfjellstjønnvegen 642 - Jens Erik Bjerke	2022/1697
ST 3/2022	Delegerte vedtak	
DS 1/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til seter - Orkeldalsvegen 677 - Helge Aleksander Smeby Sæther	2021/11617
DS 2/2022	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Kongsvoll LVO - 2022 - 2025 - snødekt mark - Dovrevegen 2800 Støldalen - Tord Bretten	2021/12565
DS 3/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - snødekt mark - utkjøring av saltstein - Kvitstenhøa beitelag - Knut Ryhaug	2022/1525
DS 4/2022	Delegert sak - tillatelse 2022 - 2025 - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - transport i forbindelse med vedlikehold av hytte - Snøfjellstjønnvegen 999 - Martin Lund Øien	2021/4557
DS 5/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - snødekt mark - transport til seter - Orkeldalsvegen 677 - Helge Aleksander Smeby Sæther	2021/11617
DS 6/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til seter på Storvollen gbnr 230/1/82 - Kakelldalen - Sverre Oddløyken	2021/12144

Utvalgs- saksnr	Innhold	Arkiv- saksnr
DS 7/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - barmark - tilsyn og vedlikehold av utleiehytte - Elgsjøhytta - Vinstradalsvegen 1772 - Oppdal Jæger og Fiskarlag	2022/804
DS 8/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - snødekt mark - transport til bu ved Depltjønnan - Tommy Kristoffersen	2022/1131
DS 9/2022	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - transport til hytte - Dovrevegen 3684 - Ivar Håker	2021/12953
DS 10/2022	Delegert sak - dispensasjon / fornying - Drivdalen LVO - 2022 - motorferdsel snødekt mark - gbnr 58/1 - Vårstigen 245 Søgarssætra - Oppdal - Ola Husa Risan	2020/11629
DS 11/2022	Delegert sak - dispensasjon - Åmotan-Grøvudalen LVO - snødekt mark - Prestsetra gbnr 37/1 - Bjørg Hoås og Lars Bredesen	2021/878
DS 12/2022	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - 2021 - kjøring med hundespenn - Tor Jørgen og Oddbjørg Bøe	2021/10005
DS 13/2022	Delegert sak -Tillatelse - 2022 - 2025 - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - transport av brensel og proviant - Snøfjellstjønnvegen 572 - Øystein Storholm	2021/4558
DS 14/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - snødekt mark - transport til Gløtlægret - Halvard Brennodden	2022/78
DS 15/2022	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - barmark - feltarbeid - GLORIA - NTNU - institutt for biologi	2021/12476
DS 16/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - utkjøring av saltstein - Marsjøålia beitelag	2022/1247
DS 17/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til hytte - Vinstradalsvegen 1871 - Einar Bjerke Hoel	2022/1535
DS 18/2022	Delegert sak - Dalsida LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2026 - snødekt mark - preparering av Fjelløypa på Bjorli - Bjorli Lesja Løypelag SA	2022/1585
DS 19/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - Flåman NR - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til seter på Borkhussætra og bu ved Sandtjønnna - Torleif Borkhus	2021/12257
DS 20/2022	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - snødekt mark - bytte vinduer på hytte - Kaldvellglupen - Håvard Nordheim	2022/1534
DS 21/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - Flåman NR - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - utkjøring av saltstein - Digerkampen beitelag	2021/12259
DS 22/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - Flåman NR - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til hytte på Flåman - Sverre Eide	2021/11997
DS 23/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til Beitrustsetra - Roar Wang	2021/12413
DS 24/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - snødekt mark - leting etter sau - Driva sankelag	2021/13065
DS 25/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - snødekt mark - leting etter sau - Lars Hevle	2022/87

Utvalgs- saksnr	Innhold	Arkiv- saksnr
DS 26/2022	Delegert sak - dispensasjon - Åmotdalen - Grøvdalen LVO - 2022 - 2025 snødekt mark - transport til Veggasætra - Kim Veggen	2022/1302
DS 27/2022	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Åmotdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2021 - 2025 - snødekt mark - transport for restaurering - Gottesvegen 108 og 110 - Ivar Håker	2021/4006
DS 28/2022	Delegert sak - Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - transport til hytte - Trøasætervegen 582 - Lars Westlye	2021/11785
DS 29/2022	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkin LVO m/ BV - helikopter - snødekt mark - transport til Reinheim selvbetjeningshytte - DNT Oslo og Omegn	2020/13765
DS 30/2022	Delegert sak - Avslag - Knutshø LVO - snødekt mark - transport til hytte i Gissingerdalen - Håggåvegen 91 - Andreas Loe	2021/12399
DS 31/2022	Delegert sak - Hjerkin / Kongsvoll / Drivdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til hytte Vårstigen 199 - Jon Ø. Nestavoll	2021/11618
DS 32/2022	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - transport til Finnbua ved Grytholet - Dovrevegen 3700 - Nils M. Sæterbø	2021/12126
DS 33/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - snødekt mark - utkjøring av saltstein - Marsjødrifta Beitelag	2022/2772
DS 34/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - snødekt mark - transport til og fra Lågisetra i forbindelse med sanking av sau - Stig Henrik Brennodden	2022/2771
DS 35/2022	Delegert sak - Dalsida LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til Kvithøhytta - Ylsbotnen - Hans Riise	2022/3084
DS 36/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - Flåman NR - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - snødekt mark - transport til hytte ved Elgsjøen - Åge Klokkehaug	2022/1610
DS 37/2022	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - 2022 - 2025 - snødekt mark - Snøfjellstjønnevegen 702 - Bjørn Steinar Smeby	2022/1482
DS 38/2022	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - Snøfjellstjønnevegen 806 Pilbua Åmotsdalsryggen - Halvor Hoel	2022/559
DS 39/2022	Delegert sak - Hjerkin LVO m/ BV - barmark - transport i forbindelse med nødvendig drift og vedlikehold - Viewpoint Snøhetta - Tverrfjellet - Norsk Villreinsenter Nord	2022/2145
DS 40/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - utkjøring av saltstein - Sletthø Beitelag	2022/2430

Utvalgs- saksnr	Innhold	Arkiv- saksnr
Saker til behandling		
ST 4/2022	Saker til orientering - Dovrefjell nasjonalparkstyre - møte 28.03.2022	2021/9589
ST 5/2022	Fordeling av tildelte midler fra Miljødirektoratet 2022	2021/11915
ST 6/2022	Arbeid for å få videreført ressurs for informasjonsarbeid	2019/3019
ST 7/2022	Forvaltningsplan Dovrefjellområdet - oppstart	2022/2847
ST 8/2022	Dispensasjon - Knutshø LVO - restaurering av Olabu - Folldal - gbnr 230/1/173 - Astri Normann - Aslak Kristiansen	2021/11970
ST 9/2022	Fokstugu LVO - dispensasjon - 2022 - 2023 - etablering av utsiktsplattform - Storrhusranden rasteplass - Statsforvalteren i Innlandet	2022/3140
ST 10/2022	Dalsida LVO - dispensasjon - riving av eksisterende bu - oppføring av ny hytte og uthus gbnr 57/3 - Motterudholet - Margith og Magne Sveen	2021/12326
ST 11/2022	Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - påbygg og fasadeendring - Karistu gbnr 121/1 - Raubergstela - Sunndal fjellstyre	2022/449
ST 12/2022	Fokstugu LVO - Hjerkin/Kongsvoll/Drivdalen LVO - restaureringstiltak - motorferdsel - skilting langs Gamle Kongeveg	2021/1290
ST 13/2022	Torbudalen BVO - dispensasjon - ombygging av bekkeinntak i Skarvdalselva - Aura Kraftverk - Statkraft Energi AS	2021/452

ST 1/2022 Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden, valg av et medlem til å godkjenne protokollen

Ut fra vedtektene for styret skal leder sammen med et medlem godkjenne protokollen. Videre skal fastsettes antall timer til forberedelse (ikke vedtak).

Forvalters innstilling

Møteinnkalling og sakliste ble godkjent.
Til å godkjenne protokollen ble valgt Sidsel Rykhus

ST 2/2022 Referatsaker

Saker til referat

- RS 1/2022 Dovre NP - Fokstugu LVO - skjøtselsplan for Kongevegen / Pilegrimsleden - referat fra møte i prosjektgruppa, 13.01.22
- RS 2/2022 Utbetaling av tilskudd - verdiskaping basert på naturarven - Kari Marie Jenstad
- RS 3/2022 Årsrapport tjenestesalg 2021 NVS til nasjonalparkstyrene
- RS 4/2022 Årsrapport 2020 for tjenestesalg - informasjonsarbeid for Dovrefjell nasjonalparkstyre og Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
- RS 5/2022 Årsrapport 2021 - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP
- RS 6/2022 Søknad - status som nasjonalparkkommune og aktør under merkevaren Norges nasjonalparker
- RS 7/2022 Klage på vedtak - Knutshø LVO - Flåman NR - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - tilsyn av seter og utkjøring av saltstein - Stig Roger Nilsen
- RS 8/2022 Klage på vedtak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - 2021 - 2022 - kjøring med hundespenn - Tommy Fagerli
- RS 9/2022 Merknader til søknader fra Nordveggen og Kari Marie Jenstad - verdiskaping basert på naturarven
- RS 10/2022 Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til hytte - Snøfjellstjønnvegen 642 - Jens Erik Bjerke

(Nr 10 skulle vært på delegertsaklista)

Forvalters innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre tar referatsakene 1-10/2022 til etterretning.

ST 3/2022 Delegerte vedtak

Delegerte saker til referat

- DS 1/2022 Delegeret sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til seter - Orkeldalsvegen 677 - Helge Aleksander Smeby Sæther
- DS 2/2022 Delegeret sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Kongsvoll LVO - 2022 - 2025 - snødekt mark - Dovrevegen 2800 Støldalen - Tord Bretten
- DS 3/2022 Delegeret sak - Knutshø LVO - snødekt mark - utkjøring av saltstein - Kvitstenhøa beitelag - Knut Ryhaug
- DS 4/2022 Delegeret sak - tillatelse 2022 - 2025 - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - transport i forbindelse med vedlikehold av hytte - Snøfjellstjønnevegen 999 - Martin Lund Øien
- DS 5/2022 Delegeret sak - Knutshø LVO - snødekt mark - transport til seter - Orkeldalsvegen 677 - Helge Aleksander Smeby Sæther
- DS 6/2022 Delegeret sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til seter på Stovollen gbnr 230/1/82 - Kakelldalen - Sverre Oddløyken
- DS 7/2022 Delegeret sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - barmark - tilsyn og vedlikehold av utleiehytte - Elgsjøhytta - Vinstradalsvegen 1772 - Oppdal Jæger og Fiskarlag
- DS 8/2022 Delegeret sak - Knutshø LVO - snødekt mark - transport til bu ved Depljønnan - Tommy Kristoffersen
- DS 9/2022 Delegeret sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - transport til hytte - Dovrevegen 3684 - Ivar Håker
- DS 10/2022 Delegeret sak - dispensasjon / fornying - Drivdalen LVO - 2022 - motorferdsel snødekt mark - gbnr 58/1 - Vårstigen 245 Søgarsætra - Oppdal - Ola Husa Risan
- DS 11/2022 Delegeret sak - dispensasjon - Åmotan-Grøvdalen LVO - snødekt mark - Prestsetra gbnr 37/1 - Bjørg Hoås og Lars Bredesen
- DS 12/2022 Delegeret sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - 2021 - kjøring med hundspann - Tor Jørgen og Oddbjørg Bøe
- DS 13/2022 Delegeret sak - Tillatelse - 2022 - 2025 - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - transport av brensel og proviant - Snøfjellstjønnevegen 572 - Øystein Storholm
- DS 14/2022 Delegeret sak - Knutshø LVO - snødekt mark - transport til Gløtlægret - Halvard Brennodden
- DS 15/2022 Delegeret sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - barmark - feltarbeid - GLORIA - NTNU - institutt for biologi
- DS 16/2022 Delegeret sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - utkjøring av saltstein - Marsjøålia beitelag
- DS 17/2022 Delegeret sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til hytte - Vinstradalsvegen 1871 - Einar Bjerke Hoel
- DS 18/2022 Delegeret sak - Dalsida LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2026 - snødekt mark - preparering av Fjelløypa på Bjorli - Bjorli Lesja Løypelag SA
- DS 19/2022 Delegeret sak - Knutshø LVO - Flåman NR - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til seter på Borkhussætra og bu ved Sandtjønnna - Torleif Borkhus
- DS 20/2022 Delegeret sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - snødekt mark - bytte vinduer på hytte - Kaldvellglupen - Håvard Nordheim

- DS 21/2022 Delegert sak - Knutshø LVO - Flåman NR - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - utkjøring av saltstein - Digerkampen beitelag
- DS 22/2022 Delegert sak - Knutshø LVO - Flåman NR - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til hytte på Flåman - Sverre Eide
- DS 23/2022 Delegert sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til Beitrustsetra - Roar Wang
- DS 24/2022 Delegert sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - snødekt mark - leting etter sau - Driva sankelag
- DS 25/2022 Delegert sak - Knutshø LVO - snødekt mark - leting etter sau - Lars Hevle
- DS 26/2022 Delegert sak - dispensasjon - Åmotdalen - Grøvdalen LVO - 2022 - 2025 snødekt mark - transport til Veggasætra - Kim Veggen
- DS 27/2022 Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Åmotdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2021 - 2025 - snødekt mark - transport for restaurering - Gottesvegen 108 og 110 - Ivar Håker
- DS 28/2022 Delegert sak - Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - transport til hytte - Trøasætervegen 582 - Lars Westlye
- DS 29/2022 Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkin LVO m/ BV - helikopter - snødekt mark - transport til Reinheim selvbetjeningshytte - DNT Oslo og Omegn
- DS 30/2022 Delegert sak - Avslag - Knutshø LVO - snødekt mark - transport til hytte i Gissingerdalen - Håggåvegen 91 - Andreas Loe
- DS 31/2022 Delegert sak - Hjerkin / Kongsvoll / Drivdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til hytte Vårstigen 199 - Jon Ø. Nestavoll
- DS 32/2022 Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - transport til Finnbua ved Grytholet - Dovrevegen 3700 - Nils M. Sæterbø
- DS 33/2022 Delegert sak - Knutshø LVO - snødekt mark - utkjøring av saltstein - Marsjødrifta Beitelag
- DS 34/2022 Delegert sak - Knutshø LVO - snødekt mark - transport til og fra Lågisetra i forbindelse med sanking av sau - Stig Henrik Brennodden
- DS 35/2022 Delegert sak - Dalsida LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til Kvithøhytta - Ylsbotnen - Hans Riise
- DS 36/2022 Delegert sak - Knutshø LVO - Flåman NR - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - snødekt mark - transport til hytte ved Elgsjøen - Åge Klokkehaug
- DS 37/2022 Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - 2022 - 2025 - snødekt mark - Snøfjellstjønnevegen 702 - Bjørn Steinar Smeby
- DS 38/2022 Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - Snøfjellstjønnevegen 806 Pilbua Åmotdalsryggen - Halvor Hoel
- DS 39/2022 Delegert sak - Hjerkin LVO m/ BV - barmark - transport i forbindelse med nødvendig drift og vedlikehold - Viewpoint Snøhetta - Tverrfjellet - Norsk Villreinsenter Nord
- DS 40/2022 Delegert sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - utkjøring av saltstein - Sletthø Beitelag

Forvalters innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre tar refererte delegerte saker 1-40 2022 til etterretning.

Arkivsaksnummer: 2021/9589-2

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 22.03.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	4/2022	28.03.2022

Saker til orientering - Dovrefjell nasjonalparkstyre - møte 28.03.2022

Innstilling fra forvalter

Det ble orientert om / drøftet følgende saker:

1. Virksomheten til Statens naturoppsyn Dovrefjell
2. Orientering studietur Lom
3. Orientering om rådgivende utvalg
4. Orientering brukerundersøkelse
5. Orientering motorferdsel Torbudalen

Styret tok sakene til orientering.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg

Ingen

Saksopplysninger

1. Virksomheten til Statens naturoppsyn Dovrefjell

Vekt på erfaringene med organisert og uorganisert moskusturisme.

2. Orientering studietur Lom

20.-21. juni (neste styremøte), planlegging i samarbeid med forvalterne i Reinheimen og Jotunheimen i godt gjenge.

3. Orientering om rådgivende utvalg

Møte i utvalget 15.3. Følgende saker ble tatt opp herfra: Rapport SNO, Besøksstrategi/kommunikasjonsplan/nettsider, Forvaltningsplanarbeidet Brukerundersøkelse 2022, årets tiltak/midler. Diskusjon, tilbakemeldinger. Naturvernforbundet mener sammensetningen av RU er dårlig ut fra vedtektene og at mulighetene for å gi råd er for begrenset. Videre ønsker de å ta opp problematikken med fremmede arter i et møte.

4. Orientering brukerundersøkelse

Vi og NINA er i gang med å utarbeide rammene for undersøkelsen til sommeren.

5. Orientering motorferdsel Torbudalen

Bernhard Svendsgard har vært på befaring med kommunen og leiekjørerne. Det ble tatt opp kjøring på Aursjøvegen i Torbudalen etter 20.4. / 3. påskedag, noe som har vært praktisert selv om det ble tatt ut åpning for dette i ny kommunal forskrift 2010. Forvaltningsplanen åpner ikke for dette.

Vurdering

Sakene legges fram til orientering og eventuell drøfting.

Ellers uten vedtak ut over at sakene foreslås tatt til orientering, men at styret gir signaler til forvalterne om videre arbeid der det er aktuelt.

Arkivsaksnummer: 2021/11915-9

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 09.03.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	5/2022	28.03.2022

Fordeling av tildelte midler fra Miljødirektoratet 2022

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre fordeler tildelte midler fra Miljødirektoratet slik:

Tiltak ifølge prioritering i besøksstrategien (Midler til tiltak i verneområder kap 1420 post 31 2NV031)	
Innfallspore Kongsvoll (forprosjekt)	150 000
Snøheim	40 000
Vengedalen/ Romsdalseggen 2 plakatoppsett v/ start Romsdalseggen Info + kartplakat	100 000
Storrusranden	40 000
Elgtårn Storrusranden	50 000
Car-Walk Tingsvaet	30 000
Åmotan/ Sunndalsporten 2 plakatoppsett v/ Sunndalsporten Info + kartplakat Her kan også være aktuelt med tilsvarende på 3 plasser til (ca 100' per plass): Jenstad / Hallen / Vangshaugen	100 000
Gå gjennom eksisterende infoskiltplasser og oppgradere, sanere eller etablere nye punkt jf. Rapporten Informasjon om verneområda i Dovrefjell og Rondane 2019.	50 000
Forsterke Moskustien som opplevelse og kanalisierende tiltak.	10 000
Kampanjer og samarbeid med relevante aktører	30 000

Forvaltnings- og skjøtselsplaner m.m. (kap 1420 post 21 2NV016)	
Forvalter 0,6 stilling - "Revisjon forvaltningsplan"	600 000
Besøksrettet nettside som styrer besøkende mot attraksjoner, opplevelser og kommersielle tilbydere i randsonen til verneområdene. Herunder bidra til at flere moskusturister benytter guide.	30 000
Videreutvikle sosiale medier til å styre besøkende mot attraksjoner, opplevelser og kommersielle tilbydere i randsonen til verneområdene. Midler til annonsering og influensere - jf kommunikasjonsplan	50 000
Brukerundersøkelse 2022 (Gjennomføre regelmessige brukerundersøkelser som grunnlag for videre utvikling av besøksforvaltningen.)	25 000
Møtevirksomhet ifm besøksstrategi (reiseliv, moskus m.m.)	50 000

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevatner	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

Reiser mm. ifm oppfølging BS	20 000
Reisevirksomhet FVP	25 000

Nasjonalparkstyret (kap 1420 post 21 2NV013)	
Møtegodtgjørelse	250 000
Reisegodtgjøring	75 000
Styresamling - besøksstrategi	40 000
Abonnementer m.v.	5 000
Kontingenter m.v.	10 000
Rådgivende utvalg, reise	20 000

Forvalterne gis fullmakt til nødvendige endringer og søknader om tilleggsmidler gjennom året.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 2022 grunnlag søknad korrigert m tildeling og forbruk - bestillingsdialog

Andre dokumenter

2. Styresak 50/2021 - Rammer og opplegg for verneområdestyrer - Innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder og bestilling av tjenester fra SNO - 2022 ("bestillingsdialog")
3. Søknader i Miljødirektoratets elektroniske søknadssystem 6.1.2022.

Saksopplysninger

For 2022 søkte vi om tiltaks- og driftsmidler som følger, med dette resultat oppsummert:

Post	Omsøkt	Tildelt	
Midler til tiltak i verneområder (kap 1420 post 31 2NV031)	690 000	600 000	87 %
Forvaltnings- og skjøtselsplaner m.m. (kap 1420 post 21 2NV016)	1 010 000	78 0000	77 %
Nasjonalparkstyret (kap 1420 post 21 2NV013)	420 000	420 000	100 %
Sum	2 120 000	1 800 000	85 %

I vedlegget er detaljert hvilke delprosjekter vi har søkt midler til og hvordan sekretariatet foreslår ny fordeling.

Bortsett fra styremidlene, er det besøksstrategien vi har brukt som føring i oppsett av søknad. I tillegg dukket opp et prosjekter fra andre som skal gjennomføres i år som er naturlig å bidra i og et par der samarbeid om anlegg gjør det naturlig å utføre i år – se vurdering.

I og med at første møte i rådgivende utvalg går på teams og ikke gir kostnader, har vi halvert beløpet her og foreslår de gjenværende 20 000 brukes til reiser for oppfølging av besøksstrategi. Styret står relativt fritt til å omdisponere på kapittel 21.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Budsjett er en sak for styret.

Vurdering

Selv om vi har fått brukbar uttelling i år, må vi ned- eller bortprioritere noen tiltak.

De to tiltakene som gjelder elgtårn og informasjon på Storrusranden rasteplass er kommet inn etter at styret behandlet saken første gang. Elgtårnet er Statsforvalterens tiltak i forbindelse med 100-årsjubilet for Fokstummyra naturreservat i 2023. Det var et sterkt ønske med en beskjeden medfinansiering herfra for å styrke Statsforvalterens søknad herfra, i og med det dreier seg om 100-årsjubileet for landets første naturvernområde finner forvalterne det naturlig at vi bidrar noe her.

Informasjonen vår mener vi det er praktisk å få på plass sammen med Kongevegens informasjon her, slik at vi kan nytte samme entreprenør og utstyr for å spare riggekostnader. Storrusranden er hovedrasteplass for nordgående trafikk på E6 over Dovrefjell og den viktigste plassen for å nå den tilfeldig veifarende med informasjon.

Tilsvarende foreslår vi å prioritere informasjon ved Gammalholet og Nestavollan (Vårstigen) da Kongevegprosjektet skal opp med info her.

Forvalterne har diskutert og foreslått justering etter beste skjønn. Noen tiltak har vi beskåret, vi foreslår å utsette et prosjekt (Mardalsfossen) til neste år.

Erfaringsmessig må vi justere budsjettet underveis, ut fra at vi neppe har truffet kostnadene eksakt. I tillegg kommer muligheter for tilleggsøknader – disse kommer ofte svært brått. Forvalterne bør derfor ha fullmakt til å gjøre endringer.

Budsjett- / søknadsunderlag Dovre nasjonalparkstyre 2022

Tiltak jf besøksstrategi (Midler til tiltak i verneområder kap 1420 post 31 2NV031)	Konstnadsanslag		Tildelt Miljødir.	Vår fordeling	
Total sum	690 000			Endret	Merknad
Pott			600 000	600 000	
Iverksette prosjekt med omfattende kvalitetsheving på informasjon og opplevelser ved utvalgte innfallspor og attraksjoner i randsonen til verneområdene i tråd med merkestrategi for Norges nasjonalparker og rapporten Informasjon om verneområda i Dovrefjell og Rondane 2019. Med prioritet på:	600 000	Grønne ruter er ført inn i søknaden			
Innfallspport Kongsvoll		150 000		150 000	Forprosjekt for å utvile som innfallspport
Snøheim		50 000		40 000	Nye tavler
Vengedalen/ Romsdalseggen 2 plakattoppsett v/ start Romsdalseggen Info + kartplakat		100 000		100 000	Info inne på Tindesenteret kom opp i 2021
Storhusranden		50 000		40 000	Tavler / plakater
Elgårn Storhusranden		50 000		50 000	Statsforvalterens prosjekt ifm 100 års jubileum Fokstumyra. De ønsker oss med for å styrke prosjektet ifht. Direktoratet. NB! Ikke med i BS annet enn som anbefalt infopunkt.
Car-Walk Tingsvaet (Hjerkinnhøe og evt Fokstugu seinere år. Sistnevnte problematisk i fht villrein - Rondane)		50 000		30 000	Plakatoppsett Gammalholet og Nestavollan - Sammenheng med Kongevegprosjektet
Mardalsfossen Plakatoppsett v/ start turvei Info + kartplakat		50 000		-	Utsetter til neste år, om vi ikke får tilleggsbevilgning eller andre blir rimeligere enn budsjettet
Åmotan/ Sunndalsporten 2 plakattoppsett v/ Sunndalsporten Info + kartplakat Her kan også være aktuelt med tilsvarende på 3 plasser til (ca 100' per plass): Jenstad / Hallen / Vangshaugen		100 000		100 000	
Gå gjennom eksisterende infokiltiplasser og oppgradere, sanere eller etablere nye punkt jf. Rapporten Informasjon om verneområda i Dovrefjell og Rondane 2019.	50 000			50 000	Fjerning av steinbautaer som skal bort - må ha lastebil + gravemaskin noen dager. Flere års prosjekt.
Forsterke Moskussstien som opplevelse og kanaliserende tiltak.	10 000			10 000	Skilting i stikryss også på engelsk har vist seg nødvendig
Kampanjer og samarbeid med relevante aktører	30 000			30 000	Til plakater, hjemmesider, brosjyrer m.m.
Forvaltnings- og skjøtselsplaner m.m. (kap 1420 post 21 2NV016)					
	Søkt		Tildeling	Fordeling	
	1 010 000		780 000	800 000	
Forvalter 0,6 stilling - "Revisjon forvaltningsplan"	600 000		600 000	600 000	FMIN sitt ansvar (vi søkte) , tar med som påminning
Besøksrettet nettside som styrer besøkende mot attraksjoner, opplevelser og kommersielle tilbydere i randsonen til verneområdene. Herunder bidra til at flere moskusturister benytter guide.	30 000		30 000	30 000	Videre vedlikehold / utvikling. Oversetting finansiert 2021 KBI.a. kjøp av bilder / video
Videreutvikle sosiale medier til å styre besøkende mot attraksjoner, opplevelser og kommersielle tilbydere i randsonen til verneområdene. Midler til annonsering og influensere - jf kommunikasjonsplan	80 000			50 000	Annonsering Google, SoMe, kampanjer
Brukerundersøkelse 2022 (Gjennomføre regelmessige brukerundersøkelser som grunnlag for videre utvikling av besøksforvaltningen.)	100 000			25 000	Tilbud fra NINA. Finansiert 2021. Feltarbeidet må finansieres. Punching neste år(?)
Møtevirksomhet ifm besøksstrategi (reiseliv, moskus m.m.)	100 000		75 000	50 000	
Reiser mm. ifm oppfølging BS	25 000			20 000	Tildeling: Inkl i forrige post
Reisevirksomhet FVP	75 000		75 000	25 000	
					(Styremidler kan omprioriteres innen post 21)
Nasjonalparkstyret (kap 1420 post 21 2NV013)	420 000		420 000	400 000	Har budsjettet rundt 450' senere år, vanligvis redusert av SFIN til 400-420'. Dette har vært tilstrekkelig.
Møtegodtgjørelse	250 000			250 000	Erfaringstall, inkl AAG svinger det rundt 250'
Reisegodtgjøring	75 000			75 000	Erfaringstall, inkl AAG svinger det rundt 250'
Styresamling - besøksstrategi	40 000			40 000	Ekstra kostnader reise / opphold 1 overnatting
Abonnementer m.v.	5 000			5 000	Aviser m.v. Hjerkinn
Kontingenter m.v.	10 000			10 000	EUROPARC
Rådgivende utvalg, reise	40 000			20 000	2 møter - et på teams - halverer

Arkivsaksnummer: 2019/3019-12

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt/ Eirin Berge

Dato: 22.03.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	6/2022	28.03.2022

Videre arbeid for å få videreført ressurs for informasjonsarbeid

Dette er en sak utarbeidet av forvalterne for Rondane Dovrefjell og Dovrefjell nasjonalparkstyre og fremmes likelydende for begge styre.

Innstilling fra forvaltere

Dovrefjell og Rondane-Dovre nasjonalparkstyre mener erfaringene fra prosjektet for informasjon om nasjonalparkene Rondane, Dovre og Dovrefjell-Sundalsfjella viser at det er et stort behov for en dedikert og informasjonsfagkyndig person til å drive informasjonsarbeid og kontakt mot reiselivet.

Styrene mener det er nødvendig med en fast stillingsressurs i 100 pst. til dette arbeidet og vil oppfordre bevilgende myndigheter til å sørge for at dette kommer på plass i statsbudsjettet for 2023.

Som alternativ er en styrking av Norsk villreinsenter slik at det kan betjene nasjonalparkstyrene med tjenester på området, men styrene mener dette er et dårligere alternativ.

Styrene viser til at Miljødirektoratet da i Nasjonalparker ble nedlagt, stilte styrene i utsikt at midlene til dette besøkssenteret ville bli tilgjengelige for vårt informasjonsarbeid gjennom et nytt besøkssenter. Dette har man senere trukket tilbake. Vi mener dette nå må rettes opp, men da heller gjennom en ny stilling..

Styreledere og forvaltere får fullmakt til å arbeide videre inn mot overordna myndigheter. Styremedlemmer og vara- oppfordres til å bruke sine kontakter for å fremme disse synspunktene.

--- slutt på innstilling ---

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sundalsfjella
Naturresevater	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Prosjektplan (2017) - info RondaneDovrefjell vedtatt Ro-Do NPS
- 2 Årsrapport 2020 for tjenestesalg - informasjonsarbeid for Dovrefjell nasjonalparkstyre og Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
- 3 Årsrapport tjenestesalg 2021 NVS nasjonalparkstyret
- 4 Brev fra Miljødirektoratet til Miljøverndepartementet - Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder
- 5 Særutskrift DNPS-sak 33/2021 - NF rapport nr. 1/2021: Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder

Saksopplysninger

Stillingen som informasjonsrådgiver for de to nasjonalparkstyrene Dovrefjell og Rondane-Dovre har nå vært på plass i et + to år og prosjektet avsluttes i mars 2023. Erfaringen viser et svært vellykket prosjekt og det vurderes som svært viktig å få videreført denne ressursen. Denne saken er ment som et bakgrunnsnotat for videre arbeid med å få gjort en slik stilling permanent.

Historikk – opprettelse av nasjonalparkene (1962 og 1974), informasjon gjennom iNaRDo og iNasjonalparker (2000 – 2016)

Landets første nasjonalpark ble opprettet i Rondane i 1962 og Dovre NP lenger nord i Rondane i 2003. Dovrefjell nasjonalpark ble opprettet i 1974 og kraftig utvidet til Dovrefjell-Sunnalsfjella i 2002.

iNaRDo – informasjon for nasjonalparkene i Rondane og Dovrefjell ble opprettet som en stiftelse i februar 2000 som resultat av et forprosjekt hos Fylkesmannen i Oppland. Bakgrunnen var at flere av de store nasjonalparksentrene slet økonomisk og det var vanskelig å opprettholde driften for disse. Fylkesmannen foreslo satellittbaserte senter uten hovedutstilling, med en sentral ressurs som støttet opp om de enkelte satellitter. Stifterne var kommuner rundt de aktuelle områdene samt organisasjoner som fjellstyret, turistforeninger og andre. I 2000 var det ikke tanker om lokal forvaltning, og en del av motivasjonen til stifterne var å komme i inngrep med forvaltningen av eksisterende og kommende verneområder gjennom å tilby informasjonstjenester

Modellen ble satt ut i livet og på det meste var det satellitter med varierende innhold på Otta, Dombås, Folldal, Kvikne, Oppdal, Sunndal (Gjøra) og Eresfjord. I tillegg var det hele tiden en daglig leder i 60 - 100 % stilling som koordinerte og betjente satellittene. Lokalt ble det gjennom årene lagt ned stor dugnadsinnsats og mye lokale midler, ikke minst fra enkelte kommuner.

Modellen utløste slik atskillig større ressurser enn det som ble tilført fra Staten gjennom bidrag fra kommuner og private, og bidro til lokal følelse av eierskap til verneområdene.

Navnet ble etter hvert endret til **iNasjonalparker** da stiftelsesstyret hadde ambisjoner om et større nedslagsfelt. iNasjonalparker hadde i snitt ca. 60 000 årlig besøkende til sammen på sine forskjellige satellitter de siste årene stiftelsen eksisterte.

Det felles desentraliserte besøkssenteret i Nasjonalparker ble avviklet i 2015 da stiftelsen ikke fikk fornyet sin godkjenning fra Miljødirektoratet og stiftelsen ble som følge av dette vedtatt oppløst, da det økonomiske grunnlaget forsvant. Begrunnelsen fra direktoratets side var at kvaliteten var for dårlig.

Miljødirektoratet utfordrer nasjonalparkstyrene (2016)

Miljødirektoratet utfordret i 2016 de to nasjonalparkstyrene i Rondane-Dovre og Dovrefjell til å komme med forslag til hvordan et framtidig konsept for informasjon om verneområdene kunne gjenoppstå, organisatorisk, økonomisk og fysisk, og til å ta ansvar for denne informasjonen i framtida.

Nasjonalparkstyrenes roller – informasjonsprosjekt (2018 – 2019)

De to nasjonalparkstyrene har i dag ansvaret for tre nasjonalparker, tretten landskapsvernområder, tretten naturreservater og to biotopvernområder i fra Molde kommune i nordvest til Åmot og Hamar kommuner i sør. Disse områdene utgjør en betydelig andel (11 %) av det vernede arealet på fastlands-Norge.

Nasjonalparkstyrene som forvaltningsmyndighet har et klart ansvar for at informasjon om verneområdene er tilgjengelig for publikum, brukere og andre interesserte. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre og Dovrefjell nasjonalparkstyre arbeidet i 2017 fram et forprosjekt for å utvikle en ny informasjonsstruktur for verneområdene. Forprosjektet beskrev hvordan en ny informasjonsstruktur for verneområdene kunne etableres.

For detaljering av bakgrunnen vises til prosjektplanen for informasjonsprosjektet (vedlagt).

Ut fra dette fikk de to nasjonalparkstyrene midler til 2 ½ års prosjekt for å gjennomføre forprosjektet i tråd med vedtatt plan. Prosjektleder (Rebecca Nedregotten Strand) ble ansatt i mars 2018.

Utgangspunktet som forsvant – felles besøkssenter nasjonalpark

Prosjektet skulle blant annet gi et beslutningsunderlag for å etablere et felles besøkssenter nasjonalpark for de tre aktuelle parkene. I utfordringen fra 2016 oppga Miljødirektoratet at det lå en «hvilende autorisasjon» som besøkssenter i påvente av at vi fikk etablert et nytt senter, og at dette kunne lokaliseres på Hjerkin. Dette ble gjentatt i møte nytilsatt informasjonsarbeider hadde med Direktoratet i juni 2018. Men i møte i desember samme år ga direktoratet motsatt beskjed – ingen «hvilende autorisasjon» og ingen åpning for både Besøkssenter villrein og ditto nasjonalpark samme sted. Det ble imidlertid stilt i utsikt åpning for ekstra midler til NP-info i besøkssenter villrein.

Etter dette ble delen av prosjektet som gjaldt besøkssenter skrinlagt, og vekten ble lagt over på å utrede informasjon i felt, på nett og på andre måter, samt kontakt mot reiselivet. Av personlige grunner måtte Strand slutte ved årsskiftet 2019. Øvrige som var blitt innstilt ved tilsetningen ble kontaktet umiddelbart, men alle hadde da fått andre nye jobber, og arbeidet ble inntil videre stilt i bero.

Omorganisering og ny prosjektleder (2020 - nå)

Prosjektet ble liggende inntil daglig leder ved villreinsenteret foreslo å skyte sammen våre restmidler med tilsvarende midler fra villreinsenteret i en treårig prosjektstilling som informasjonskonsulent delt 50 % NVS og 25 + 25 % på nasjonalparkstyrene, organisert som tjenestekjøp fra NVS, noe våre styrer sluttet seg til. Informasjonsrådgiver Martine Hårstad ble tilsatt fra 1.3.2020. Rapportene fra de to årene hun har arbeidet vedlegges. Å ha en slik stilling har gitt nasjonalparkstyrene et kraftig løft for informasjon gjennom nye besøksrettete nettsider, sosiale medier, møter med aktører m.v. Selv en så liten personellressurs som 25 % per styre har vært et stort løft, men gir et arbeidspress som i lengden ikke går, og informasjonsmedarbeideren opplever at mange oppgaver forblir ugjort. Hun vurderer en 100

% stilling for de to nasjonalparkstyrene som nødvendig ressurs for å kunne følge opp det som er igangsatt på kontinuerlig basis. Totalinnsatsen i stillingen i prosjektperioden der halvparten har vært for styrene har vært vesentlig mer enn 100 %. Dette er ikke holdbart over tid.

Det har hele tiden vært tilstrebet et godt samarbeid mellom nasjonalparkstyrene og Norsk villreinsenter Nord. Villreinsenteret har også noe verneinformasjon på sine formidlingsflater der de har tatt utgangspunkt i hva gjesten på Dovrefjell trenger av informasjon og kunnskap. De to faste naturveilederne ved senteret formidler også verneområdeinformasjon som en del av sitt arbeid.

I år fikk Norsk villreinsenter Nord avslag på søknad om prosjektmidler til drift av blant annet tre naturveiledere / sommervikarer. Dette tilbudet til det store antall besøkende i sesongen har villreinsenteret gitt i en årrekke og reaksjonene fra besøkende har hele tiden vært svært positive. Begrunnelsen for avslaget var at Miljødirektoratet ville prioritere tilskudd til autoriserte nasjonalparksentre og til prosjektfinansiert naturveiledning.

Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområder (2019)

Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområder kom i 2019. Her pekes det på at både undervisning med naturveiledere og informasjonstavler blant annet er viktige tilbud til publikum og at besøksentre samler et større fagmiljø. Fra Handlingsplanen hitsettes s.39: *«For å bedre kvaliteten på utadrettet kommunikasjon, bør det utvikles et tettere tverrfaglig samarbeid mellom de som arbeider med formidling. I dette arbeidet er museer, naturveiledere, natur- og kulturminneforvaltning, utdanningsinstitusjonene, natur- og kulturminneguidene og den enkelte bedrift viktige.»*

Nå-situasjon og veien videre

Etter mars 2023 går gjeldende prosjekt ut og nasjonalparkstyrene står igjen uten en dedikert person med kunnskap og kompetanse til å jobbe med informasjon om verneområdene og kommunikasjon med besøkende og reiseliv. Dagens løsning gir i tillegg en arbeidssituasjon som ikke er holdbar i lengden.

Besøksstrategi - merkevare

Alle nasjonalparker skal ha en besøksstrategi innen 2020 ifølge Miljødirektoratets veileder M-415/2015 som skal være en del av forvaltningsplanen for verneområdene. Dovre nasjonalpark har godkjent besøksstrategi fra 2021, Rondane nasjonalpark har godkjent besøksstrategi fra 2015 (en av 4 piloter i besøksforvaltningsarbeidet). Dovrefjell har godkjent besøksstrategi fra 2021.

I henhold til styrenes vedtekter skal styret i besøksstrategien vurdere behovet for særskilte informasjonstiltak, jf. vedtektenes punkt 8.4. Styret er hovedansvarlig for informasjonstiltak og skal gjennomføre dette i henhold til Miljødirektoratets merkestrategi.

Kommunikasjonsarbeidet er en viktig del av besøksforvaltningen. Besøksstrategiene som utarbeides skal ifølge Miljødirektoratet si noe om hvordan vi kommuniserer best mulig med de besøkende i våre områder. Merkevaren Norges nasjonalparker legger føringer for hvordan en bygger opp denne kommunikasjonen. Merkevaren skal gi en samlende visuell identitet for aktørene under merkevaren.

For nasjonalparkstyrene er det i merkevaren helt klare forventninger om at de skal arbeide med:

- Innfallsporter og informasjonspunkt
- Besøksretta hjemmeside
- Facebook
- Instagram
- Hjemmeside for styrene

- Brosjyremateriell
- Kommersielt merke
- Det er også en målsetting at en nasjonalpark skal ha et besøkscenter

Både Dovrefjell og Rondane-Dovre har godt gjennomarbeidede kommunikasjonsplaner for besøksstrategiene våre – nettopp takket være informasjonsressursen vi har hatt tilgjengelig. Kommunikasjonsplanarbeidet vårt brukes nå som mal for andre verneområdestyrer, og vår informasjonsrådgiver benyttes som ressurs av Miljødirektoratet for opplæring av andre sekretariat.

Arbeidsoppgaver og kompetanse

Kommunikasjon og informasjonsarbeid er et eget fag. Ikke alle nasjonalparkforvaltere besitter denne kompetansen, og kan bruke uforholdsmessig mye tid på slikt arbeid som igjen går ut over andre oppgaver. Særlig løpende kommunikasjonsarbeid opp mot sosiale medier krever kunnskap og tid (lage innlegg, annonser og promotering). Fordelen med å ha en dedikert person som jobber med informasjon og kommunikasjon er flere, og særlig i arbeidet med informasjon på internett, SoMe og for dialog med reise- og næringslivet er dette synlig.

Sekretariatene vurderer at ressursen vi har hatt, i tillegg til å være en sårt tiltrengt ressurs med profesjonalitet på informasjons- og kommunikasjonsarbeid, gir oss ekstra synergier og nytteverdi fordi:

- Vi forvalter tilgrensende verneområder med delvis sammenfallende verneformål – ivaretagelse av villreinens areal et viktig formål
- Bidrar til at forvaltninga fremstår mer enhetlig og samlet på tvers av vernegrenser
- Får frem samarbeidsmuligheter med aktører som driver aktiviteter i flere verneområder
- Får frem nye samarbeidsmuligheter mellom sekretariatene
- Kan oppfattes av publikum som mer «nøytral» enn forvalterne – gir bedre forutsetning for å skape god dialog mellom forvaltning og aktører knyttet til verneområdene.
- Legger til rette for mer og enda bedre dialog sekretariatene imellom samt med villreinsenteret

Sekretariatene i de ulike verneområdestyrene i Norge har et stort spenn i arbeidsoppgaver og arbeidsmengde. Arbeid med besøksstrategier og merkevare er nye arbeidsoppgaver som har kommet til i de senere år.

Evaluering av forvaltningen peker på underbemanning

I evalueringsrapporten om forvaltningsordningen for nasjonalparker og andre store verneområder i Norge (Nordlandsforskning 2021) trekkes både kompleksiteten i arbeidsoppgaver og knapphet på ressurser i de ulike sekretariatene frem.

I sin oversendelse av evalueringsrapporten (vedlegg 4) til Klima- og miljødepartementet skriver Miljødirektoratet (forvalter sin understrekning):

«Rapporten viser at det er store forsinkelser i mange av styrenes vedtak av forvaltningsplaner og besøksstrategier. Det synes ikke som mengden enkeltvedtak er noen avgjørende grunn til slike forsinkelser. Arbeidet med besøksstrategier har forsinket en god del styrer i arbeidet med forvaltningsplaner, til tross for at besøksstrategier etter intensjonen skulle bygge på forvaltningsplanene.»

(Det siste gjelder i en viss grad for Dovrefjell, selv om arbeidet med besøksstrategien ble satt bort, også for Rondane-Dovre som var en av 4 piloter i besøksstrategi arbeidet)

(....)

« I lys av ulikheter i arbeidsmengden mellom verneområdestyrene og innenfor det enkelte verneområdestyret over tid, påpeker evalueringen at det er behov for en gjennomgang av ressursfordelingen totalt, fordelingen mellom verneområdestyrene, og fordelingen av ressurser på faste ansettelser og midlertidige tiltak. Tregheten i arbeidet med (reviderte) forvaltningsplaner viser dette»

Rapporten peker på at styrer/sekretariater i stor grad mangler ressurser til aktiv strategisk forvaltning og at verneverdiene lider under dette. De fleste styrene har for lite bemanning og ressurser til å møte kompleksiteten i forvaltningsutfordringene, villrein i Rondane fremheves som eksempel.

« Ut fra egne vurderinger samt den samlede arbeidsbelastning som framgår fra evalueringsrapportene synes det som at det iallfall kunne vært behov for 5-10 forvaltere til, bl.a. til sekretariatene for Dovrefjell-Sunndalsfjella, Blåfjella-Skjækerfjella/Lierne, Midtre Nordland, Rondane-Dovre, Raet, Færder og Ytre Hvaler»

Dovrefjell nasjonalparkstyre behandlet denne rapporten som sak 33/2021 (vedlegg 5) og gjorde dette vedtaket:

« Sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre har siden 2011 hatt for liten kapasitet til å utføre flere oppgaver som er nødvendig for å forvalte verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella på en tilfredsstillende måte.
Det vises førøvrig til opplysningene i NF-rapport nr. 1/2021 om arbeidsmengde, ressurser, kapasitet i sekretariatene i nasjonalpark- og verneområdestyrene, bl.a. i Dovrefjell nasjonalparkstyre.
Dovrefjell nasjonalparkstyre ser det som helt nødvendig å styrke ressurstilgangen til sekretariatet, bl.a. flere forvaltere.
Det bør også vurderes om en av forvalterne også skal ha lederoppgaver.»

Hjemmelsgrunnlag

Dette er et strategigrunnlag for styrets, leders og forvalteres videre arbeid og det er naturlig at det er styret som behandler dette.

Vurdering

Informasjon er et viktig virkemiddel i forvaltningen av verneområder, og trenger å bli profesjonalisert. Prosjektet for de to nasjonalparkstyrene demonstrerer dette svært godt. Informasjon fører til en bevisstgjøring av besøkende og andre som bruker verneområdene til friluftsliv og andre aktiviteter. Vi ser for oss to mulige alternativer for å ivareta det fremoverlente og nødvendige informasjons- og kommunikasjons arbeid- og samarbeid som er gjort siden 2018 og frem til nå, og samtidig føre dette videre for å imøtekomme de forventninger besøksstrategi og kommunikasjonsplan og merkevarearbeid gir:

Forvalterne har drøftet to mulige alternativer. Vi vurderer alternativ 1 som vesentlig bedre enn alternativ 2, men det siste er en løsning som det muligens kan være enklere å få gjennomslag for.

Begge løsninger forutsetter finansiering enten via grunntilskudd til Besøkssenter eller ny fast stilling og vil styrke forvaltningsknutepunktet på Hjerkin. Slike ressurser finnes ikke i systemet i dag. Med andre ord er dette noe det må jobbes politisk opp mot bevilgende myndigheter med.

Forvalterne anbefaler alternativ 1 med bakgrunn i følgende:

- Avsender av informasjonen blir nasjonalparkstyrene og ikke besøkssenter nasjonalpark, man unngår sammenblanding, men opprettholder det gode samarbeidet med NVS. Styrene vil instruere stilingen direkte.

- Omfanget av informasjonsarbeidet tilsier en 100 pst stilling fordelt på to styrer (50/50). Alternativ 2 vil gi mindre ressurser til vårt arbeid. Dette alternativet er utarbeidet i samarbeid med Norsk villreinsenter.

Alternativ 1

Det opprettes en **egen informasjonsstilling hos nasjonalparkstyrene** som arbeider 50/50 for Rondane-Dovre og Dovrefjell og som også har ansvaret for å utvikle innhold og følge opp samarbeidet med NVS. Det lages deretter en samarbeidsavtale mellom NVS og nasjonalparkstyrene om formidling av verneområdeinformasjon som del av Norsk villreinsenter sine utstillingsflater og naturveiledning.

Dette kan eventuelt kombineres med en omorganisering til et felles sekretariat for de to styrene der informasjonsmedarbeider blir en femte stilling og en forvalter får et koordinator- / lederansvar.

Alternativ 2

Norsk Villreinsenter søker om og får autorisasjon som **Besøkssenter nasjonalpark** på Hjerkin. Det forutsettes da at en går bort fra å bruke navnet «Besøkssenter villrein», men at det er navnet «Norsk villreinsenter» som frontes, men at Besøkssenter nasjonalpark blir en del av dette. Dette vil være en lignende løsning som i Lom, der Norsk fjellsenter frontes, men hvor de også er Besøkssenter nasjonalpark. Denne løsningen forutsetter at det gis grunntilskudd for drift av Besøkssenter nasjonalpark.

Da vil **Norsk villreinsenter kunne ansette 1 person til å drifte besøkssenterdelen. Informasjons- og kommunikasjonsarbeidet for de nasjonalparkstyrene som er knyttet til forvaltningsknutepunktet på Hjerkin** (dvs. Dovrefjell og Rondane-Dovre).

Informasjons- og kommunikasjonsarbeidet må i tilfelle skje gjennom kjøp av tjenester fra besøkssenter nasjonalpark.

En slik ordning – uansett alternativ - må være en **fast etablert** ordning for nasjonalparkstyrene og ikke være avhengig av lite forutsigbare årlige tildelinger som prosjektmidler. En fast medarbeider vil bidra til å styrke forvaltningsknutepunktene / besøkssentrene og styrke samarbeidet om informasjon- og kommunikasjon mellom ulike besøkssenter, nasjonalparkstyrene, reiseliv og andre.

Gjennom kommunikasjon og informasjon skapes forståelse for vernet, og forståelse kan få flere til å ta mer hensyn til villreinens leveområder og annen sårbar natur. Økt forståelse for vernet gir bedre ivaretagelse av verneverdiene

Forvalterne løfter denne saken til nasjonalparkstyrene med oppfordring til styrenes medlemmer om aktivt å arbeide med å få opprettet en fast informasjonsstilling hos Rondane-Dovre og Dovrefjell nasjonalparkstyre som arbeider 50/50 for Rondane-Dovre og Dovrefjell og som også har ansvaret for å utvikle innhold og følge opp samarbeidet med NVS. Målet vil være å få på plass en fast stilling gjennom statsbudsjettet 2023.

Dokumentet oversendes også Miljødirektoratet som en rapportering på status for informasjonsarbeidet med oppfordring til å videreformidle dette til Klima- og miljødepartementet.

**Dovrefjell og
Rondane-Dovre
nasjonalparkstyret**

Informasjon for verneområdene i Rondane og Dovrefjell

PROSJEKTPLAN

1 Bakgrunn

Avviklingen av iNasjonalparker har ført til at verneområdene i Rondane og på Dovrefjell siden sommeren 2016 har stått uten organisert tilbud om informasjon om verneområdene.

Miljødirektoratet har utfordret nasjonalparkstyrene i Rondane-Dovre og Dovrefjell til å komme med forslag til hvordan et framtidig konsept for verneområdene kan gjenoppstå, organisatorisk, økonomisk og fysisk, og å ta ansvar for denne informasjonen i framtida. De to nasjonalparkstyrene har i dag ansvaret for tre nasjonalparker, tolv landskapsvernområder, tolv naturreservater og to biotopvernområder i fra Nesset kommune i nordvest til Åmot kommune i sørøst. Disse områdene utgjør en betydelig andel (11 %) av det vernede arealet på fastlands-Norge.

Nasjonalparkstyrene som forvaltningsmyndighet har et klart ansvar for at informasjon om verneområdene er tilgjengelig for publikum, brukere og andre interesserte. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre og Dovrefjell nasjonalparkstyre legger her fram et forprosjekt for å utvikle en ny informasjonsstruktur for verneområdene i Rondane og Dovrefjell. Forprosjektet skal beskrive og etablere en ny informasjonsstruktur for verneområdene hvor Rondane-Dovre nasjonalparkstyre og Dovrefjell nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet, samt lage et beslutningsunderlag for etablering av et felles besøksenter nasjonalpark.

1.1 Historikk – verneområdene og nasjonalparkstyrene

Rondane ble landets første nasjonalpark i 1962 og Dovre nasjonalpark lenger nord ble opprettet i

2003. I tillegg er Rondane-Dovre nasjonalparkstyre forvaltningsmyndighet i 4 landskapsvernområder og 8 naturreservater i området mellom Gudbrandsdalen og Østerdalen. Disse verneområdene omfatter deler av 10 kommuner i Hedmark og Oppland.

Dovrefjell ble vernet som nasjonalpark i 1974 sammen med at Hjerkin/Kongsvoll/Drivdalen landskapsvernområder ble opprettet for å binde parken sammen over Drivdalen. Vernet omfattet Statens utmål på Dovrefjell. Etter en omfattende prosess ble nasjonalparken i 2002 kraftig utvidet til Dovrefjell-Sunnalsfjella nasjonalpark. Samtidig ble landskapsvernområdene Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, og Fokstugu opprettet, sammen med biotopvernområdene Torbudalen og Sandgrovbotn-Mardalsbotn og per i dag naturreservatene Flåman, Bjørndalen, Nordre Snøfjelltjønn og Mardalen. Verneområdene omfatter 8 kommuner i fylkene Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Hedmark og Oppland.

Verneområdene som disse to nasjonalparkstyrene forvalter utgjør totalt ca. 6 100 km². Det viktigste formålet med flere av disse verneområdene er å ivareta leveområdene til de eneste gjenværende stammene av opprinnelig vill fjellrein i Skandinavia. Mange kulturminner som eksempelvis fangstgroper, fangstanlegg, boplasser, steinbuer, hellere og funn av fangstredskaper viser at villreinen har vært veldig viktig i disse områdene gjennom mange generasjoner. I dette store forvaltningsområdet er det også registrert sju nasjonalt viktige kulturlandskapsområder som representerer viktige biologiske, økologiske og kulturhistoriske verdier. Et av disse (Fjellgardene i øvre Sunndal) er nasjonalt utvalgt kulturlandskap.

Disse verneområdene har mange, både store og små, innfallsporier til indrefiletten til noen av de viktigste fjellområdene i Norge. Fjellturismen i Rondane og Dovrefjellområdet medfører i perioder stor ferdsel, både av lokale brukere og tilreisende turister. I tillegg er det store konsentrasjoner av hytter i tilknytning

til randsonene rundt verneområdene i regionen som generer mye ferdsel inn i verneområdene.

Fram til og med 2010 ble verneområdene i Rondane forvaltet av fylkesmennene. Dovrefjell var et av områdene i forsøket med lokal forvaltning av store verneområder og fra 2003 ble områdene forvaltet av kommunene, koordinert av Dovrefjellrådet. Dovrefjellrådet forvaltet nasjonalparken, fra 2008 alle verneområdene. Ved starten på 2011 ble det konstituert verneområdestyret for verneområdene i Rondane og Dovrefjell. Tilsvarende skjedde for øvrige store norske verneområder unntatt Hardangervidda på denne tiden. Verneområdestyrene har hatt forvaltningsansvaret for verneområdene i forrige avsnitt siden styrene ble konstituert. Informasjon om verneområdene er en viktig del av forvaltningsansvaret, men utover informasjonsplakater ved større og mindre innfallsporter har informasjonsarbeidet i hovedsak vært overlatt i Nasjonalparker.

1.2 Historikk: iNaRDo og iNasjonalparker

iNaRDo – informasjon for nasjonalparkene i Rondane og Dovrefjell ble opprettet som en stiftelse i februar 2000 som resultat av et forprosjekt hos Fylkesmannen i Oppland. Bakgrunnen var at flere av de store nasjonalparksentrene slet økonomisk og det var vanskelig å opprettholde driften for disse. Fylkesmannen foreslo satellittbaserte senter uten hovedutstilling, med en sentral ressurs som støttet opp om de enkelte satellitter. Stifterne var kommuner rundt de aktuelle områdene samt organisasjoner som fjellstyret, turistforeninger og andre. I 2000 var det ikke tanker om lokal forvaltning, og en del av motivasjonen til stifterne var å komme i inngrep med forvaltningen av eksisterende og kommende verneområder.

Modellen ble satt ut i livet og på det meste var det satellitter med varierende innhold på Otta, Dombås, Folldal, Kvikne, Oppdal, Sunndal (Gjøra) og Eresfjord. I tillegg var det hele tiden en daglig leder i 60 - 100 % stilling som koordinerte og betjente satellittene. Lokalt ble det gjennom årene lagt ned stor dugnadsinnsats og mye lokale midler, ikke minst fra enkelte kommuner. Modellen utløste slik atskillig større ressurser enn det som ble tilført fra Staten, og bidro til lokal følelse av eierskap til verneområdene. Navnet ble etter hvert endret til iNasjonalparker da stiftelsesstyret hadde ambisjoner om et større nedslagsfelt. iNasjonalparker hadde i snitt ca. 60 000 årlig besøkende til sammen på sine forskjellige satellitter de siste årene stiftelsen eksisterte.

Miljødirektoratet ga ikke iNasjonalparker reautorisasjon fra 2016 av, og stiftelsen ble som følge av dette vedtatt oppløst, da det økonomiske grunnlaget forsvant. Ved avviklingen hadde iNasjonalparker satellitter følgende steder: Dombås (turistkontoret, middels utstilling), Folldal (en større utstilling knyttet til gruve-museet), Gjøra (utstilling i Gjørasporten) og Eresfjord (enkel plakatutstilling). Med unntak av Folldal helårsåpne, og alle bemannet minimum i sommersesong. Satellitter i Oppdal (turistinfo, enkel utstilling), Otta (turistinfo, enkel utstilling) og Kvikne (utstilling i nasjonalparksenteret) var avviklet tidligere. Sommeren 2016 ble nasjonalparkinformasjon kun gitt på dugnadsbasis med fjorårets utstillinger i Folldal, Eresfjord og på Gjøra. Situasjonen for informasjon om verneområdene i

2017 er uavklart og ingen har nå et utførende ansvar for å gi denne typen informasjon om verneområdene i Rondane og Dovrefjell.

1.3 Dagens kompetansemiljø på Hjerkin

Dagens kompetansemiljø består av:

- Norsk Villreinsenter Nord: Fire ansatte – daglig leder, fagkonsulent, to naturveiledere. Villreinsenterets hovedformål er å fremme bevaring og bærekraftig forvaltning av villreinbestandene og villrein-fjellene i Norge. Senteret har godkjenning fra Miljødirektoratet som besøkscenter villrein og har bygd opp et publikumstilbud som lokale reiselivsbedrifter benytter (Viewpoint Snøhetta, fangstminnepark). Publikumstilbudet er under kontinuerlig utvikling. Villreinsenteret er huseier og leier ut lokaler til de øvrige:
- Forvaltningsknutepunkt for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark: To nasjonalparkforvaltere
- Forvaltningsknutepunkt for Dovre og Rondane nasjonalparker: To nasjonalparkforvaltere
- SNO: En / to ansatt€ med kontor plass
- Pilegrimssenter Dovrefjell: En ansatt pluss en prosjektmedarbeider i halvt års stilling. Ansvar for en del av Pilegrimsleden mellom Oslo og Trondheim, veien fra Nord-Sel til Skaun. Oppgaven er å få flere til å bruke Pilegrimsleden/ Olavsveien og senteret jobber kontinuerlig med formidling
- Feltstasjon: Lokalene på Hjerkin og områdene rundt brukes også hyppig av undervisnings- og forskningsinstitusjoner.

Miljøet på Hjerkin er et av de største forvaltningsknutepunktene i landet og har stor forvaltnings og veiledningskompetanse, men bør styrkes på informasjonskompetanse.

Senteret har en oppgradert møteromsfløy med to møterom (maks 15 og 30 personer) og nytt kjøkken. Videre kontor og enkle overnattingsfasiliteter for inntil 14 personer (feltstasjon for biologisk forskning om sommeren).

Hjerkin ligger vel to timer med tog unna Trondheim og Miljødirektoratet (3 min gange fra togstasjon til forvaltningsknutepunktet), slik at det praktisk ligger til rette for møtevirksomhet.

I videreutviklingen av Besøkscenter villrein skal det etableres en portal med utendørs møteplass (amfi, bål plass). Her skal informasjon om nasjonalparkene integreres. Samlokaliseringen av funksjoner her gir synergieffekter som vil være aktuelt å videreutvikle i informasjonssammenheng.

1.4 Besøksstrategi

Vi får stadig flere besøkende til våre verneområder og forvaltningsmyndigheten opplever at behovet for selv å være med å styre denne ferdselen, er større enn noen gang. I dette arbeidet er informasjon til alle våre besøkende, både turister og lokalbefolkning en svært viktig del.

Miljødirektoratet har bestemt at alle Norges nasjonalparker skal ha utarbeidet besøksstrategier innen 2020. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har fra våren 2014 jobbet med en besøksstrategi for Rondane nasjonalpark og denne ble godkjent i nasjonalparkstyret i november 2015. I arbeidet med besøksstrategien ble det drøftet om denne også skulle ta for seg plassering av den typen informasjon som i Nasjonalparker så langt hadde stått for. I og med at Rondane var en av pilotene i arbeidet, var det også krav om at besøksstrategien måtte være ferdig godkjent i løpet av 2015. Da det på det tidspunktet var uvisst om i Nasjonalparker ville få videre autorisasjon, ble denne delen av informasjonsarbeidet ikke drøftet i den første versjonen av besøksstrategien. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre mener derimot at dette er en svært viktig del av informasjonsarbeidet, og at besøksstrategien må oppdateres når en plan for det videre informasjonsarbeidet foreligger.

I besøksstrategien for Rondane nasjonalpark er det valgt ut 6 fokusområder (områder hvor det er spesielle konflikter/utfordringer mellom mennesker og verneverdiene) inne i og i tilknytning til Rondane nasjonalpark, hvor nasjonalparkstyret ønsker å legge innsatsen i arbeidet med besøksforvaltning. Formålet med besøksstrategien skal gjenspeiles i fokusområdene totalt sett. Det vil ikke nødvendigvis være mulig og både ivareta verneverdier, øke forståelsen for vernet, bidra til gode opplevelser for de besøkende og bidra til lokal verdiskaping i alle fokusområdene, men målet er å oppnå flest mulig av disse delene i det enkelte fokusområdet. I tilknytning til flere av de aktuelle fokusområdene kan det være aktuelt å formidle informasjon utover det som bli presentert i plakatform, men det er på nåværende tidspunkt ikke tatt stilling til hvor og hvordan.

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre opplever så langt at besøksstrategien er med på å sette nasjonalparkstyret i førerretet i forhold til hvor vi ønsker å legge til rette for ferdsel og hvor vi ikke ønsker det. Når det gjelder informasjonsarbeidet og kundereisen mener nasjonalparkstyret at vi fortsatt har en lang vei å gå og forbedringspotensialet er stort. Områdets kompleksitet med tanke på areal, naturtyper, ulike brukergrupper, ferdselsmønster og ferdselsformer, gjør at en av de viktigste forvaltningsoppgavene blir å informere de besøkende på en presis og god måte. Informasjonsarbeid i et så stort område er tidkrevende og omfattende, og må følges opp over tid.

Dovrefjell nasjonalparkstyre har ikke startet arbeidet med å utarbeide en besøksstrategi for Dovrefjell-Sunnalsfjella nasjonalpark. Planen er å gjøre dette som en del av revisjonen av forvaltningsplanen, det drøftes å løfte det ut og forsere dette arbeidet.

2. Mål og rammer

2.1 Visjon

Nasjonalparkstyrene skal formidle informasjon om verneområdene på en effektiv og fleksibel måte. Informasjonen skal være tilgjengelig, korrekt, attraktiv og oppfordre til god atferd i bruken av verneområdene.

2.2 Hovedmål

Beskrive og etablere en ny informasjonsstruktur for verneområdene hvor Rondane-Dovre nasjonalparkstyre og Dovrefjell nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet. Lage et beslutningsunderlag for etablering av et besøkssenter nasjonalpark og en fast informasjonsmedarbeider som felles ressurs for hele miljøet på Hjerkin

2.3 Mandat

Prosjektet skal gjennomgå og synliggjøre en ny informasjonsstruktur for Dovrefjell og Rondane hvor navet skal være et eller flere fremtidige Besøkssenter nasjonalpark. Prosjektet må beskrive rammer formelt, økonomisk, fysisk og på nett for en slik informasjonsstruktur. Prosjektet skal videre etablere og drive en slik struktur fram til permanent etablering / finansiering gjennom autorisasjon som besøkssenter for Dovrefjell-Sundalsfjella og Rondane / Dovre nasjonalparker. Prosjektet skal også danne grunnlaget/utrede mulighetene for en fast informasjonsmedarbeider som felles ressurs for hele miljøet på Hjerkin.

2.4 Resultatmål

RM 1	Beskrive (aktuelle målgrupper) og kartfeste alle eksisterende plasser med informasjon om våre verneområder (infopunkter, utstillinger, turistinfo, nettsider, museer, skilting mot verneområdene o.l.).
RM 2	Oppsummere gjennomsnittlig antall besøkende på alle startpunktene vi i dag har informasjon om (fra ferdselstellere).
RM 3	I samarbeid med nasjonalparkforvalterne/styrene beskrive hvor det bør være verneområdeinformasjon i fremtiden.
RM 4	Detaljert beskrive hvilken type informasjon som bør være hvor, inkludert på internett. Dette må koordineres med annen informasjon fra kommuner, reiselivslag osv. (sluttbehandles i nasjonalparkstyrene)
RM 5	Sette opp et investerings og driftsbudsjett for den anbefalte informasjonsstrukturen og legge dette frem for nasjonalparkstyrene.
RM 6	Beskrive en tydelig ansvarsfordeling for de forskjellige delene av informasjonsstrukturen, både overordnet og utførende.
RM 7	Kjøre inn og være ansvarlig for oppsetting og gjennomføring av informasjonstiltakene i tråd med ny merkevarestrategi (f.eks. innendørs ubemannede infopunkt, eventuelle utstillinger, utendørs infopunkt, naturveiledning, nettinformasjon, brosjyremateriell, o.l.)
RM 8	Beskrive etablering av et besøkssenter nasjonalpark med ansvar for all informasjon av verneområdene hvor de 2 nasjonalparkstyrene er forvaltningsmyndighet. Investerings og driftsbudsjett inkludert.
RM 9	Beskrive betingelser for informasjonsmedarbeiderstilling på Hjerkin som server hele Hjerkinmiljøet (evt. også andre VO?)
RM 10	Søke om, og få, autorisasjon for nytt besøkssenter nasjonalpark
RM 11	Etablere informasjonsmedarbeiderstilling på Hjerkin

2.5 Prosessmål

Gjennomføringstidspunkter er justert ut fra forsinket prosjektstart

Nr	Prosessmål	Gjennomført innen
PM 1	Vedtak om og signering av samarbeidsavtale mellom Dovrefjell nasjonalparkstyret, Rondane-Dovre nasjonalparkstyret og Miljødirektoratet	01.07.2017
PM 2	Ansette prosjektleder med oppstart 1. mars 2018	01.11.2017
PM 3	Gjennomføre RM 1-5	01.12.2018
PM 4	Gjennomføre RM 6-7	01.07.2019
PM 5	Gjennomføre RM 8-11	01.09.2020

2.6 Rammer

Perioder er justert ut fra forsinket prosjektstart

Tidsramme	Kostnader	Ressurser (personer)
01.03.2018 – 31.12.2018	713 000	9/12 årsverk
01.01.2019 - 31.12.2019	950 000	1 årsverk
01.01.2020 – 31.08.2020	712 000	9/12 årsverk

3. Organisering

3.1 Prosjektledelse

Prosjekteier	Dovrefjell nasjonalparkstyret Rondane – Dovre nasjonalparkstyret
Prosjektleder	Lyses ut, ansettes av Norsk villreinsenter

3.2 Styringsgruppe

Bengt Fasteraune	Leder Dovrefjell nasjonalparkstyret og Rondane – Dovre nasjonalparkstyret
Ingvill Dalseg	Representant for Dovrefjell nasjonalparkstyret
Even Moen	Representant for Rondane-Dovre nasjonalparkstyret
Ole Erik Bjørnstadhaugen	Nasjonalparkstyret reiseliv
Torunn Dyrkorn	Visit Nordmøre og Romsdal
Raymond Sørensen	Norsk villreinsenter nord
Hans-Jacob Dahl	Pilegrimssenter Dovrefjell

3.3 Sekretariat

Carl S. Bjurstedt	Nasjonalparkforvalter Dovrefjell
Eirin Berge	Nasjonalparkforvalter Rondane-Dovre
Rebecca Nedregotten Strand	Prosjektleder

4. Økonomi

4.1 Årlige utgifter

Dette er et beregningsgrunnlag og vil bli justert ut fra tilgjengelige midler og lønns plassering.

Prosjektledelse 12 mnd. inkl. «sosiale utgifter»	780 000
Husleie og adm. gebyr NVS	75 000
Konferanse / reise	30 000
Utstyr og drift	65 000
Totalt	950 000

4.2 Utgifter totalt for prosjektperioden

Perioder justeres ut fra forsinket prosjektstart

2018	713 000
2019	950 000
2020	712 000
Totalt	2 375 000

4.3 Finansiering

2018	Miljødirektoratet	713 000
2019	Miljødirektoratet	950 000
2020	Miljødirektoratet	712 000
Sum		2 375 000

Med Statens budsjettering som skjer årsvise, kan direktoratet kun gi bevilgning for et år av gangen, det har gitt tilsagn om at dette prosjektet vil få midler i prosjektperioden så sant mulig.

Vi har per dato midler for første 6 mnd. «på bok» etter tildeling beregnet for 2017.

Prosjektplanen er gjennomgått, bearbeidet og godkjent av nasjonalparkstyrene:

Dovre-Rondane nasjonalparkstyre sak 10/2017 21.03.2017

Dovrefjell nasjonalparkstyre sak 15/2017 27.03.2017

Revidert for faktiske endringer siden vedtak 22.8.2017 og 2.11.2017

Carl S. Bjurstedt

nasjonalparkforvalter Dovrefjell-Sunndalsfjella

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
Dovrefjell nasjonalparkstyre

Deres ref: 2019/3019

Vår ref: Martine Hårstad
Sted: Hjerkin
Dato: 25.01.2021

Årsrapport for tjenestesalg – informasjonsarbeid for Dovrefjell nasjonalparkstyre og Rondane-Dovre nasjonalparkstyre

Arbeid gjennomført av Norsk villreinsenter i perioden 1. april 2020-31.12.2020

Forarbeid og skriving av kommunikasjonsplaner

Kommunikasjonsplanene kommer til å være førende for alt arbeidet informasjonsrådgiver gjør for nasjonalparkstyrene. Det er derfor lagt ned mye jobb for at dette skal bli et brukervennlig og godt verktøy.

For Dovrefjell-Sunddalsfjella nasjonalpark og tilliggende verneområder:

Informasjonsrådgiver har i perioden jobbet tett med Asgeir Meland som har ført besøksstrategien i pennen, og sammen med ham og på egen hånd gjennomført flere møter og besøk. Under følger en liste med navn på bedrift og hvor møtene fant sted:

- Dovrefjell adventures, Dombås
- Trollbinde, Dombås
- Bedriftene over Dovrefjell, Hjerkin
- Visit Northwest, Molde
- Nasjonalparkriket, Otta og Dombås
- Visit Oppdal og Trøndelag reiseliv, Oppdal

Det ble også gjennomført et møte med Miljødirektoratet i Trondheim, her stilte både Asgeir Meland, Carl S. Bjurstedt og Martine Hårstad. I siste fase av skrivearbeidet ble besøksstrategien i sin helhet, inkludert kommunikasjonsplanen, sendt til Marit Vorkinn i Innlandet fylkeskommune. Her fikk vi mange gode innspill som ble implementert i strategien.

Besøksstrategien ble faglig godkjent av Miljødirektoratet og sendt til høring før jul 2020, med høringsfrist 15. februar.

For Dovre nasjonalpark:

Kommunikasjonsplanen for Dovre nasjonalpark er bygd opp på samme måte som planen for Dovrefjell, men tilpasset området. I dette arbeidet har informasjonsrådgiver gjennomført bedriftsbesøk sammen med nasjonalparkforvalter Trond Stensby hos følgende bedrifter:

- Hjerkin fjellstue
- Fokstugu fjellstue
- Dovregubbens hall
- Folldal gruver
- Folldal fjellstue
- Bergseng seter
- Grimsdalshytta
- Hagester turisthytta og camping

Besøksstrategien, inkludert kommunikasjonsplan, for Dovre ble sendt til faglig godkjenning i Miljødirektoratet før jul 2020.

I forbindelse med arbeidet med kommunikasjonsplanene ble informasjonsrådgiveren invitert til å holde et innlegg under en forvaltersamling på Lillehammer. Dette ble gjennomført via Teams.

Besøksrettet nettside for Rondane nasjonalpark

I løpet av perioden har det blitt jobbet tett med Trollbinde som er ansvarlig for de tekniske løsningene på nettsiden. Det meste av innholdet var klart før årsskiftet og det er forventet at siden skal være ferdig i løpet av første del av 2021. Her har flere bidratt, deriblant nasjonalparkforvalter Eirin Berge, SNO ved Finn Bjormyr og Espen Rusten og Raymond Sørensen fra Norsk villreinsenter Nord. Når besøksstrategien for Dovre er godkjent skal dette bli en felles side for Rondane og Dovre nasjonalparker.

Besøksrettet nettside for Dovrefjell og Sunndalsfjella nasjonalpark med tilliggende verneområder

Denne siden ble påbegynt samtidig som Rondane-siden, og det er bygget en foreløpig struktur. Det videre arbeidet vil bli påbegynt i februar 2021.

Sosiale medier

For Rondane og Dovre er det blitt opprettet nye instagram- og facebookkontoer da dette ikke fantes fra før. For Dovrefjell sin del har informasjonsrådgiver tatt over ansvaret for de eksisterende kontoene. På Instagram har det blitt lagt ut innlegg jevnlig, mens det har vært stille på facebooksidene. Dette vil ta seg betraktelig opp når nettsider og planer er godkjent, og oppe og går. Informasjonsrådgiver mener at dette er et viktig satsingsområde. Det må også nevnes at det er opprettet en intern facebookgruppe for bedrifter på Dovrefjell og at det skal opprettes grupper for de øvrige områdene.

Møte for moskusguider og andre interesserte

Helt i starten av perioden gjennomførte informasjonsrådgiver i samarbeid med SNO et informasjonsmøte for moskusguider på Hjerkin fjellstue. Dette ble godt mottatt og skal videreføres.

Samarbeid med reiselivet – destinasjonsselskap og enkeltbedrifter

I besøksstrategiene er det lagt opp til samarbeid med reiselivet rundt oss. Dette er vi i gang med både på destinasjonsnivå og bedriftsnivå. Vi har hatt jevnlig dialog med flere av

destinasjonsselskapene, og har begynt å se på et konkret prosjekt sammen med Hageseter turisthytte og camping. Dette arbeidet følges opp i 2021.

Mvh

Raymond Sørensen
Daglig leder
Norsk villreinsenter Nord

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
Dovrefjell nasjonalparkstyre

Vår ref: Martine Hårstad
Sted: Hjerkin
Dato: 15.02.2022

Deres ref:

Årsrapport for tjenestesalg – informasjonsarbeid for Dovrefjell nasjonalparkstyre og Rondane-Dovre nasjonalparkstyre

Arbeid gjennomført av Norsk villreinsenter i perioden 1.1.2021-31.12.2021

Besøksrettet nettsted for Rondane og Dovre nasjonalparker

Det meste av innholdet var klart før årsskiftet, og Rondane-delen av nettstedet ble ferdigstilt i første halvdel av 2021. I løpet av vinteren 2022 skal det også produseres og legges inn informasjon om Dovre nasjonalpark.

Besøksrettet nettsted for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark

Våren ble i stor grad benyttet til å lage nettsted for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark. En norsk, foreløpig versjon ble ferdigstilt før sommersesongen 2021. Det skal jobbes videre med innhold til nettstedet og engelsk oversettelse i første halvdel av 2022.

I dag er begge nettstedene relativt lite synlige. I 2022 skal vi jobbe aktivt for å øke denne synligheten, blant annet ved å bruke SoMe/Google ads.

Sosiale medier/Google

Det har vært relativt stille på SoMe-kanalene våre i 2021, med unntak av juli. Til tross for dette øker antall følgere jevnt og trutt. I juli annonserte vi både på SoMe og kjøpte Google-annonser for å fremme Rondane-nettstedet. Dette resulterte i 10 000 besøkende på siden i juli mot 1000 i august. Her vil det bli lagt et vesentlig større trykk i 2022, og det er planlagt å opprette en felles TikTok-konto for de tre nasjonalparkene i løpet av våren.

Foto

Høsten 2022 ble det organisert og gjennomført fotoseanser for både Rondane og Dovrefjell. Bildene skal brukes både til nettstedene og ved andre behov.

Møter for reiselivet

I 2021 arrangerte vi to møter for reiselivsbedrifter med tilknytning til verneområdene.

- Dialogmøte mellom reiselivsbedrifter og verneområdeforvaltning, 8. november på Dombås. Samarbeid mellom de to verneområdestyrene, Nasjonalparkriket, Visit Nordvest, Visit Lillehammer og Visit Oppdal. Her hadde vi også både gjester og foredragsholdere fra andre nasjonalparkstyrer.
- Moskusmøte, 26. november. Oppfølging av moskusmøte fra 2020. Her hadde både verneområdeforvaltninga, Statsforvalteren i Trøndelag og to av aktørene presentasjoner. Det ble ytret ønske om flere tema, og at det bør avholdes to møter i året.

Samarbeid med reiselivet – destinasjonsselskap og enkeltbedrifter

I besøksstrategiene er det lagt opp til samarbeid med reiselivet rundt oss. Dette er vi i gang med både på destinasjonsnivå og bedriftsnivå. I november var forvalterne for Dovrefjell-Sundalsfjella nasjonalpark og informasjonsrådgiver på bedriftsbesøk i Rauma. Disse besøkene ble gjennomført i samarbeid med forvalter for Reinheimen nasjonalpark Mari Rødstøl Melbø. Det ble også sendt ut informasjon om moskusbestanden i samarbeid med SNO.

Befaringer

- Befaring i Dørålen landskapsvernområde med Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
- Befaring av Kongevegen over Allmannrøysa

Presentasjoner

Informasjonsrådgiver har holdt presentasjoner både internt og eksternt. Blant annet for:

- Nasjonalparkstyrene
- Administrativt kontaktutvalg
- Rådgivende utvalg
- Styreledersamling på Lillehammer

Deltagelse på møter/samlinger/konferanser

- Nasjonalparkstyremøter
- Planleggingsmøter (gamle bestillingsdialog)
- Administrativt kontaktutvalg
- Rådgivende utvalg
- Verneområdekongress

Mvh

Raymond Sørensen
Daglig leder
Norsk villreinsenter Nord

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Trondheim, 31.05.2021

Deres ref.:
21/838

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/6165

Saksbehandler:
Olav Nord-Varhaug

Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder

Innledning

Det vises til oppdrag i brev av 6. april d.å. hvor departementet ber om et sammendrag av, og en faglig anbefaling om hvordan følgende to rapporter bør følges opp:

- 1) sluttrapporten fra evaluering av forvaltningsordningen for nasjonalparker og andre store verneområder ([NF-rapport nr.: 1/2021](#)), jf. bestilling i tildelingsbrevet for 2019
- 2) sluttrapporten fra evalueringen av forsøksordningen med grunneier- og partssammensatte verneområdestyrer ([NF-rapport nr.: 9/2020](#)), som er gjennomført på bakgrunn av Klima- og miljødepartementets brev 31. mars 2016 og 16. august 2017

Miljødirektoratet finner at evalueringene svarer ut oppdraget på en god måte og i tråd med mandatene som ble gitt. Miljødirektoratet kjenner seg generelt godt igjen i funnene og vurderingene i rapporten, og mener de danner et godt grunnlag for utvikling og forbedring av forvaltningsordningen.

Miljødirektoratet viser til at evalueringsrapportene slår fast at nåværende forvaltningsordning ikke synes å ha svekket verneverdiene, men heller ikke ser ut til å ha styrket dem. Ordningen har bidratt til mindre konfliktnivå rundt vern av de store verneområdene samt bedre lokalt eierskap. Det er tilført betydelig økte ressurser til forvaltning av verneområder i perioden forvaltningsordningen har fungert. Direktoratet anbefaler at ordningen med nasjonalpark- og verneområdestyrer med folkevalgte representanter fra kommuner, fylkeskommuner og Sameting videreføres, men har en del forslag til hvordan forvaltningen kan ytterligere forbedres.

I tråd med funnene og anbefalingene i rapportene ser Miljødirektoratet særlig tre områder som bør følges opp, styresammensetning, styrket ressurstilgang og forvaltning innenfor vernets rammer. I tillegg ser vi behov for oppfølging som kan gi bedre beslutningsgrunnlag for forvaltningen av områdene og noen praktiske grep som bør tas for å få en ryddig og langsiktig forvaltning.

Miljødirektoratet anbefaler spesielt følgende oppfølging:

- videreføre dagens forvaltningsmodell med folkevalgte representanter fra kommuner, fylkeskommuner og Sameting
- styrke rådgivende utvalg og la det bli det dialogforum det var tiltenkt
- ansette flere forvaltere for å bedre ressurs situasjonen til noen av styrene
- utvikle et bedre system for kunnskapsoppdatering og overvåkning av tilstandsutviklingen i verneområdene, inkludert for omfanget av motorferdsel
- mer enhetlig forvaltning, inkludert for bruken av naturmangfoldloven §48
- prioritere utarbeidelse av tydelige forvaltningsplaner og besøksstrategier
- økte tiltaksmidler for å kunne følge opp forvaltningsplaner og besøksstrategier
- styrke oppfølging av og veiledning til styrer og forvaltere

Det er også viktig å huske på at det er flere forhold som påvirker svarene på de fire spørsmålene som er stilt i evalueringen og at det ikke alltid er mulig å skille ut hva som skyldes forvaltningsordningen og hva som skyldes andre forhold. Eksempler på dette er utvikling av budsjett situasjonen, med bl.a. økning i tiltaksmidler, økende vekt på verdiskapning og besøksforvaltning i verneområder og utviklingen i reiselivet med bl.a. økning i antall turister i Norge.

Under følger et sammendrag av de to rapportene og en utfyllende gjennomgang av anbefalingene. Sammendragene er i stor grad hentet direkte fra rapportene.

Evaluering av forvaltningsordningen for nasjonalparker og andre store verneområder, sammendrag

I 2020 var det ti år siden gjeldende lokalt forankrede forvaltningsmodell for nasjonalparker og andre store verneområder i Norge ble innført. I perioden 2010-2020 er det etablert 48 lokalt/regionalt baserte nasjonalpark- og verneområdestyrene (inkl. styre for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat) og det er opprettet 62 statlige nasjonalpark- og verneområdeforvalterstillinger lokalt i tilknytning til de store verneområdene. På oppdrag fra Miljødirektoratet har Nordlandsforskning evaluert forvaltningsmodellen basert på følgende mandat i henhold til oppdraget fra KLD:

- Er formålet med vernet ivarettatt på kort og lang sikt?
- Har styrene en enhetlig praksis og måloppnåelse innenfor og mellom verneområder?
- Har reformen oppnådd bedre lokal forankring, medvirkning og eierskap?
- Er forvaltningsmodellen samfunnsøkonomisk lønnsom?

Evalueringen baserer seg på data samlet inn ved dokumentstudier, spørreundersøkelser og intervjuer. Med utgangspunkt i et omfattende materiale er det foretatt kvantitative og kvalitative analyser for alle nasjonalpark- og verneområdestyrene omfattet av forvaltningsreformen, og dybdestudier av de fire styrene for Dovrefjell-Sunndalsfjella, Jostedalbreen, Stabbursdalen og Ytre Hvaler nasjonalparker. Nordlandsforskning har analysert og diskutert i hvilken grad verneområdestyrene ivaretar verneverdiene og peker på noen forhold som kan være utfordrende og andre som er positive. Viktige funn er:

- Det kan være vanskelig for styrene å fatte vedtak som er kontroversielle lokalt, men som kan være nødvendige for langsiktig ivaretagelse av verneverdiene.
- En stor mengde enkeltvedtak og arbeid med besøksforvaltning gjør det vanskelig for flere styrer å fatte vedtak som legger et langsiktig grunnlag for ivaretagelse av verneverdiene.
- En svært stor andel dispensasjonsvedtak fattes på grunnlag av det snevert formulerte unntaket i naturmangfoldloven § 48.

Det er positivt for ivaretagelse av verneverdiene at kunnskapsgrunnlaget er tydelig bedret det siste tiåret, samt at konfliktnivået ved forvaltningen av verneområdene synes å ha blitt redusert. Den lokalpolitiske forankringen tilskrives en positiv betydning, og i hovedsak pga. representantenes «lokale» tilknytning og i mindre grad partipolitiske forhold. Enkelte informanter påpeker imidlertid at et lokalt fokus kan ta noe oppmerksomhet bort fra nasjonale verneverdier.

Det er veldig stor variasjon mellom verneområdene i antall enkeltvedtak registrert i Miljøvedtaksregisteret siden opprettelsen av registeret i 2014. Antallet saker, andelen saker som avslås og andelen saker som behandles av Miljødirektoratet har vært stabilt gjennom perioden. Generelt dominerer motorferdselsaker (omtrent 70 prosent), med bygningssaker som nest største kategori (nesten 9 prosent). Det er få dispensasjonssøknader som avslås (6,7 prosent), og kun en svært liten andel av sakene behandles av Miljødirektoratet etter klage (omtrent 1,6 prosent). Dybdestudien av praksis i fire styrer viser stor variasjon i andelen enkeltvedtak fattet av det respektive styret og forvalter, noe som reflekterer den store variasjonen i saksmengde. Presedensvirkninger ble vurdert i omtrent hver femte sak, og det dominerende temaet var at tidligere tillatelser var argument for å gi tilsvarende tillatelse i senere sak. Studien viser også at andelen dispensasjonsvedtak på grunnlag av naturmangfoldloven § 48 var på rundt 40 prosent og hadde en svakt synkende trend i perioden.

Rapporten viser at det er store forsinkelser i mange av styrenes vedtak av forvaltningsplaner og besøksstrategier. Det synes ikke som mengden enkeltvedtak er noen avgjørende grunn til slike forsinkelser. Arbeidet med besøksstrategier har forsinket en god del styrer i arbeidet med forvaltningsplaner, til tross for at besøksstrategier etter intensjonen skulle bygge på forvaltningsplanene.

Mandatet til rådgivende utvalg og administrativt kontaktutvalg virker for mange områder å være uklart. Mange representanter i rådgivende utvalg opplever at utvalget fungerer mest som en informasjonskanal og arena for å fremme egne syn, men uten at det medfører reell innvirkning på beslutninger. Det er fortsatt mange styrer som ikke har administrativt kontaktutvalg og det virker andre steder tilfeldig hvordan det brukes.

Hovedinntrykket er at bevisstheten om og eierskapet til verneområdene er stor, og har blitt styrket, selv om det er variasjoner mellom områdene. Noen aktører mener det legges til rette for medvirkning, andre ikke. Det er hovedsakelig positive erfaringer knyttet til at forvalterne er ansatt hos Fylkesmannen (fra 1.1.21 Statsforvalteren), særlig når det bidrar til at det skapes et fagmiljø mellom forvaltere, Statens naturoppsyn, fjelltjenesten og andre.

Fylkesmannertilknytningen skaper imidlertid også utfordringer, fordi forvalteren kan oppfattes av å være en del av Fylkesmannen. Informantene opplever det som positivt for forvaltningen at forvalterne har kontorsted nær verneområdene. Generelt har det vært lite diskusjon om lokalisering av arbeidssted, men det finnes også eksempler på sterk uenighet om dette.

I lys av ulikheter i arbeidsmengden mellom verneområdestyrene og innenfor det enkelte verneområdestyret over tid, påpeker evalueringen at det er behov for en gjennomgang av ressursfordelingen totalt, fordelingen mellom verneområdestyrene, og fordelingen av ressurser på faste ansettelser og midlertidige tiltak. Treggheten i arbeidet med (reviderte) forvaltningsplaner viser dette.

Rapporten sier at det fremstår som viktig at det brukes midler på å følge opp og kontrollere tiltak som foretas i verneområdene. Det gjelder ikke minst for ivaretagelse av verneverdiene, nå når besøksstrategiene skal realiseres. Samtidig bidrar midler og aktivitet til legitimiteten til den lokale forvaltningen.

Nordlandsforskning konkluderer med at forvaltningsmodellen – totalt sett – ikke ser ut til å ha styrket ivaretagelsen av verneverdiene, men trolig heller ikke svekket dem. Foreløpig kan det se ut til at reformen sammenholdt med besøksforvaltning og økt verdiskaping har økt faren for negativ utvikling for verneverdiene, selv om besøksstrategiene forsøker å kompensere for dette. I noen områder med sterke lokale brukstradisjoner ser det ut til at en liberal dispensasjonspraksis (motorferdsel, byggeprosjekter) har utviklet seg. På den annen side ser reformen ut til å ha gitt betydelig bedret lokal forankring, noe som på sikt kan gi potensiale for bedre ivaretagelse av verneverdiene. Det er imidlertid så langt begrenset medvirkning blant grupper som representerer bruker- og verneinteresser. Kunnskapsnivået har økt, og det har blitt større åpenhet i forvaltningen.

Den samfunnsøkonomiske analysen viser en økning i finansieringen av verneområdeforvaltningen og den indikerer at forvaltningsmodellen samlet sett har bidratt til bedre ivaretagelse av verneverdiene overfor visse trusler, mer enhetlig og kunnskapsbasert forvaltning, samt bedre lokal forankring og eierskap. I tillegg viser dybdestudien at enten forvaltningsmodellen i seg selv eller generelle trender det siste tiåret har bidratt til økt verdiskaping i de tre områdene Dovrefjell-Sunndalsfjella, Jostedalsbreen og Ytre Hvaler.

Evaluering av forsøksordningen med grunneier- og partssammensatte verneområdestyrer, sammendrag

Bakgrunnen for forsøksordningen er Regjeringserklæringen fra 2013 der det slås fast at «Lokal medvirkning er viktig i forvaltning av naturressurser og regjeringen vil ha forsøk med grunneierstyrt forvaltning av verneområder». Klima- og miljødepartementet besluttet på bakgrunn av dette å sette i gang forsøk med partssammensatte nasjonalpark- og verneområdestyrer som innebar grunneierrepresentasjon sammen med nærings- og interesseorganisasjoner i tillegg til de nåværende politisk folkevalgte representantene. Departementet ga etter dette Miljødirektoratet i oppdrag å forberede og gjennomføre forsøk med partssammensatte styrer. Klima- og miljødepartementet hadde plukket ut tre verneområder som skulle inngå i forsøket: Verneområdestyret for Trollheimen landskapsvernområde og nasjonalparkstyrene for Raet og Jomfruland.

I 2018 ble forsøksordningen utvidet til å omfatte nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen. For Jomfruland, Raet og Skarvan og Roltdalen ble styrene utvidet med grunneierrepresentanter,

mens styret for Trollheimen ble utvidet med både grunneierrepresentanter- og representanter fra nærings- og interesseorganisasjoner. For Skarvan og Roltdalen ble styret etter konsultasjon med Sametinget i tillegg utvidet med en politisk oppnevnt representant slik at forholdstallet med hensyn til samisk representasjon ikke skulle forrykkes i styret.

En forutsetning for forsøket var at de partssammensatte styrene ble fulgt tett opp med en evaluering, som blant annet skulle vise om forsøksordningen bidrar til forenkling og effektivisering, om det blir bedre lokal medvirkning og i hvilken grad verneverdiene eventuelt påvirkes. Nordlandsforskning har gjennomført evalueringen på oppdrag av Miljødirektoratet i tidsrommet 2017 til 2020.

En av målsettingene med forsøksordningen med partssammensatte verneområdestyrer er å bidra til **forenkling og effektivisering**. Evalueringen har hatt en bred tilnærming til disse begrepene, og satt søkelys på tilgjengelighet, sak- og søknadsbehandling, samspill mellom forvaltningsnivå, rolle- og ansvarsfordeling og etablering av tillit. Den mest tydelige sammenhengen mellom grunneier- og partsrepresentasjon i styrene og økt tilgjengelighet for innbyggerne i området er knyttet til nettopp økt representasjon. De nye sammensetningene av styrer, med grunneierrepresentanter fra ulike geografiske deler av verneområdet og representanter fra andre brukerinteresser, senker terskelen for å ta kontakt med styrerepresentanter og forvalter. Evalueringen konkluderer dermed med at utvidelse av verneområdestyrer med grunneiere og brukerrepresentanter har bidratt til å gjøre forvaltningen av verneområder mer tilgjengelig.

Når det gjelder spørsmålet om hvorvidt det skjer endringer i sak- og søknadsbehandling, gir evalueringen et mer sammensatt svar. Grunneier- og brukerrepresentasjon bringer lokalkunnskap inn i styrenes arbeid, og bidrar til å opplyse saker ytterligere, gjøre beslutningsgrunnlaget mer solid og til å finne gode, praktiske løsninger samt at det også bidrar til økt legitimitet. Dette fører imidlertid ikke nødvendigvis til forenkling og effektivisering av sak- og søknadsbehandling.

Samspillet mellom verneområdestyrer, kommuner, Fylkesmann og andre offentlige organer har endret seg, viser evalueringen. Følgeevalueringen viser tydelig at det er en økt kontakt mellom forvaltningsnivåer, men gir verken grunnlag for å hevde at dette fører til endringer i rolle- og ansvarsfordeling eller at det er en sammenheng mellom disse endringene og endringene i sammensetning av verneområdestyrer. Evalueringen konkluderer ellers tydelig på at utvidelsen av verneområdestyrer med grunneier- og brukerrepresentanter har bidratt til større tillit, både internt i styrene og mellom styrene og befolkningen tilknyttet verneområdene.

Lokal medvirkning er evalueringens andre hovedtema. Når det gjelder hvem som medvirker, varierer dette mellom verneområdestyrene. I nasjonalparkene Raet og Jomfruland er det grunneiere som er representert i styrene, mens det i Trollheimen er både brukerinteresser og grunneiere som er representerte. I Skarvan og Roltdalen er det grunneierrepresentasjon kombinert med en ekstra politisk oppnevnt representant fra Sametinget. Et sentralt funn i evalueringen er at flere aktører har medvirket og hatt innflytelse i styrenes beslutningsprosesser. På tvers av de fire forsøksområdene opplever grunneier- og brukerrepresentanter å bli hørt, og at deres innspill og perspektiver blir verdsatt i styrenes arbeid. Hvem grunneier- og brukerrepresentantene opplever å representere, varierer mellom de ulike styrene. Representasjon blir forstått ulikt, og her representerer Jomfruland et ytterpunkt, der

grunneierrepresentantene oppfatter seg som lokalsamfunnsrepresentanter med et helhetlig perspektiv på forvaltning av nasjonalparken til beste for lokalsamfunnet. I de andre tre områdene framhever både grunneier- og brukerrepresentanter at de representerer sine respektive geografiske områder og særinteresser.

Tilrettelegging for medvirkning for ulike interesser og grupper utenfor styrene, skjer først og fremst gjennom rådgivende utvalg. Dette gjøres ulikt i de fire områdene, og det er store variasjoner i sammensetning av rådgivende utvalg, størrelse på utvalget, møtehyppighet og arbeidsform. Evalueringen viser at det er et tydelig ønske i alle verneområdestyrene om å bruke rådgivende utvalg som en arena for dialog og diskusjon, men at en til nå ikke har lyktes i å realisere dette potensialet fullt ut.

De ulike aktørene i verneområdestyrene vurderer ulikt hva som kommer ut av medvirkningen knyttet til utvidelse av styrene. Politisk oppnevnte styrerepresentanter trekker fram lokal kunnskap om verneområder og kjennskap til ulike grupper og interesser berørt av vernet, som en viktig effekt av lokal medvirkning. Grunneier- og brukerrepresentanter opplever at de blir lyttet til og at deres perspektiver anerkjennes i styrenes arbeid, uten at dette nødvendigvis innebærer at de får gjennomslag i alle saker. De viktigste barrierene for medvirkning i verneområdestyrene er knyttet til at sakene er komplekse og omfattende og at saksmengden er stor i styrene. Dette gjør at det oppleves som ressurskrevende å medvirke, og at medvirkning forutsetter et visst kompetansenivå. Styrelederne har tatt en aktiv rolle når det gjelder å senke terskelen for at representanter med mindre erfaring fra styrearbeid skal ha mulighet til å delta på lik linje med politiske representanter med langt større erfaring.

I hvilken grad forsøksordningen **påvirker verneverdiene**, er evalueringens tredje hovedtema. Verneverdiene kommer til uttrykk i styrenes arbeid på to måter; gjennom konkret saksbehandling knyttet til skjøtsel, byggevirksomhet, aktivitet eller ferdsel, og gjennom større, prinsipielle saker som arbeid med besøksstrategi. De vanligste diskusjonene som oppstår omkring verneverdier dreier seg om hvordan det er mulig å balansere verneverdier opp mot bruk. Dette handler ofte om hvilke handlingsrom som finnes, og hvilke mellomsøsninger som kan ivareta både bruk og vern. Et tydelig funn i evalueringen er at forsøksordningen har bidratt til flere diskusjoner i styrene om verneverdier, som en følge av at grunneiere- og brukerrepresentanters lokalkunnskap møter forvaltningsplanenes overordnede og helhetlige hensyn til verneverdiene. Bevisstheten og kunnskapen om verneverdier har økt blant representantene i verneområdestyrene, og dette bidrar til at styrene i stor grad balanserer hensynet til lokale interesser med nasjonale vernehensyn. Når det gjelder påvirkning av verneverdier, er det ikke mulig å påvise at forsøksordningen med grunneier- og brukerrepresentanter har påvirket verneverdiene i noen entydig retning.

Miljødirektoratets vurderinger og faglige anbefalinger

Miljødirektoratet vil i det følgende gi noen vurderinger av forvaltningsordningen sett i lys av de to evalueringene. Vi mener evalueringene svarer ut de fire spørsmålene som lå til grunn for evalueringen:

- om formålet med vernet er ivarettatt på kort og lang sikt

- enhetlig forvaltning
- bedre lokal forankring, medvirkning og eierskap
- økonomiske vurderinger

Vi har i vår vurdering ikke gått inn på alt evalueringen belyser, men valgt å fokusere på forhold hvor vi anbefaler oppfølging. I tråd med funnene og anbefalingene i rapportene ser vi særlig tre områder som bør følges opp; deltagelse i forvaltningsmodellen, styrket ressurstilgang og forvaltning innenfor vernets rammer. I tillegg ser vi behov for oppfølging som kan gi bedre beslutningsgrunnlag for en kunnskapsbasert forvaltning av områdene og noen praktiske grep som bør tas for å få en ryddig og langsiktig forvaltning.

Ivaretakelse av verneverdier

Miljødirektoratet viser til at verneområdene representerer store naturverdier som, når de forvaltes i et generasjonsperspektiv og i tråd med verneformålet, er et viktig grunnlag for langsiktig, lokal og naturbasert verdiskaping. Særlig nasjonalparkene og de store landskapsvernområdene utgjør et grunnlag for utvikling av naturbasert reiseliv. Ordningen med lokal forvaltning, som ble innført fra 2010, bidrar til at kommunene har bedre muligheter til å se forvaltning av verneområdene i sammenheng med kommunens øvrige arealforvaltning etter plan- og bygningsloven og legge til rette for naturbasert reiseliv i og i tilknytning til verneområdene. Direktoratet viser videre til at det i 2019 ble lagt frem en handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene, hvor det legges til grunn en vernepolitikk som gjennom bruk skal bygge opp under både verneverdiene og gi grunnlag for økt verdiskaping.

I evalueringen av nåværende forvaltningsmodell konkluderer Nordlandsforskning med at forvaltningsmodellen – totalt sett – ikke ser ut til å ha styrket ivaretagelsen av verneverdiene, men trolig heller ikke svekket den. Nasjonalparkene gir mulighet for både økonomisk, kulturell, sosial og miljømessig verdiskaping. Det har skjedd en bevisst endring i forvaltningen de senere år med større vekt på å kunne ønske "velkommen inn" i nasjonalparkene slik at de, sammen med tilgrensende områder, i større grad kan brukes i markedsprofilering og økt verdiskaping. Evalueringene viser til at dette, i kombinasjon med den endrete forvaltningsordningen, kan ha økt faren for negativ utvikling for verneverdiene, selv om besøksstrategiene forsøker å kompensere for dette.

Med økende antall besøkende, klimaendringer, bestandsnedgang for mange arter og tap av biologisk mangfold samtidig med tydelige forventinger lokalt knyttet til reiseliv og arbeidsplasser, er det et økende behov for en strategisk og aktiv forvaltning av verneområdene. De sekretariatene som har kompetanse og kapasitet til å jobbe strategisk, gjennomføre målretta tiltak og drive nettverksbygging og forankring m.m, vil ha best forutsetninger for å møte utfordringene for sitt verneområde. Som evalueringen viser i f.eks. Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, hvor sentrale verneverdier er truet, så hindrer mengden enkeltsaker sekretariatet i å jobbe strategisk og planmessig som grunnlag for å igangsette nødvendige tiltak. I andre, mindre kompliserte områder finnes det både planer og strategier, mens gjennomføring av nødvendige tiltak begrenses av tildelte tiltaksmidler.

Miljødirektoratet vil også påpeke at en mer aktiv og kvalitetsmessig markedsføring av nasjonalparkene som besøksmål med store opplevelsesverdier kan være utfordrende for styrene å balansere opp mot ivaretagelse av verneverdiene. Nye brukergrupper (surfere, vindseilere,

terrengsyklistere, m.m.) og tekniske nyvinninger (terrengkjøretøy, droner, elsykler, m.m.) forsterker denne utfordringen. Dette er likevel problemstillinger som ville vært utfordrende også med andre forvaltningsordninger.

Evalueringsrapporten stiller også spørsmålsteget med styrenes evne og vilje til å håndtere konflikttemaer gjennom langsiktige prioriteringer og konkrete løsninger. I evalueringsrapporten er det mange henvisninger til at kompleksiteten i verneområdestyrenes oppgaver generelt er stor for de aller fleste verneområdestyrene og at bemanning og ressurser til å håndtere kompleksiteten er for liten til å løse de pålagte oppgavene. Forvaltningen av villreinens leveområder i Rondane er et eksempel på dette. Det er derfor viktig at styrene blir tilført tilstrekkelige ressurser slik at de kan utarbeide, revidere og følge opp forvaltningsplaner og besøksstrategier som kan gi tydelige retningslinjer for hvordan styret vil håndtere disse problemstillingene. Dette vil også kunne forhindre fokus på enkeltsøknader uten å se sumvirkninger. En kan også stille spørsmål ved om det er nødvendig med tydeligere statlige føringer for å sikre verneverdiene i de mest konfliktfylte områdene, f.eks. ved at Miljødirektoratet gjennom en mer aktiv klagebehandling kan gi tydeligere føringer på skjønnsrommet. En har også muligheter til å gi tydeligere styringssignaler gjennom godkjenning av forvaltningsplaner, besøksstrategier samt gjennom tildeling av drifts- og tiltaksmidler.

Dispensasjonspraksis, inkludert bruk av naturmangfoldloven § 48

Utfra innhentede data fra Miljøvedtaksregisteret, hvor styrene er pålagt å føre inn alle enkeltvedtak, ser en at det er stor variasjon i antall vedtak mellom styrene. Mens det er fattet over 500 vedtak i perioden 2014-2020 i Reinheimen, Blåfjella-Skjækerfjella og Midtre Nordland og med Dovrefjell-Sunndalsfjella på topp med nær 1000 vedtak, så er det i samme periode fattet under 30 vedtak i Møysalen, Seiland, Reisa og Ånderdalen. Motorferdselsvedtak dominerer (70%) med byggesaker på andre plass (9%).

I noen områder med sterke lokale brukstradisjoner ser det ut til at en liberal dispensasjonspraksis (motorferdsel, byggeprosjekter) har utviklet seg. Evalueringen viser til at det er vanskelig for styrene å fatte vedtak som er kontroversielle lokalt, men som kan være nødvendige for langsiktig ivaretagelse av verneverdiene. Det kan virke som det er betydelig lettere å være prinsipiell overfor søkere som ikke har nær tilhørighet til verneområdet.

Miljødirektoratet deler evalueringens bekymring rundt bruken av naturmangfoldloven § 48. Denne bestemmelsen er først og fremst ment brukt på spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Det fremgår også av forarbeidene til loven at bestemmelsen i første rekke tar sikte på søknader som gjelder bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. Hovedregelen skal derfor være at det ikke er anledning til å gi dispensasjon til større tekniske inngrep etter denne bestemmelsen.

Vi ser at § 48 i en god del saker forsøkes brukt på en slik måte at en endrer de rettslige rammene som er trukket opp i vernevedtak. Eksempler på slike vedtak kan være saker i tilknytning til kraftutbygging, hyttebygging og kjøring på bar mark. Det er derfor viktig at Statsforvalteren etablerer rutiner for å fange opp og om nødvendig påklage slike vedtak dersom de går utenfor verneforskriftens rammer. Vi registrerer at statsforvalternes oppfølging og kontroll på dette området praktiseres forskjellig.

Det er samtidig en god del vedtak med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 som skyldes at verneforskriftene ikke er oppdaterte. Det er f.eks. mange eksempler på ulike typer nyttekjøring som burde vært regulert gjennom spesifikke dispensasjonsbestemmelser, men som i stedet blir hjemlet i § 48. Vi har i dag et stort etterslep i arbeidet med oppdatering av verneforskrifter. Evalueringsrapporten sier også "Enkeltvedtak kan sette presedens som endrer karakter på bruken stort over tid, som igjen kan få negative konsekvenser. Det er få eksempler på denne type presedensvurderinger."

Miljødirektoratet vil fortsette arbeidet med veiledning om innhold i og anvending av regelverket, blant annet gjennom veiledere og samlinger.

Vedtak som ikke følger forvalternes tilråding

Miljødirektoratet ser også at det i flere saker etter naturmangfoldloven § 48 treffes vedtak i strid med forvalters tilråding. Saksframlegget i slike saker kan være godt begrunnet og ha en tilfredsstillende gjennomgang av hjemmelsforhold, miljørettsprinsipper og skjønnsmessige vurderinger. Når styrene så treffer vedtak som ikke følger forvalters tilråding, med motsatt konklusjoner og gjerne som benkeforslag på et styremøte, vil begrunnelsen for vedtakene (inkludert vurdering av vilkårene i nml § 48) ofte være svært mangelfulle. Her er det behov for en større bevissthet både om verneforskriftens rammer og kravene til hjemmelshenvisning og begrunnelse.

Samlet belastning

Evalueringsrapporten har også pekt på betydningen av å vurdere samlet belastning, og "å forhindre sumvirkninger (økt samlet belastning av menneskelig påvirkning) som har negativ effekt på verneverdiene", jf. nml § 10. Det er særlig vist til konsekvenser av byggevirksomhet (sumbetraktninger og mulige konsekvenser av tilbygg/utvidelser av hytter og setre) og konsekvenser for villrein med omfanget av motorferdsel. Samlet betraktning av alle tiltak og all virksomhet i et verneområde er meget viktig og i mange områder helt avgjørende for at verneverdiene skal kunne opprettholdes over tid. Vi registrerer at slike betraktninger i dispensasjonsvedtak ofte er svært summariske og lite kontrollerbare.

Det er derfor viktig at det utarbeides gode og grundige forvaltningsplaner for verneområder som gir forutsigbarhet for grunneiere og brukere og gir verneområdeforvaltningen en arena for å vurdere den samlede belastningen av nåværende og fremtidige tiltak. Forvaltningsplaner må være oppdaterte og revideres jevnlig. Ressurssituasjonen har i noen tilfeller gjort at flere verneområdestyrer ikke har revidert sine forvaltningsplaner.

Enhetlig forvaltning

Rapporten sier videre at de "finner betydelige forskjeller i praksis mellom verneområdestyrene". Lokal forvaltning gjennom nasjonalpark- og verneområdestyrer gjør at det er utfordrende å etablere en helt enhetlig praksis i dispensasjonssaker. Forvaltningsmodellen legger opp til et større lokalpolitisk skjønn i forvaltningen, og det må derfor til en viss grad forventes at det kan bli forskjeller i skjønnsutøvelsen så lenge denne utøves innen verneforskriftens rammer. Dette kan likevel være utfordrende bl.a. av hensyn til likebehandling av brukere.

Miljødirektoratets godkjenning av forvaltningsplaner, klagesaksbehandling og generelt veiledningsarbeid bidrar på en positiv måte til å samordne forvaltningspraksis på tvers av administrative grenser.

Det finnes ingen samlet oversikt over effekter av dispensasjonspraksis. Det vil være behov for å utvikle bedre indikatorer for tilstand i verneområdene samt rapporteringsrutiner slik at en bedre kan følge med utviklingen. Det samme gjelder en bedre statistikk over utviklingen av gitte motorferdselstillatelser samt gjennomførte turer, både på barmark og snødekt mark.

Lokal forankring, medvirkning og eierskap

Konfliktnivået i verneområdeforvaltningen er redusert på nasjonalt nivå. Forvaltningsmodellen har også ført til økt lokal forankring, eierskap til og bevissthet om verneverdiene. En ser likevel at styresammensetningen er endret etter siste valg. Det er en klar tendens til at det sitter færre ordførere i styrene enn før. En ser også en liten grad av gjenvalg av representanter i flere styrer, noe som gjør at kontinuiteten i styrene blir svekket. En ytterligere delegering av kurante saker til forvalterne vil kunne gjøre styrearbeidet mer interessant ved at en da får mer fokus på strategi og langsiktige planer og mindre fokus på enkeltsaker. Dette vil også både forenkle og effektivisere saksbehandlingen av denne type saker.

Styrene er opptatt av mulighetene nasjonalparkene gir til verdiskaping. Evalueringen viser også til et ønske om og behov for en mer sømløs forvaltning mellom verneområdene og tilgrensende områder. I denne sammenheng er de administrative utvalgene viktige og de styrer som ikke har slike bør etablere denne type utvalg for å sikre den administrative kontakten mot kommunene og samordning med kommunal forvaltning ellers.

Evalueringsrapporten etterlyser tydeligere forventninger og mandat for de fylkeskommunale representantene i styret. Det vises blant annet til at "en aktivering av fylkeskommunenes regionale utviklerrolle gjennom verneområdestyrene vil kunne bidra til et mer helhetlig og regionalt forvaltningsperspektiv". En slik rolle vil også kunne bidra til at verdiskapingspotensialet blir bedre utnyttet. Miljødirektoratet slutter seg til denne vurderingen.

Sammensetning av styrer

Bakgrunnen for etablering av forvaltningsordningen med politisk sammensatte styrer kan føres tilbake til behandlingen av nasjonalparkmeldingen (St.meld. nr. 62 (1991-92) *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*) i Stortinget i 1993 hvor det ble etterlyst "folkevalgt medvirkning og medbestemmelse" i forvaltningen (Innst. S. nr. 124 (1992-93) *Innstilling fra kommunal- og miljøvernkomiteen om ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*). Etter noen år med forskjellige forsøksordninger ble dagens modell med nasjonalparkstyret med folkevalgte politikere fra kommuner, fylkeskommuner og, hvor relevant, Sametinget valgt. Antallet representanter utpekt fra Sametinget i de enkelte styrene er fastsatt gjennom konsultasjoner mellom departementet/direktoratet og Sametinget og sikrer den samiske representasjonen i ordningen. Partssammensatte styrer ble også den gang diskutert. Representasjon i styret vil naturlig medføre bedre innsikt i og påvirkningsmuligheter på forvaltningen. Hvilke parter som ev skal inviteres til å sitte i styrene vil derfor være av betydning for deres påvirkningsmuligheter og hvilke interesser som blir vektlagt.

Etter naturvernloven av 1970 kunne nasjonalparker kun etableres på statens grunn eller grunn av samme art som grenser inntil statens grunn. Ved innføring av naturmangfoldloven i 2009

bortfalt kravet om statsgrunn. Dette medførte at det de senere år også er etablert nasjonalparker med en vesentlig andel privat grunn. Større verneområder på privat grunn ble tidligere etablert som landskapsvernområder. Eksisterende verneområder med styrer består derfor av en blanding av områder på hovedsakelig statlig og privat grunn. Hvem som eventuelt skal representere grunneierinteressene ved et ønske om grunneierrepresentasjon i styrene vil derfor ikke være åpenbart. For statlig grunn kan det også skilles mellom områder med ren statsgrunn i Nord-Norge og statsallmenninger i Sør-Norge.

En bred representasjon vil også bidra til store styrer, noe som kan bli mer krevende å administrere.

Etableringen av dagens forvaltningsordning kom etter et ønske om mer **folkevalgt** medvirkning og medbestemmelse i forvaltningen. Berørte kommuner ønsket større innflytelse over hvordan de store verneområdene ble forvaltet. Både partssammensatte styrer og grunneierrepresentasjon i styrene vil svekke innflytelsen til berørte kommuner og dermed svekke intensjonene bak forvaltningsordningen, slik den var tenkt. Politikere er også valgt for å representere alle interessene i forvaltningen, er ofte erfarne styrerepresentanter, vant med å sette seg inn i vanskelige og kompliserte prosesser og er gjennom dette vant med å foreta nødvendige politiske avveininger mellom interessene innen de rammer som ulikt lovverk setter. Med få unntak er all annen arealforvaltning underlagt lokalpolitisk styring. Det virker derfor unaturlig at områder av så stor nasjonal interesse at de har fått et eget forskriftsverk skal fravike fra et slikt system.

Dagens styrer varierer i størrelse fra 3 til 16, alt etter hvor mange kommuner og fylkeskommuner verneområdet berører samt hvor mange representanter som er valgt fra Sametinget. Ved grunneierrepresentasjon eller partssammensatte styrer vil antallet styrerepresentanter øke, noe som både vil medføre administrative og økonomiske konsekvenser. En endring av styresammensetning som medfører at noen av de berørte kommunene må vike plassen for partsrepresentanter for å ha samme antall styrerepresentanter, kan ikke anbefales. En eventuell utvidet representasjon vil også øke behovet for driftsmidler til styrene.

Miljødirektoratet vil anbefale at forvaltningsordningen videreføres med ren folkevalgt sammensetning av styrene.

Miljødirektoratet vil likevel understreke at grunneier- og partsinvolvering er viktig i verneområdeforvaltningen, men at dette bør ivaretas gjennom en mer aktiv bruk av rådgivende utvalg.

Klima- og miljødepartementet må vurdere hva som skal skje med de fire prøveordningene som er igangsatt, om de skal avvikles eller om de, eventuelt noen av dem, skal gjøres permanente.

Rådgivende utvalg

Rammene for dagens forvaltningsordning ble lagt i 2009 i Prop 1 S (2009-2010) og budsjettproposisjonen for KLD. Rådgivende utvalg ble understreket som et viktig organ for å legge til rette for et godt samarbeid mellom forvaltningsmyndighet, offentlige organ, grunneiere, næringsliv, frivillige organisasjoner, bl.a. natur- og miljøorganisasjoner, samiske interesser der det er relevant osv. Begge evalueringene viser at en til nå ikke har lyktes i å realisere potensialet som rådgivende utvalg har som en arena for dialog og diskusjon.

En større bevissthet hos flere av styrene og forvalterne om den ressursen et rådgivende utvalg kan være er nødvendig, både for å tilføre verdifulle innspill til forvaltningen samt sikring av bedre lokal forankring, medvirkning og eierskap til verneområdene. En mer aktiv bruk av utvalgene til å diskutere prioriteringer og rammer for skjønnsutøvelse i forvaltningsplaner og besøksstrategier vil også gjøre deltakelse i utvalgene mer interessant. Dette vil utvikle utvalgene fra kun å være en enveis informasjonskanal, som mange informanter i evalueringen påpeker, til å bli en mer aktiv del av forvaltningen. Evalueringen av styrer med parts- og grunneierrepresentasjon viser at en mer aktiv deltakelse fra disse gruppene kan gi en merverdi til bakgrunnen for styrets vedtak. Denne erfaringen bør kunne utnyttes gjennom de rådgivende utvalgene selv om en ikke kan legge opp til ordninger hvor enkeltsaker skal innom utvalgene i særlig grad. For å sikre mulighetene for deltakelse i utvalgene, spesielt fra frivillige organisasjoner, bør det også vurderes om utvalgsrepresentantene bør honoreres slik at ikke økonomi blir et hinder for å delta.

Andre forhold

Forholdet til Statsforvalteren

Ved etablering av nåværende ordning ble det bestemt at Fylkesmennene skulle være arbeidsgiver for forvalterne, men at forvalters tid skulle disponeres av styrene/styreleder. Alternativer kunne ha vært at styrene selv sto som arbeidsgiver, noe som ville krevd en helt annen administrativ ressurs samtidig som det ville åpne for større ulikhet og usikkerhet i ansettelsesforholdene for den enkelte forvalter. En ansettelse i en av kommunene kunne også vært en mulighet, men ville trolig også medført behov for en større administrativ ressurs og mindre enhetlig ansettelsesforhold.

Ansettelse hos statsforvalteren har medført enhetlige ansettelsesforhold, selv om vi ser at de økonomiske rammebetingelsene for forvalterne varierer. Forvalterne nyter også godt av det faglige fellesskapet og ressursene som finnes hos statsforvalteren, noe som er viktig for forvalterne. Dette er en ordning som har fungert bra selv om en ser noe ulik faglig og administrativ oppfølging av forvalterne fra statsforvalternes side. Det har vært en del utskifting av samt permisjoner hos forvaltere. Statsforvalteren vil da kunne sikre vikarer samt følge opp nyansettelser på en god måte og dermed bidra til kontinuitet og erfaringsoverføring. Det er viktig at statsforvalteren er bevisst på dette ansvaret slik at styrene er sikret den forvalterkapasitet de er tildelt uten unødig opphold. Evalueringen påpeker at det er et ønske om at både Statsforvalteren og Miljødirektoratet følger opp forvalterne enda bedre. Miljødirektoratet vil følge opp dette med hyppigere fagsamlinger hvor faglige oppdateringer, erfaringsdeling mellom forvaltere, juridiske problemstillinger og praktiske erfaringer fra naturoppsynet (SNO) kan være aktuelle tema. Direktoratet vil også videreføre ordningen med egne kontaktpersoner, både naturfaglig og juridisk, til hvert styre.

Forvalterne sitter på små kontorsteder adskilt fra statsforvalternes hovedkontorer. Dette krever en del egne tekniske løsninger for å fungere godt. Det er viktig at statsforvalternes fellesadministrasjon (STAF) er bevisst på dette og sørger for at de tekniske løsningene fungerer godt også på slike steder. Når forvalterne er ansatt hos statsforvalterne, vil de i dag få en mailadresse som indikerer ansettelsesforholdet (nn@statsforvalteren.no). Statsforvalteren administrerer også arkivtjenester for styrene og postadressen til styrene og forvalterne blir dermed postadressen til aktuell statsforvalter. Dette skaper en viss misnøye hos styrene og samarbeidsparter og kan bidra til unødig forvirring og uklare signaler om styrenes og forvalternes myndighet og tilhørighet. Dette bør teknisk være enkelt å endre på, og det finnes

noen konkrete forslag til mulige løsninger. Dette burde være en oppgave som STAF burde kunne bidra til. Miljødirektoratet vil følge opp dette punktet.

Ved etablering av forvaltningsordningen ble det lagt opp til at det skulle bygges opp robuste forvaltningsknutepunkt lokalt hvor forvalterne skulle sitte i et kontorfellesskap med andre som jobbet med utmarksrelaterte oppgaver, f.eks. nasjonalparksentre, fjellstyrer og SNO. Eksempler på denne type forvaltningsknutepunkt er Lom, Røros, Hjerkin og Saltdal. Lokalpolitiske ønsker medførte imidlertid at flere forvaltere ble mer spredt enn det som var intensjonen og dermed sitter på kontorer uten det ønskede fagmiljøet rundt seg. Miljødirektoratet vil vurdere om lokaliseringssted kan være medvirkende årsak til en viss utilfredshet og turnover hos noen forvaltere og eventuelt ta dette opp med aktuelle styrer med tanke på hvordan eksisterende knutepunkt kan styrkes.

Kunnskapsgrunnlag for forvaltningen

Evalueringen av forvaltningsordningen påpeker behovet for økt kunnskap som grunnlag for en god kunnskapsbasert forvaltning. Dette gjelder generelt kunnskap om verneverdiene i området, men det understrekes også at det er viktig å få bedre kunnskap både om sumeffekter av bruk, tålegrenser samt en bedre samlet oversikt over de dispensasjonene som gis, både til byggevirksomhet og andre inngrep samt den økende motorferdselen, både på snødekt mark og barmark. Utarbeidelse og oppdatering av forvaltningsplaner og besøksstrategier vil også kreve denne type kunnskapsinnhenting. Det vil også være nødvendig framover å få bedre oversikter over etterlevelsen av disse planene. Oppsyn og overvåkning bør derfor styrkes og det bør utvikles et eget overvåkningsprogram for de store verneområdene.

Statens naturoppsyn

Behovet for SNO sin tilstedeværelse for å drive naturoppsyn og å gjennomføre tiltak berøres flere steder i evalueringsrapporten. Miljødirektoratet deler oppfatningen av at SNO sin rolle som nasjonalt ansvarlig oppsynsmyndighet for verneområder er svært viktig, og erfarer at behovet for tilstedeværelse både har økt og endret karakter i løpet av den tiden forvaltningsordningen har eksistert. Noen årsaker til dette er at:

- En stor andel av verneområdene opplever økt bruk og nye bruksformer som medfører økt press på verneverdiene. Dette medfører økt behov for oppfølging av ulovligheter og informasjon
- Stort behov for tiltak i form av tilrettelegging, skjøtsel, restaurering og overvåking for å ivareta verneformålet, utfordrer og underbygger behovet for SNO som kompetansemiljø for slike tiltak
- SNO har kunnskap om naturtilstand, bruksmønster over tid, samt skjøtselshistorikk, som forvaltningsmyndigheten drar nytte av. SNO erfarer at man på den måten blir en viktig kontinuitetsbærer i et system der medlemmer i styrene og til dels forvaltere jevnlig skiftes ut.

SNO sin kapasitet til å følge opp de store verneområdene søkes dekket opp av eget personell og gjennom tjenestekjøp fra blant andre Statskog Fjelltjenesten, fjelloppsyn, med flere. I de første årene etter etablering av SNO var samtlige av oppsynsstillingene i SNO knyttet til nasjonalparker og andre store verneområder. I forbindelse med gjennomføringen av nasjonalparkplanen (St.meld. nr. 62 (1991-1992)) ble det de første årene i tillegg etablert flere nye oppsynsstillinger

ved opprettelse av nye verneområder. Denne praksisen opphørte etter hvert og det har i den siste 10-årsperioden kun blitt opprettet en slik stilling, tilknyttet Lofotodden nasjonalpark.

SNO har i samme perioden fått mange nye oppsynstillinger og nye typer oppdrag knyttet til rowilt, kystoppsyn, villreinoppdrag mv., og hele korpset har med dette blitt mer multifunksjonelt, som igjen gir stordriftsfordeler og synergieffekter for aktiviteten. Kapasiteten i SNO har imidlertid ikke økt i tilstrekkelig grad til å kunne følge opp den store økningen i antall verneområder (store og små) og dermed det økte behovet for oppsyn og gjennomføring av bestilte forvaltningstiltak. Denne utviklingen nevnes i evalueringsrapporten, og en økning i antall oppsynstillinger vil være nødvendig for å kunne dekke dagens og fremtidens behov.

Miljødirektoratet mener SNO gjennom det nasjonale oppsynsansvaret, miljø- og lokalkunnskap og som kontinuitetsbærer, har en særlig viktig funksjon i store verneområder hvor de forvaltningsmessige utfordringene kan være svært mangfoldige og utfordrende, og hvor forvaltningsordningen medfører stadige utskiftninger av styremedlemmer og forvaltere. Disse aspektene er derfor viktig å se i sammenheng i den videre oppfølgingen av evalueringen av forvaltningsordningen.

Veiledere og veiledning

Miljødirektoratet har utarbeidet en rekke veiledere for arbeidet i nasjonalpark- og verneområdestyrene:

- Forvaltning av verneforskrifter
- Strategi for bruk av tiltaksmidler
- Besøksforvaltning
- Norges nasjonalparker - designmanual
- Sårbarhetsvurdering
- Forvaltningsplaner på nett

Miljødirektoratet vil oppdatere disse ved behov. Miljødirektoratet vil også bidra til at forvaltningsplaner inkludert besøksstrategier blir utarbeidet og revidert som et grunnlag for mer enhetlig forvaltning og en tilrettelegging for bruk som ikke går utover verneverdiene.

Miljødirektoratet vil også videreføre veiledning og informasjon gjennom ulike etablerte kanaler, både direkte dialog med styrer og forvaltere og gjennom felles ordninger som nasjonalparkkonferansene og forvaltersamlinger.

Mer ressurser til forvaltning og tiltak

Oppbygging av forvaltningsordningen har bidratt til 62 nye statlige forvalterstillinger lokalisert lokalt i kommuner rundt de store verneområdene. Statsforvalterne, som arbeidsgiver og ansvarlig for lønns- og driftsutgifter til forvalterne, er tilført ca. 1 mill. kr i økte rammeoverføringer pr stilling. Drift av de 48 nasjonalpark- og verneområdestyrene koster ca. 15 mill. kr pr år. Som tidligere nevnt har økt fokus på en mer aktiv forvaltning i form av besøksforvaltning m.m. krevd en økt innsats fra forvaltningsapparatet, et behov som imidlertid er uavhengig av forvaltningsordningen. Saksforberedelse til styrebehandling krever imidlertid en betydelig ekstrainsats i forhold til hva som hadde vært nødvendig dersom statsforvalteren skulle behandlet sakene selv etter gammel forvaltningsordning. Forvaltningsordningen har dermed krevd en betydelig økning i tildelte ressurser sammenlignet med en ren statlig forvaltning.

Tiltaksmidlene til skjøtsel, vedlikehold, kanalisering, tilrettelegging, informasjon og andre tiltak har økt betydelig etter at den nye forvaltningsordningen ble innført. Det er derfor tilført betydelige ressurser til forvaltning av nasjonalparkene og andre store verneområder. Økt behov for skjøtsel og kanalisering samt oppfølging av besøksstrategier tilsier at disse behovene fortsatt vil være økende i årene som kommer. Det samme gjelder midler til nødvendig kunnskapsinnhenting av ny og oppdatert kunnskap som grunnlag for en bedre målrettet og kunnskapsbasert forvaltning. Søknadsmengden fra styrene ligger i dag på det dobbelte av tilgjengelige ressurser på aktuell budsjettpost og antas å ville øke ytterligere etter hvert som besøksstrategiene for styrene blir vedtatt. Dette er behov som er uavhengige av forvaltningsordning.

I evalueringsrapporten er det likevel mange henvisninger til at ressursene er ulikt fordelt. Miljødirektoratet vil også påpeke dette. Noen forvaltere/styrer har en så stor arbeidsbyrde, både grunnet stor saksmengde og/eller høyt besøkstrykk, at det går ut over langsiktig og målrettet planlegging gjennom utarbeidelse og oppdatering av forvaltningsplaner og besøksstrategier. Selv om det kan synes som at kapasiteten er god flere steder, finnes det flere styrer/forvaltere hvor det klart er behov for økt kapasitet.

Utfra egne vurderinger samt den samlede arbeidsbelastning som framgår fra evalueringsrapportene synes det som at det iallfall kunne vært behov for 5-10 forvaltere til, bl.a. til sekretariatene for Dovrefjell-Sunndalsfjella, Blåfjella-Skjækerfjella/Lierne, Midtre Nordland, Rondane-Dovre, Raet, Færder og Ytre Hvaler.

Det er et uttrykt politisk ønske å stimulere til mer lokal verdiskaping, næringsutvikling, levedyktige bedrifter og helårlige arbeidsplasser med grunnlag i verneområdene og merkevaren Norges nasjonalparker. Verdiskapingsprogrammet "Naturarven som verdiskaper" viste at det ligger gode muligheter for økt verdiskaping i tilknytning til verneområder. Evalueringsrapporten viser at nasjonalpark- og verneområdestyrene også er opptatt av dette. Budsjettposten som gir muligheter for stimulerings- og innovasjonsmidler til denne type virksomhet har imidlertid blitt kraftig redusert siden 2019.

Dersom det er ønskelig kan direktoratet gi en presentasjon og utdypende gjennomgang av rapportene og av våre anbefalinger.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Fossum
seksjonsleder

Arkivsaksnummer: 2021/5474-3

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 11.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyret	33/2021	21.06.2021

NF rapport nr. 1/2021: Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder som ble innført i 2010

Forslag til vedtak - innstilling

Sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyret har siden 2011 hatt for liten kapasitet til å utføre flere oppgaver som er nødvendig for å forvalte verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella på en tilfredsstillende måte.

Det er helt nødvendig vurdere ressursbehovet til sekretariatet til Dovrefjell nasjonalparkstyret nærmere framover, bl.a. behovet for flere forvaltere. Det bør også vurderes om en av forvalterne også skal ha lederoppgaver.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyret - 21.06.2021

Behandling i møtet

Dovrefjell nasjonalparkstyret diskuterte saken, og Kristin Langtjernet foreslo et nytt andre avsnitt:

Det vises førøvrig til opplysningene i NF-rapport nr. 1/2021 om arbeidsmengde, ressurser, kapasitet i sekretariatene i nasjonalpark- og verneområdestyrene, bl.a. i Dovrefjell nasjonalparkstyret.

Marit Bjerkås foreslo følgende endring i andre avsnitt som blir tredje avsnitt:

Dovrefjell nasjonalparkstyret ser det som helt nødvendig å styrke ressurstilgangen til sekretariatet, bl.a. flere forvaltere.

Vedtak

Som innstillingen, med tillegg fra Kristin Langtjernet og endring fra Marit Bjerkås
- enstemmig.

Sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyret har siden 2011 hatt for liten kapasitet til å utføre flere oppgaver som er nødvendig for å forvalte verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella på en tilfredsstillende måte.

Det vises førøvrig til opplysningene i NF-rapport nr. 1/2021 om arbeidsmengde, ressurser, kapasitet i sekretariatene i nasjonalpark- og verneområdestyrene, bl.a. i Dovrefjell nasjonalparkstyret.

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sundalsfjella
Naturresevatner	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

Dovrefjell nasjonalparkstyre ser det som helt nødvendig å styrke ressurstilgangen til sekretariatet, bl.a. flere forvaltere.

Det bør også vurderes om en av forvalterne også skal ha lederoppgaver.

Dokumenter

- 14.12.2009: Brev fra Miljøverndepartementet v/ statsråden til ordførerne i flere kommuner – Etablering av ny modell for forvaltning av verneområder – invitasjon til å delta i nasjonalpark-/verneområdestyrer.
- 13.08.2015: Vedtekter for Dovrefjell nasjonalparkstyre. Siste reviderte vedtekter gjelder fra 1. januar 2020.
- 14.02.2021: NF rapport nr. 1/2021: Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder.
- 31.05.2021: Brev fra Miljødirektoratet til Klima- og miljødepartementet – Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder.

Saksopplysninger

Innledning

I 2020 var det 10 år siden den nåværende forvaltningsmodellen for nasjonalparker og andre store verneområder i Norge ble innført.

Nordlandsforskning har på oppdrag fra Miljødirektoratet, og i samarbeid med Norsk institutt for naturforskning (NINA) og Fritjof Nansens institutt (FNI), fra mai 2020 til februar 2021, gjennomført en evaluering av forvaltningsordningen for nasjonalparker og andre store verneområder i Norge.

Arbeidet med evalueringen har foregått i et flerfaglig team med forskere som har samfunnsvitenskapelig, naturfaglig og juridisk kompetanse, og der forskerne har samarbeidet om datainnsamling og analyse.

Problemstillinger som besvares i evalueringen er:

- Er formålet med vernet ivaretatt på kort og lang sikt?
- Har styrene en enhetlig praksis og måloppnåelse innenfor og mellom verneområder?
- Har reformen oppnådd bedre lokal forankring, medvirkning, og eierskap?
- I hvilken grad er forvaltningsmodellen samfunnsøkonomisk lønnsom?

I evalueringen har det bl.a. blitt sett nærmere på forvaltningen av nasjonalparkene Dovrefjell-Sunddalsfjella, Jostedalsbreen, Stabbursdalen og Ytre Valer.

Bakgrunn

Bakgrunnen for etablering av forvaltningsordningen med politisk sammensatte styrer kan føres tilbake til behandlingen av nasjonalparkmeldingen (St.meld. nr. 62 (1991-92) *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*) i Stortinget i 1993 hvor det ble etterlyst "folkevalgt medvirkning og medbestemmelse" i forvaltningen (Innst. S. nr. 124 (1992-93) *Innstilling fra kommunal- og miljøvernkomiteen om ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*).

Forsøk med lokal forvaltning av verneområder startet i juli 2003 og pågikk fram til 2010. Dovrefjell-Sunddalsfjella og tre andre verneområder i andre deler av landet deltok med forskjellige forvaltningsmodeller.

Evalueringen av forsøket var positiv for Dovrefjellmodellen, og Miljøverndepartementet valgte i 2009-10 derfor å innføre en ny forvaltningsmodell for nasjonalparker og andre store verneområder. I 2009 la Regjeringen, gjennom Miljøverndepartementets budsjettproposisjon (Prop.1 S (2009-2010) (s. 218-226), fram en ny modell for forvaltning av verneområdene.

Den nye modellen omfatter både store verneområder som nasjonalparker og landskapsvernområder, verneområder i sammenheng som grenser opp mot hverandre, og forvaltning av små verneområder. Det ble gjennomført en stor omlegging fra nasjonal til lokal forvaltning av de fleste nasjonalparker og andre store verneområder i hele landet. Mange steder ble flere verneområder slått sammen til et større forvaltningsområde.

Miljøvernminister Erik Solheim inviterte derfor i brev av 14.12.2009 131 kommuner til å delta i lokal forvaltning av nasjonalparkene og andre store verneområder. Dette initiativet ble fulgt opp videre i brev av 12.03.2010 fra miljøvernministeren.

Før forvaltningsmodellen ble innført i 2010, var det Fylkesmannens miljøvernavdelinger som hadde ansvaret for de ulike verneområdene, unntatt i områdene som var med i forsøkene med lokal forvaltning av verneområder i 2003-2010.

Utgangspunktet for den omfattende reformen i 2010, var et behov for å styrke forvaltningen av verneområdene for å kunne ivareta verneverdiene bedre, samt et ønske om å redusere konfliktnivået knyttet til både eksisterende verneområder og fremtidige verneplanprosesser.

I valget av forvaltningsmodell for nasjonalparkene og andre verneområder, la regjeringen vekt på at forvaltningen skal være kunnskapsbasert, lokalt forankret og bidra til en mest mulig enhetlig forvaltning.

Den nye forvaltningsmodellen som ble beskrevet i Miljøverndepartementets budsjettproposisjon for 2010, innebar at forvaltningsansvaret for nasjonalparker, andre store verneområder og noen naturreservater, ble overført fra fylkesmennene til interkommunale, politisk sammensatte nasjonalpark-/verneområdestyrer, bestående av en representant fra hver av de berørte kommunene i tillegg til en fra berørt(e) fylkeskommune(r), og representanter fra Sametinget i områder med samiske interesser.

Bakgrunnen var et ønske om å knytte lokale folkevalgte organer til oppgaver som er statlige, men som løses best ved kjennskap til lokale forhold. Resultatet ble omtalt som lokal forvaltning av verneområder, fordi forvaltningsansvaret ble flyttet fra statlig hold (fylkesmannens miljøvernavdeling) til lokalt og regionalt folkevalgte politikere.

Et mål med den nye forvaltningsordningen i 2010, var med andre ord å styrke den lokale medvirkningen i forvaltningen, øke bevisstheten om og eierskap til verneområdene, samt skape bedre lokal forankring i de berørte kommunene.

I beskrivelsen av den nye forvaltningsmodellen ble det påpekt at selv om forvaltningen av verneområder er en statlig oppgave, er det også en oppgave hvor lokal kunnskap og erfaring er avgjørende. Med dette som bakgrunn, ble det understreket at forvaltningen av verneområder bør forankres lokalt og at samisk deltakelse i forvaltningen er en forutsetning i de områdene det er aktuelt.

Den nye forvaltningsmodellen ble møtt med store forventninger om at lokalbefolkningen nå skulle få mer å si i forvaltningen av verneområdene. Lokal forvaltning og det å involvere lokalbefolkningen sterkere i vernet, ble av mange fremhevet som viktige grep for å dempe konflikter knyttet til opprettelsen og forvaltningen av verneområdene.

Det er Miljødirektoratet som oppnevner styrene etter tilrådning fra kommunestyre, fylkesting og Sametinget, og valgperioden er sammenfallende med valgperioden for de samme organene. Styrene skal ha et lokalt plassert sekretariat.

Styrets oppgave er å være forvaltningsmyndighet for nærmere bestemte verneområder. Styret skal sørge for en helhetlig og kontinuerlig forvaltning på tvers av administrative

grenser og innenfor rammene av naturmangfoldloven, verneforskriften for det enkelte verneområdet, og nasjonale og internasjonale målsettinger.

Dette innebærer bl.a. å fatte beslutninger med grunnlag i vernebestemmelsene, gjennomføre tiltak som tilrettelegging for bruk, informasjons-, og skjøtselstiltak, bl.a. i samarbeid med Statens naturoppsyn (SNO). Der det er aktuelt, skal styret også utarbeide og revidere forvaltnings- / skjøtelsesplaner som skal godkjennes av Miljødirektoratet.

Forvaltning av nasjonalparker og andre store verneområde krever samhandling mellom mange aktører. For å få til en god forvaltning, ble det bl.a. sett på som nødvendig å få til et samarbeid med de ulike brukerinteresser i verneområdene. Denne samhandlingen og samarbeidet ble foreslått lagt til et rådgivende utvalg.

Sekretariatet for styret skal bestå av nasjonalparkforvalter / verneområdeforvalter. Forvalteren skal ansettes av statsforvalteren, men ansettelsen av forvalteren skal skje i nær dialog med styret. Det er vanligvis statsforvalteren i det fylket der forvalteren har kontor, som er arbeidsgiver.

I stillingsbeskrivelsen for nasjonalpark-/verneområdeforvalterne går det fram at forvalterne sammen med styrene skal se til at forvaltningen av verneområdene gjennomføres i samsvar med internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og verneforskriftene for de enkelte områdene. Sammen med verneområdestyret skal forvalterne sørge for enhetlig og helhetlig forvaltning av verneområdene uavhengig av administrative grenser.

Forvalterens hovedfunksjon er å være sekretariat for styret og faglig forberede alle styresaker. Forvalteren skal gjennom sin saksbehandling bidra til at styret forvalter områdene i samsvar med naturmangfoldloven og verneforskriftene, og følge forvaltningslovens bestemmelser.

Styret disponerer forvalterens arbeidstid, og forvalteren er underlagt styret i forvaltningen av verneområdet / verneområdene. Gjennom sin tilknytning til fylkesmannens fagmiljø vil forvalteren også kunne bidra til å formidle kunnskap om forvaltning av verneområdene.

Forvalteren skal fortrinnsvis ha sin kontorplassering i nær tilknytning til det / de aktuelle verneområdet / verneområdene. Målet er at forvalteren skal inngå i et faglig fellesskap i lokale / regionale forvaltningsknutepunkt, som der det er hensiktsmessig, blir knyttet til nasjonalparksentre eller andre typer naturinformasjonssentre. Forvalteren forutsettes her samlokalisert med andre fagpersoner knyttet til verneområdet, som for eksempel personell fra Statens naturoppsyn (SNO) og naturveiledere. Fjellstyrene kan også være aktuelle partnere i et slikt fellesskap.

Da forvaltningsmodellen ble innført ble det understreket at forvalteren skal ha god naturfaglig kompetanse for at forvaltningen skal skje i samsvar med internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og verneforskriftene. Forvalterens kontakt med, og kunnskapen om lokalmiljøet, ble fremhevet som avgjørende for den nye forvaltningsmodellen, og videre at forvalterne spiller en sentral rolle i å tilrettelegge for samarbeid mellom ulike aktører og interesser knyttet til verneområdene. For å sikre en enhetlig praksis uavhengig av administrative grenser, ble det også vektlagt at forvalterne må ha god kontakt med alle berørte kommuner.

Etter 2010 har det blitt opprettet 47 verneområdestyret, og det er ansatt 62 nasjonalpark- / verneområdeforvaltere, som har det daglige ansvaret for forvaltningen av de store verneområdene i Norge. Sammenlignet med tidligere, har verneområdeforvaltningen blitt betydelig styrket økonomisk.

Dovrefjell nasjonalparkstyre ble etablert 10.08.2010, og i brev av 10.08. og 19.08.2010 fra Miljøverndepartementet går det fram at nasjonalparkstyret fikk forvaltningsansvaret for følgende verneområder knyttet til verneplanen for Dovrefjell-Sunndalsfjella:

- Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark

- Knutshø landskapsvernområde
- Åmotsdalen landskapsvernområde
- Dalsida landskapsvernområde
- Eikesdalsvatnet landskapsvernområde
- Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde
- Jora landskapsvernområde
- Fokstugu landskapsvernområde
- Hjerkin landskapsvernområde
- Kongsvold landskapsvernområde
- Drivdalen landskapsvernområde
- Torbudalen biotopvernområde
- Sandgrovbotn-Mardalsbotn biotopvernområde
- Flåman naturreservat

De andre naturreservatene (Fokstumyra, Nordre Snøfjelltjønn, Meløyfloen og Jutneset) skulle fortsatt forvaltes av fylkesmennene.

Dovrefjell nasjonalparkstyre ble konstituert (første gang) 04.01.2011, og overtok fra da ansvaret for forvaltning av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark og de andre store verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella.

Miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen i Oppland var sekretariat for Dovrefjell nasjonalparkstyre fra det ble opprettet og fram til to nye forvaltere begynte i sine stillinger 01.06.2011.

Ansvarsområdet for verneområdestyrene varierer mye. Dovrefjell nasjonalparkstyre har ansvar for 18 verneområder, og 11 verneområdestyrer har bare ansvar for ett verneområde hver. Dovrefjell nasjonalparkstyre forvalter ca. 4533 km² vernet areal til sammen.

Styrenes myndighet og oppgaver framgår av vedtektene for styrene som er fastsatt av Miljødirektoratet. Formålet med vedtektene er å legge til rette for en helhetlig og kunnskapsbasert forvaltning av verneområdene innenfor rammen av naturmangfoldloven og verneforskriftene for de enkelte verneområdene. Men i vedtektene går det også fram at styrene, innenfor rammene av naturmangfoldloven og verneforskriftene, kan dispensere for tiltak som ikke skader verneverdiene.

I vedtektene er styrene pålagt å opprette rådgivende utvalg. Utvalget skal bestå av representanter for de berørte interessene i området, som for eksempel frivillige organisasjoner, bl.a. natur- og miljøvernorganisasjoner, grunneiere, villreinutvalg, berørte offentlige organer som f.eks. villreinnemnd og fjellstyrer, næringsliv og samiske organisasjoner der det er relevant, osv. Styrene bør ha minst ett årlig dialogmøte med rådgivende utvalg.

Styrene bør også oppnevne et administrativt kontaktutvalg bestående av representanter fra administrativt nivå i de ulike kommunene, bl.a. for å bidra til at forvaltningen av verneområdene blir integrert i den kommunale forvaltningen.

*Statsforvalteren har klagerett på vedtak fattet av nasjonalpark- og verneområdestyrene, og Statens naturoppsyn har tilsynsmyndighet i verneområdene.

Nærmere om arbeidsmengde, ressurser og kapasitet i sekretariatene i nasjonalpark- og verneområdestyrene, bl.a. i Dovrefjell nasjonalparkstyre

NF rapport nr. 1/2021: Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder, inneholder en del opplysninger om bl.a. arbeidsmengde, ressurser og kapasitet i sekretariatene til nasjonalpark- og verneområdestyrene, som denne saken ser nærmere på.

Nedfor er det gjengitt en del relevante opplysninger, tekstutdrag og sitater fra NF rapport nr. 1/2021 om arbeidsmengde, ressurser og kapasitet i sekretariatene i nasjonalpark- og verneområdestyrene, bl.a. i Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Det er en del gjentakelser i rapporten, og opplysningene kommer ikke i en helt logisk rekkefølge. For ordens skyld gjengis opplysningene (og gjentakelsene) i den rekkefølgen de kommer i rapporten.

Fra sammendraget i rapporten:

- Det er veldig stor variasjon mellom verneområdestyrene i antall enkeltvedtak registrert i Miljøvedtaksregisteret siden opprettelsen av registeret i 2014.
 - Det er stor variasjon i andelen enkeltvedtak fattet av det respektive styret og forvalter, noe som reflekterer den store variasjonen i saksmengde.
 - Det er store forsinkelser i mange av styrenes vedtak av forvaltningsplaner og besøksstrategier.
 - Arbeidet med besøksstrategier har forsinket en god del styrer i arbeidet med forvaltningsplaner.
 - I lys av ulikheter i arbeidsmengden mellom verneområdestyrene og innenfor det enkelte verneområdestyret over tid, er det behov for en gjennomgang av ressursfordelingen totalt, fordelingen mellom verneområdestyrene, og fordelingen av ressurser på faste ansettelser og midlertidige tiltak.
- S. 58: På grunn av stort arbeidspress på de to forvalterne i D-S NP ble det leid inn ekstern kompetanse for å ha hovedansvaret for arbeidet med besøksstrategien.
- S. 82: Revisjon av forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell har blitt forsinket på grunn av tidspress hos forvalterne.
- S. 84: På Dovrefjell er det et voldsomt saksomfang og tema som kommer på bordet til forvalterne, veldig mange dispensasjonssøknader, og man har dermed ikke tid til mer ideologisk tenke- og utviklingsarbeidet. Det handler om å få sakene gjennom systemet.
- S. 103: Dovrefjell-Sunndalsfjella er verneområdestyret med klart flest saker av alle verneområdestyrene, og har registrert flest vedtak i Miljøvedtaksregisteret etter at det ble opprettet i 2014.
- S. 113: Det er saker om motorferdsel som dominerer saksmengden i styrene.
Den neste store saksgruppen er ulike typer bygningstiltak. Dette kan være kompliserte saker som ofte tar lang tid, særlig der det er snakk om nybygg.
- S. 126: For noen av verneområdestyrene ser det ut til at arbeid med forvaltningsplanene har blitt lagt til side i forbindelse med utarbeidelse av besøksstrategier. Det gjelder bl.a. Dovrefjell nasjonalparkstyre.
Dovrefjell har ansvar for mange verneområder og et høyt antall enkeltvedtak.
- S. 131: Dovrefjell er verneområdestyret med klart flest saker, men til tross for dette skiller ikke saksbehandlingstiden der seg spesielt mye fra saksbehandlingstiden i de andre styrene.
- S. 132: Dovrefjell startet revisjonen av forvaltningsplanen fra 2006 i 2014, og revisjonsarbeidet har blitt sterkt forsinket, blant annet som følge av utvidelsen av styrets ansvarsområde i 2018, men sannsynligvis også som følge av stort antall enkeltvedtak og muligens også som konsekvens av påbegynnelse av arbeid med besøksstrategi.

- S. 151: Rådgivende utvalg for Dovrefjell nasjonalparkstyre: Det er i gjennomsnitt avholdt færre enn 1 møte per år i perioden, og dette skyldes i første rekke at forvalterne ikke har tid til å prioritere dette.
- S. 179: I dagens verneforvaltning har nasjonalpark- og verneområdeforvalterne en sentral rolle.
- S. 181: Forvalterne på Dovrefjell har, som nevnt tidligere, stor arbeidsbelastning med å behandle søknader om motorferdsel og byggesaker, og tilsvarende mindre tid til å drive med utviklingsarbeid og større problemstillinger som krever mye tid og også kontinuitet i arbeidet. Dette er en situasjon forvalterne ikke er komfortabel med, gitt at det er flere større saker som står på dagsorden. Arbeidet med besøksstrategi er satt bort til ekstern konsulent, men krever også oppfølging fra forvalterne i tillegg. Arbeidet med revidering av forvaltningsplanen er satt på vent i mange år, og prosesser som regional plan for villrein, og andre saker knyttet til avbøtende tiltak i verneområdet, skulle gjerne forvalterne hatt mer tid til.
- S. 185: Flere forvaltere påpeker at arbeidsbelastningen i enkelte sekretariat er svært høy, og dette forklares blant annet med at nye oppgaver skal utføres uten at det følger med ressurser, og at dette sliter på den enkeltes motivasjon, og i verste fall kan føre til at man bytter jobb.
- Flere påpeker dessuten at det mangler både tid og ressurser til å følge opp relevante prosesser utenfor verneområdet.
- S. 192: Enkelte forvaltere har en svært høy arbeidsbelastning, og at dette oppleves som krevende.
- Det store antallet enkeltsaker påvirker tidvis forvalternes mulighet til å drive frem de store, tunge prosessene, som forvaltningsplan og besøksstrategi.
- Arbeidsbelastningen innvirker dessuten på deres evne til å involvere seg i prosesser utenfor verneområdet, samt kapasiteten til å tilrettelegge for medvirkning og involvering av ulike aktører i forvaltningen.
- Den store variasjonen i enkeltsaker registrert i Miljøvedtaksregisteret viser at det er store variasjoner i hvordan arbeidshverdagen som forvalter fortøner seg, og at dette ikke nødvendigvis følger størrelsen på verneområdene.
- At arbeidsbelastningen for enkelte forvaltere tidvis er svært høy, understreker viktigheten av at fylkesmannen som arbeidsgiver og ansvarlig for forvalternes arbeidsmiljø følger opp forvalteren på en god måte.
- S. 207: Det er viktig at det bevilges mer midler til tiltak i verneområdene. Bevilgningene må være i samsvar med størrelsene på verneområdene som skal forvaltes.
- Verneområdestyrene må ha både tilstrekkelig administrativ kapasitet (ressurser til forvalterne) og tilstrekkelig tiltaksmidler som relateres til omfanget av verneområder.
- S. 210:
- Det er stor variasjon i antall og typer verneområder som styrene har ansvar for.
 - Det er stor variasjon i status for utarbeidelse og oppdatering av forvaltningsplaner.
 - Det er stor variasjon i status for utarbeidning av besøksstrategier.
 - Det er svært stor variasjon i antallet enkeltvedtak som fattes av styrene.
 - De ressurser som tilføres styrene bør i større grad speile den store variasjonen i styrenes ansvarsområde og utestående arbeidsoppgave.
 - Det bør vurderes tiltak for bedre ressursfordeling mellom forvaltere / verneområdestyrer i lys av ulikheter i arbeidsmengde og saksomgang.

S. 211:

- Det er viktig at det bevilges tilstrekkelig ressurser til administrativ kapasitet (ressurser til forvalterne) og tilstrekkelig tiltaksmidler som relateres til omfanget av verneområder. Synlig og lokal tilstedeværende forvalter bidrar til forvaltningens legitimitet.

S. 218: Det er det veldig stor variasjon mellom styrene i antall enkeltvedtak registrert i Miljøvedtaksregisteret, siden opprettelsen av registeret i 2014.

S. 219: Dovrefjell-Sunndalsfjellas forvaltningsplan er fra 2006, og behovet for oppdatering ble særlig stort etter utvidelsen i 2018. Her startet revisjonsprosessen i 2014, og også denne prosessen er sterkt forsinket.

Kompleksiteten i verneområdestyrenes oppgaver generelt er stor for de aller fleste verneområdestyrene, samt på at bemanning og ressurser til å håndtere kompleksiteten er for liten til å løse de pålagte oppgavene.

S 222: Forvalterne har en viktig rolle nettopp med å sikre den lokale forankringen. Forvalterne gjør langt flere arbeidsoppgaver enn å være sekretær for verneområdestyrene. Vi har sett at forvalternes nettverk og oppsøkende virksomhet er viktige for å bli kjent og bygge tillit, og for forvalternes del for å skaffe kunnskap og informasjon om verneområdene. Forvalterne er helt essensielle i å lage et godt faglig grunnlag for vedtaksprosessen i styret, og bør i større grad ha ressurser og handlingsrom til å innhente ekstern kunnskap og kompetanse når slik mangler. Dette er helt avgjørende for å sikre utsatte verneverdier.

S. 225: Det er mangel på ressurser som gjør at arbeidet med RU enten har blitt nedprioritert eller at det kun gjennomføres ett årlig møte, som er minimumskravet.

Styrenes begrensede kapasitet til å gjennomføre medvirkningsprosesser, enten det er knyttet til RU, besøksstrategi eller forvaltningsplaner, påpekes av flere forvaltere, og kan knyttes til et generelt stort arbeidspress.

S 228: Den store mengden enkeltsaker og arbeid med besøksforvaltning har forsinket arbeidet med å vedta nye og oppdaterte forvaltningsplaner.

At styrene og forvalterne både har faglige og administrative ressurser til å

møte fremtidige utfordringer krever oppfølging fra og god dialog med fylkesmenn og Miljødirektoratet.

I brev fra Miljødirektoratet til Klima- og miljødepartementet 31.05.2021 om evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder, anbefaler Miljødirektoratet spesielt følgende oppfølging:

- videreføre dagens forvaltningsmodell med folkevalgte representanter fra kommuner, fylkeskommuner og Sameting
- styrke rådgivende utvalg og la det bli det dialogforum det var tiltenkt
- ansette flere forvaltere for å bedre ressurs situasjonen til noen av styrene
- utvikle et bedre system for kunnskapsoppdatering og overvåking av tilstandsutviklingen i verneområdene, inkludert for omfanget av motorferdsel
- mer enhetlig forvaltning, inkludert for bruken av naturmangfoldloven §48
- prioritere utarbeidelse av tydelige forvaltningsplaner og besøksstrategier
- økte tiltaksmidler for å kunne følge opp forvaltningsplaner og besøksstrategier
- styrke oppfølging av og veiledning til styrer og forvaltere

I brevet fra Miljødirektoratet til Klima- og miljødepartementet går det bl.a. fram:

- I Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, hvor sentrale verneverdier er truet, hindrer mengden enkeltsaker sekretariatet i å jobbe strategisk og planmessig som grunnlag for å igangsette nødvendige tiltak. (s. 7)
- Kompleksiteten i verneområdestyrenes oppgaver generelt er stor for de aller fleste verneområdestyrene og bemanning og ressurser til å håndtere kompleksiteten er for liten til å løse de pålagte oppgavene. (s. 8)
- Det er derfor viktig at styrene blir tilført tilstrekkelige ressurser slik at de kan utarbeide, revidere og følge opp forvaltningsplaner og besøksstrategier som kan gi tydelige retningslinjer for hvordan styret vil håndtere disse problemstillingene. Dette vil også kunne forhindre fokus på enkeltsøknader uten å se sumvirkninger. (s. 8)
- Noen forvaltere/styrer har en så stor arbeidsbyrde, både grunnet stor saksmengde og/eller høyt besøkstrykk, at det går ut over langsiktig og målrettet planlegging gjennom utarbeidelse og oppdatering av forvaltningsplaner og besøksstrategier. Selv om det kan synes som at kapasiteten er god flere steder, finnes det flere styrer/forvaltere hvor det klart er behov for økt kapasitet. (s. 15)
- Utfra egne vurderinger samt den samlede arbeidsbelastning som framgår fra evalueringsrapportene synes det som at det iallfall kunne vært behov for 5-10 forvaltere til, bl.a. til sekretariatene for Dovrefjell-Sunndalsfjella, Blåfjella-Skjækerfjella/Lierne, Midtre Nordland, Rondane-Dovre, Raet, Færder og Ytre Hvaler. (s. 15)

Vurderinger

Sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre har siden 2011 hatt for liten kapasitet til å utføre flere oppgaver som er nødvendig for å forvalte verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella på en tilfredsstillende måte.

Det er helt nødvendig vurdere ressursbehovet til sekretariatet til Dovrefjell nasjonalparkstyre nærmere framover, bl.a. behovet for flere forvaltere. Det bør også vurderes om en av forvalterne også skal ha lederoppgaver.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Kopi til

- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Statsforvalteren i Innlandet
- Stortingrepresentant Bengt Fasteraune

Rett utskrift

Hjerkin 23.06.2021

Carl S. Bjurstedt
nasjonalparkforvalter

Arkivsaksnummer: 2022/2847-1

Saksbehandler: Bernhard Svendsgard

Dato: 08.03.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyret	7/2022	28.03.2022

Forvaltningsplan Dovrefjellområdet - oppstart

Innstilling fra forvalter

Høringsutkast for «Prosjektplan for forvaltningsplanarbeidet for Dovrefjellområdet» godkjennes og sendes til berørte parter for uttalelse .

[---](#) slutt på innstilling [---](#)

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Utkast prosjektplan

Saksopplysninger

Gjeldende forvaltningsplan for Dovrefjellområdet er fra 2006 og det ligger til rette for rullering av planen.

Vurdering

Rullering av forvaltningsplanen er et omfattende arbeid og det har derfor blitt skyvd ut i tid. Med økt forvalterressurs en tid framover, så ønsker en å ta opp igjen rulleringsarbeidet.

Utover økt forvalterressurs, så har Miljødirektoratet gitt midler til ny brukerundersøkelse og 75 000,- til reise- og møtevirksomhet for planarbeidet i 2022.

Vedlagte prosjektplan viser hvordan arbeidet er tenkt lagt opp.

Rulleringen forutsetter stor grad av involvering fra berørte kommuner, grunneiere, lag og organisasjoner. Det er derfor lagt opp til møteserier, både fysisk og nettbaserte, i alle verneområdekommunene.

Prosjektplanen er presentert for rådgivende utvalg og administrativt kontaktutvalg i møte den 15. mars 2022.

Forvalterne anbefaler at prosjektplanen sendes ut på høring til berørte parter. I høringen er det naturlig at en ber om innspill til temaer som skal tas opp til vurdering i planprosessen.

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sundalsfjella
Naturresevater	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

Rullering av
Forvaltningsplan for de store verneområdene i Dovrefjellområdet
Prosjektplan

Versjon 0.2
høringsutkast

Innhold

1. Innledning	3
1.1 Bakgrunn	3
1.2 Verneområder omfattet av planarbeidet	4
1.3 Rammer for saksbehandlingen	5
1.3. Hva er en forvaltningsplan	7
2.1 Bevaringsmål	8
2. Målet med forvaltningsplanarbeidet	8
2. Aktører	9
4. Organisering av planarbeidet	19
4.1 Prosjektledelse	19
4.2 Kompetansebehov	19
4.3 Involvering	19
4.4 Prosjektorganisering	20
6. Tidsplan	20
7. Økonomi	20

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

For de verneområdene som Dovrefjell nasjonalparkstyre har forvaltningsansvaret for er det nedfelt i verneforskriftene at det skal utarbeides forvaltningsplan. F.eks. står det i verneforskriften for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark § 12:

«Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon osv. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Miljødirektoratet.»

Gjeldende forvaltningsplan er fra 2006 og er tilgjengelig på nasjonalparkstyrets hjemmesider.

I forbindelse med verneplanarbeidet for tidligere Hjerkinnskytefelt, så ble det utarbeidet forslag til forvaltningsplan for området.

Fokstumyra naturreservat har sin egen forvaltningsplan og det er Statsforvalteren i Innlandet som er forvaltningsmyndighet.

Kunnskapsgrunnlaget for gjeldende forvaltningsplaner er lagt i årene før planene ble godkjent. Gjeldende forvaltningsplan er derfor skrevet ut fra en situasjon som var gjeldende for om lag 20 år siden. Gjeldende forvaltningsplaner har mange kartvedlegg, og disse er framstilt uten bruk av nye digitale GIS-verktøy. Miljødirektoratet har nå laget en egen nettløsning «Forvaltningsplan på nett». Nye og reviderte forvaltningsplaner skal nå produseres og bli gjort tilgjengelig i denne portalen.

Dovrefjell nasjonalparkstyre har i tidligere vedtak initiert rullering av forvaltningsplanen. Det har også vært avsatt midler til planarbeidet. Av kapasitetsutfordringer har arbeidet blitt utsatt, men en ønsker nå å starte arbeidet på nytt.

Med en nylig vedtatt besøksstrategi og fullført verneplanarbeid for det tidligere skytefeltet, så ligger mye av fundamentet for en ny forvaltningsplan på plass. I disse dokumentene ligger det også føringer for videre planarbeid og forvaltning.

1.2 Verneområder omfattet av planarbeidet

Ved rullering av forvaltningsplanene blir det lagt opp til at det lages egne forvaltningsplaner for alle verneområdene forvaltet av Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, jf. opplegget med «Forvaltningsplan på nett». En oversikt over verneområdene er vist i tabell 1.

Tabell 1. Verneområder forvaltet av Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, etter Naturbase.

Verneområde (antall)	Areal (km ²)	Areal sum (km ²)	Kommuner
Nasjonalpark (1)		1693	
Dovrefjell-Sunndalsfjella	1693		Dovre, Lesja, Rauma, Molde, Sunndal, Oppdal, Tynset, Folldal
Landskapsvernområde (4)		2433	
Dalsida	646		Lesja, Rauma, Molde
Eikesdalsvatnet	470		Rauma, Molde, Sunndal
Fokstugu	79		Dovre, Lesja
Hjerkinn/Kongsvold/Drivdalen	67		Dovre, Oppdal
Hjerkinn, med biotopvern	46		Dovre, Lesja
Jora	50		Dovre, Lesja
Knutshø	907		Dovre, Oppdal, Tynset, Folldal
Åmotan-Grøvdalen	154		Sunndal, Oppdal
Åmotsdalen	14		Oppdal
Naturresevat (4)		52	
Flåman	29		Dovre, Oppdal, Folldal
Fokstumyra	18		Dovre
Jutneset	2		Molde
Nordre Snøfjelltjønn	3		Oppdal
Biotopvernområde (2)		236	
Torbudalen	94		Molde, Sunndal
Sandgrovbotn-Mardalsbotn	142		Rauma, Molde
Sum		4414	

1.3 Rammer for saksbehandlingen

I naturmangfoldloven §§ 35 og 36 står det bl.a.:

«Utkast til forvaltningsplan skal legges frem samtidig med vernevedtaket. Der det også er aktuelt med skjøtselsplan, skal den inngå i forvaltningsplanen.»

I vedtektene for nasjonalparkstyret (2020) heter det:

«8.1 Forvaltningsplan

Styret skal utarbeide/revidere forvaltningsplan for verneområdene. Oppstart av planarbeidet bør skje i dialog med Miljødirektoratet. Forvaltningsplaner skal utarbeides innenfor rammene av naturmangfoldloven og verneforskriftene. Forvaltningsplanen skal konkretisere hvordan formålet med vernet skal nås, og skal inneholde en flerårig tiltaksplan og en besøksstrategi. Utkast til forvaltningsplan skal sendes til direktoratet for faglig gjennomgang før høring. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Miljødirektoratet.

8.2 Skjøtsel og besøksforvaltning

Som forvaltningsmyndighet skal styret ut fra naturmangfoldloven § 33 og verneformålet i de enkelte verneforskrifter vurdere behov for og nødvendig gjennomføring av skjøtsel og tilrettelegging. Plan for skjøtsel og eventuell tilrettelegging skal, jf. §§ 35 og 36 siste ledd, inngå i en forvaltningsplan godkjent av Miljødirektoratet. Forvaltningstiltak iverksettes på et kunnskapsbasert grunnlag i samsvar med vedtatte forvaltningsplaner/skjøtselsplaner.

Styret kan som forvaltningsmyndighet legge til rette for at verneområdenes potensial for verdiskapning utnyttes innenfor rammen av verneforskriftene og naturmangfoldloven. Dette skal skje gjennom konkrete forvaltnings- og skjøtselstiltak, fortrinnsvis i tråd med den delen av forvaltningsplanene som omhandler besøksstrategi. Styret skal ikke opptre som næringsaktør, men bør i denne sammenhengen innlede et samarbeid med lokalt reiseliv/øvrig reiseliv, samt det autoriserte besøkscenter. ...»

I veileder M-481 | 2016 Opprettelse av verneområder etter naturmangfoldloven er det tatt inn noen føringer for utarbeiding av forvaltningsplan:

«Klima- og miljødepartementet har gitt utfyllende bestemmelser til saksbehandlingsreglene i eget rundskriv (Rundskriv T2/15 Saksbehandlingsregler ved områdevern etter naturmangfoldloven). Rundskrivet gjelder ved opprettelse av nye verneområder. Så langt det passer gjelder rundskrivet også ved endring eller revisjon av eksisterende verneforskrifter, og ved utarbeidelse av forvaltningsplaner.» (Vår understreking)

I rundskriv T2/15 heter det bl.a.:

- *Alle som berøres av forslagene og andre interesserte skal få fremmet sine synspunkter på en tilfredsstillende måte. God gjensidig informasjon vil bidra til å dempe konflikter og øke forståelse for vernet.*
- *Hovedformålet med saksbehandlingsreglene i naturmangfoldloven er å sikre at saksbehandlingen i vernesaker skal være åpen og inkluderende ved at alle berørte parter trekkes inn i saken.*
- *Grunneiere og rettighetshavere vil ha konkrete rettigheter i det området som vurderes for vern, mens den berørte lokalbefolkningen er en videre krets av de som bor i nærheten av området som utredes for vern.*

- *Kommunene er sentrale samarbeidspartnere i verneplanprosesser, og det er viktig å vurdere vern i medhold av naturmangfoldloven i sammenheng med andre planer og aktivitet i kommunene,*

I tråd med Rundskriv T2/15 blir bestemmelser i naturmangfoldloven om saksbehandling lagt til grunn. I naturmangfoldloven §§ 41 til 43 er det fastsatt særskilte regler om saksbehandling ved opprettelse av verneområder etter naturmangfoldloven kap. V. Disse reglene gjelder i tillegg til forvaltningslovens generelle regler, og blir, så langt de passer, gjort gjeldende for arbeidet med forvaltningsplanen:

- Naturmangfoldloven § 41. om saksbehandling:
 - *«Når et arbeid med vern etter dette kapitlet tar til, skal det innenfor rammene av annet til tredje ledd samt §§ 42 og 43 legges til rette for en saksbehandling med best mulig samarbeid med grunneiere, rettighetshavere, berørte næringsinteresser og representanter for lokalbefolkningen, herunder utøvere av samisk kultur og utøvere av samisk næring, kommunen og fylkeskommunen, Sametinget og andre berørte myndigheter. ...»*
- Naturmangfoldloven § 42 om kunngjøring av forslag:
 - *«Vernemyndigheten skal kunngjøre verneforslaget, med de viktigste følger det antas å få, i minst én avis som er alminnelig lest på stedet. ... Grunneiere og rettighetshavere skal så vidt mulig underrettes ved brev og gis en rimelig frist for å komme med merknader før forslag utformes.*
 - *På et tidlig tidspunkt i saksforberedelsen, og i god tid før kunngjøringen, skal det søkes samarbeid med offentlige myndigheter, organisasjoner mv. som har særlig interesse i tiltaket. Utarbeidelse av forskrift skal skje i et samarbeid med berørte sentrale myndigheter.»*
- Naturmangfoldloven § 42 høring:
 - *Forslaget til forskrift skal sendes på høring etter reglene i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 37. Om varsling av grunneiere og rettighetshavere gjelder reglene i forvaltningsloven § 16. Forslaget legges ut til offentlig ettersyn på minst ett lett tilgjengelig sted og kunngjøres i Norsk Lysingsblad og i minst én avis som er alminnelig lest på stedet.*
 - *Høringsforslaget skal beskrive området som forslaget omfatter, herunder verneformål og verneverdier, avgrensning av området og andre verdier enn naturverdier, samt de følgene forslaget antas å få, og gi en frist på minst to måneder for uttalelse.*
 - *Forslaget legges frem til uttalelse for kommunen, fylkeskommunen og berørte statlige fagorganer, og for Sametinget hvis verneforslaget berører samiske interesser.*
- Naturmangfoldloven § 8 pålegger myndighetene å innhente og legge til grunn kunnskap om natur når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet.
- Endring av verneforskrifter
 - *Dersom det oppstår behov for endring av vedtatte verneforskrifter, vil endringsbehovet avgjøre omfanget av saksbehandlingen. Større endringer i verneforskriftene, eller større grenseendringer, krever ny kongelig resolusjon.*

1.3. Hva er en forvaltningsplan

I **Forvaltningsplan på nett for verneområder** (FPNV v.2.0) Brukerveiledning (Miljødirektoratet 10.06.20) står det:

«En forvaltningsplan er en praktisk veileder som skal bidra til beslutninger og bruk som sikrer vernet. Innenfor rammen av verneforskriften kan planen gi retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel, tilrettelegging mv., samt mål og tiltak for å ivareta verneverdiene.»

I **veileder M-481 | 2016 Opprettelse av verneområder etter naturmangfoldloven** er det tatt inn noen føringer for utarbeiding av forvaltningsplan:

Organisert ferdsel

- Gjennom forvaltningsplan skal det presiseres hvilke aktiviteter som er tillatt uten videre og hvilke aktiviteter som må ha særskilt tillatelse. Markslitasje og forstyrrelse av dyreliv gjør at særlig større arrangementer bør vurderes nærmere av forvaltningsmyndigheten. Dette må vurderes i forhold til verneformålet i det enkelte verneområdet og type aktivitet. Hvorvidt en organisert tur med f.eks. kajakk, kano eller robåt kan skade naturmiljøet vil være avhengig av både når aktiviteten skjer, i hvilken nasjonalpark eller i hvilket område av nasjonalparken aktiviteten foregår.

Organisert bruk av hest

- Enkeltpersoners bruk av hest skal være tillatt. Organisert bruk av hest skal normalt være tillatt på veier, samt traseer og områder som er godkjent for slik bruk i forvaltningsplanen. Aktuelle traseer og eventuelt områder skal således angis i forvaltningsplan. Organisert bruk av hest utenfor veg og slike angitte traseer skal da være søknadspliktig. Det er særlig hensynet til markslitasje som gjør det nødvendig å legge restriksjoner på denne typen organisert virksomhet.

Sykling

- Etter friluftsløven er sykling tillatt på veier og stier i utmark og ellers overalt på fjellet. Omfanget av terrengsykling i utmark er økende. Slik aktivitet kan føre til store skader og slitasje i terrenget. I følge forskriftsmalen for nasjonalparker skal sykling derfor kun være tillatt på veier, samt traseer og stier som er godkjent for slik bruk i forvaltningsplanen.

Kommuneplan

- *Plan- og bygningsloven er et viktig verktøy for å styre utviklingen i randsoner inntil verneområder. Lovens § 11-8 tredje ledd bokstav c gir kommunen mulighet til å fastsette randsonen som hensynssone. I denne sonen kan det gis bestemmelser for å hindre vesentlig forringelse av verneverdiene i verneområdet. Dette forutsetter at bestemmelsene fastsettes samtidig med fastsetting av verneforskrift for nytt område, ved revisjon av forskriften eller samtidig med ny forvaltningsplan eller ved revisjon av denne.*

Det kan ellers gis utdypende retningslinjer til de ulike bestemmelsene i verneforskriftene når det gjelder:

- Landskap, herunder byggetiltak
- Dyreliv
- Planteliv
- Ferdsel, herunder turstier og skiløyper
- Motorferdsel
- Forurensing
- Skjøtsel og tiltak
- Oppsyn.

I forvaltningsplanen skal det tas inn kortfattede beskrivelser av verneområdene om:

- Verneverdier
- Naturstatus
- Brukerinteresser.

2.1 Bevaringsmål

På Miljødirektoratets nettsted NatStat er det opplyst:

«Verneområdene er beskyttet mot skade og ødeleggelse. Likevel endres også vernet natur. Mange endringer er naturlige, mens andre forårsakes, direkte eller indirekte, av menneskelig aktivitet. Det kan f.eks. være fremmede arter som endrer det opprinnelige naturmangfoldet, inngrep som fører til tørrlegging eller gjengroing, eller ny naturbruk som endrer vegetasjon og artssammensetning.»

I NatStat kan forvaltningsmyndigheten sette konkrete bevaringsmål for ønsket naturtilstand innen et verneområde. Bevaringsmål, f.eks. knyttet til fremmede arter, skal overvåkes. Resultatet av overvåkingen fastslår om naturtilstanden er god, middels eller dårlig, og om bevaringsmålet er nådd. Innsynsløsning til NatStat gir oversikt over antall bevaringsmål, målt tilstand, og hvilke påvirkningsfaktorer (f.eks. fremmede arter) som følges opp av forvaltningsmyndigheten.»

2. Målet med forvaltningsplanarbeidet

Det blir her også vist til kap. 1.3.

Målet med forvaltningsplanarbeidet er å oppdatere gjeldende forvaltningsplan i tråd med:

- ny måte for framstilling og distribusjon av plandokumentene – «Forvaltningsplan på nett» - FPNV (versjon 2.0).
- endret kunnskapsgrunnlag
- endret bruk av verneområdene
- at besøksforvaltning skal være et eget tema i forvaltningsplanene.
- at behovet for informasjon har økt, og skjer på flere plattformer.

Det blir særlig lagt vekt på følgende forhold som viktige i revidering av forvaltningsplanen:

- fastsette bevaringsmål og status for verneverdiene.
- lage entydige og samordnede retningslinjer for organisert ferdsel.

- lage entydige og samordnede retningslinjer for byggesaker i verneområdene.
- ha ny vurdering av godkjente løyper og stier.
- skjøtsel og bruk av seterlandskapet
- ha lik praksis knyttet til tillatelser for motorferdsel i utmark.
- ha lik praksis og gjennomgang av praksis knyttet til ulike typer turmål innenfor verneområdene.

Det er aktuelt å knytte bevaringsmål til

- leveområde for villrein
- urørthet
- økosystem og biologisk mangfold
- naturtyper
- landskap
- kulturminner

3. Aktører

Som det går fram av kap. 1.2 blir det lagt stor vekt på åpenhet og involvering i arbeidet med forvaltningsplanen. Det blir derfor gitt en omtale av ulike aktører i planprosessen.

Miljødirektoratet

Miljødirektoratet skal gi:

- en faglig godkjenning av utkast til forvaltningsplan før høring
- endelig godkjenning av forvaltningsplanen.

Miljødirektoratet kan ellers bli kontaktet for veiledning i ulike spørsmål knyttet til planprosessen. Miljødirektoratet er eier av portalen «Forvaltningsplan på nett», og vil gi opplæring i bruken av portalen.

Statens naturoppsyn

SNO Hjerkin og SNO Rindal har oppsynet med verneområdene, og driver i tillegg med dokumentasjon, skjøtsel, fysisk tilrettelegging og informasjon.

Statsforvalteren i Innlandet

Statsforvalteren er formell høringspart.

Statsforvalteren kan ellers konsulteres i faglige spørsmål knyttet til planprosessen.

Innlandet, Trøndelag og Møre og Romsdal fylkeskommuner

Fylkeskommunene er formell høringspart.

Fylkeskommunene er forvaltningsmyndighet etter kulturminnelova, og kan konsulteres om forvaltning av kulturminne i verneområdene.

Fylkeskommunene er planmyndighet for Regional plan for Dovrefjellområdet.

Kommunene

Kommunene er formelle høringspart.

Verneområdene ligger i Innlandet fylke, og i kommunen Dovre, Lesja, Rauma, Molde, Sunndal, Oppdal, Folldal og Tynset.

Kommunene er viktige samarbeidsparter og aktører. Kommunene har god lokalkunnskap, er forvaltningsmyndighet, har mål og strategier for samfunnsutviklingen og et eget virkemiddelapparat. Kommunene er viktige aktører fordi det ofte er en sammenheng mellom det som skjer innenfor og utenfor verneområdene.

Grunneiere og fjellstyrer

Grunneiere og fjellstyrer er formelle høringsparter. Arealet i verneområdene består av både statsallmenning, bygdeallmenning, sameier og private eiendommer. Grunneiere og fjellstyrer disponerer grunn og forvalter ulike bruksretter. Vernebestemmelser og retningslinjer vil påvirke råderetten over arealene. Grunneiere og fjellstyrer må derfor involveres i planarbeidet.

Statsallmenningene har en tredelt forvaltning:

- Statskog SF er grunneier.
- Fjellstyrene, forvalter ulike bruksretter (seter, beite, jakt og fiske) etter i fjelloven.
- Allmenningstyrene, forvalter skogen etter lov om skogbruk i statsallmenningene.

Innenfor nasjonalparken er det mange private eiendommer. I tabell 3. er det gitt en oversikt over gårds- og bruksnummer for de ulike verneområdene.

Næringsdrivende

Innenfor verneområdene er det i hovedsak to typer næringsdrivende:

- Landbruk
- Reiseliv.

Landbruk

Landbruket er av de viktigste brukerinteressene i verneområdene. Ved siden av jakt og fangst er landbruket den bruken med lengst historie i verneområdene. Grunneiere og representanter for næringen må være høringsparter, og konsulteres i planprosessen.

Landbruk utøves i ulike former:

- Almennelig gårdsdrift, med bygninger
- Setring, med bygninger
- Nydyrking
- Skogbruk
- Salg av jakt og fiske
- Gårdsturisme
- Beitebruk, se egne avsnitt nedenfor.

Grunneierlag

I mange tilfeller er enkelteierdommer for små til å kunne å bli tildelt fellingsretter etter viltloven. Salg av jakt og fiske blir derfor ofte organisert i egne grunneierlag.

Beitebruk

Innenfor verneområdene er beitebruken organisert i ulike beitelag. Beitelagene er høringsparter, og må konsulteres i planprosessen.

Reiselivet

Reiselivets organisasjoner og bedrifter er høringsparter, og må konsulteres i planprosessen.

Reiselivsnæringa tilbyr ulike produkt i tilknytning til nasjonalparken, som f.eks.

- Overnatting
- Servering
- Aktiviteter og guidede turer
- Utleie av utstyr m.m.

Gjennom sine tilbud, og ikke minst ved aktiv markedsføring, trekker reiselivet mange besøkende til nasjonalparken. Derfor er det viktig å involvere reiselivet i arbeidet med forvaltningsplanen.

Reiseliv er i hovedsak organisert i fire sammenslutninger:

- Nasjonalparkriket Reiseliv AS (Dovre, Sel)
- Visit Hedmark
- Visit Northwest

Lag og organisasjoner

Frivillige lag og organisasjoner (også kalt «tredje sektor») organiserer ulike grupper som kan være brukere av nasjonalparken. Disse forvalter brukerne sine interesser, og blir talerør for ulike interesser. Viktige lag og organisasjoner er:

- Forum for natur og friluftsliv – Innlandet
- DNT Oslo og Omegn
- Kristiansund og Nordmøre turistforening
- Destinasjonsselskapene
- Norsk Villreinsenter nord
- Kongevegen/Pilegrimsleden
- Faglaga i landbruket
- Lokale turlag

Andre aktører

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø

Villreinnemndene er opprettet i forskrift om hjortevilt § 21 Om villreinnemndene:

«Villrein i alle villreinområder med areal i to eller flere kommuner skal forvaltes av ei villreinnemnd. Villreinnemnda skal arbeide for en langsiktig bærekraftig forvaltning av villreinen og dens leveområder i samsvar med naturmangfoldloven og viltloven.

Det skal være ni villreinnemnder

...

Sekretariatene for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre og for Reinheimen

Disse sekretariatene har ansvaret for tilgrensende verneområder i Rondane og Reinheimen.

Norsk Villreinsenter nord

Villreinsenteret har ansvaret for å formidle all relevant kunnskap om villreinen og dens leveområder.

Statens vegvesen

Statens vegvesen har ansvar for europa- og riksvegnettet. Her ligg også ansvar for avkjøringer og rasteplasser, samt sekretariat for Nasjonale Turistveger og Kongevegen.

Kongevegen

Enkeltpersoner

Det er aktuelt å knytte kontakt med enkeltpersoner med særlig kunnskap om og erfaring med bruken av verneområdene.

4. Organisering av planarbeidet

4.1 Prosjektledelse

Sekretariatet for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark har prosjektledelsen. Prosjektledelsen skal ansvar for:

- framstilling, oppfølging, framdrift prosjektplan
- økonomistyring
- etablering/aktivitet prosjektorganisasjon
- gjennomføre møter og partsmøter med ulike aktører
- ha kontakt med kommunene
- rapportere til styringsgruppen (nasjonalparkstyret)
- framstille høringsdokumentene (forvaltningsplanene)
- sluttbehandling.

4.2 Kompetansebehov

I arbeidet med forvaltningsplanen har sekretariatet behov for å opplæring i bruk av portalen «Forvaltningsplan på nett».

4.3 Involvering

I tråd med forvaltningsloven, naturmangfoldloven og god forvaltningsskikk er det viktig å legge opp til bred involvering i planarbeidet.

Sekretariatet vil bruke Rådgivende utvalg og Administrativt kontaktutvalg som referansegrupper.

Videre vil vi tilrå at det blir opprettet lokale referansegruppe (3 – 5 medlemmer) i hver kommune. Sekretariatet vil gjennomføre møter med disse, både i innspillsfasen og i samband med høringen.

Det vil bli lagt en plan for åpne møter i kommunene, både i innspillsfasen og i samband med høringen.

Videre vil sekretariatet legge opp til egne partsmøter med:

- Statsforvalteren i Innlandet
- Innlandet, Trøndelag og Møre og Romsdal fylkeskommuner
- Villreinnemnda for Dovrefjell og Knutshø
- Villreinutvalgene for Snøhetta og Knutshø
- Norsk Villreinsenter nord
- DNT Oslo og Omegn, KNT
- Forum for natur og friluftsliv
- Destinasjonsselskapene
- Kongevegen/Pilegrimsleden
- Andre aktuelle aktører, f.eks enkelte fjellstyrer, grunneierlag, velforeninger, interesseorganisasjoner eller næringsdrivende.

Nasjonalparkstyret sin hjemmeside vil bli brukt aktivt for å dele informasjon.

Det kan etableres en egen faggruppe som ser på behov for tiltak for å ivareta seterlandskapene.

4.4 Prosjektorganisering

Prosjektet vil bli organisert med Dovrefjell nasjonalparkstyre som styringsgruppe. Prosjektledelse vil bli ivaretatt av sekretariatet Dovrefjell nasjonalparkstyre. SNO vil være løpende involvert som faglige ressurser i arbeidet.

Administrativt kontaktutvalg og Rådgivende utvalg vil være referansegrupper for planarbeidet. I tillegg til en fast prosjektstruktur vil det bli gjennomført partsmøter med enkeltaktører etter behov.

De fleste eksterne møter arrangeres som nettmøter (Teams).

Prosjektorganiseringen er ellers vist i tabell 7.

Tabell 7. Prosjektorganisering.

Funksjon	Sammensetning – aktør
Styringsgruppe	Dovrefjell nasjonalparkstyre
Prosjektledelse	Sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre
Arbeidsgruppe	Forvaltere, styreleder, SNO
Referansegrupper og møter	
<ul style="list-style-type: none"> Administrativt kontaktutvalg 	Som oppnevnt av Dovrefjell nasjonalparkstyre
<ul style="list-style-type: none"> Rådgivende utvalg 	Som oppnevnt av Dovrefjell nasjonalparkstyre
<ul style="list-style-type: none"> Referansegrupper i kommunene 	3 – 5 personer, oppnevnes av kommunene
<ul style="list-style-type: none"> Åpne møter 	I den enkelte kommune, alt. felles for flere kommuner
<ul style="list-style-type: none"> Partsmøter 	Se oversikt over aktører.

6. Tidsplan

Tidsplan for prosjektet er vist i tabell 8.

Tabell 8. Tidsplan for hovedpunkter i arbeidet med revidering av forvaltningsplanen.

Aktivitet	Tider
Vedtak om oppstart av planarbeidet	Mars 22
Opplæring «Forvaltningsplan på nett»	fortløpende
Prosjektplan til godkjenning i nasjonalparkstyret	Mars 22
Høring prosjektplan	April 22
Godkjenning prosjektplan	Juni 22
Møter med kommuner	Innen juni 22
Møter med utvalg, partsmøter	September-oktober 22
Planarbeid	september 22-februar 23
Nasjonalparkstyret – gjennomgang av innspill	våren 23
Møter med utvalg	våren 23
Møter med kommuner	våren 23
Høring og sluttbehandling	Juni-november 23

7. Økonomi

75 000,- til reiser og møter i 2022.

Arkivsaksnummer: 2021/11970-2

Saksbehandler: Bernhard Svendsgard

Dato: 11.01.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	8/2022	28.03.2022

Dispensasjon - Knutshø LVO - restaurering av Olabu - Folldal - gbnr 230/1/173 - Astri Normann - Aslak Kristiansen

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre vedtar:

1. Søknad fra Astri Normann og Aslak Kristiansen om fasadeendringer (heving av bua på inntil 15 cm og ny dørplassering) godkjennes.
2. Funksjonsendringen til at bua skal stå åpen for allmenn bruk godkjennes ikke, jf forvalters vurdering. Bua må holdes avstengt i de periodene de ikke brukes av eierne.
3. Riving og nybygg godkjennes ikke.

Ordinært vedlikehold er ikke søknadspliktig, jf. forvalters vurdering.

Det blir satt slike vilkår:

1. Overskytende materialer leveres til godkjent mottak/bruk utenfor Knutshø landskapsvernområde. Rent trevirke kan brukes til ved på stedet.
2. Til kledning av fasader skal det brukes tre som materiale.
3. Fargebruk som ikke bryter med omgivelsene, i en halvmørk brunfarget skala, skal brukes.
4. Frist for gjennomføring blir satt til 28.03.2025.
5. Bilder fra fire kanter av bua, etter at vedlikeholdsarbeider og fasadeendring er gjennomført, sendes nasjonalparkstyret når tiltaket er avsluttet.

Vedtaket hjemles i verneforskrift for Knutshø landskapsvernområde, §§ 2 og 3.1.1-3, samt forvaltningsplanen for de store verneområdene på Dovrefjell.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

1 Saksvedlegg Olabu

Saksopplysninger

Folldal kommune har oversendt sak som gjelder renovering og fasadeendring av «Olabu», gbfnr 230/1/173 i Folldal kommune for behandling etter verneforskrift.

Olabu ligger i Knutshø LVO:

Det søkes om å få restaurere bua og endre fasaden, slik at bygget heves om lag 15 cm og døra flyttes fra sør- til østveggen.

Verneformål – forskrift

Forskrift for Knutshø landskapsvernområde:

«Formålet med opprettelsen av Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høg fjellsområde med leveområdene til villreinen i Knutshø, og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø.»

Verneforskriftens § 1.1.2 sier:

«Bestemmelsene i pkt. 1.1 er ikke til hinder for:

a) Vedlikehold av eksisterende bygninger, vegger, øvrige anlegg, gjerder o.l. Alt vedlikeholdsarbeid på bygninger skal ta utgangspunkt i tradisjonell byggeskikk. Arbeidet skal ikke medføre endringer av størrelsen eller fasade på bygningen.»

Verneforskriftens § 3.1.3 sier:

«Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a) Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.
- b) Ombygging og restaurering av eksisterende bygninger.
- c) Tilbygg til eksisterende bygninger.
- d) Gjenoppføring av bygninger som går tapt ved brann eller naturskade.
- e) Gjenoptakelse av jordbruksdrift på nedlagte setervoller.
- f) Riving av gammel seterbebyggelse.

...»

Forvaltningsplan

Kapittel 4.5.2

Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.

Forvaltningsplanen sier følgende om vedlikehold av bygninger i verneområdene:
Verneforskriften åpner for vedlikehold av eksisterende bygninger. Med vedlikehold forstås mindre tiltak som opprusting av teknisk og funksjonell standard slik som takteking, etterisolering, montering av nye vinduer med mer. Utgangspunktet for vedlikehold av seterbygninger, buer, naust og hytter må være at nødvendige arbeider skal skje i samsvar med tradisjonell byggeskikk, og at reparasjoner er å foretrekke framfor hele utskiftninger der dette er mulig. Vedlikehold slik det er beskrevet ovenfor trenger ikke tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.

Vedlikehold i samsvar med tradisjonell byggeskikk innebærer at det skal benyttes materialer og farger som er i samsvar med eksisterende bygningsmiljø. Bygningens ytre uttrykk (eksteriør) bør i minst mulig grad endres. I tilfeller hvor det er aktuelt å legge nytt torvtak, og det skal tas torv i verneområdet, må det søkes om tillatelse etter verneforskriftens § 4.

I enkelte tilfeller kan det være tvil om hvorvidt et tiltak defineres som vedlikehold eller nybygg. Typisk er tilfeller hvor forfallet ha gått så langt at bygningen ikke lenger har funksjon som husvære. I slike tilfeller vil en helhetsvurdering legges til grunn, hvor takets tilstand vil være av stor betydning. Hvis taket er intakt bør bygningen etter forvaltningsmyndighetens oppfatning kunne vedlikeholdes i henhold til vernebestemmelsene.

Dersom bygningen ikke lenger kan defineres som en bygning med tak, vil planer om restaurering betraktes som nybygg og behandles etter verneforskriftens § 4.

Bygningens betydning for helhetsinntrykket av bygningsmiljøet, bør vektlegges ved spørsmål om gjenoppføring.

Folldal kommune her behandlet saken etter plan- og bygningsloven og fattet følgende vedtak (samlet saksframstilling er vedlagt):

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2, innvilger Folldal kommune ved formannskapet dispensasjon fra Kommuneplanens arealdel for reovering/nybygging av «Olabu», i henhold til søknad til uendret bruk. Det er et vilkår at bua må være avlåst.

Folldal kommune sendte i forkant av sin behandling saken til uttalelse hos flere parter og fikk slike tilbakemeldinger:

Villreinutvalget foreslår at bua reastaureres og flyttes ut av villreinområdet.

Innlandet fylkeskommune har ikke planfaglige merknader, men mener tiltaket er positivt for ivaretagelsen av kulturhistorien i området.

Statsforvalteren i Innlandet mener at restaurering og fri bruk som åpen bu kan skape økt bruk og aktivitet.

Kommunen bør vurdere om det skal settes vilkår om regulering av åpningstider for allmenn bruk dersom det blir gitt dispensasjon.

Statskog godkjenner tiltaket, men tar forbehold om at funksjonsendringen til åpen bu må vurderes nærmere.

Villreinnemndas uttalelse til Folldal kommunes behandling

Omsøkte tiltak ligger innenfor nasjonalt villreinområde i Regional plan for

Dovrefjellområdet, i et område som er mye benyttet av villrein som helårs beiteområde og med flere trekkområder i nærheten. Den samlede negative belastningen fra menneskelige forstyrrelser på villrein i Knutshø villreinområde vurderes som stor. Den påvirker allerede i dag reinens muligheter til å utnytte de gode beitene, og dette bidrar til lave kondisjonsparametere. Av den grunn vurderes det som svært viktig å ha en restriktiv holdning til tiltak som kan bidra til en ytterligere negativ belastning for reinen i Knutshø. Dispensasjon for omsøkte tiltak vil bety ei ny hytte med bedre bygningsmessig standard som vil være åpen for allmennheten. Dette vil med stor sannsynlighet gi mer bruk av bua og større ferdsel i området, og derved medføre økt forstyrrelse av villreinen. Villreinnemnda anbefaler at hytteier kan gå i dialog med kommunen om ei ny tomt utenfor nasjonalt villreinområde, da vi er sterkt kritiske til å gi dispensasjon til å bygge ny Olabu som omsøkt. Dette er viktig for presedens i framtidige søknader. Enkelt saker kan virke uskyldige, men summen av alle tiltakene vil føre til uheldige konsekvenser for villreinstammen i Knutshø.'

Villreinnemndas uttalelse til Dovrefjell nasjonalparkstyres behandling

Omsøkte tiltak ligger innenfor nasjonalt villreinområde i Regional plan for Dovrefjellområdet. Det ligger i foreslått fokusområde Kakelldalen. Dette er et område som er mye benyttet av villrein som helårs beiteområde og med flere trekkområder i nærheten. Storhøe er et særlig viktig sommerhabitat fordi dyra finner snøfonner her. Den samlede negative belastningen fra menneskelige forstyrrelser på villrein i Knutshø villreinområde vurderes som stor. Den påvirker allerede i dag reinens muligheter til å utnytte de gode beitene, og dette bidrar til lave kondisjonsparametere. Den negative trenden og den lave andelen kalv per 100 simle/ungdyr som er dokumentert fra 2007 er urovekkende. Ingen andre villreinområder i overvåkingsprogrammet har en slik klar negativ trend over år. Tilsvarende er det få områder som har en så lav andel kalv. En synkende produksjon vil på sikt redusere høstningspotensialet i stammen. Forstyrrelser og redusert tilgang til gode beiteområder, økt predasjon, og økt parasittbelastning, er faktorer som sammen, eller hver for seg, vil kunne forårsake den synkende kalveandelen vi ser i resultatene. Samlet gir disse faktorene som nevnt en svært urovekkende trend i Knutshø villreinområdet. Av den grunn vurderes det som svært viktig å ha en restriktiv holdning til tiltak som kan bidra til en ytterligere negativ belastning for reinen i Knutshø. Dispensasjon for omsøkte tiltak vil bety ei ny hytte med bedre bygningsmessig standard. Ifølge vedtaket skal bua være avlåst, og ikke åpen for allmennheten. Det foreligger ikke informasjon om hvordan dette skal sikres ivaretatt. Kunnskap eller antagelser om hvor stor ferdselen blir i dette området pga. ny hytte, foreligger ikke. Norge har internasjonalt ansvar for å ivareta villreinen og leveområdene. Villreinen er i tillegg rødlistet og har stor nasjonal forvaltningsinteresse. Villreinnemnda er av den oppfatning at kunnskapsgrunnlaget i denne saken virker å være mangelfullt.

Vurdering

Ordinært vedlikehold, som ikke medfører endringer i byggets eksteriør og funksjon, er ikke søknadspiktig etter verneforskriften.

Olabu er relativt felleferdig og må beskrives som ubeboelig. Forvaltningspraksis tilsier at dersom et bygg har tak, så kan ordinært vedlikehold utføres uten søknad. Dersom taket ikke er intakt, så må vedlikehold behandles som søknad om nybygg.

Olabu har fortsatt tak og ordinært vedlikehold kan utføres uten søknad etter verneforskrift. Dette innebærer at vedlikeholdet må gjøres på stedet og uten fullstendig nedrivning av bygget. Søknaden beskriver at arbeidene skal utføres på stedet.

Folldal kommune opplyser om at søker har meddelt muntlig at de planlegger å rive bygget, for så å sette opp et nytt bygg med samme størrelse.

Dersom bygget i hovedsak må rives ned før en kan utføre vedlikehold eller at eksteriøret endres utover det som tillates i denne saken, så må dette omsøkes og behandles som søknad om nybygg.

Forvalter vil påpeke at vedlikeholdsarbeid på et bygg som har forfalt i så stor grad, vil kreve god kunnskap om restaurering av gamle bygninger. I vedlikeholdsarbeidet bør det brukes mest mulig av opprinnelige materialer, nye materialer må ha tilsvarende utforming, taket skal ha lik utforming og nye vinduer/dør må ha samme utforming som den opprinnelige for at søknadsplikt ikke skal utløses. Det vil derfor være krevende å drive ordinært vedlikehold som ikke vil gå utover rammene verneforskriften setter for dette.

Både villreinnemnda og villreinutvalget dokumenterer reinens bruk av området og viktigheten av å skjerme området for mer utbygging. Uttalelsene legger grunnlaget for vurderingene og vedtaket nasjonalparkstyret må gjøre.

Ordinært vedlikehold etter verneforskriftens §1.1.2 kan gjøres uten søknad, men for Olabu ser en likevel at det kan bli vanskelig å utføre vedlikehold som ikke medfører riving, vesentlig ombygging eller eksteriørmessige endringer som er søknadspliktige. Dersom byggearbeidene viser seg å bli definert som nybygg, så må saken behandles etter verneforskriftens §3.1.3 og forvaltningsplanens kap. 4.5.2. Disse forskriftene gir ikke hjemmel til nyoppføring av fritidsboliger. Olabu er en ren fritidseiendom og faller derfor utenom det som lovlig kan nyoppføres.

Søknaden innebærer fasadeendringer, med heving og endret dørplassering. Søknaden beskriver også at en vil la bua stå oppe for allmenn bruk, noe som innebærer funksjonsendring fra buas opprinnelige bruk.

Fasadeendringene vil etter forvalters vurdering ikke gi vesentlige virkninger på landskapets art og karakter og forvalter anbefaler at det gis tillatelse til dette som omsøkt.

Byggets funksjonsendring fra en privat bu til at den skal stå åpen, vil medføre at buas attraksjon som turmål blir større og vil tiltrekke seg mer ferdsel. Dette er klart uheldig for villreinens bruk av området. Forvalter anbefaler derfor at det settes krav om at bua holdes avstengt utenom den tida den er i bruk av eierne.

Oppsummering

- Fasadeendringene, med heving av bua og endret dørplassering, anbefales godkjent.
- Bua må holdes avstengt når den ikke er i bruk av eierne.
- Ordinært vedlikehold (jf vurderingene ovenfor) kan utføres uten søknad.
- Riving og nybygg anbefales ikke godkjent.

Vedlegg 1

Til
Folldal kommune
Gruvvegen 7
2580 Folldal

**Søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel
Knutshø landskapsvernområde
Hensynssone naturmiljø (villrein)
LNFR (landbruk med mer)**

Søknaden gjelder ei bu oppført av Ole Wold i 1915 - 1916 i følge opplysninger fra Statskog. Gnr. 230, bnr. 1, festnr. 173, kalt «Olabu». Etter «Erklæring om avgiftsfri tomt til bu», utstedt av Statskog SF i 2002 og undertegnet av Trond Berge for Statskog og Marit Aspås som eier, følger eiendomsrett til bua boligeiendommen «Jegertun», gnr. 110, bnr. 15 i Folldal. Adresse: Egne hjem 70, 2580 Folldal (Vedlegg 2).

Dette er bekreftet i e-post fra Statskog ved Runar Myhrer Rueslåttén, seniorkonsulent eiendom - drift, av 5. juli 2021 (Vedlegg 3).

Olabu ligger innenfor Knutshø landskapsvernområde, i sørhellinga av Storhø på ca. 1400 meter over havet. Nærmeste bebyggelse er Gruvsetrene rett i sør. Nærmeste boligområde blir Egne hjem i Folldal. Følger man sti opp, vil vi anslå gangavstand til Egne hjem til mellom 6 og 7 kilometer.

Etter å ha avlagt Olabu to besøk i løpet av sommeren 2021, og konferert med bygningskyndig som også har sett på bua, er det klart at bygningen må gjennom en omfattende restaurering om den skal kunne brukes av mennesker. Så og si alt av tre er råttent eller gjennomtrukket av fuktighet. Det er sannsynlighet for muggsopp.

De to viktigste årsakene til at vi ønsker å restaurere Olabu, er for det første at den er en del av områdetets kulturhistorie. Bua har vært der i mer enn ett hundre år, og er kjent av de som bor i Folldal. Da syns vi som eiere at vi har ansvar for at det er ei bu der også for framtidige generasjoner.

For det andre er det ønskelig at de som benytter området i Storhø, enten som turområde eller til jakt, skal ha et sted å ty til når de trenger det. Eller som et sted å spise matpakka si. Bare om det skulle være ønskelig å stenge bua i enkelte perioder av hensyn til villreinen, vil det bli gjort. Ut over dette, vil den være åpen for alle. Storhø er turområde hele året, uten at det kan sies å være stor tilstrømming av folk. Flest er det vel i forbindelse med påska. De fleste turgåere holder seg til det flaterne området før selve oppstigningen til fjellet begynner, utenfor landskapsvernområdet.

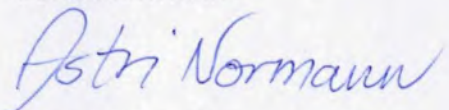
Olabu har ei grunnflate på 4,3 x 2,8 meter, og høyde 2,8 meter. Alt utvendige mål. Bua ligger i dag rett på bakken, og det er ønskelig å løfte gulvet 15 centimeter opp fra grunnen for å sikre lufting under. Det er også ønskelig å flytte døra fra sør- til østveggen for at den skal være mer i le for været. Restaureringen vil holde seg innenfor de begrensningene som står i erklæringen om avgiftsfri tomt mellom Statskog og Marit Aspås (Vedlegg 2).

Det vil ikke bli innlagt vann eller avløp i bua. Skulle det bli aktuelt med elektrisk lys, vil det i så fall bli ved hjelp av solcellepanel og batteri.

Siden restaureringen må bli omfattende, vil den mest rasjonelle framgangsmåten være å kappe til materialer på et verksted i bygda, og frakte det opp på vinterføre. På denne måten vil behovet for transport bli begrenset til bare det aller nødvendigste. Søknad om tillatelse til transport vil eventuelt bli sendt på et senere tidspunkt.

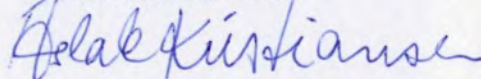
Folldal 12.november 2021

Astri Normann

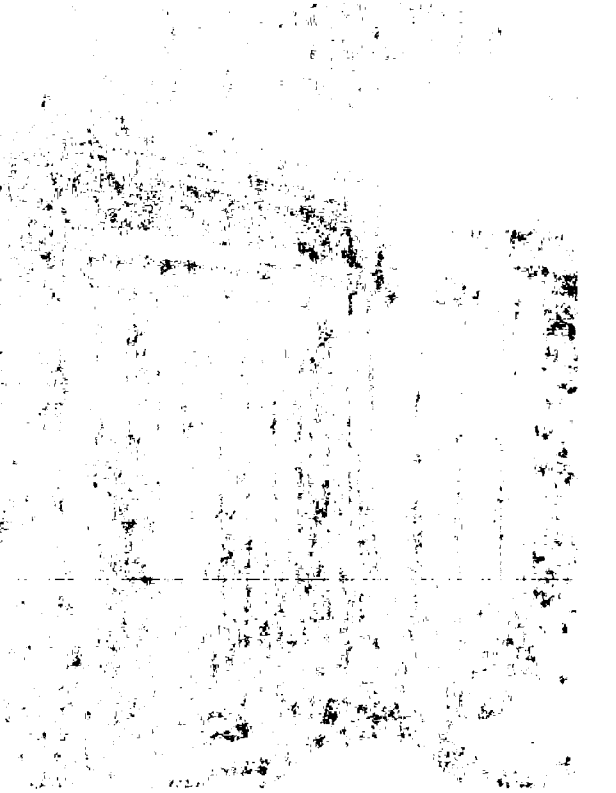
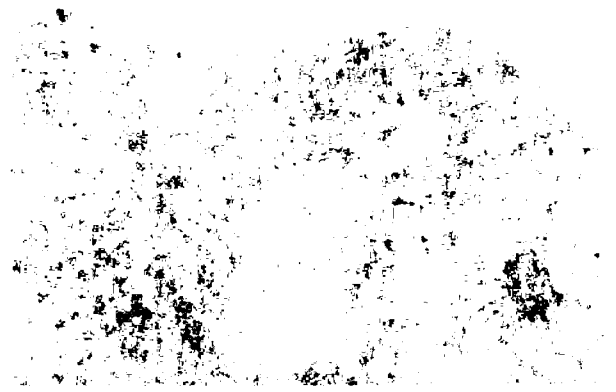

Egne hjem 70
2580 Folldal

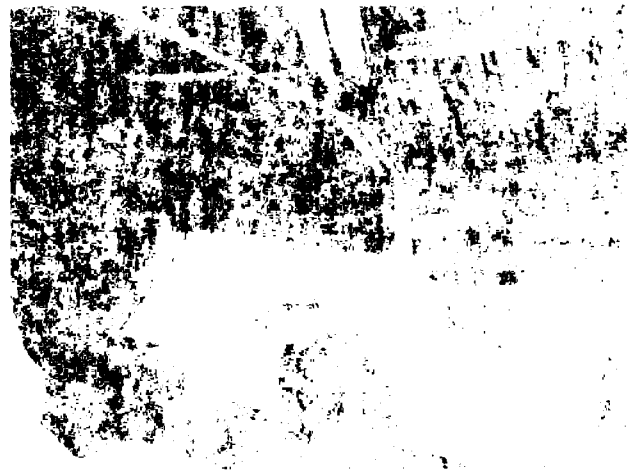
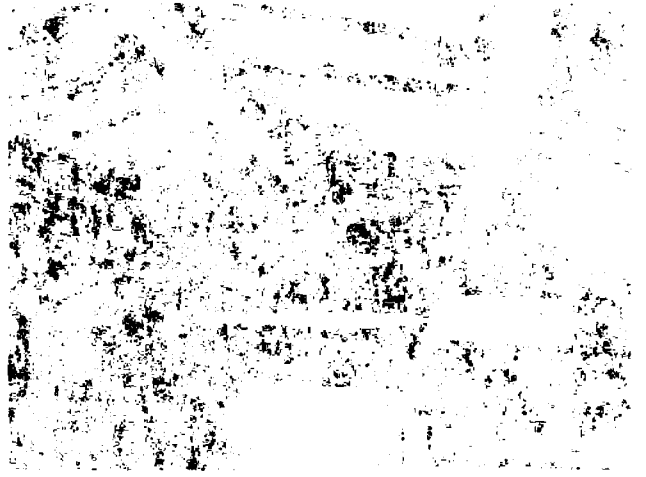
Aslak Kristiansen

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak: 21/826

SAMLET SAKSFREMSTILLING - DISPENSASJON FRA KOMMUNEPLANENS AREALDEL FOR RESTAURERING AV "OLABU" - GNR/BNR 230/1/173

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
19/22	Formannskapet	24.02.2022

Vedlegg:

1. Protoll fra møte i villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø 25.01.2022
2. Uttalelse fra villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø
3. Uttalelse fra Knutshø villreinutvalg
4. Uttalelse fra Statsforvalteren i Innlandet
5. Uttalelse fra Innlandet fylkeskommune
6. Uttalelse fra Statskog
7. Søknad om dispensasjon
8. Uttalelse fra Statskog til søker
9. Bilder av Olabu

Melding om vedtak sendes til:

Aslak Erling Kristiansen, Egne Hjem 70, 2580 FOLLDAL
Statsforvalteren i Innlandet, Postboks 987, 2604 LILLEHAMMER
Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø, Statsforvalteren i Trøndelag
Knutshø villreinutvalg, v/Kvikne utmarksråd, Vollanveien 221, 2512 KVIKNE
Innlandet fylkeskommune, postboks 4404, Bedriftssenteret, 2325
HAMAR
Statskog SF, postboks 63 Sentrum, 7801 NAMSOS
Dovrefjell nasjonalparkstyre, Postboks 987, 2604 LILLEHAMMER

Andre dokumenter i saken:

1. FORLENGET FRIST FOR UTTALELSE, datert 13.12.2021
2. BYGGSÅK TIL HØRING - RESTAURERING AV "OLABU"
3. SØKNAD OM TILLATELSE TIL TILTAK UTEN ANSVARSRETT

Saksopplysninger:

Det søkes om dispensasjon fra Kommuneplanens arealdel for restaurering av «Olabu», som ligger i sørhellinga av Storhøe, på ca.

1400 meter over havet. Bua har ifølge søker stått der i mer enn hundre år.

Søknaden utløser dispensasjon fra båndleggingssone H720_11 (Knutshø landskapsvernområde), hensynsone H560_1 (Bevaring av naturmiljø), og fra LNFR-område (for nødvendige tiltak innenfor landbruket etc).

Den restaurerte bua er tenkt å stå åpen, og tilgjengelig for alle, men den kan stenges i perioder av hensyn til villreinen.

Bua har en grunnflate på 4,3 x 2,8 meter, altså 12 m². Bua står i dag rett på bakken, og det er ønskelig å løfte gulvet 15 cm opp fra grunnen for å sikre lufting under. Det er også ønskelig å flytte døra fra sør- til østveggen for at den skal være mer i le for været.

Søknaden om dispensasjon avsluttes slik:

Siden restaureringen må bli omfattende, vil den mest rasjonelle framgangsmåten være å kappe til materialer på et verksted i bygda, og frakte det opp på vinterføre. På denne måten vil behovet for transport bli begrenset til bare det aller nødvendigste. Søknad om tillatelse til transport vil eventuelt bli sendt på et senere tidspunkt.

Høringsuttalelser

Saken er oversendt aktuelle faginstanser til høring, med en foreløpig vurdering om at renovering av bua kan tillates. Det har kommet følgende uttalelser (nedenfor er det referert noen hovedpunkter fra innholdet. Det vises til vedleggene for hele uttalelsene):

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder

Villreinnemnda behandlet saken i møte 25. januar. Protokollen fra møtet er lagt ved, fordi denne saken, og bakgrunnen for nemndas vedtak, er godt belyst her. Denne saken har sidene fra 6 til 10 i protokollen på 21 sider.

Villreinnemnda uttaler følgende:

«Omsøkte tiltak ligger innenfor nasjonalt villreinområde i Regional plan for Dovrefjellområdet, i et område som er mye benyttet av villrein som helårs beiteområde og med flere trekkområder i nærheten. Den samlede negative belastningen fra menneskelige forstyrrelser på villrein i Knutshø villreinområde vurderes som stor. Den påvirker allerede i dag reinens muligheter til å utnytte de gode beitene, og dette bidrar til lave kondisjonsparametere. Av den grunn vurderes det som svært viktig å ha en restriktiv holdning til tiltak som kan bidra til en ytterligere negativ belastning for reinen i Knutshø. Dispensasjon for omsøkte tiltak vil bety ei ny hytte med bedre bygningsmessig standard som vil være åpen for allmennheten. Dette vil med stor sannsynlighet gi mer bruk av bua og større ferdsel i området, og derved medføre økt forstyrrelse av villreinen.

Villreinnemnda anbefaler at hytteeier kan gå i dialog med kommunen om ei ny tomt utenfor nasjonalt villreinområde, da vi er sterkt kritiske til å gi dispensasjon til å bygge ny Olabu som omsøkt. Dette er viktig for presedens i framtidige søknader. Enkelt saker kan virke uskyldige, men summen av alle tiltakene vil føre til uheldige konsekvenser for villreinstammen i Knutshø.»

Knutshø villreinutvalg

Knutshø villreinutvalg peker i en fire siders uttalelse på at det er mange registrerte observasjoner av villrein i området der Olabu står, og mange fellinger under villreinjakta, noe

som dokumenteres med kartutsnitt med observasjoner og fellinger. Dersom Olabu rustes opp og blir ei åpen bu, vil trolig reinen sky unna området, i alle fall deler av året.

I henhold til kartgrunnlaget for villreins arealbruk, pekes det på at «høy ferdsel med toppturer til Storhøe gir store forstyrrelser (...)». Dyrene får redusert arealbruken i barmarksesongen, da de søker skjul/ro der det er lite folk.

Det refereres følgende fra NINA-rapport 1019 fra 2015: «Det er få andre villreinområder hvor infrastruktur og menneskelige inngrep setter så klare premisser for både reinens og folks bruk at terrengene som i Knutshøområdet». Villreinutvalget påpeker at det «allerede er langt stort press på Knutshøreinen gjennom vei- og hyttebygging mm. og at vi derfor har et ekstra stort ansvar for å ta vare på resten av området om relativt urørt og upåvirket av ferdsel, sommer som vinter. Heri ligger også at det bør arbeides for å gjenopprette trekkruter og øke bruken av deler av området ved å restaurere natur for eksempel ved å flytte/fjerne infrastruktur».

Av hensyn til smittepress, er det viktig at villreinen tar i bruk mest mulig tilgjengelig areal. Det er påvist at kondisjonen til villreinstammen i Knutshø har gått vesentlig ned siden 1980-tallet. Høy tetthet som følge at reinen bruker en relativt liten del av det totale leveområdet kan være en del av forklaringen. Til slutt i uttalelsen:

Villreinutvalget for Knutshø har i lengre tid sett med bekymring på denne utviklingen og forsøker å arbeide for å bedre mulighetene for at reinen kan benytte en større del av sitt totale leveområde og hindre at arealbruken blir ytterligere innskrenket. Villreinutvalget ønsker derfor ikke at det legges til rette for økt turisme i Storhøe ved at Olabu restaureres. Villreinutvalget ser imidlertid verdien av at bua tas vare på som et kulturminne og foreslår at bua restaureres og flyttes ut av villreinområdet.

Statsforvalteren i Innlandet

Statsforvalteren mener at restaurering og fri bruk som åpen bu kan skape økt bruk og aktivitet. Kommunen bør vurdere om det skal settes vilkår om regulering av åpningstider for allmenn bruk dersom det blir gitt dispensasjon.

Statsforvalteren minner om at saken må vurderes i henhold til §§ 8-12 i Naturmangfoldloven.

Innlandet fylkeskommune

Fylkeskommunen støtter kommunens foreløpige vurdering, og har ut over det ikke planfaglige merknader. Kulturvernfarende forhold:

Restaureringen av «Olabu» anses som et positivt tiltak for ivaretagelse av kulturhistorien i området. Vi anbefaler at restaureringen utføres av håndverkere med kompetanse på eldre bygninger og at så mye som mulig av de originale materialene bevares.

Statskog SF

Bua er en jaktbu satt opp før fjelloven kom i 1920 og er derfor innvilget avgiftsfritt feste med vilkår, blant annet knytning til grunneiendom og at bygningen må holdes vedlike om ikke kan rettigheten falle bort.

Forfallet på bua er kommet langt og slik vi forstår søknaden er det snakk om en fullstendig rehabilitering hvor gammel bu rives og en av identisk størrelse settes opp på samme sted. Bua står uten at tak og/eller vegger er falt inn, praksis tilsier at det da kan tillates at den rehabiliteres og Statskog kan dermed godkjenne tiltaket.

Det at bua skal stå åpen for allmennheten, gjør at den får et endret formål, noe Statskog må vurdere nærmere om det kan gis tillatelse til.

Statskog har sendt kopi av sin uttalelse til Folldal fjellstyre. Det har ikke kommet noen uttalelse til saken fra fjellstyret.

Saksvurdering:

Oppsummering av høringsuttalelsene:

De utvalgene som først og fremst ivaretar villreininteressene, er skeptiske til planene om restaurering av bua. Både villreinnemnda og villreinutvalget mener at tiltaket ikke bør tillates der bua står nå, men at restaurering kan tillates dersom bua settes opp igjen på et annet sted, som ikke er til ulempe for villreinen.

Vurdering i henhold til Naturmangfoldsloven

Alle tiltak etter plan- og bygningsloven skal så langt det er relevant vurderes etter §§ 8-12 i Naturmangfoldsloven. I denne saken er det aktuelt å se nærmere på §§ 8, 9 og 10:

§ 8. (kunnskapsgrunnlaget)

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

§ 9. (føre-var-prinsippet)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

Ut fra dokumentasjonen som har framkommet i uttalelsene fra Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder og fra Knutshø villreinutvalg, vurderer kommunedirektøren det slik at § 8 trekker vurderingen av saken i negativ retning, særlig om en sammenholder med §§ 9 og 10. Det er grunn til å tro at den menneskelige påvirkningen er for påtrengende i dag til at villreinstammen i Knutshø villreinområde skal kunne utvikle seg på en bærekraftig måte.

Dispensasjonsvurdering

For at kommunen skal kunne gi dispensasjon, må følgende vilkår være oppfylt:

- at hensyn bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensyn i formålsbestemmelsen eller nasjonale eller regionale interesser ikke blir vesentlig satt til side, og
- at fordelene ved å gi dispensasjon vil være klart større enn ulempene etter ei samla vurdering.

Hovedhensynet bak planfestede arealformål er forutsigbarhet for hvilken type virksomhet som etableres innenfor planområdet, og den påvirkning og eventuelt de ulemper dette kan bety for omgivelsene. Arealbruk skal primært avklares gjennom kommuneplaner og reguleringsplaner.

Dispensasjon fra båndleggingssone H720_11 (Knutshø landskapsvernområde)

Til grunn for vernet i båndleggingssonen ligger hensynet til villreinen. Omsøkte tiltak er forholdsvis lite, og tiltaket vil generere aktivitet i forbindelse med riving og oppføring av ny bu, og trolig som følge av økt fottrafikk etter at den nye bua har kommet opp.

Kommunedirektøren mener at hensynet bak vernet vil settes til side, men ikke i vesentlig grad, dersom tiltaket tillates.

Olabu ble bygget for mer enn 100 år siden. På denne tiden var det lite villrein i området. Bua kan ha kulturhistorisk verdi, men står til nedfalls, og det er nå spørsmål om å bygge en ny kopi, ikke sette bu i stand ved reovering. Det som har framkommet fra høringsinstansene, sannsynliggjør at tiltaket kan være negativt for villreininteressene. Etter en samlet vurdering, og i henhold til vurderingene etter Naturmangfoldsloven, mener kommunedirektøren at fordelene ved å gi dispensasjon ikke klart overstiger ulempene, slik loven krever.

Dispensasjon fra hensynsone H560_1 (Bevaring av naturmiljø)

Hensynet til villreinen ligger også til grunn for denne hensynssonen, og vurderingene blir derfor i prinsippet de samme som for båndleggingssone H720.

Dispensasjon fra LNFR-område (for nødvendige tiltak innenfor landbruket etc).

Dette arealformålet er i hovedsak knyttet til landbruk, selv om er i en kategori der N (natur) og F (friluftsliv) også inngår. Vi vurderer at tiltaket utløser dispensasjon fra dette arealformålet, da F er i konflikt med, og utelukkes av øvrige arealformål.

Hovedhensynet bak LNF-landbruk er å sikre at dyrka mark ikke nedprioriteres til fordel for andre formål, og sikre sammenhengende og gode landbruksarealer. Omsøkte tiltak vil ikke sette dette hensynet til side. Det kan være et pluss å ta vare på den kulturhistorien Olabu muligens representerer. Etter en samlet vurdering, vil fordelene ved å gi dispensasjon ikke være klart større enn ulempene, jf. vurderingene over.

Oppsummering/konklusjon:

Kommunedirektøren vurderer at det ikke kan gis dispensasjon for dette tiltaket, i henhold til plan- og bygningslovens § 19-2. I tillegg til de to hovedkriteriene (at hensynene bak bestemmelsene ikke må settes til side, og at fordelene ved å gi dispensasjon må være klart større enn ulempene), sier § 19-2 at det heller ikke kan gis dispensasjon dersom hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser blir vesentlig tilsidesatt. Det er i både regional og nasjonal interesse å ivareta villreinstammen i Knutshø, og i henhold til uttalelsene fra de aktuelle faginstansene kan tiltaket sette disse interessene til side. «Regionale eller nasjonale interesser» viser også til de faginstansene som gir uttalelser i dispensasjonssaker, og dersom disse uttaler seg negativt, bør kommunen ikke gi tillatelse.

Det første setningen i plan- og bygningsloven (§ 1-1) er at «Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner». Selv om omsøkte tiltak synes å være beskjedent, mener kommunedirektøren at innspillene fra faginstansene bør tillegges stor vekt. Både villreinnemnda og villreinutvalget sier at bua kan være verdt å ta vare på, men foreslår at den kan flyttes til et annet sted. Dette kan være en god løsning, men dette må eier/søker ta stilling til, og evt. gå i dialog med administrasjonen om. Under visse forutsetninger kan det hende at en annen plassering (f. eks. i en privat hage) heller ikke er søknadspliktig.

Vedtaketts konsekvenser for klima og miljø:

Se over, under vurdering etter Naturmangfoldsloven.

Innstilling:

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2, avslår Folldal kommune ved formannskapet søknad om dispensasjon fra Kommuneplanens arealdel for renovering av Olabu.

Behandling i Formannskapet 24.02.2022:

Representant Bente Fossum (Senterpartiet) fremmet følgende endringsforslag:

Kommunedirektørens innstilling med tillegg:

Folldal kommune ser positivt på at administrasjonen går i dialog med eier om annen plassering for å ivareta villreininteressene.

Ordfører fremmet følgende forslag til vedtak:

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2, innvilger Folldal kommune ved formannskapet dispensasjon fra Kommuneplanens arealdel for renovering/nybygging av «Olabu», i henhold til søknad. Det er et vilkår at bua må være avlåst i perioder av året, etter nærmere dialog med Folldal fjellstyre og villreininteressene.

Begrunnelse:

Plan- og bygningslovens § 19-2 setter to vilkår for å kunne innvilge dispensasjon, som begge må være oppfylt:

- at hensyn bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensyn i formålsbestemmelsen eller nasjonale eller regionale interesser ikke blir vesentlig satt til side, og
- at fordelene ved å gi dispensasjon vil være klart større enn ulempene etter ei samla vurdering.

Hovedhensynet bak bestemmelsene som ligger til grunn for dispensasjon, er hensynet til villreinen. Olabu ligger helt i utkanten av fokusområdet «Kakkeldalen», og ligger utenfor kalvingsområdene for villrein. Dersom bua avlås i perioder av året da det statistisk kan være villrein i området, vil tiltaket ikke endre dagens situasjon. Hensynene bak bestemmelsene vil dermed ikke settes til side i vesentlig grad.

Olabu er et lokalt kulturminne, bygd av ungdommer fra Verket for mer enn 100 år siden. Bua er tegnet av en av de fire, Ole Bernhard Wold, som hadde gått teknisk skole i Trondheim. Ved at det blir bygd en kopi av bua, vil kulturminnet bli bevart. Dersom bua låses i perioder det forventes villrein i området, vil renovering/nybygging ikke være til vesentlig ulempe for villreininteressene. Etter en samlet vurdering mener formannskapet at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene.

Representant Bård Kjøsberg (Senterpartiet) fremmet følgende endring til ordførers forslag:
Bua skal ikke være åpen for allmennheten.

Avstemming:

Kommunedirektørens innstilling fikk ingen stemmer og falt.

Kommunedirektørens innstilling med tillegg fra Fossum fikk 1 stemme og falt.

Ordførers forslag fikk 3 stemmer.

Kjøsbergs forslag fikk 3 stemmer.

Forslagene ble satt opp mot hverandre:

Kjøsbergs forslag fikk 4 stemmer, Ordførers forslag fikk 3 stemmer. Kjøsbergs forslag ble vedtatt.

Vedtak i Formannskapet 24.02.2022:

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2, innvilger Folldal kommune ved formannskapet dispensasjon fra Kommuneplanens arealdel for renovering/nybygging av «Olabu», i henhold til søknad til uendret bruk. Det er et vilkår at bua må være avlåst.

Begrunnelse:

Plan- og bygningslovens § 19-2 setter to vilkår for å kunne innvilge dispensasjon, som begge må være oppfylt:

- at hensyn bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensyn i formålsbestemmelsen eller nasjonale eller regionale interesser ikke blir vesentlig satt til side, og
- at fordelene ved å gi dispensasjon vil være klart større enn ulempene etter ei samla vurdering.

Hovedhensynet bak bestemmelsene som ligger til grunn for dispensasjon, er hensynet til villreinen. Olabu ligger helt i utkanten av fokusområdet «Kakkeldalen», og ligger utenfor kalvingsområdene for villrein. Dersom bua avlås vil tiltaket ikke endre dagens situasjon. Hensynene bak bestemmelsene vil dermed ikke settes til side i vesentlig grad.

Olabu er et lokalt kulturminne, bygd av ungdommer fra Verket for mer enn 100 år siden. Bua er tegnet av en av de fire, Ole Bernhard Wold, som hadde gått teknisk skole i Trondheim. Ved at det blir bygd en kopi av bua, vil kulturminnet bli bevart. Dersom bua låses i perioder det forventes villrein i området, vil renovering/nybygging ikke være til vesentlig ulempe for villreininteressene. Etter en samlet vurdering mener formannskapet at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene.

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø

Adresseliste

18.3.2022

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/846

Protokoll fra møtet i Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder 17.3.22

Organ:	Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder
Tid:	17. mars 2022, kl. 10.00-11.00
Møteform:	Digitalt, Teams
Protokollen er godkjent av:	
Grunnlag for møtegodtgjørelse	10.00-11.00.
Saksbehandler:	Statsforvalteren i Trøndelag, Maia Vardenær, Bjørn Rangbru

Deltakere på nemndsmøtet

Kommune	Medlemmer	Deltakelse	Varamedlemmer	Deltakelse
Alvdal	Olov Grøtting		Arne Dagfinn Øynes	Ja
Dovre	Marius Voll	Ja	Gunn Jane Ulekleiv	
Folldal	Bente Fossum	Ja	Frode Brendryen	
Lesja	Eirik Sæther	Ja	Anne Matre	
Molde	Toril Melheim Strand (nestleder)	Ja	Stig Arild Arvesen	
Oppdal	Haakon Eldar Nordseth	Meldt avbud	Ingrid Husdal Dørum	Meldt avbud
Rauma	Reidar Brude	Ja	Magnhild Vik	
Rennebu	Per Arild Torsen	Ja	Kari Aftreth	
Sunnal	Olav Søderberg (leder)	Ja	Astrid Sæter	
Tynset	Margrete Sundberg Rusten	Ja	Ola Engen	
Statsforvalteren	Maia Vardenær (sekretær)	Meldt avbud		
Statsforvalteren	Bjørn Rangbru (sekretær)	Ja		

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder
c/o Statsforvalteren i Trøndelag
Postboks 2600, 7734 Steinkjer
E-post: fmlpost@statsforvalteren.no

Leder: Olav Søderberg, mobil tlf. 90 68 68 13, e-post: olav@sunnaldalen.com
Sekretær: Statsforvalteren i Trøndelag, Bjørn Rangbru, tlf 73 19 92 03, e-post fmlbra@statsforvalteren.no

Saksliste

Saksnr.	Tema
7-2022	Uttalelse til Dovrefjell nasjonalparkstyres behandling av Olabu - Folldal kommune

7-2022 Uttalelse til Dovrefjell nasjonalparkstyres behandling av Olabu - Folldal kommune

Folldal kommune har oversendt vedtak i sak som gjelder renovering av «Olabu», gbfnr 230/1/173 i Folldal kommune. Det ble gjort følgende vedtak i møtet i Formannskapet den 24.02.2022, sak nr. 19/22:

«Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2, innvilger Folldal kommune ved formannskapet dispensasjon fra Kommuneplanens arealdel for renovering/nybygging av «Olabu», i henhold til søknad til uendret bruk. Det er et vilkår at bua må være avlåst.»

I begrunnelsen til vedtaket står det: *«Dersom bua avlås vil tiltaket ikke endre dagens situasjon». «Dersom bua låses i perioder det forventes villrein i området, vil renovering / nybygging ikke være til vesentlig ulempe for villreininteressene».*

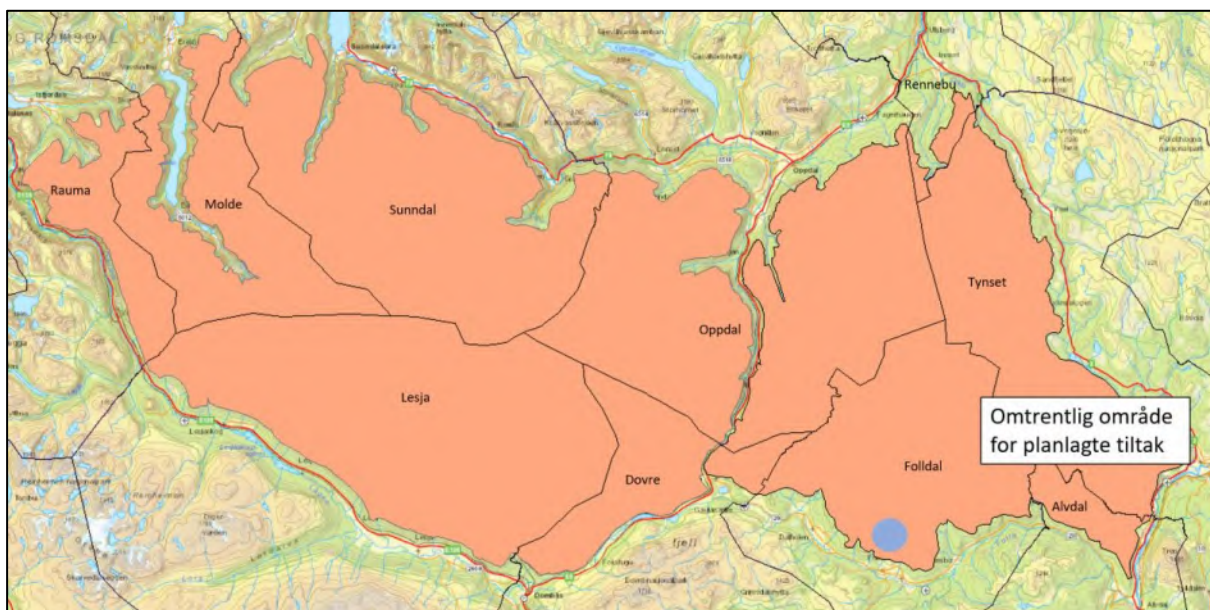
Fra søknaden:

«For det andre er det ønskelig at de som benytter området i Storhøe, enten som turområde eller til jakt, skal ha et sted å ty til når de trenger det. Eller som et sted å spise matpakka si. Bare om det skulle være ønskelig å stenge bua i enkelte perioder av hensyn til villreinen, vil det bli gjort. Ut over dette, vil den være åpen for alle. Storhøe er turområde hele året, uten at det kan sies å være stor tilstrømming av folk. Flest er det vel i forbindelse med påska.»

I søknaden står det *«om det skulle være ønskelig å stenge bua i enkelte perioder av hensyn til villreinen, vil det bli gjort».* Det er ikke synliggjort i hverken søknaden eller i saksfremlegget fra kommunen hvilke perioder bua eventuelt skal være stengt av hensyn til villrein. Det er ikke synliggjort hvilken kunnskap som foreligger, eller som skal fremskaffes, om når reinen benytter området så mye at bua skal stenges. Metoden for dette er ikke synliggjort. Det foreligger heller ikke informasjon om hvordan dette eventuelt skal kontrolleres. Kunnskap eller antagelser om hvor stor ferdselen blir i dette området pga. ny bu, foreligger ikke. Norge har internasjonalt ansvar for å ivareta villreinen og leveområdene. Villreinen er i tillegg rødlistet og har stor nasjonal forvaltningsinteresse. Kunnskapsgrunlaget i denne saken virker å være mangelfullt.

Dovrefjell nasjonalparkstyre vil behandle saken etter verneforskriften i møte 28.3.2022. Villreinemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder ønsker å gi høringsuttalelse til nasjonalparkstyrets behandling.

Tiltaksområdets omtrentlige plassering innenfor villreinens leveområde i Knutshø villreinområde:

Bakgrunn

Villreinens status

Knutshø villreinområde er et nasjonalt villreinområde og en del av en Europeisk villreinregion. Villreinen i Knutshø vurderes som svært verdifull, og Miljødirektoratet har vedtatt at villreinen er en art av særlig stor forvaltningsinteresse. Villrein er oppført som en truet art på den globale rødlisten, og fikk i 2021 status som nær truet - NT- på norsk rødliste for arter 2021. I begrunnelsen vises det bl.a. til at «Villreinens leveområder i Norge er under økende press som følge av samfunnets arealbruk og menneskelig ferdsel i og omkring fjellområdene.» Norge har et internasjonalt ansvar for å ivareta villreinen og intakte leveområder i et langsiktig perspektiv.

Områdets status

Tiltaket ligger i LNFR-område, samt hensynssone for bevaring av naturmiljø (som sammenfaller med utbredelsesområde for villrein), i kommuneplanens arealdel.

I Regional plan for Dovrefjellområdet ligger omsøkte tiltak innenfor nasjonalt villreinområde. I retningslinjene for den regionale planen står følgende:
«Pkt 2.2 Retningslinjer for nasjonalt villreinområde (NVO1 Snøhetta og NVO2 Knutshø)
Det skal ikke etablerast nye hytter, turistverksemder eller anna utbygging i NVO, og heller ikke skal det gjerast større utvidingar av eksisterande hytter, verksemder eller turisthytter.» Knutshø villreinområde er en del av den nordlige Europeiske villreinregionen.

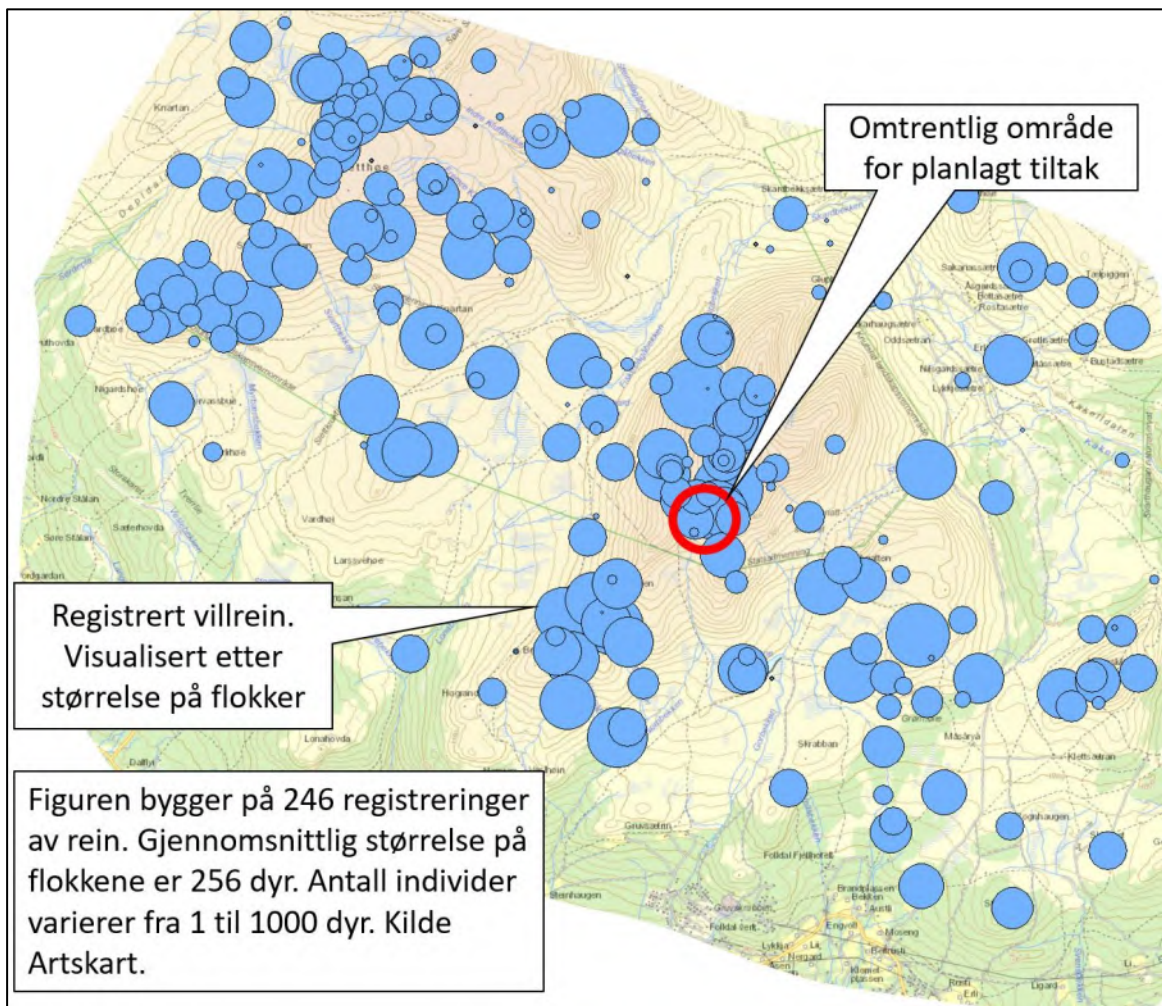
Tiltaksområdet ligger innenfor Knutshø landskapsvernområde. Formålet med opprettelsen av Knutshø landskapsvernområde er blant annet å ta vare på et sammenhengende høyfjellsområde med leveområdene til villreinen i Knutshø

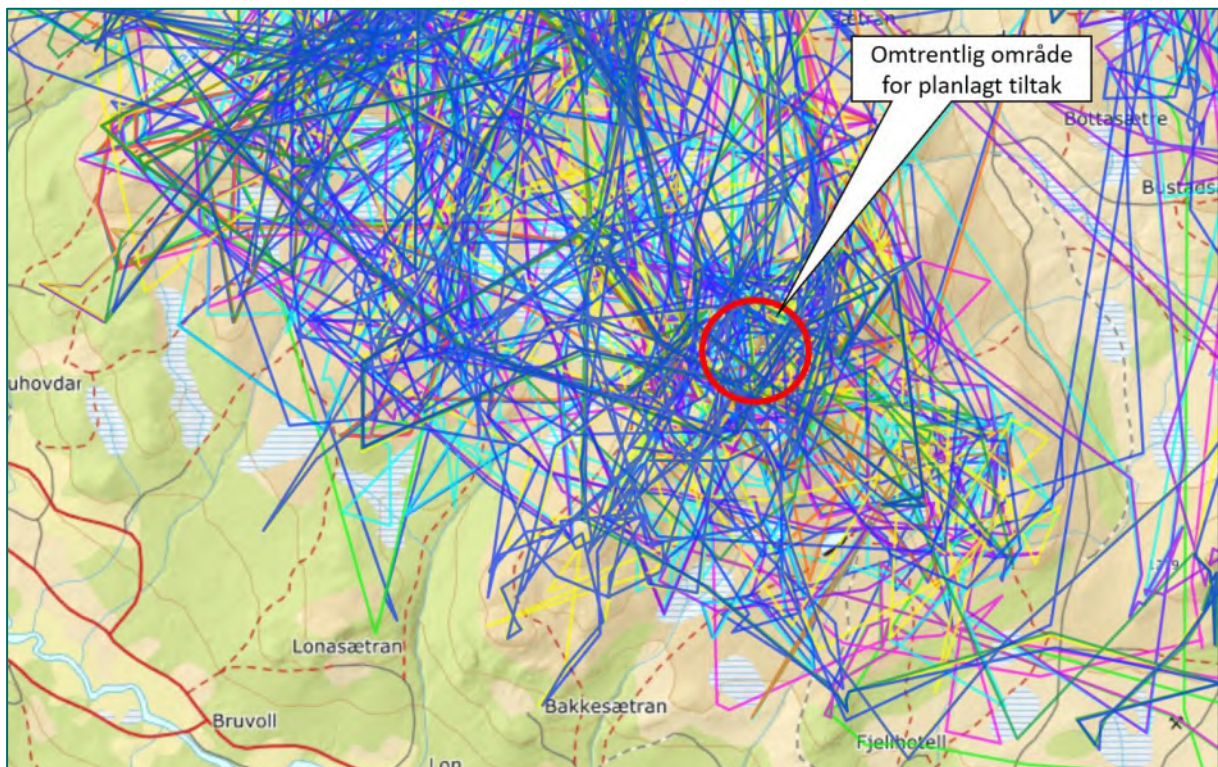
Villreinens bruk av området

Det aktuelle området er en del av helårsbeitet for villreinen i Knutshø som er registrert i www.naturbase.no

Databasen naturbase.no viser at det er registrert flere vandringsveier for villreinen i det aktuelle området.

Registreringsmaterialet «Sett rein» inneholder stedfestete observasjoner av villrein, både tilfeldige observasjoner og systematiske registreringer over lang tid. Dette materialet er nå innlemmet i Artskart. I figuren under har vi hentet ut registreringer fra Artskart:

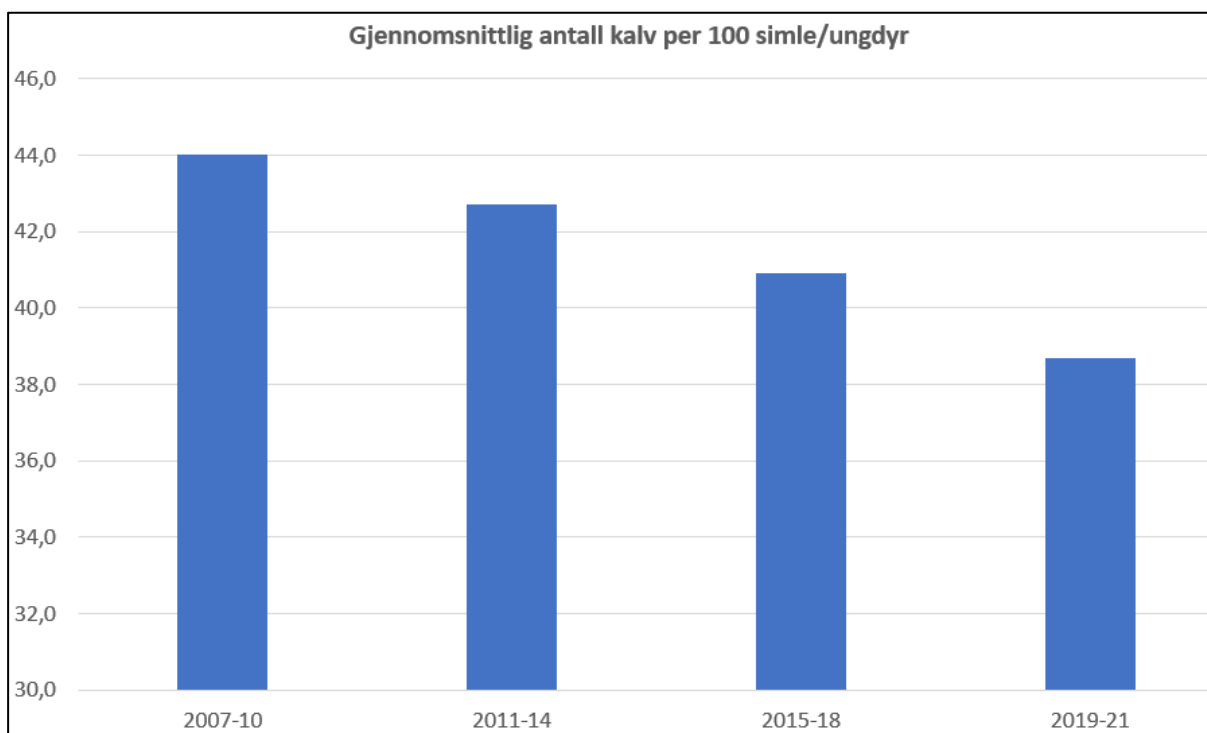

Posisjoner fra gps-merket villrein, kilde www.dyreposisjoner.no

Registreringene i Artskart trekkveier i Naturbase, og resultater fra gps-merket rein, underbygger at området er mye brukt av villrein. Tidvis er store deler av stammen i Knutshø registrert innenfor dette området.

Kondisjonen til villreinen i Knutshø

Villreinen lever i et ekstremt miljø og det skal lite til før villreinen blir forstyrret slik at det går på bekostning av kondisjon og reproduksjon. Kondisjonen til simlene har avgjørende betydning for simlene mulighet til å få kalv. Knutshø villreinområde er innlemmet i det nasjonale overvåkingsprogrammet for hjortevilt. En av måtene kondisjonen til simlene overvåkes fra år til år i dette programmet er å telle gjennomsnittlig antall kalv per 100 simle/ungdyr. Denne tellingen gjennomføres fra fly. En utfordring med slike kalvetellinger på, er at dataene er kalv per simle og ungdyr. Andelen ungdyr av begge kjønn som ikke reproduserer vil derfor påvirke beregningene. Lav andel kalv per simle er en indikasjon på ressursbegrensing eller økt dødelighet hos kalv etter fødsel. Antall kalv per simle og ungdyr har en svært urovekkende trend. Se figur under:

Gjennomsnittlig antall kalv per 100 simle/ungdyr i Knutshø villreinområde. Kilde: Overvåkingsprogrammet for hjortevilt, Norsk institutt for naturforskning.

Fra og med 2007 til og med 2021 er det en stor nedgang i antall kalv per simle og ungdyr. De siste årene har antall kalv per simle og ungdyr vært under 40. Både den negative trenden og den lave andelen kalv per 100 simle/ungdyr er urovekkende. Ingen andre villreinområder i overvåkingsprogrammet har en slik klar negativ trend over år. Tilsvarende er det få områder som har en så lav andel kalv. Antall kalv per simle og ungdyr har en svært urovekkende trend i Knutshø villreinområde. En synkende produksjon vil på sikt redusere høstningspotensialet i stammen.

Forstyrrelser og redusert tilgang til gode beiteområder, økt predasjon, og økt parasittbelastning, er faktorer som sammen, eller hver for seg, vil kunne forårsake den synkende kalveandelen vi ser i resultatene. Samlet gir disse faktorene som nevnt en svært urovekkende trend i Knutshø villreinområdet.

Vurdering

Villreinen i Knutshø er blant de skyeste villreinstammene som lever i Norge. Her reagerer reinen tidlig på menneskelige forstyrrelser og har lang fluktavstand. Villreinen lever i et ekstremt miljø og det skal lite til før villreinen blir forstyrret slik at det går på bekostning av kondisjon og reproduksjon. Ved stadige forstyrrelser vil tida som brukes til å spise mat reduseres. Dette fører til lavere kroppsvekt, som igjen gjør villreinen dårligere egnet til å tåle det ekstreme miljøet.

Den samlede negative belastningen fra mennesker og menneskelig aktivitet på villrein i Knutshø vurderes som stor og påvirker allerede i dag reinens muligheter til å utnytte de gode beiten, og dette kan bidra til lave kondisjonsparametere, jf. figuren over. Av den grunn vurderes det som generelt viktig å ha en restriktiv holdning til tiltak inne i villreinområdet som kan bidra til en ytterligere negativ belastning for reinen i Knutshø.

Villreinutvalget i Snøhetta har påpekt at tiltaksområdet ligger i foreslått fokusområde Kakelldalen. Utvalget påpeker at Kakelldalen er et område med gode beiter, hvor særlig Storhøe er et viktig sommerhabitat, fordi dyra finner snøfonner her. Villreinutvalget er bekymret for kondisjonsutviklingen til reinen, og de Villreinutvalget for Knutshø har i lengre tid sett med bekymring på denne utviklingen og de ønsker ikke at det legges til rette for økt turisme i Storhøe ved at Olabu restaureres.

Forslag til vedtak

Omsøkte tiltak ligger innenfor nasjonalt villreinområde i Regional plan for Dovrefjellområdet. Det ligger i foreslått fokusområde Kakelldalen. Dette er et område som er mye benyttet av villrein som helårs beiteområde og med flere trekkområder i nærheten. Storhøe er et særlig viktig sommerhabitat fordi dyra finner snøfonner her.

Den samlede negative belastningen fra menneskelige forstyrrelser på villrein i Knutshø villreinområde vurderes som stor. Den påvirker allerede i dag reinens muligheter til å utnytte de gode beitene, og dette bidrar til lave kondisjonsparametere. Den negative trenden og den lave andelen kalv per 100 simle/ungdyr som er dokumentert fra 2007 er urovekkende. Ingen andre villreinområder i overvåkingsprogrammet har en slik klar negativ trend over år. Tilsvarende er det få områder som har en så lav andel kalv. En synkende produksjon vil på sikt redusere høstningspotensialet i stammen.

Forstyrrelser og redusert tilgang til gode beiteområder, økt predasjon, og økt parasittbelastning, er faktorer som sammen, eller hver for seg, vil kunne forårsake den synkende kalveandelen vi ser i resultatene. Samlet gir disse faktorene som nevnt en svært urovekkende trend i Knutshø villreinområdet. Av den grunn vurderes det som svært viktig å ha en restriktiv holdning til tiltak som kan bidra til en ytterligere negativ belastning for reinen i Knutshø.

Dispensasjon for omsøkte tiltak vil bety ei ny hytte med bedre bygningsmessig standard. Ifølge vedtaket skal bua være avlåst, og ikke åpen for allmennheten. Det foreligger ikke informasjon om hvordan dette skal sikres ivaretatt. Kunnskap eller antagelser om hvor stor ferdsele blir i dette området pga. ny hytte, foreligger ikke. Norge har internasjonalt ansvar for å ivareta villreinen og leveområdene. Villreinen er i tillegg rødlistet og har stor nasjonal forvaltningsinteresse. Villreinemnda er av den oppfatning at kunnskapsgrunnlaget i denne saken virker å være mangelfullt.

Vedtak

Omsøkte tiltak ligger innenfor nasjonalt villreinområde i Regional plan for Dovrefjellområdet. Det ligger i foreslått fokusområde Kakelldalen. Dette er et område som er mye benyttet av villrein som helårs beiteområde og med flere trekkområder i nærheten. Storhøe er et særlig viktig sommerhabitat fordi dyra finner snøfonner her.

Den samlede negative belastningen fra menneskelige forstyrrelser på villrein i Knutshø villreinområde vurderes som stor. Den påvirker allerede i dag reinens muligheter til å utnytte de gode beitene, og dette bidrar til lave kondisjonsparametere. Den negative trenden og den lave andelen kalv per 100 simle/ungdyr som er dokumentert fra 2007 er urovekkende. Ingen andre villreinområder i overvåkingsprogrammet har en slik klar negativ

trend over år. Tilsvarende er det få områder som har en så lav andel kalv. En synkende produksjon vil på sikt redusere høstningspotensialet i stammen.

Forstyrrelser og redusert tilgang til gode beiteområder, økt predasjon, og økt parasittbelastning, er faktorer som sammen, eller hver for seg, vil kunne forårsake den synkende kalveandelen vi ser i resultatene. Samlet gir disse faktorene som nevnt en svært urovekkende trend i Knutshø villreinområdet. Av den grunn vurderes det som svært viktig å ha en restriktiv holdning til tiltak som kan bidra til en ytterligere negativ belastning for reinen i Knutshø.

Dispensasjon for omsøkte tiltak vil bety ei ny hytte med bedre bygningsmessig standard. Ifølge vedtaket skal bua være avlåst, og ikke åpen for allmennheten. Det foreligger ikke informasjon om hvordan dette skal sikres ivaretatt. Kunnskap eller antagelser om hvor stor ferdselen blir i dette området pga. ny hytte, foreligger ikke. Norge har internasjonalt ansvar for å ivareta villreinen og leveområdene. Villreinen er i tillegg rødlistet og har stor nasjonal forvaltningsinteresse. Villreinnemnda er av den oppfatning at kunnskapsgrunnlaget i denne saken virker å være mangelfullt.

Orienteringer og drøfting

Villreinnrådet planlegger fagdag 1 og 2 juni. Dette vil avholdes på Spidsbergseter (Ringebu kommune, Venabygdsfjellet, Rondane villreinområde). Det er begrenset overnattingskapasitet på Spidsbergseter. Hvis det blir fullt, er det trolig aktuelt å benytte nærliggende hotell til overnatting og sette opp buss mellom hotellene. Program med invitasjon til påmelding vil komme etter hvert.

Villreinnemnda har den 16.3.2022 mottatt en høring fra nasjonalparkstyret. Torbudalen Aursjøen hytteeierforening søker om å bruke snøskuter fra Osbu innover Torbudalen (Sunnadal kommune) i vintersesongen og etter 20.04 etter anleggsveien og inn til hyttene (170 hytter). Nemnda ønsker at det lages saksfremlegg på denne, og gjennomføres en e-posthøring.

Flere lokalaviser har hatt omtale om påsketur til Aursjøhytta. Her nevnes mulighet til å bestille snøskutertransport fra Osbudammen til Aursjøhytta, og mulighet til å ta skitrekking opp på Bjorli og gå til Aursjøhytta. Mye ferdsel langs disse aksene kan være uheldig for villrein. Det er ønskelig å prate med Kristiansund og Nordmøre Turistforening (KNT) om dette, og sekretariatet vil kontakte KNT.

Det ble gjennomført minimumstelling i Snøhetta villreinområde den 3.3.2022. Det ble funnet 395 dyr i vestområdet, og 1474 dyr i østområdet. Sekretariatet oversender ytterligere informasjon til medlemmene.

Arkivsaksnummer: 2022/3140-2

Saksbehandler: Bernhard Svendsgard

Dato: 17.03.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyret	9/2022	28.03.2022

Fokstugu LVO - dispensasjon - 2022 - 2023 - etablering av utsiktsplattform - Storhusranden rasteplass - Statsforvalteren i Innlandet

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyret gir Statsforvalteren i Innlandet tillatelse til oppføring av utsiktsplattform ved Storhusranden rasteplass som omsøkt.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 første ledd og med bakgrunn i forvalters vurdering.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Skisser
- 2 Søknad om etablering av utsiktsplattform - Storhusranden rasteplass - Statsforvalteren i Innlandet

Saksopplysninger

Statsforvalteren i Innlandet søker Dovrefjell Nasjonalparkstyre om dispensasjon fra verneforskriften for Fokstugu landskapsvernområde § 3 punkt. 1.1. til å sette opp en utsiktsplattform i tilknytning til Storrhusranden rasteplass, med utsikt til blant annet Fokstumyra naturreservat. Arbeidet skal skje i 2022-2023.

Statsforvalteren skriver blant annet i sin søknad:

Fokstummyra naturreservat representerer Norges større tidligst vernede område: I 1911 ble 52 plantearter fredet på Fokstummyra (første plantefredning i NO), i 1923 ble 7,5 km² av Fokstummyra fredet som den første større naturfredning i Norge, dvs. at vi ønsker å markere dette 100 års jubileet i 2023. Som forberedelse til denne markeringen har Statsforvalteren de siste to årene oppgradert publikumsfasilitetene i selve reservatet og parallelt med dette, har vi jobbet for å finne finansiering til en utsiktsplattform med innsyn til Fokstummyra naturreservat.

...

Utsiktsplattformen ønskes plassert i Fokstugu LVO ved Statens vegvesen sin rasteplass til E6. Plasseringen gjør at folk flest vil få glede av utsiktsplattformen siden det blir lett tilgjengelig, og i dette området er det stor sjanse for å se fugl og elg (og til dels også villrein). Storhusranden rasteplass, som Statens Vegvesen har oppgradert og utvidet de siste årene, er et knutepunkt når en kjører over Dovrefjell og er en meget velbesøkt plass, med gode fasiliteter herunder toaletter. Sykkelvegen over Dovrefjell går rett forbi og Furuhaugli fjellhytter som driver mye med turisme (blant annet Moskussafari) ligger bare 1,8 km unna Storhusranden. Utsiktsplattformen vil med denne plassering bli en integrert del av dette infrastruktur knutepunkt og ligge rett ved eksisterende veianlegg. Utsiktsplattformen (som får universell utforming) vil gi en unik utsikt over Fokstummyra naturreservat og Dovrefjell som en helhet. Vårt ønske er at plattformen står noenlunde klar senhøsten 2022 og er helt ferdigbygd til 100 års jubileet for Fokstummyra i 2023.

Verneforskrift

Formålet med Fokstugu landskapsvernområde er å:

Ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.

Ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.

Fokstugu landskapsvernområde er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, og med noen unntak er det forbud mot bl.a. oppføring av nye bygninger, anlegg og faste innretninger, vegbygging m.m. jf. § 3, pkt. 1.1.

Forvaltningsmyndigheten har derfor ikke hjemmel i verneforskriften til å gi tillatelse til oppsetting av utsiktsplattform ved Storhusranden. Søknaden fra Statsforvalteren må derfor behandles som en dispensasjonssak i forhold til verneforskriften, jf. § 48 i naturmangfoldloven (dispensasjon fra vernevedtak).

I naturmangfoldloven § 48 går det i 1. ledd fram:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. I rundskriv om forvaltning av verneforskrifter fra Miljødirektoratet, går det i pkt. 7.2 bl.a. fram (s. 11):

Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, kan forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ.

I rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, går det i pkt. 7.7 bl.a. fram (s. 16):

Dispensasjoner etter naturmangfoldloven § 48 skal inneholde en begrunnelse for vedtaket som viser hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette. (Jf. naturmangfoldloven § 48 fjerde ledd.)

I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell går det fram at Storrhusranden ligger i en såkalt brukssone.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

§ 8 kunnskapsgrunnlaget,

§ 9 føre-var-prinsippet,

§ 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,

§ 11 kostnadene ved miljøforringelse,

§ 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurdering

Det er en rasteplass ved Storrhusranden fra før. Rasteplassen har vært oppgradert de siste årene og framstår som et attraktivt stoppunkt langs E6 over Dovrefjell. Området egner seg derfor godt til videre utvikling og for å informere om verneområdene i Dovrefjell/Dovre/Rondane.

Oppsetting av utsiktsplattform på Storrhusranden vil formidle godt de kvalitetene som områdene rundt har og det vil gi gode muligheter for å se dyr, fugler og andre naturelementer, uten at det legger til rette for ferdsel i sårbare områder.

Det er vanskelig å se at de planlagte tiltakene på rasteplassen ved Storrhusranden, er i strid med verneformålet og kan påvirke verneverdiene merkbart, siden det er relativt små endringer i forhold til nåværende rasteplass.

Vurdering i forhold til prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7

Når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet, skal forvaltningen innhente og legge til grunn kunnskap om naturmangfoldet. Kunnskapen som skal brukes, er kunnskap om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og det skal gis en vurdering av effekten av påvirkninger. Jf. § 8. Påvirkningen av økosystemet skal også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10.

Det planlagte tiltaket ved den nåværende rasteplassen ved Storrhusranden vil på grunn av rasteplassens beliggenhet ved E6 påvirke naturmangfoldet og økosystemet lite. Det er lite sannsynlig at den samlede belastningen på økosystemet blir for stor. Jf. § 8 og 10. Det er ikke nødvendig å legge vekt på føre-var-prinsippet, jf. § 9.

I denne saken er det ikke nødvendig å vurdere om tiltakshaver skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket evt. volder, jf.

naturmangfoldloven § 11, og om det blir benyttet tilstrekkelig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder jf. § 12.

Oppsummering

Forvalter mener det omsøkte tiltaket vil tjene verneverdiene i området godt gjennom å informere og legge til rette for gode opplevelser knyttet til verneområdene i Dovrefjellområdet. Det anbefales derfor at det gis dispensasjon for oppføring av utsiktsplattform som omsøkt.

forprosjekt:

RULLESTEINEN

utsiktspunkt

STØRRE INNSIKT
på Storrusranden

- for utsyn over
Fokstugumyra Naturreservat
på Dovrefjell

KVA:

Dette er eit forprosjekt for utsiktspunkt på Storrhusranden på Dovrefjell. Vi kallar tårnet for RULLESTEINEN. Formålet er å få plassert ei plattform med vidsyn utover Fokstugumyra naturreservat. Frå utsiktstårnet er vil det ligge godt tilrette for å observere fuglar og dyr, men kanskje aller mest elg.

Hovedfokus er sjølve konstruksjonen på toppen av kollen, lengst sør på den lange og smale kollen sør for rasteplassen på Storrhusranden.

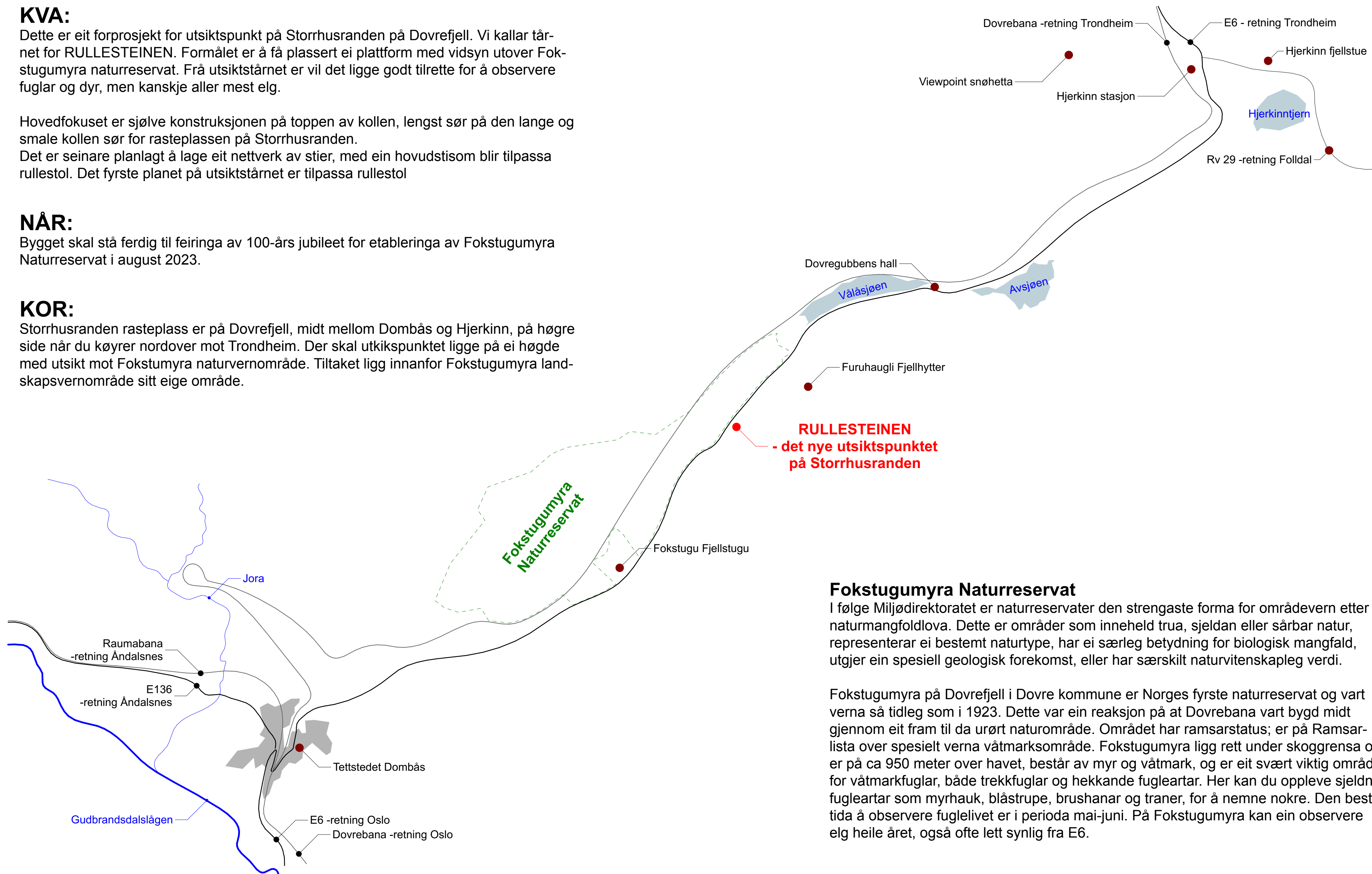
Det er seinare planlagt å lage eit nettverk av stier, med ein hovudstisom blir tilpassa rullestol. Det fyrste planet på utsiktstårnet er tilpassa rullestol

NÅR:

Bygget skal stå ferdig til feiringa av 100-års jubileet for etableringa av Fokstugumyra Naturreservat i august 2023.

KOR:

Storrhusranden rasteplass er på Dovrefjell, midt mellom Dombås og Hjerkinn, på høgri side når du køyrer nordover mot Trondheim. Der skal utkikspunktet ligge på ei høgde med utsikt mot Fokstugumyra naturvernområde. Tiltaket ligg innanfor Fokstugumyra landskapsvernområde sitt eige område.

RULLESTEINEN utsiktspunkt

- desember 2021

RULLESTEINEN
- det nye utsiktspunktet
på Storrhusranden

Fokstugumyra Naturreservat

I følge Miljødirektoratet er naturreservater den strengaste forma for områdevern etter naturmangfoldlova. Dette er områder som inneheld trua, sjeldan eller sårbar natur, representerar ei bestemt naturtype, har ei særleg betydning for biologisk mangfald, utgjør ein spesiell geologisk forekomst, eller har særskilt naturvitenskapleg verdi.

Fokstugumyra på Dovrefjell i Dovre kommune er Norges fyrste naturreservat og vart verna så tidleg som i 1923. Dette var ein reaksjon på at Dovrebana vart bygd midt gjennom eit fram til da urørt naturområde. Området har ramsarstatus; er på Ramsarlista over spesielt verna våtmarksområde. Fokstugumyra ligg rett under skoggrensa og er på ca 950 meter over havet, består av myr og våtmark, og er eit svært viktig område for våtmarkfuglar, både trekkfuglar og hekkande fuglearter. Her kan du oppleve sjeldne fuglearter som myrhauk, blåstrupe, brushanar og traner, for å nemne nokre. Den beste tida å observere fuglelivet er i perioda mai-juni. På Fokstugumyra kan ein observere elg heile året, også ofte lett synlig fra E6.

Utsikt:

Frå den vesle høgda vi vil plassere utsiktspunktet vårt er det utsikt langt utover allereie i dag. Området er flatt og med lav vegetasjon. Det vil bli stor effekt av å bygge eit utsiktstårn med det høgaste nivået fire meter over eksisterande terreng. Da vil vi kunne sjå over vegetasjonen mot naturreservatet og vi vil kunne sjå mot Vålåsjøen.

Mot nord:

Frå utsiktspunktet ser vi nordover mot Vålåsjøen og Sjøhetta. For lenge sidan meinte folk at Sjøhetta var verdas høgaste fjell.

Mot vest:

I vest ser ein mot Fokstugu Fjellgard og mot Lesjabygda.

Mot nordvest:

Heile Fokstumyra naturreservat ligg rett på andre sida av E6 og dekker over 18m2.

Utsikt sørover:

Her ser vi sørover mot Dombås. Folk på bildet står akkurat på tomte der vi tenkjer å bygge utstikspunktet. Det er eit relativt flatt parti på toppen av randen, med godt utsyn til alle himmelretningar.

Storhusvatnet mot aust:

Vatnet mot aust er truleg ei dødisgrop, det vil si at ein stor isklump var nedgravd under store mengder sedimenter etter siste istid. Etter at isen over bakken forsvant smelta isen under under grus og stein og etterlot eit hol i bakken.

I utkanten av vatnet veks det eit gras som heiter Storr, eit gras som vart hausta og bruk til dyrefôr. Truleg har det vore eit lite hus her for folk som hausta Storr, difor namnent Storhusranden.

Vieupoint Snøhetta

Ryvarden

Fuglemyrshytta

Turtagrø Hotell

Solbergplassen

INSPIRASJON FRÅ NORSK ARKITEKTUR:

Det finns mange eksempel på god arkitektur rundt i den norske naturen. Det har vore eit satsingsområde i Nasjonale turistvegar og for Den Norske Turistforening å utvikle progressiv og framtidsretta byggeri.

Eit viktig mål er å ta lærdom av tradisjonell byggekunst og kombinere det med referansar frå eiga tid. Det er eit ynskje at bygget skal framstå som eit verk med tradisjon innan handverk og materilabruk, tilhøyring til tomta og med referansar til eiga tid. Forma på bygget bør ha ei tilknytting til naturen rundt, forma er ein konsekvens av miljøet det står i.

Vi treng å bli utfordra for å bli interessert. Ei gryande interesse vil tiltrekke folk.

Tussheimbue

Tungestølen

Flatdal

RULLESTEINEN; **- lokal inspirasjon til form**

På Storrusranden er ein åsrygg som vi planlegg at konstruksjonen vår skal stå på. Denne åsryggen er truleg ein morenerygg med avleiringar frå siste istid. Oppå haugen er ein del større steinar, såkalla rullesteinar som vart slipt og avrunda av isen; dette er ikkje spisse eller skape steinar.

Vi ynskjer å skape eit byggverk som ein stor rullestein på toppen av moreneryggen, utan spisse eller skarpe kantar. Dette vil gå godt inn i det flate landskapet på Dovrefjell.

Grått tre, gamalt og vêrbitt; **- inspirasjon til materiale**

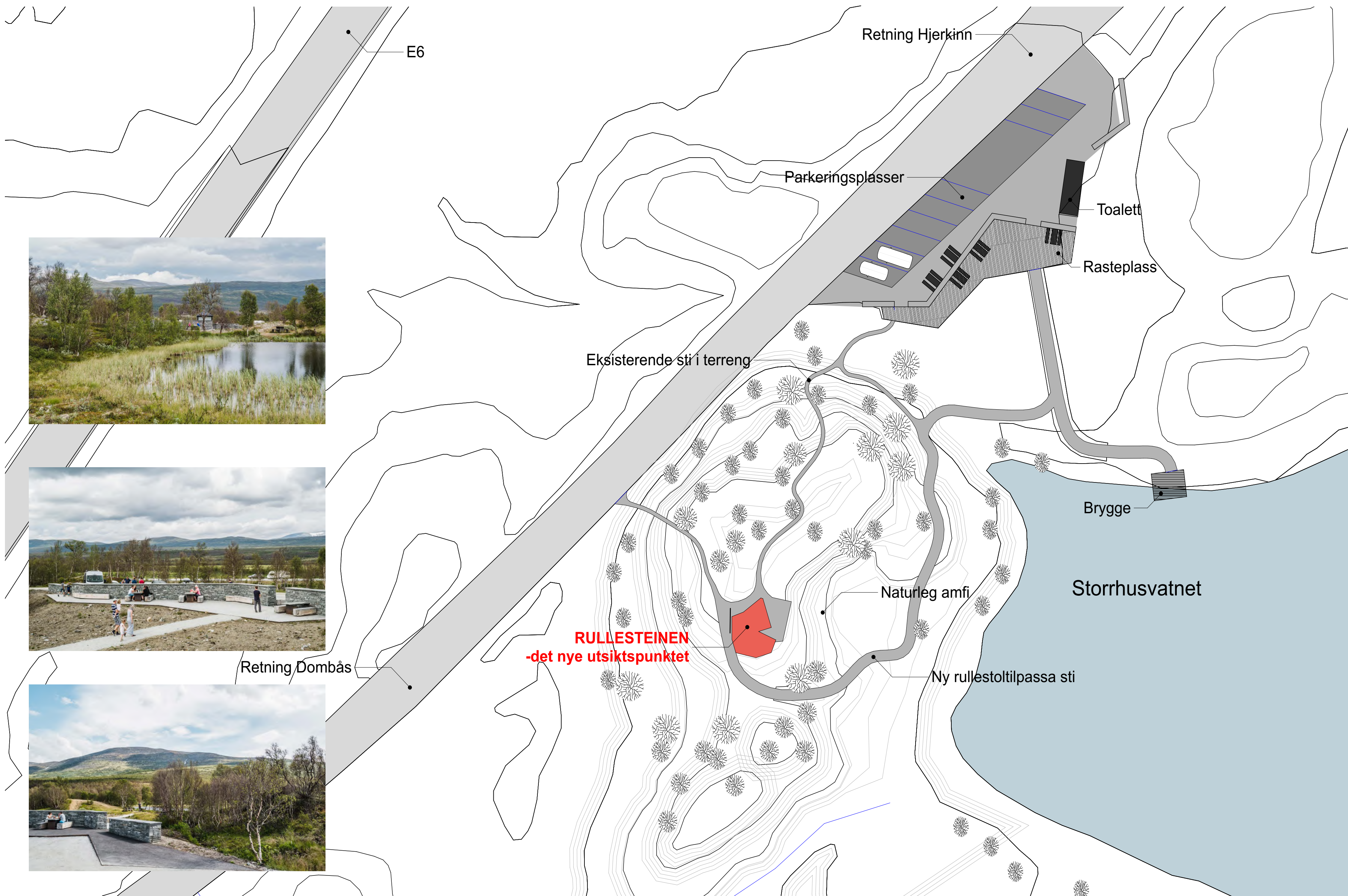
Dovrefjell har lang tradisjon med sæterdrift med mange sæterstuler der dei lafta veggene står ubehandla med den sølvgrå patinaen sin. Vi vil derfor kle den nye konstruksjonen med glattkant panel, behandla med jernvitrol. Den grå trekledninga blir ei referanse både til stein på Dovrefjell og gamle sæterhus.

RASTEPLASSEN:

Rasteplassen er ein heilårs rasteplass med innlagt vatn, toalett og avfallstøemming. Den ligg pent plassert ved eit lite vatn. Denne situasjonene skapar eit koseleg og intimt miljø som inviterar til å ta ei pause.

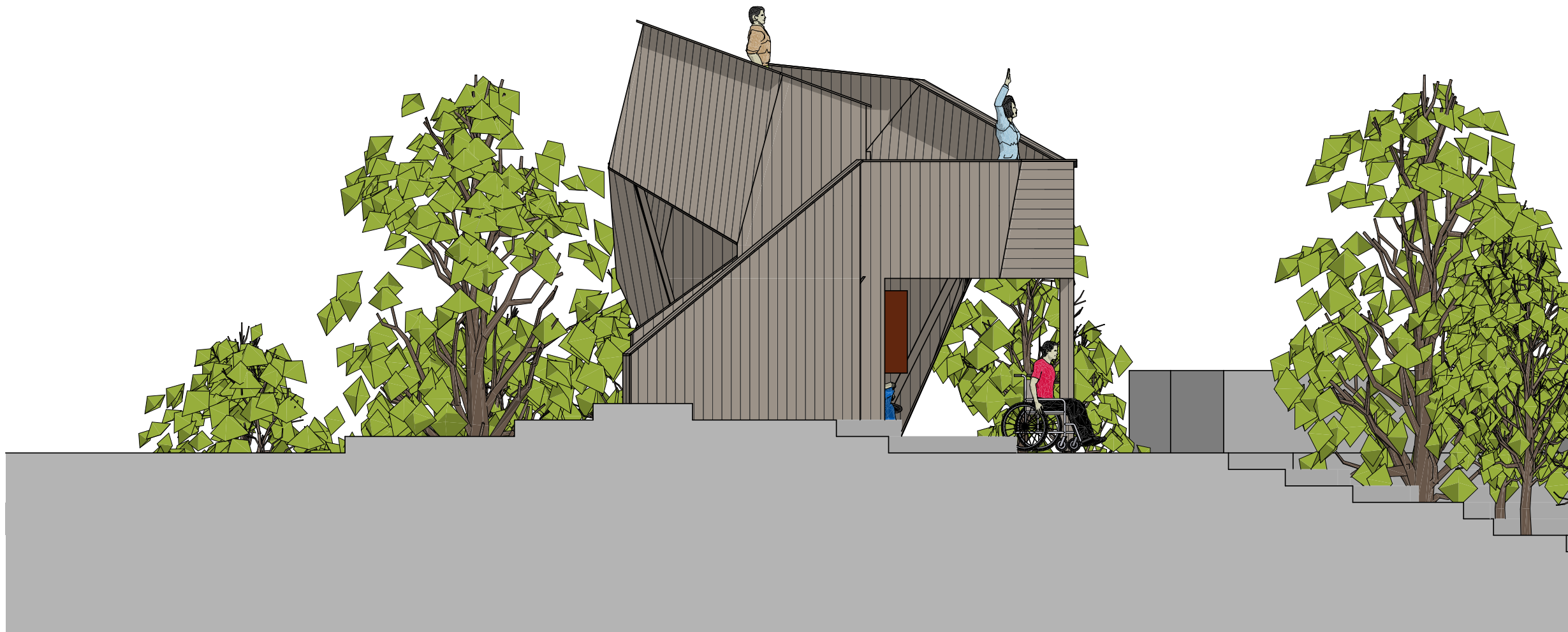
Utkikspunktet blir plassert sør for rasteplassen, på den sørlege enden av ein kolle. Her vil det ligge godt tilrette for utsyn i sllle retningar, særleg vestover mot Fokstugumyra.

Tårnet vil vera synleg frå E6, og det vil ligge naturelg i landskapet.

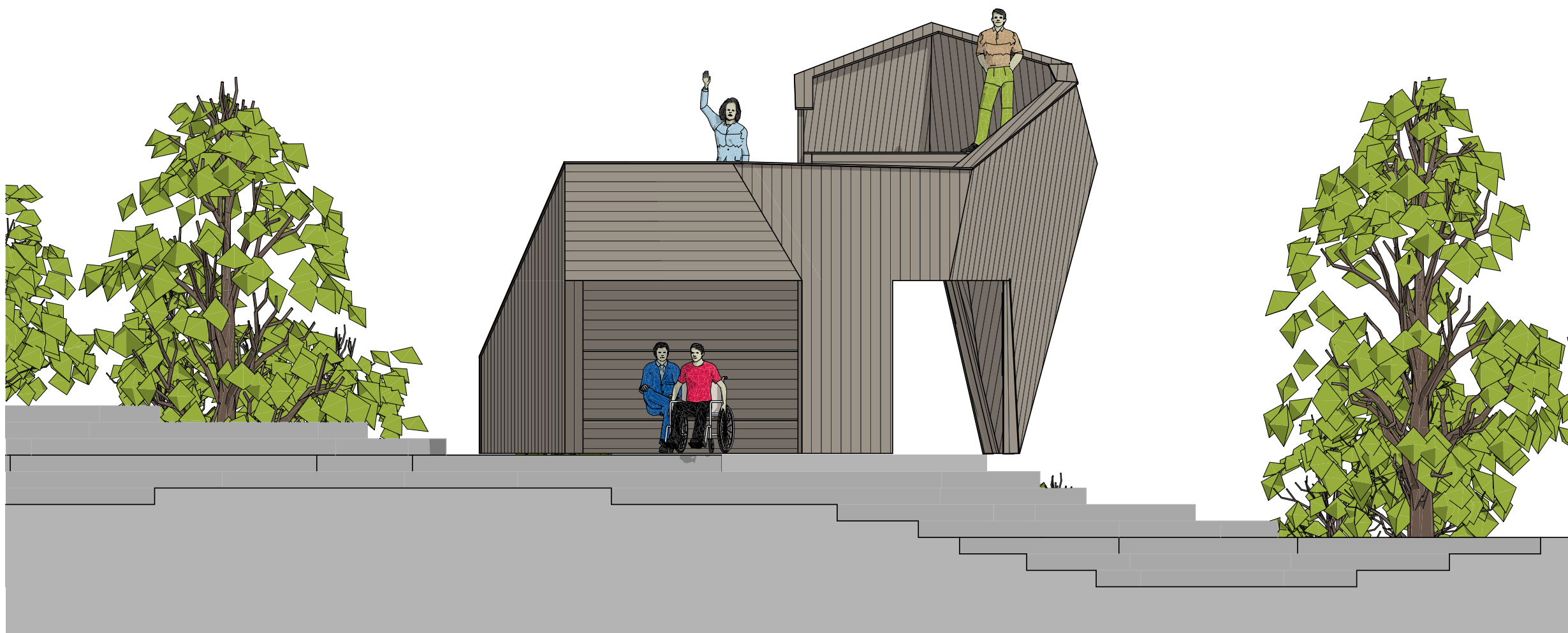
Konstruksjonen vil bli litt høgare enn fjell-
bjørkeskogen som står rundt

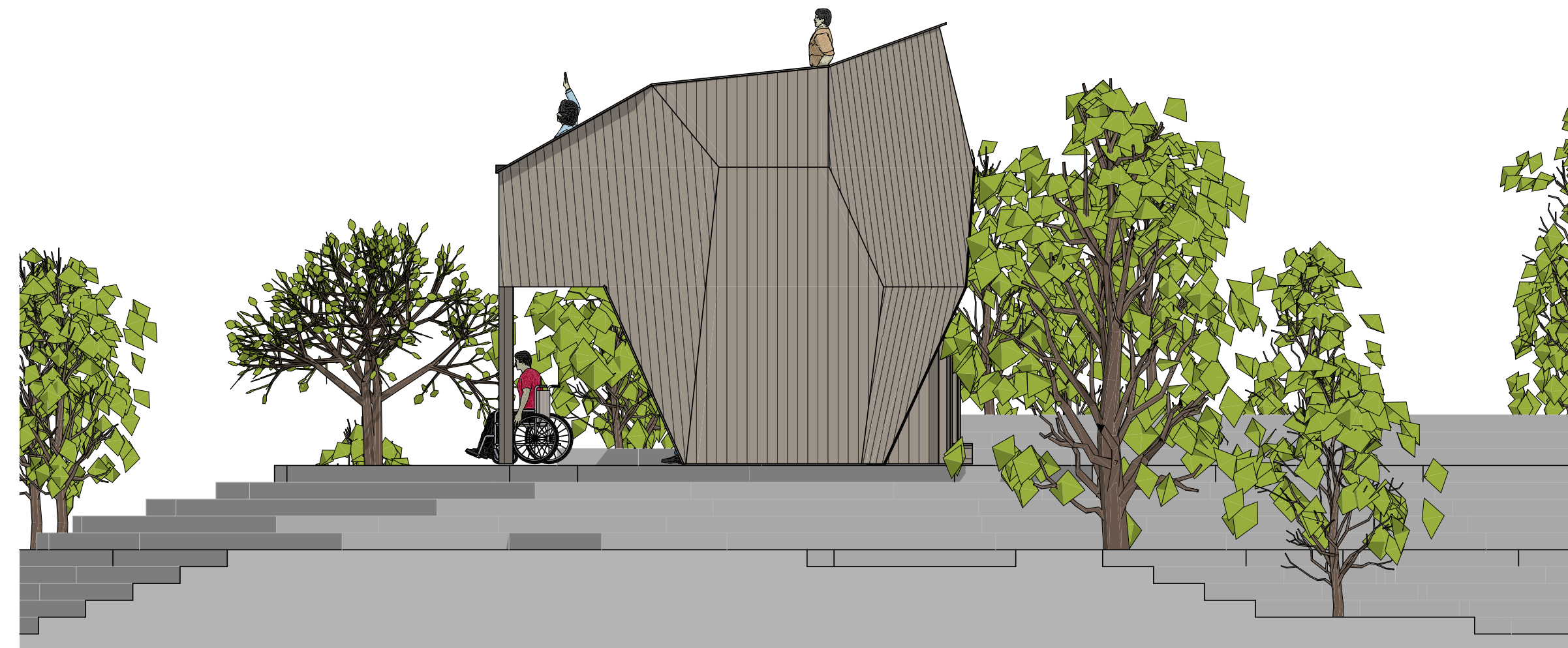
1:100 Fasade Nord

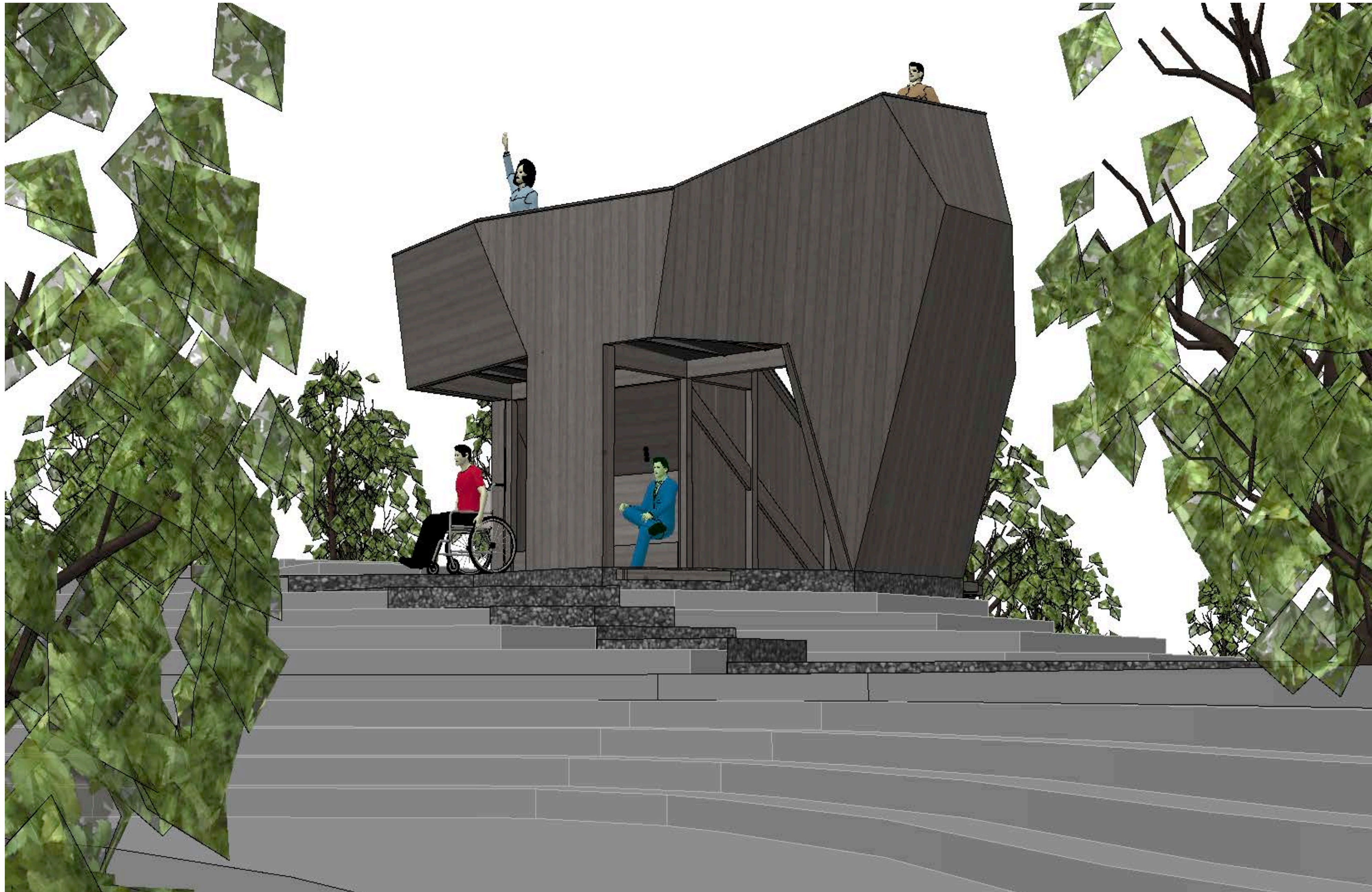
1:100 Fasade Øst

1:100 Fasade Vest

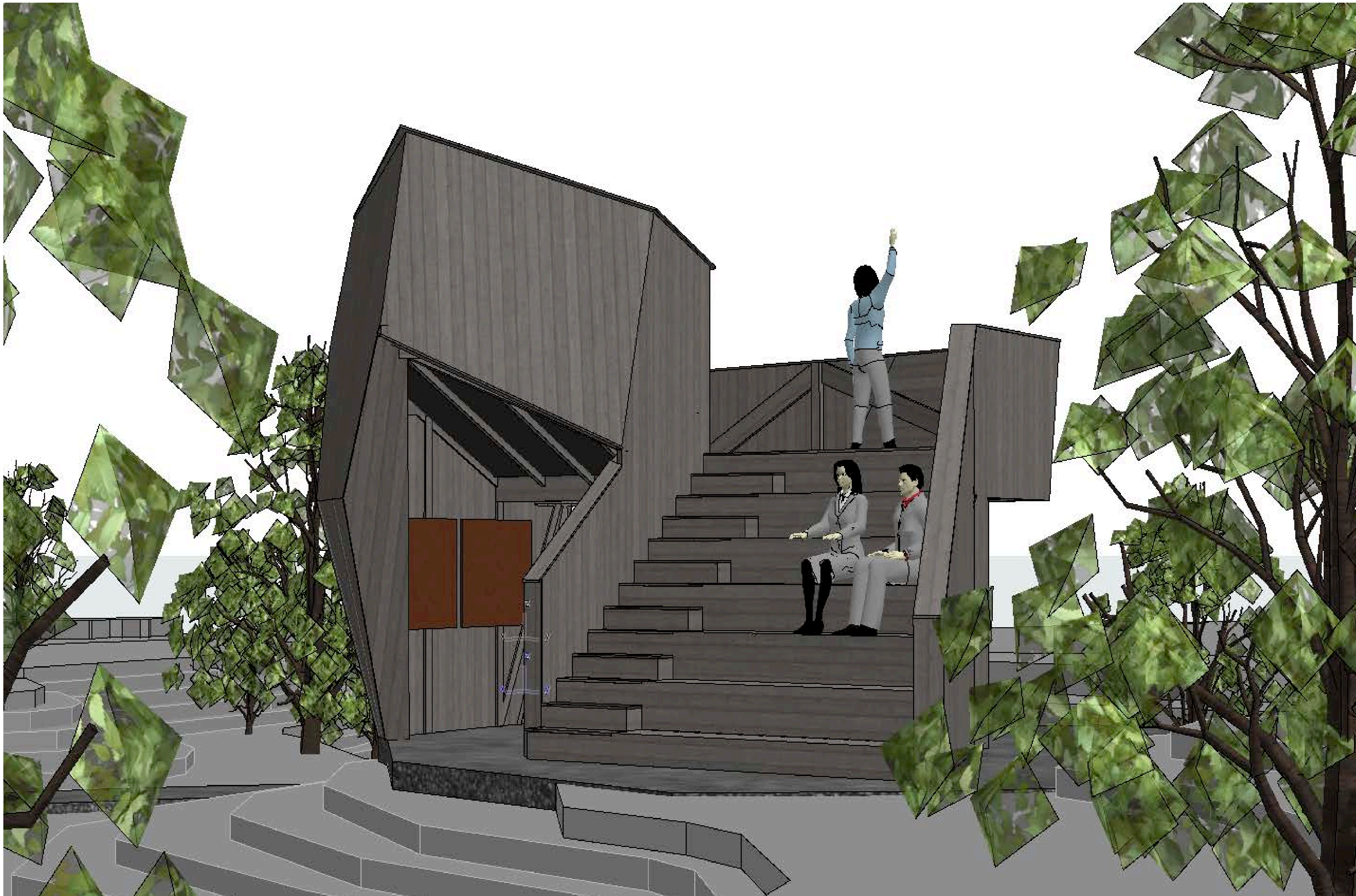
1:100 Fasade Sør

Utkikkstårnet har sin diamantform til det høgaste punktet og er mest sönleg når du kjem sørfrå. Det lave planet er ope og tilgjengeleg.

For syklister langs Tour de Dovre

Frå rasteplassen og parkeringsplassen vil det vera ei visuell tilknytting som trekk merksemd mot kollen. Det bør nok fjernast ein del vegetasjon i denne retninga. Det vil også bidra til betre utsyn frå tårnet mot Vålåsjøen.

For bilturister langs E6

Intensjonen er at det ikkje skal vera ei baksida på konstruksjonen. Du skal òg bli nysgjerrig på kva som ligg på andre sida av tårnet.

Med eit utsiktspunkt som dette er det håp om at færre bilistar vil parkere på vegskuldra av E6.

For jægerar på jakt etter blant anna elg

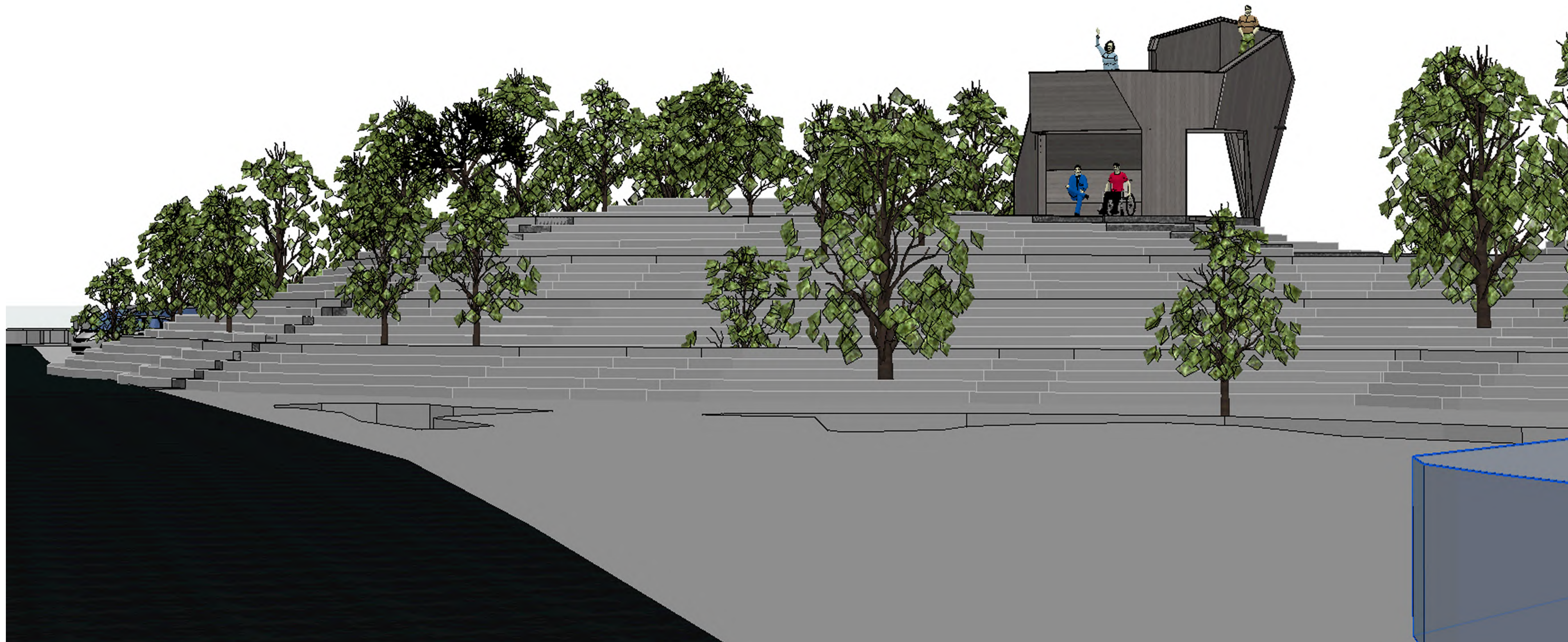

Frå rasteplaeen og parkeringsplassen vil det vera ei visuell tilknytting som trekk merksemd mot kollen. Det bør fjernast ein del vegetasjon i denne retninga. Det vil også bidra til betre utsyn frå tårnet mot Vålåsjøen.

For hjulbrukarar som er interessert i å få utsyn utover Dovrefjell

Frå innkøyringa frå sør vil plattformen vera synleg frå E6. Det er også den viktigaste retninga for utsyn.

Syklistar langs Tour de Dovre

Den bærende konstruksjonen er synleg innvendig, med søyler, bjelkar og bjelkelag i dekket. For å unngå at regn og søle renner ned til det nedre dekket blir tette plater og avrenning mellom nivåene.

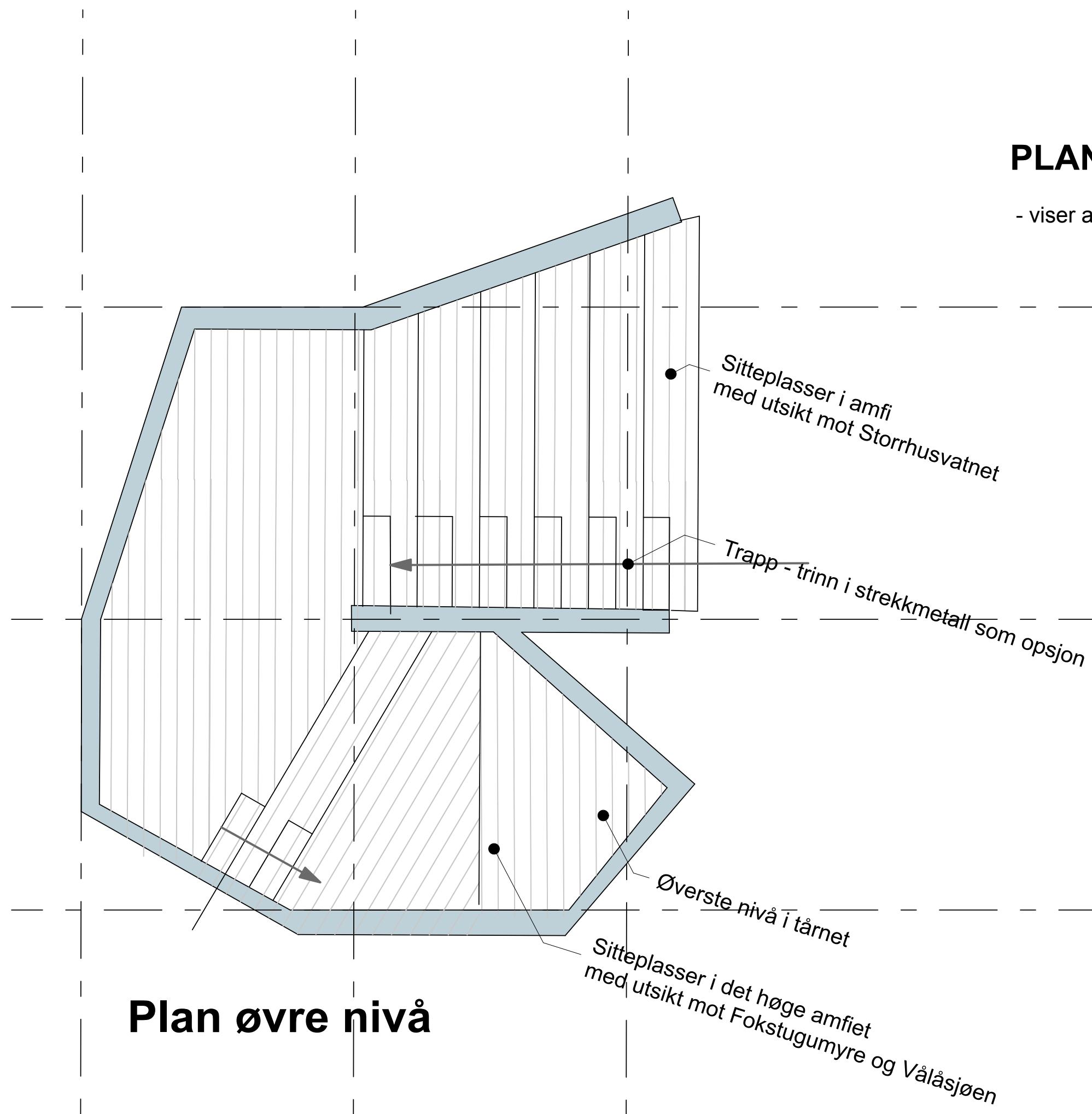
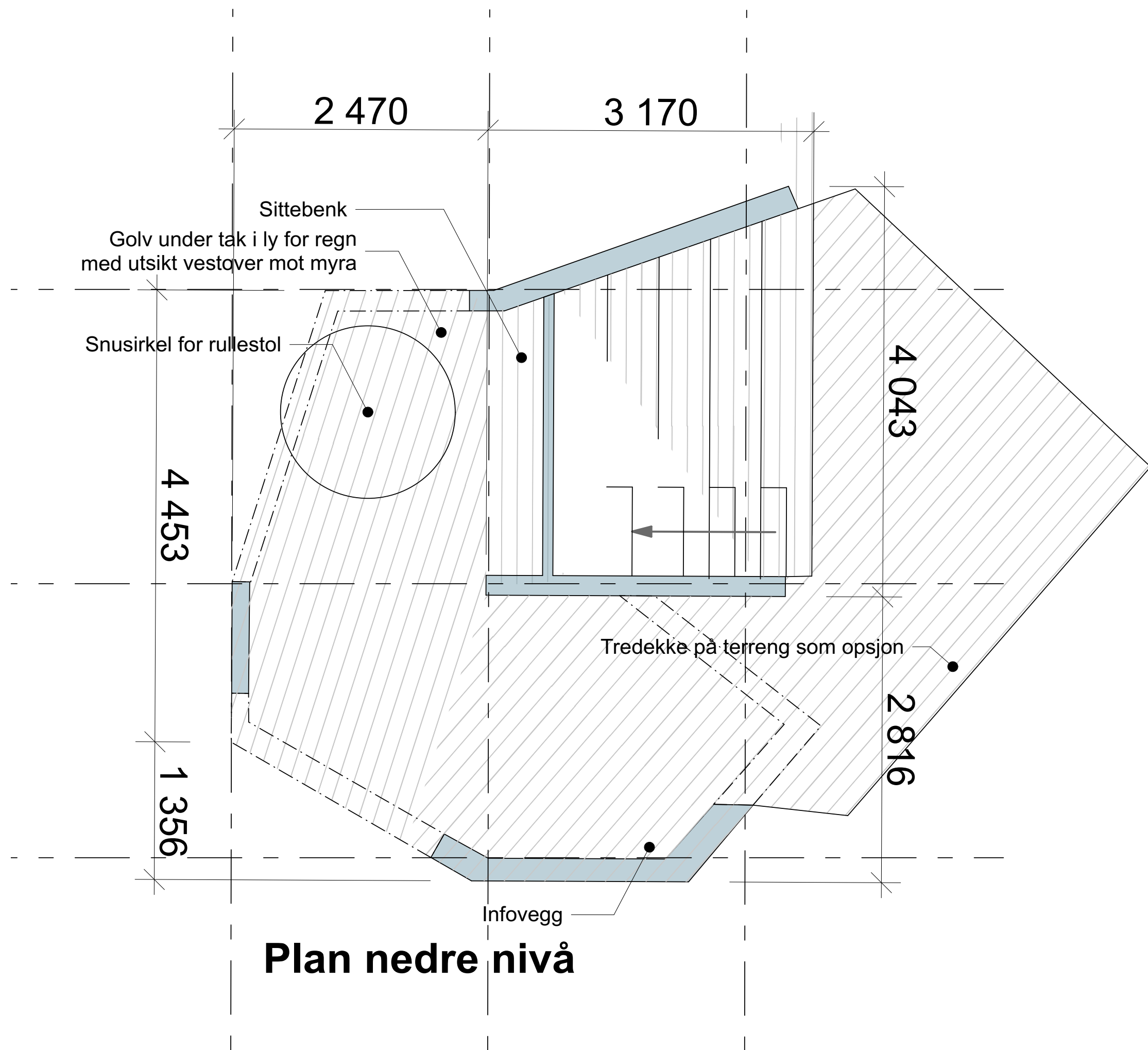

Her ser vi utsiktstårnet ovanfrå. Vi ser at konstruksjonen skrur seg opp i været.

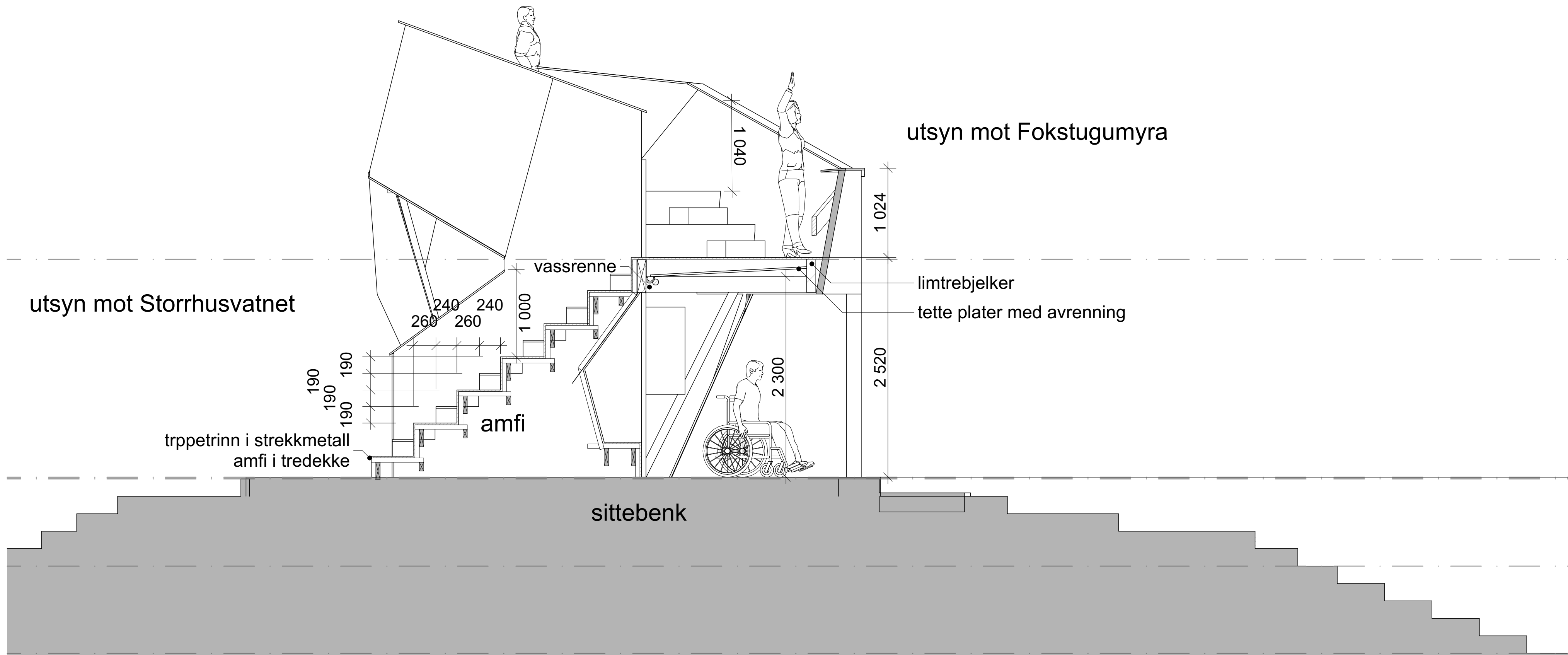
Frå nord kjem ein rett inn på det nedre plan og ser rett på infotavlene.

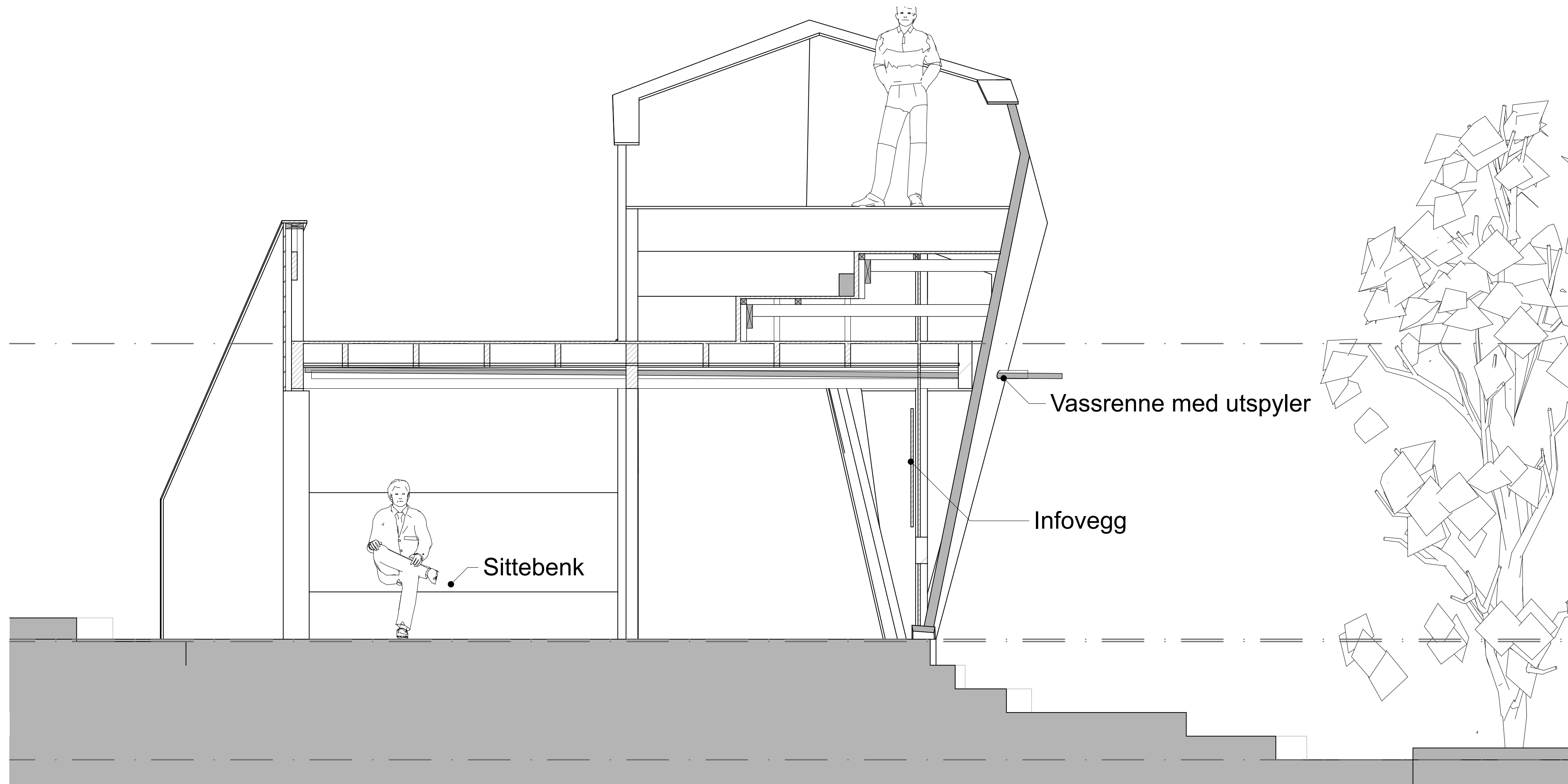
PLAN

- viser at planen er tilpassa eit aksesystem

SNITT

- viser snitt gjennom nedre amfi.
- viser trapp med mål
- viser høyder til andre nivå
- viser sittebenk i snitt

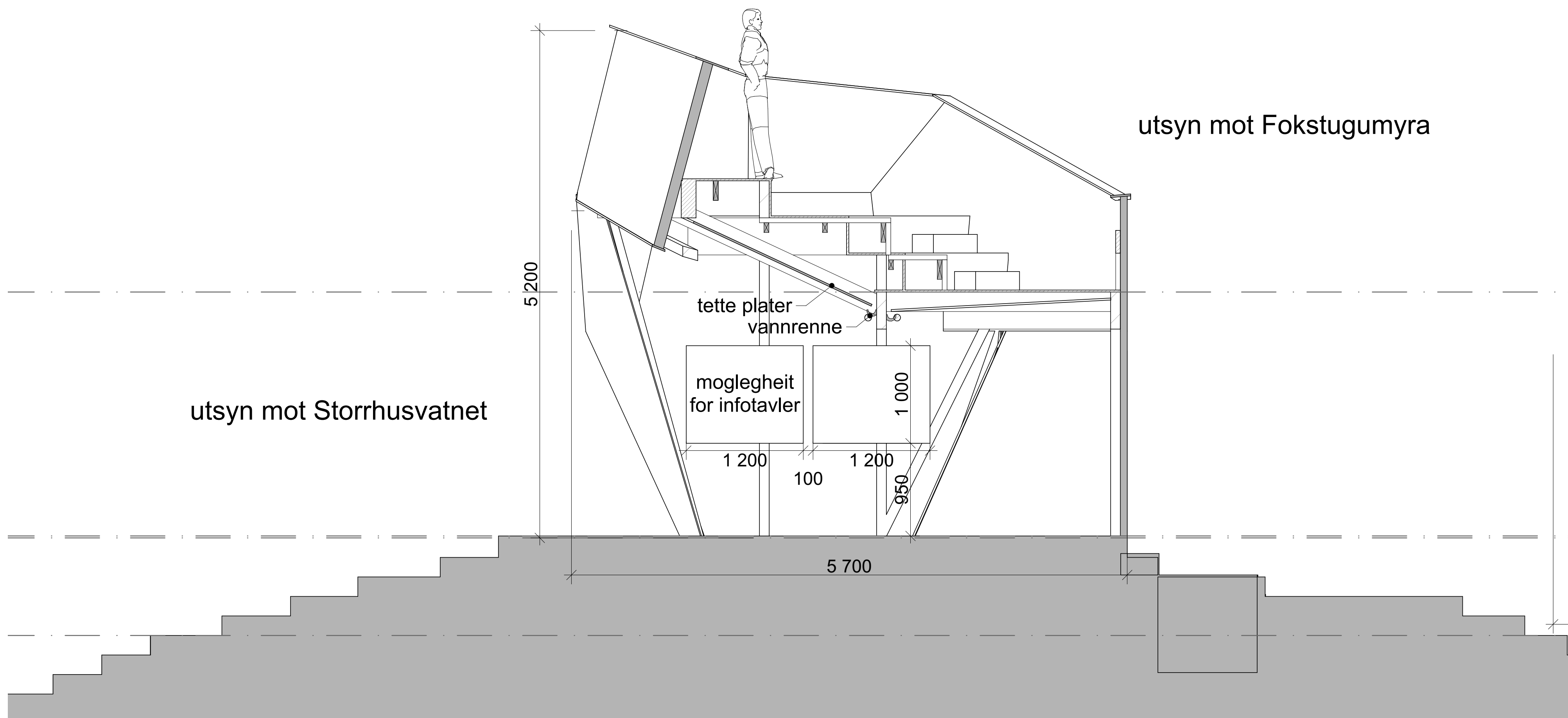

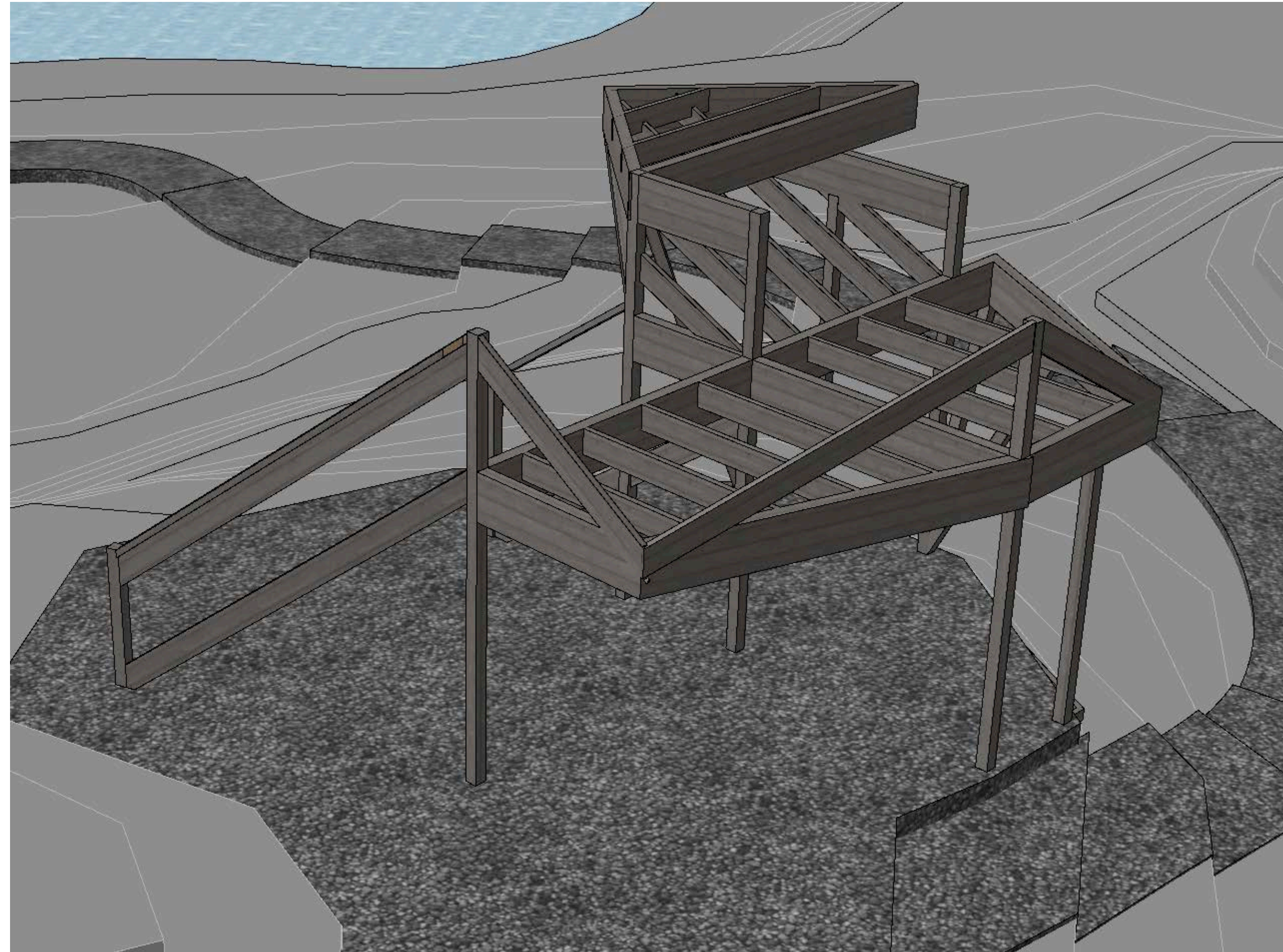
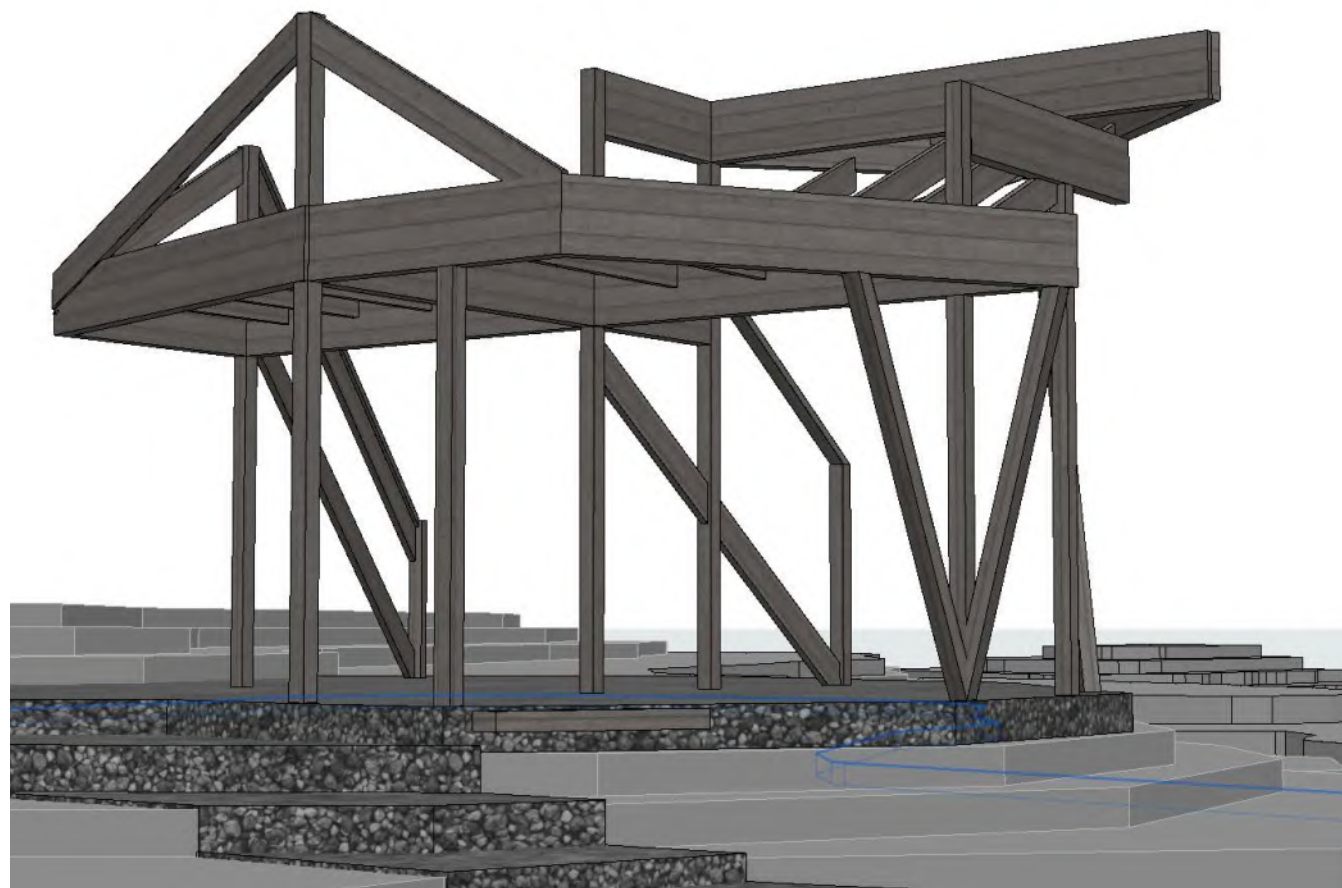
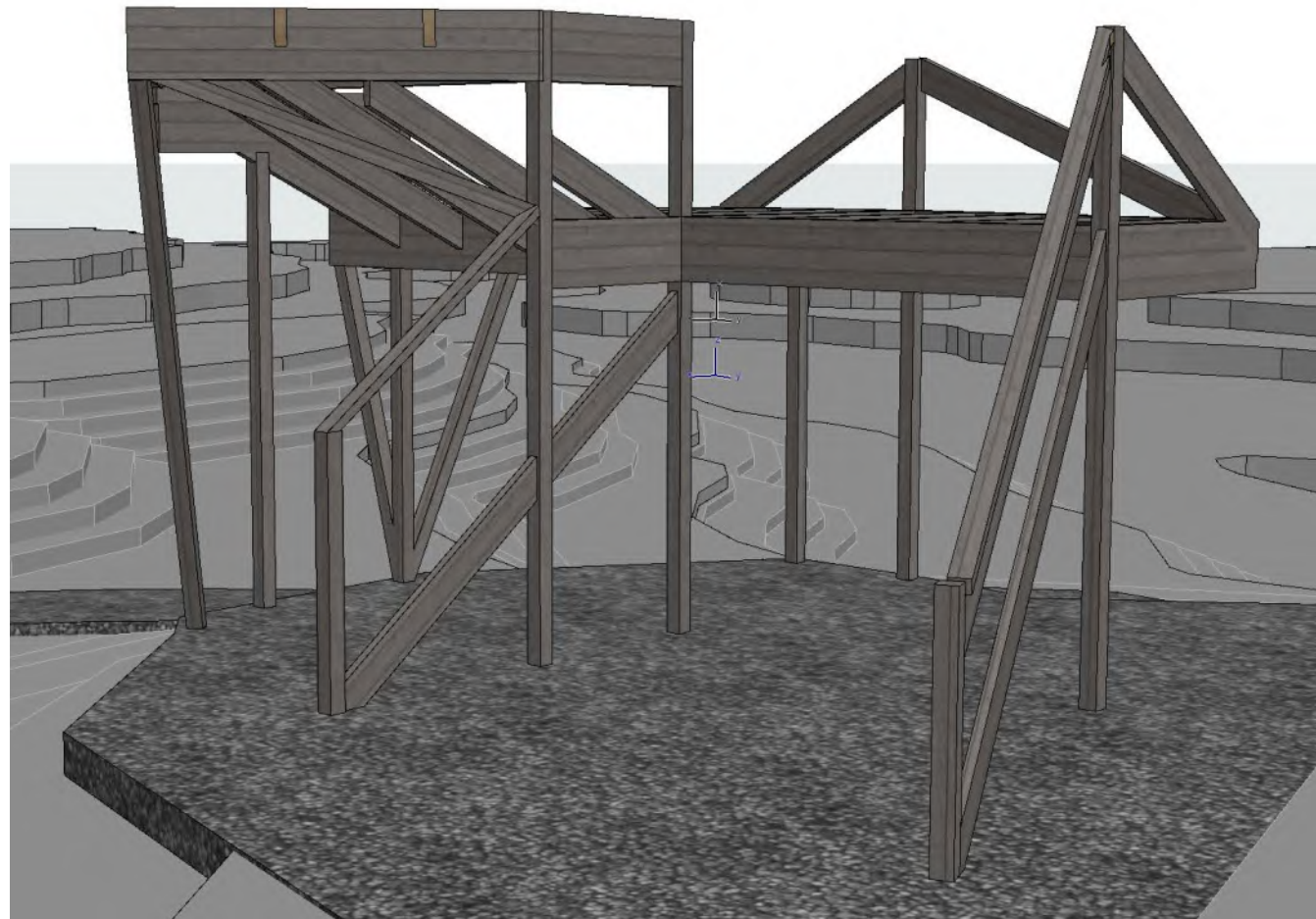
SNITT

- viser snitt gjennom andre nivå
- viser sittebenk under nedre amfi
- viser tett himling over nedre nivå
- visert takrenne med utspyler

SNITT

- viser snitt gjennom øvre amfi.
- viser vegg med moglegheit for infotavle
- viser tett himling over nedre nivå
- total høgde på 5,2m frå terrenng til øvste håndløper

KONSTRUKSJONEN:

- Mellom 7 og 10 bærende fundamenteringspunkt..
- ca 12 tresøyler 100x100 på fyrste plan.
- bærende øvre dekke med ytre bjelker 100x380mm, ca 12m²
- bjelkelag 50x200.
- utfyllende bindingsverk mellom bæring.
- utvendig kledning i tre ulike bredder behandla med jernvitrol, ca 60m².
- trekke
- tett himling over nedre nivå, takrenner og utspyler.

OPSJON:

- enkelt tilfarergolv på pukkpute, ca 32m²
- gitterrister i trapp 13stk.

Prosjekt:	Storrrusranden rasteplass - nytt utsiktstårn				
Status:	Forprosjekt				
Rev. Dato:	12/7/21				
		NYTT UTSIKTSTÅRN			
PNS-kode	Beskrivelse	Enhetspris	Mengde	Sum	Kommentar
1	Felleskostnader	500	60	30 000	Estimat
2	Bygningsmessige arbeider	8 662	60	519 692	Vurdering på tosiffernivå ligger til grunn, se detaljer
3	VVS-arbeider	0	60	0	Ingen VVS-kostnader
4	Elektroarbeider	0	60	0	Ingen elektrokostnader
5	Tele og automatisering	0	60	0	Ingen kostnader tele og data
6	Andre installasjoner	0	60	0	Ikke medtatt
Sum 1-6	Huskostnad	9 162		549 692	
7	Utomhus		0	0	Medtatt under 2 bygningsmessige arbeider
Sum 1-7	Entreprensekostnad			549 692	
8	Prosjektering, administrasjon, FDV, opplæring, forsikring etc.	9,1 %	549 692	50 000	
Sum 1-8	Tilbudssum			599 692	
Sum 1-8	Byggekostnad			599 692	
91	Løst inventar og utstyr			-	
92	Tomteleie				Ikke medtatt
93	Lønns- og prisstigning	0,0 %	599 692	-	Ikke medtatt
	Grunnkalkyle ekskl. administrasjon og byggelånsrente			599 692	
	Administrasjon eks. mva.	0,00 %	599 692		Ikke medtatt
	Byggelånsrente eks. mva.	0,00 %	599 692		Ikke medtatt
Sum 1-9	Grunnkalkyle inkl. administrasjon og byggelånsrente			599 692	
10	Merverdiavgift	25,00 %		149 923	
Sum 1-10	Basiskostnad			749 616	
Note					

Nr	Kapittel	UTSIKTSTÅRN				Fag	Prisreferanse (erfæringspris, Norsk Prisbok, ISY Calcus, tidligere prosjekter, etc.)	Kommentar
		Enhet	Mengde	Enhetspris	Sum			
2	Bygning							
20	Bygning generelt							
	Ikke benyttet				0			
	SUM BYGNING GENERELT				0			
21	Grunn og fundamenter							
	Etablering av punktfundamenter, 100x100mm, inkl isolasjon, armering, forskaling, betong	stk	10	5 000	50 000	ARK	Norsk Prisbok	
	Pukket underlag for gulv plan 1, tilkørte drenerende masser	m2	20	350	7 000	ARK	Estimat	
	Grusdekke som underlag i stedet for tredekke	m3	4	300	1 050			
	Terrengbehandling; avtaging av torv og jordmasser, mellomlagring og tilbakelegging.	m2	35	245	8 575			
	Uttak og mellomlagring av kampesteiner for gjenbruk	Pr stein	10	700	7 000			
	SUM GRUNN OG FUNDAMENTER				73 625			
22	Bæresystemer							
	Estimert sum for søyler og dragere	RS	1	70000	70 000		Estimat	
	SUM BÆRESYSTEMER				70 000			
23	Yttervegger							
	Utfyllende bindingsverk mellom bærekonstruksjoner	m2	60	650	39 000		Norsk Prisbok	
	Kledning av panel 21x73mm, jernvitrolbehandlet	m2	20	1157,59	23 152		Kledningspris + antatt monteringskostnad	
	Kledning av panel 21x123mm, jernvitrolbehandlet	m2	20	1000,95	20 019		Kledningspris + antatt monteringskostnad	
	Kledning av panel 21x198mm, jernvitrolbehandlet	m2	20	897,33	17 947		Kledningspris + antatt monteringskostnad	
	Tillegg og tilpasninger for ukurante vinkler	RS	1	25000	25 000		Estimat	
	Vannbrett/avslutninger toppbord og rundt åpninger	m	40,7	500	20 350		Kledningspris + antatt monteringskostnad	
	SUM YTTERVEGGER				145 467			
24	Innervegger							
	Ikke benyttet				0			
	SUM INNERVEGGER				0			
25	Dekker							
	Tilfarere på pukkepute, 48x98mm impregnert materiale (OPSJON)	m2	35	400	14 000	ARK	Norsk Prisbok	
	Terrassebord jernvitrolbehandlet malmfuru til dekke på grunn (OPSJON)	m2	35	1 100	38 500			
	Etasieskiller utsiktplattning plan 2, horisontal flate	m2	12	550	6 600	ARK	Norsk Prisbok	
	Terrassebord jernvitrolbehandlet malmfuru til dekke i amfi og 2. horisontale flate	m2	12	1 100	13 200	ARK	Norsk Prisbok	
	Vann tett løsning over rullestolrampe	m2	23	600	13 800	ARK	Estimat (innkjøpskost 350+montering)	
	Takrenne med utspyer, skjult i kledning	lm	6	1 500	9 000	ARK	Norsk prisbok	
	SUM DEKKER				95 100			
26	Yttertak							
	Ikke benyttet				0			
	SUM YTTERTAK				0			
27	Fast inventar							
	Ikke benyttet				0			
	SUM FAST INVENTAR				0			
28	Trapper, balkonger, m.m.							
	Sittebenk i terrasse plan 1	lm	3	3 500	10 500	ARK		
	Amfi / sittebenker i utkikkstårn	m2	18	5 000	90 000	ARK		
	Trapper i gitterrister bygget i amfi (OPSJON)	RS	1	35 000	35 000	ARK		
	SUM TRAPPER, BALKONGER, M.M.				135 500			
29	Andre bygningsmessige arbeider							
	SUM ANDRE BYGNINGSMESSIGE ARBEIDER				0			
SUM 2 BYGNING					519 692			
1-7 ENTREPRISEKOSTNAD					519 692			
				Areal	60	m2		m2
					8 662	kr/m2 BTA huskostnad		kr/m2 BTA huskostnad
					8 662	kr/m2 BTA entreprisekostnad		kr/m2 BTA entreprisekostnad

laga av Ola H. Bergseng

DOVRE NASJONALPARKSTYRE v/
STATSFORVALTEREN I INNLANDET
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Saksbehandler, innvalgstelefon
Marie-Louise Olsen, 61 26 60 76

Søknad - Fokstugu LVO - Etablering av utsiktsplattform ved Storhusranden rasteplass

Statsforvalteren i Innlandet søker Dovrefjell Nasjonalparkstyre om dispensasjon fra verneforskriften for Fokstugu landskapsvernområde § 3 punkt. 1.1. til å sette opp en utsiktsplattform for folk flest med utsikt til blant annet Fokstumyra naturreservat i løpet av 2022-2023.

Bakgrunn

Fokstumyra naturreservat representerer Norges større tidligst vernede område: I 1911 ble 52 plantearter fredet på Fokstumyra (første plantefredning i NO), i 1923 ble 7,5 km² av Fokstumyra fredet som den første større naturfredning i Norge, dvs. at vi ønsker å markere dette 100 års jubileet i 2023. Som forberedelse til denne markeringen har Statsforvalteren de siste to årene oppgradert publikumsfasilitetene i selve reservatet og parallelt med dette, har vi jobbet for å finne finansiering til en utsiktsplattform med innsyn til Fokstumyra naturreservat.

Dovre kommune har i 2021 spillet inn utsiktsplattform-prosjektet til besøksstrategien (Nasjonalpartstyret) siden plasseringen ligger i Fokstugu LVO.

Høsten 2021 ble det ved *Bergseng arkitektur* prosjektert og skissert (se bilde side 2) en utsiktsplattform grensende til Storhusranden rasteplass i Fokstugu LVO. Prosjekteringen med tegninger og plassering vedlegges denne søknaden.

I februar 2022 kom finansieringen av utsiktsplattformen på plass i form av et spleiselag der følgende etater har bidratt: *Innlandet Fylkeskommune, Statens Vegvesen og Miljødirektoratet.*

Byggherre er Statsforvalteren, men siden plattformen plasseres i Fokstugu Landskapsvernområde så er Nasjonalparkstyret med forvaltere en integrert del av prosjektet. I tillegg er følgende involvert så langt: Dovre kommune, Innlandet Fylkeskommune, Statskog og Statens Vegvesen.

Utsiktsplattformen

Utsiktsplattformen ønskes plassert i Fokstugu LVO ved Statens vegvesen sin rasteplass til E6 (se kart side 2). Plasseringen gjør at folk flest vil få glede av utsiktsplattformen siden det blir lett tilgjengelig, og i dette området er det stor sjanse for å se fugl og elg (og til dels også villrein). Storhusranden rasteplass, som Statens Vegvesen har oppgradert og utvidet de siste årene, er et knutepunkt når en kjører over Dovrefjell og er en meget velbesøkt plass, med gode fasiliteter herunder toaletter. Sykkelvegen over Dovrefjell går rett forbi og Furuhaugli fjellhytter som driver mye med turisme (blant annet Moskussafari) ligger bare 1,8 km unna Storhusranden. Utsiktsplattformen vil med denne plassering bli en integrert del av dette infrastruktur knutepunkt og ligge rett ved eksisterende veianlegg.

Utsiktsplattformen (som får universell utforming) vil gi en unik utsikt over Fokstumyra naturreservat og Dovrefjell som en helhet. Vårt ønske er at plattformen står noenlunde klar senhøsten 2022 og er helt ferdigbygd til 100 års jubileet for Fokstumyra i 2023.

Skisse sett fra N/NV og når en kommer kjørende inn på rasteplassen fra Dombås mot Hjerkin.

Blå prikk: Plassering på gbnr. 2/1 Dovre

Detaljer:

- ❖ Utsiktsplattformens utforming med mål framgår av prosjektbeskrivelse med skisser i vedlegg.
- ❖ Det trenges bare veldig begrenset rydding av bjørk rundt og opp til plattformen.

- ❖ Det vil etter hvert lages en-to enkelte stiankomster i grus til plattformen, den ene av de vil bli etablert slik også folk med funksjonsnedsettelse kan komme seg til plattformen (se vedlegg).
- ❖ Det etableres ikke «gulv» på bakkenivå, men grus planeres ut etter behov av hensyn til kjørestolbrukere.
- ❖ Det skal ikke innlegges vann eller strøm.
- ❖ Materialer fraktes manuelt fra rasteplassen og til opp til den lille haugen der utsiktsplattformen ønskes etablert.
- ❖ All søppel og restmaterialer fjernes fortløpende under byggefasen.
- ❖ Det vil etter hvert bli infotavler i tilknytning til selve plattformen. Infotavlene skal formidle natur og kulturhistoriske temaer i forhold til Fokstumyra NR og de andre verneområdene som kan ses fra plattformen.

Kommunen vil også motta søknad i forhold til plan- og bygningsloven.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Marie-Louise Olsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Prosjektbeskrivelse med budsjett, utsiktsplattformen til Fokstumyra NR på Storhusranden
Dovrefjell v/ arkitekt Ola Bergseng

Kopi til:

DOVRE KOMMUNE	Kongsvegen 4	2662	DOVRE
STATSKOG SF	Postboks 63	7801	NAMSO
	Sentrum		S

Arkivsaksnummer: 2021/12326-5

Saksbehandler: Bernhard Svendsgard

Dato: 25.02.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	10/2022	28.03.2022

Dalsida LVO - dispensasjon - riving av eksisterende bu - oppføring av ny hytte og uthus gbnr 57/3 - Motterudholet - Margith og Magne Sveen

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre vedtar:

1. Søknad fra Margith og Magne Sveen om å få rive sin bu i Motterudholet og bygge opp ny bu på 18 m² og uthus på 2 m² avslås på bakgrunn av at tiltaket strider mot verneformålet og vernebestemmelsene, jf. forvalters vurdering.

Vedtaket hjemles i verneforskrift for Dalsida landskapsvernområde, §§ 2 og 3.1.1.

--- slutt på innstilling ---

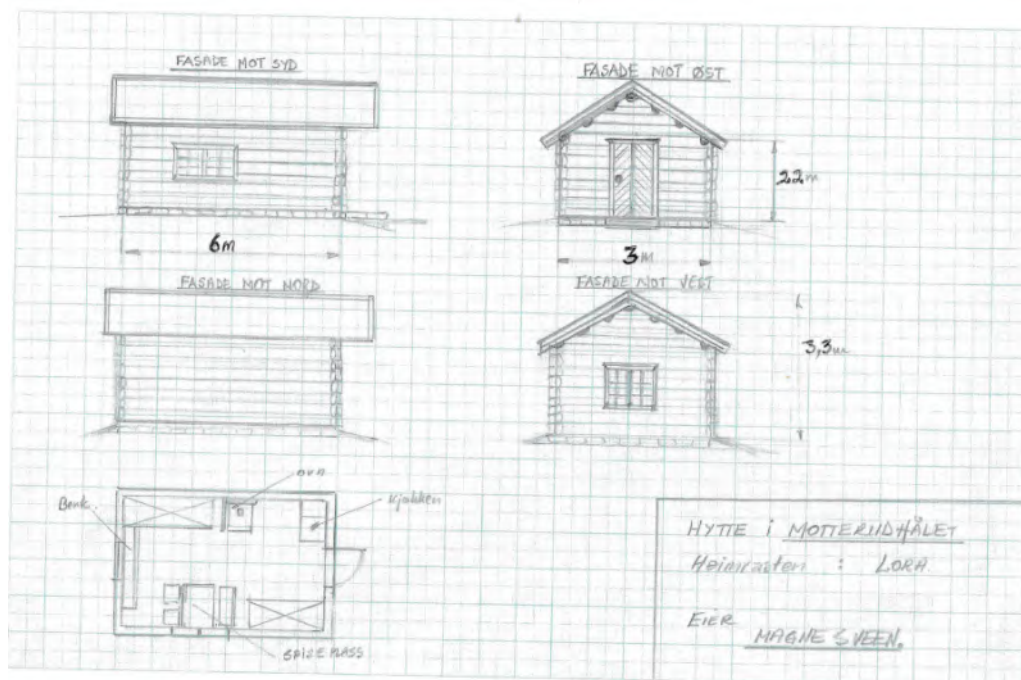
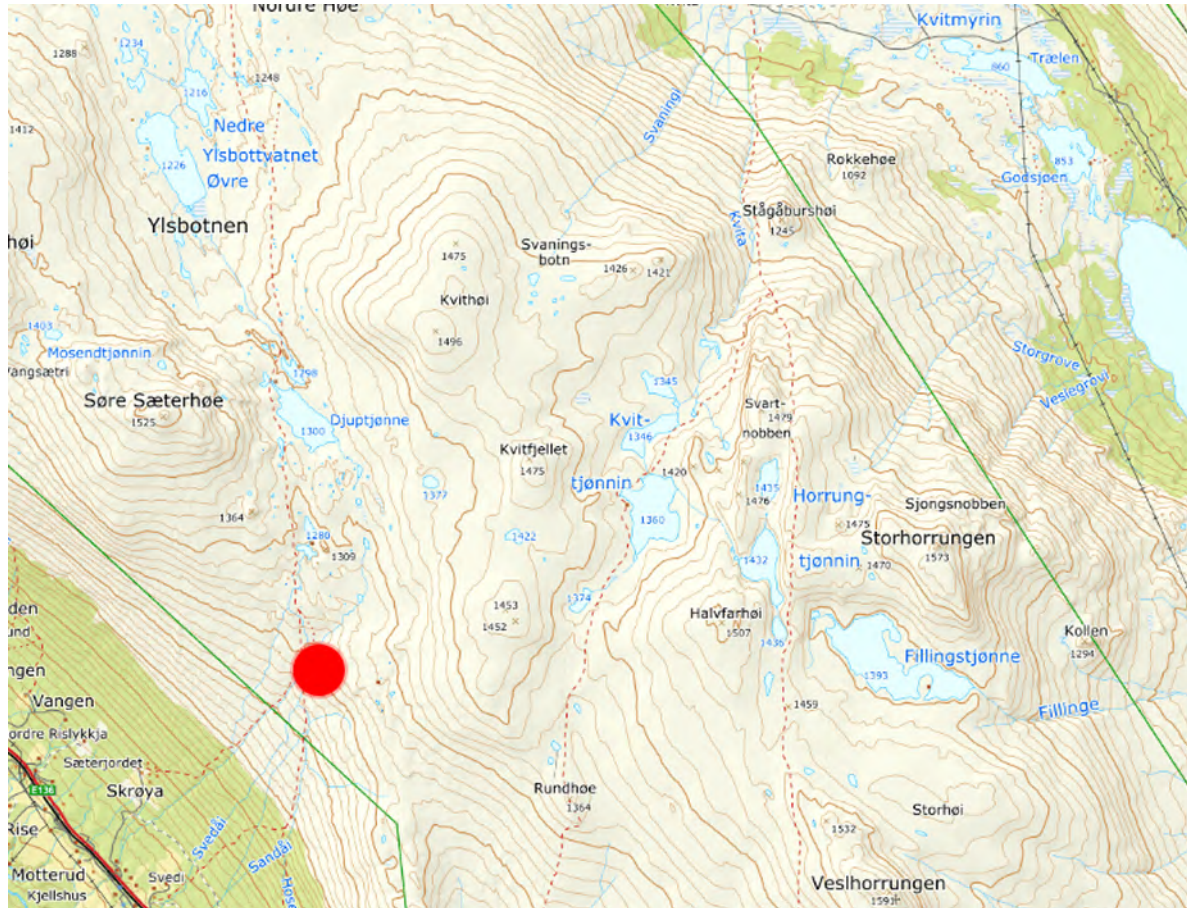
Dokumenter i saken

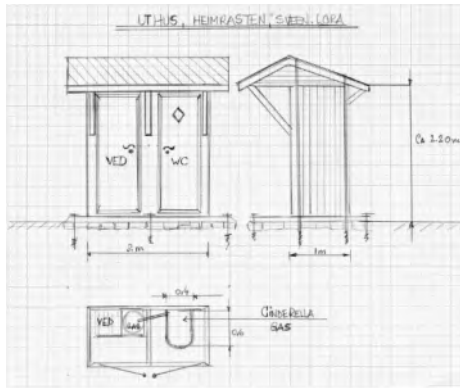
Vedlegg:

- 1 Søknad og uttalelser
- 2 Tidligere saksgang

Saksopplysninger

Margith og Magne Sveen søker om å få rive sin bu i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde og sette opp ny bu og uthus.

Verneformål – forskrift

Formålet med opprettelsen av Dalsida landskapsvernområde:

1. Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk.
2. Ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet.
3. Ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.

Forskriften for Dalsida LVO § 3.1.1. forbyr alle tekniske inngrep, bl.a. «oppføring, påbygging og ombygging av bygninger, anlegg og faste innretninger». Etter samme § 3.1.3. kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til «Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.»

Etter § 3.1.3 b og c kan det gis tillatelse til ombygginger/restaurering av eksisterende bygninger og mindre tilbygg til eksisterende bygninger.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen sier følgende:

Tilbygg, ombygginger, utvidelse eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/utvidelser må vurderes i forhold til verneformålet.

Forvaltningsplanen har også disse retningslinjene:

Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie

Vurdering

Sveen søker om å få rive en bu på om lag 7 m² og erstatte denne med totalt 20 m² bebyggelse. Eksisterende bu er nå i dårlig forfatning, men har heller ikke tidligere vært av høy standard.

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevater	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

En søknad ang oppbygging av større bu (til sammen 27 m²) har også tidligere vært fremmet og avslått. Avslaget ble stadfestet av Miljødirektoratet gjennom klagebehandling. Sakens dokumenter er vedlagt.

Lesja kommune har sendt søknaden til uttalelse hos Statsforvalteren, Villreinnemnda for Snøhetta/Knutshø og Innlandet fylkeskommune. De to sistnevnte har avgitt uttalelse

Villreinnemnda sier:

«Omsøkte tiltak ligger innenfor nasjonalt villreinområde Snøhetta. Tiltaket må vurderes som ei ny hytte, og er derved ikke i tråd med retningslinjene for Regional plan for Dovrefjellområdet. Den samlede negative belastningen på villreinen i Snøhetta er allerede stor. Ei ny, større hytte vil trolig føre til mer ferdsel og bruk, i et område hvor det vanligvis er lite ferdsel. Om vinteren kan denne økte ferdselen få betydning for villreinen som bruker den sør-østlige delen av Dalsida landskapsvernområde og Motterudholet som vinterbeite. Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder frarår av den grunn at Lesja kommune innvilger dispensasjon til oppføring av ny hytte og uthus.»

Innlandet fylkeskommune konkluderer med:

«For at dispensasjonen skal godkjennes skal fordelene være klart større enn ulempene. Til tross for at søker har redusert størrelse på omsøkt bygg, er bygget tre ganger størrelsen av eksisterende jaktbu, tiltaket vil trolig føre til økt bruk av hytta og øke ferdsel i landskapsvernområdet. Presedensfaren bør vurderes, og vi mener tillatelse til oppføring av bygg som omsøkt vil medføre en økt presedensfare for oppføring liknende tiltak. Slik fylkeskommune ser det er ikke fordelene klart større enn ulempene ved en dispensasjon og vilkårene er dermed ikke oppfylt. Fylkeskommunen vil med det fraråde at det gis dispensasjon i denne saka.»

Det søkes i utgangspunktet om å få rive eksterende bu og sette opp ny. Etter verneforskriftens § 3.1.3 og retningslinjene i forvaltningsplanen, så kan en ikke gi tillatelse til nye bygninger som ikke faller inn under verneformålet. I dette området vil det si bygninger til sanking og ettersyn av dyr. Søker driver ikke med beitedyr og søknaden faller derfor utenfor forskriftens rammer.

Det kan gis tillatelse til ombygginger og mindre tilbygg til eksisterende bygninger. Forvaltningspraksis i verneområder tilsier at om lag 30% økning fra bygningens størrelse på vernetidspunktet ligger innenfor begrepet «mindre tilbygg». Her søkes det om en økning på over 2,5 ganger opprinnelig størrelse. Selv om en for slike små buer i særskilte tilfeller kan godta mer enn 30%, så er dette en vesentlig økning av arealet. Søknaden faller derfor utenfor de rammene som forskriften setter for mindre tilbygg.

Bua er i dag av så enkel utforming at vesentlige økninger i areal vil endre landskapets art og karakter. Standardøkning i tillegg vil føre til mer ferdsel og bruk av et viktig beiteområde for rein.

Oppsummering

Det er ikke rom for å godkjenne riving og oppføring av ny bu av denne størrelsen innenfor rammene som er gitt av verneforskrift og forvaltningsplan ut i fra:

- bua tilhører en landbrukseiendom uten husdyrdrift i området og nytt bygg vil bli en ren fritidseiendom
- omsøkt arealøkning overskrider langt det som er forvaltningspraksis på 30% tilbygg på eksisterende bygg
- omsøkt arealøkning og standardøkning vil medføre vesentlig mer ferdsel og bruk av reinens leveområde og vil derfor være i strid med målet om å ta vare på reinens leveområder

Lora 25. november 2021.

Dovrefjell Nasjonalparkstyre.

Særlig: Forvalter Bernard Svendsgaard.

Vi tillater oss herved å søke på nytt om å rive vår hytte i heimrasten på Lora og oppføre en ny med sterkt redusert grunnflate i forhold til tidligere søknader.

Dette er tredje gang vi fremmer søknad om å rive den gamle hytta som ble oppført av min far, Jakob Sveen i slutten av 1950 tallet, men som ikke ble ferdigbygd. Vi har dokumentert hyttens forfatning, nabo hytters (2) størrelse og våre ønsker og planer i tidligere søknader, som

- 1) Søknad om dispensasjon til å rive gammel bu og sette opp ny hytte i Motterudholet, datert 28.11.2012, med størrelse på 34,4 kvm. Her fulgte vi retninglinjene og godkjenning fra Heimrasten den 11. juni 2012.
- 2) Ny søknad ble levert til behandling 12.06.2015, med hytte på 24 kvm og benyttelse av nåværende hytte på 7,6 kvm til uthus og toalett. Søknaden ble avslått og et nytt forslag ble fremstilt i samme møte, av Hanne Velure og Magnhild Vik med en hytte og uthus som tilsammen ikke skulle overstige 27kvm. Dette forslaget ble enstemmig vedtatt i dette møtet.
- 3) Fylkesmannen i Oppland klaget på vedtaket og Miljødirektoratet avgjorde saken med å ta denne klagen til følge.

Hovedgrunnen til denne klagen var hyttens størrelse, hvor den prosentvise økning i forhold til nåværende hytte var for stor.

Denne tredje søknad tar konsekvensen av dette argumentet og reduserer herved hytte arealet til 18 kvm og et toalett/ uthus på 2 kvm. Dette plasserer hyttens størrelse under de som er i området og også i forhold til flere nye hytter og hytter på denne størrelse som får godkjent 25-30% utvidelse.

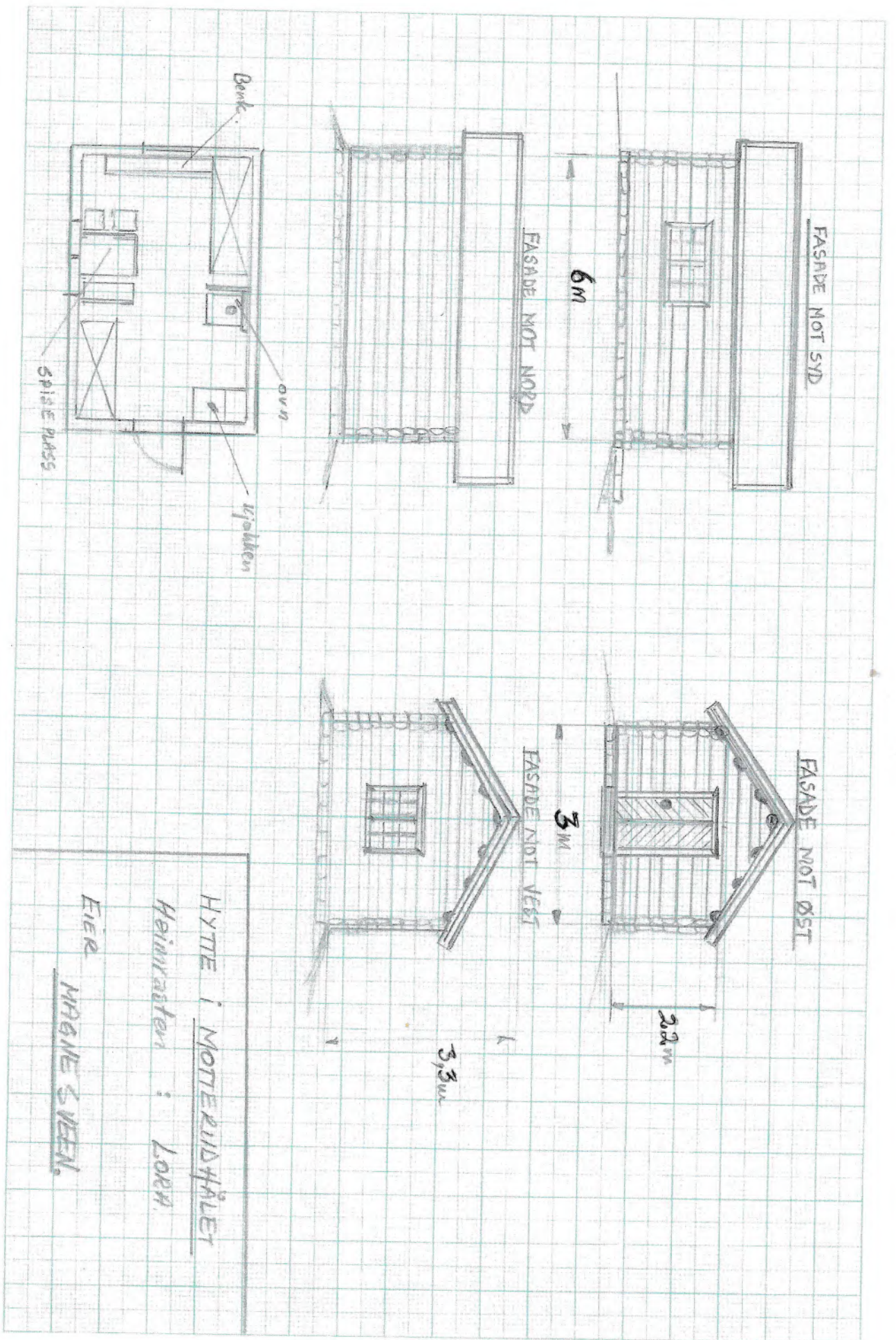
Vår oppfatning er at det er gitt et ensartet/urettmessig fokus på den prosentvise størrelse. Et nybygg i dette område vil mest sannsynlig kreve kostbar transport som helikopter løft etc og det er derfor naturlig at en ønsker å bygge en hytte som kan brukes til enkle overnattinger av fks familie med 2 barn. Vedlagte tegning er designet for å falle godt inn i terrenget og med en minimum kokefasilitet og to senger.

Vi har diskutert prosjektet med Nasjonalparkstyret som er enig i at siden saken har vært godt dokumentert tidligere, trenger vi ikke å vedlegge mer dokumentasjon utover nye tegninger som er herved vedlagt. Vi sender kopi til Lesja Kommune, særlig : Elin Stavheim.

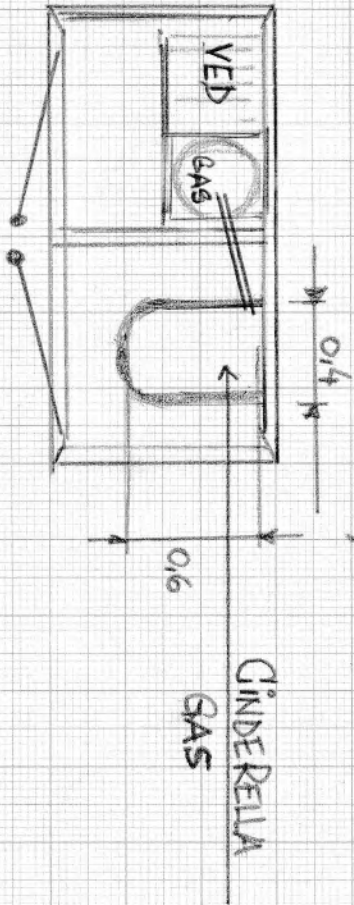
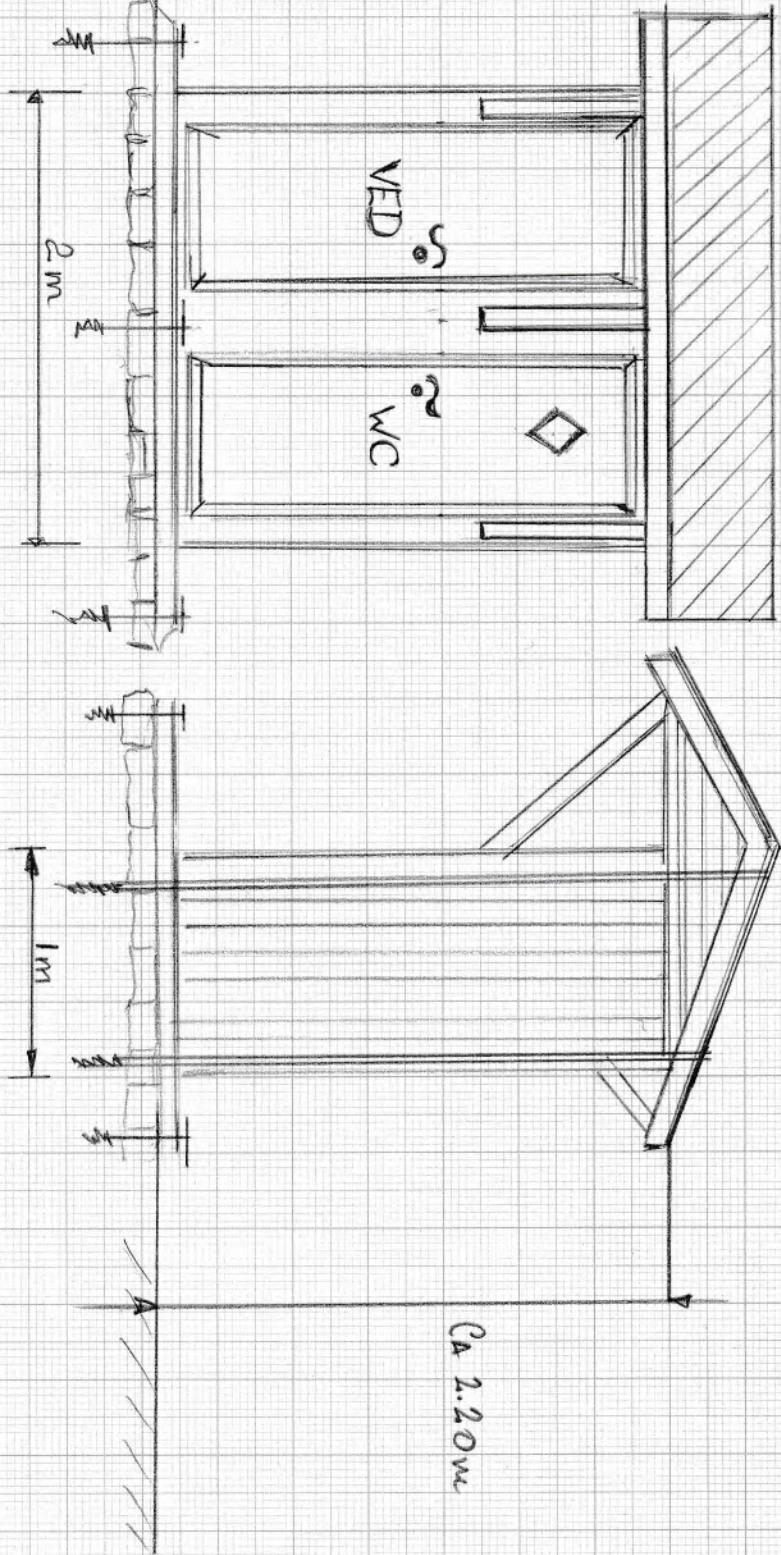
Setter pris på en positiv avgjørelse på denne saken slik at vi kan få satt opp hytten og få stedet rustet for fremtidens generasjoner.

Med vennlig hilsen,

Margith og Magne Sveen

UTHUS, HEIMRASTEN, SVEER, LORA

Ca 2.20m

Samfunnsutvikling - Kommunal veiledning plan

Lesja kommune
Jakup B. Klukstads veg 32, Postboks 53

2665 Lesja

Deres ref:
2021/2533-2

Vår ref:
2021/21052-4
Nils Håvard Dyrendal Høgset

Dato:
06.01.2022

Merknader til - Søknad om riving av eksisterende bu og oppføring av ny bu i Motterudholet Lesja heimrast - 3432-57/3 - Dispensasjon fra LNF-formålet i kommuneplanens arealdel

Vi viser til oversendelse fra Lesja Kommune datert 06.12.2021. Saken gjelder søknad om dispensasjon etter Plan- og bygningsloven § 19-2 fra LNF-formålet i kommuneplanens arealdel for riving a eksisterende bu og oppføring av ny.

Fylkeskommunens merknader

Fylkeskommunens merknader er begrunnet ut fra vårt helhetlige ansvar som omfatter både nasjonale og regionale mål og hensyn på områder som kulturarv, samferdsel i tillegg til ulike planfaglige tema som samordnet bolig, areal- og transportplanlegging (SBATP), vannmiljø, friluftsliv, vilt, villrein, ferskvannsfisk, barn og unges interesser, universell utforming og stedsutvikling.

Som generell merknad viser vi til at det er kommunen som vurderer om vilkårene i pbl. § 19-2 er oppfylt og om dispensasjon da kan gis. Vilråene er ikke oppfylt dersom en dispensasjon for et tiltak undergraver planen/bestemmelsen, eller vesentlig tilsidesetter hensyn som planen skal ivareta. Det samme gjelder lovens formålsbestemmelse. I tillegg må også fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Plansystemet bygger på prinsippet om forutsigbarhet og er forankret i krav om likebehandling og sikkerhet mot vesentlige endringer av gjeldende planvedtak. Det betyr at kommunen i tillegg til sin begrunnelse for om vilkårene er oppfylt, også må vurdere virkningen av tiltaket for tilsvarende saker (presedensfaren).

Omsøkt oppføring er stor oppdatering fra nåværende jaktbu, og vil med stor sikkerhet føre til økt bruk og økt ferdsel i landskapsvernområdet. Forskrift om verneplan for Dovrefjell, vedlegg 4, §3 sier følgende: pkt 1.1 «*Området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Med de unntak som følger av forskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som oppføring, påbygging og ombygging av bygninger, anlegg og faste innretninger,(...)*» Unntak er nevnt etter samme paragraf pkt. 1.2 og pkt. 1.3:
«1.2 Bestemmelsene i 1.1 er ikke til hinder for:

- a) *Drift av eksisterende setervoller, når det ikke er i strid med verneformålet.*

- b) *Vedlikehold av eksisterende bygninger, veger, anlegg, gjerder o.l. Alt vedlikeholdsarbeid på bygninger skal ta utgangspunkt i tradisjonell byggeskikk. Arbeidet skal ikke medføre endringer av størrelsen eller eksteriøret på bygninger. Eksisterende veier og andre anlegg kan vedlikeholdes slik at dagens standard opprettholdes.*

1.3 *Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:*

- a) *Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.*
b) *Ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger.*
c) *Mindre tilbygg til eksisterende bygninger.»*

Når bygget rives søkes det i praksis om en nyoppføring, det er altså ikke gitt at en får tillatelse, uavhengig av størrelse, på bakgrunn av formålet det søkes dispensasjon fra. I denne saka ligger omsøkt tiltak i LNF-område og landskapsvernområde. I dette landskapsvernområdet kan oppføring av nye bygninger tillates av forvaltningsmyndighetene dersom det er bygg «til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.»

For at dispensasjonen skal godkjennes skal fordelene være klart større enn ulempene. Til tross for at søker har redusert størrelse på omsøkt bygg, er bygget tre ganger størrelsen av eksisterende jaktbu, tiltaket vil trolig føre til økt bruk av hytta og øke ferdsel i landskapsvernområdet. Presedensfaren bør vurderes, og vi mener tillatelse til oppføring av bygg som omsøkt vil medføre en økt presedensfare for oppføring liknende tiltak. Slik fylkeskommune ser det er ikke fordelene klart større enn ulempene ved en dispensasjon og vilkårene er dermed ikke oppfylt. Fylkeskommunen vil med det fraråde at det gis dispensasjon i denne saka.

Med vennlig hilsen

Kristin Ryen Reithaug
seksjonssjef

Nils Håvard Dyrendal Høgset
plankoordinator

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I INNLANDET
STATENS VEGVESEN LILLEHAMMER KONTORSTED

Vår dato:

28.01.2022

Vår ref:

2021/12904

Deres dato:

06.12.2021

Deres ref:

2021/2533-2

Lesja kommune
Postboks 53
2671 LESJA

Kontakt saksbehandler

Maia Vardenær, +47 74 16 81 86

Uttalelse til søknad om dispensasjon fra kommuneplan - riving av eksisterende bu og oppføring av ny bu i Motterudholet Lesja heimrast - Lesja 57/3

Det vises til høring av 6.12.2021 om riving av eksisterende bu og oppføring av ny bu innenfor villreinens leveområde i Snøhetta villreinområde. Tiltaket har gnr. 57 bnr.3 fnr. 12 og ligger i Lesja kommune, Motterudholet, Lesja heimrast i Dalsida landskapsvernområde. Bua som søkes revet er ei gammel jakt- og fiskebu. Det søkes om å sette opp hytte på 18 m² og uthus/do på 2 m².

Villreinnemnda har følgende uttalelse til høringen:

«Omsøkte tiltak ligger innenfor nasjonalt villreinområde Snøhetta. Tiltaket må vurderes som ei ny hytte, og er derved ikke i tråd med retningslinjene for Regional plan for Dovrefjellområdet. Den samlede negative belastningen på villreinen i Snøhetta er allerede stor. Ei ny, større hytte vil trolig føre til mer ferdsel og bruk, i et område hvor det vanligvis er lite ferdsel. Om vinteren kan denne økte ferdselen få betydning for villreinen som bruker den sør-østlige delen av Dalsida landskapsvernområde og Motterudholet som vinterbeite. Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder frarår av den grunn at Lesja kommune innvilger dispensasjon til oppføring av ny hytte og uthus.»

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder
c/o Statsforvalteren i Trøndelag
Postboks 2600, 7734 Steinkjer
E-post: sftlpost@statsforvalteren.no

Leder: Olav Søderberg, mobiltlf. 90 68 68 13, e-post: olav@sunndalen.com
Sekretær: Statsforvalteren i Trøndelag, Bjørn Rangbru, tlf 73 19 92 03, e-post fmlbra@statsforvalteren.no

Samlet saksframstilling kan sees i vedlegget, sak 4-2022.

Med hilsen

Maia Vardenær (e.f)

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder
c/Statsforvalteren i Trøndelag

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

Protokoll fra møtet i Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder 25.1.2022

Kopi med vedlegg til:

Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Dovrefjell nasjonalparkstyre	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER

Fylkesmannen i Oppland
Pb. 987
2626 LILLEHAMMER

Att: Nasjonalparkstyre

Vår ref
2012/1062/3/057/003

Deres ref:

Saksbehandler
Elin Stavheim
61244146

Dato
03.11.2014

Gnr.57 Bnr.3, Søknad om oppsetting av ny jakt- og fiskebu i Motterudholet. Lesja kommune ber om uttalelse.

Vedlagt oversendes for behandling søknad om restaurering/oppsetting av ny bu/hytte i Motterudholet. Magne Sveen er søker av tiltaket.

Magne Sveen er eier av ei jakt- og fiskebu i Motterudholet. Motterudholet ligger ved Motterudåi opp fra Skrøya på Lora. Se vedlagt kart. Bua er et feste under Lesja Heimrast og ligger innenfor Dalsida landskapsvernområde. Far til Magne, Jakob, fikk tildelt feste til bu i Lesja Heimrast en gang sist på 1950-tallet eller tidlig på 60-tallet. Vedtak fra Lesja Heimrast om oppføring av ny bu datert 13.06.2012 følger vedlagt sammen med årsmøtevedtak vedrørende tomtefester i Lesja Heimrast.

Bua som står der i dag har, etter opplysning fra søker, et areal på 12-15m². Sveen beskriver bua slik: «Den er oppsatt av nokså enkle materialer, med dårlig grunnmur og tak. Slik den er nå så er den ikke i en størrelse eller kvalitet som får deg til å gå dit å overnatte.»

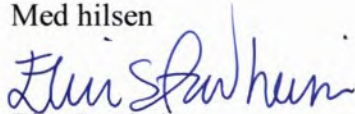
Sveen ønsker på bakgrunn av buas dårlige bygningsmessige standard og størrelse å oppføre en ny, større bu/hytte på festet, der den gamle står i dag, slik at bua kan benyttes til opphold og overnatting. Den nye bua/hytta skisserer han til 35 m². Se vedlagt søknadsbrev til Lesja Heimrast og tegninger for nærmere beskrivelse av ny hytte. Hvis noen av materialene fra bua som står der i dag kan benyttes, ønsker han å bruke de til oppføring av nytt uthus/do.

Tiltaket i søknaden omfatter total ombygging av eksisterende bu, da den opprinnelige bua skal rives og en ny hytte skal settes opp på samme sted. Hytta som er tenkt oppført er godt over dobbelt så stor i areal som den eksisterende bua. I tillegg ønsker søker å sette opp uthus/do. Nåværende bu/hytte er i dårlig forfatning, og trenger en oppgradering hvis bua skal kunne brukes fremover. Som kartet viser er det også et par andre buer i samme området.

Bua ligger i kommuneplanens arealdel innenfor LNFR-område. Det vises til planbestemmelsene i kommuneplanens arealdel 2013-2020, punkt 5.4 vedr. bygging i verneområdene. «I verneområdene eksisterer enkelte hytter og andre bygg. Disse kan bebygges i det omfang som går frem av verneforskriftene. I den grad det ikke kommer i konflikt med vernereglene, skal utbygging elles følge de reglene for fritidsboliger i LNF-område. Dispensasjon må vurderes etter retningslinjer gitt i kommuneplanen. I punkt 4 i retningslinjene står det: «I nasjonalparker og verneområder gjelder verneforskrift, byggetiltak innenfor disse områdene må derfor i tillegg behandles av Nasjonalparkstyre (vernemyndighet) mht. verneforskriftene.

Da tiltaket ligger innenfor Dalsida landskapsvernområde ber Lesja kommune om at Nasjonalparkstyre avklarer tiltaket i forhold til verneforskriften.

Med hilsen

Elin Stavheim

Ingeniør - Byggesaksbehandler

Vedlegg:

- 1 Søknad til Lesja kommune fra Magne Sveen
- 2 Søknad sendt til Lesja Heimrast
- 3 Tegninger av ny bu/hytte
- 4 Kart
- 5 Godkjenning fra Lesja Heimrast
- 6 Årsmøtevedtak vedr. tomtefeste Lesja Heimrast

Vedlegg 1

12/
1062

Lesja Kommune
2665 Lesja.

Lora 28. November 2012.

Søknad om oppsetting av ny hytte i Motterudholet.

Viser til vår søknad til Lesja Heimrast som forklarer mitt ønske om å restaurere / bygge ny hytte på vårt feste i Motterudholet. Lesja Heimrast har godkjent søknaden den 13.juni i år, som vedlegget viser.

De forutsetter godkjenning av Lesja kommune og derfor denne søknaden.

Vedlagt Lesja Heimrasts godkjennelse
 Festekontrakt
 Vår søknad til Lesja heimrast med tegninger og beskrivelse

Vi setter pris på deres godkjennelse av denne søknaden.

Med vennlig hilsen

Margith og Magne Sveen

A large, stylized handwritten signature in blue ink, written over the printed name "Margith og Magne Sveen".

Vedlegg 2

Til Styret i Lesja Heimrast

Lora, 5. juni 2012

Arild Rolstad.

Angående Jakt-Fiske hytte tilhørende Magne Sveen, 2666 Lora.

Først takk for tilsendt informasjon om festene og festekontrakt. Min far, Jakob Sveen, fikk tildelt dette feste sent på 50 tallet eller tidlig på 60 tallet. Jeg vet ikke helt nøyaktig når den ble bygd, men jeg var med på å reise den og var vel i 10 års alderen.

Jeg har funnet omtrent riktige koordinater for festet fra Google, men det er vanskelig å få detaljer med den oppløsningen som dekker området. Men, den ligger ca 3-5 km vest for Svea varden mot Motterudhullet, litt oppi fjellsia. Den er vanskelig å finne, den ligg godt på ei flate.

Jeg har tenkt lenge på å få ordnet hytta. Den er oppsatt av nokså enkle materialer, med dårlig grunnmur og tak. Slik den er nå så er den ikke i en størrelse eller kvalitet som får deg til å gå dit og overnatte.

Jeg har vedlagt noen skisser på en ny hytte som tilfredstiller de krav som jeg fikk oversendt35 kvm. Dette er en enkel hytte, ett rom med en god ovn eller peis. Mitt utgangspunkt er å få opp denne slik at den blir mest mulig vedlikeholdsfri og også at den har sterk sikring for dør og vinduer (skodder med jern rammer)

Som tegningen viser skal den bygges av grovt lafte tømmer minimum 9" . Taket skal dekket av sterk fjellstein som jeg tror jeg kan finne inni Motterud hullet. Den skal godt forankres i grunn fjellet og tjære beises i en farge som går i ett med naturen der oppe. Pipa skal bygges i naturstein og i gammeldags form.

Den skal settes opp på samme stedet som den gamle hytta. Hvis en kan bruke noen av de materialene some er i hytta idag vil jeg bruke det til et lite uthus for ved og WC...

Dette vil ikke skje i sommer, men sommeren 2013, da jeg må prefabrikere hytta nedi bygda og finne en måte å frakte materialene på, sommer eller vinterføre. En må vel også søke om dispensasjon for å frakte materialene inn til festet, men det får vi vel diskutere når den tid kommer.

Men, først må jeg få det formelle i orden med tillatelse.

På forhånd takk for hjelpen!

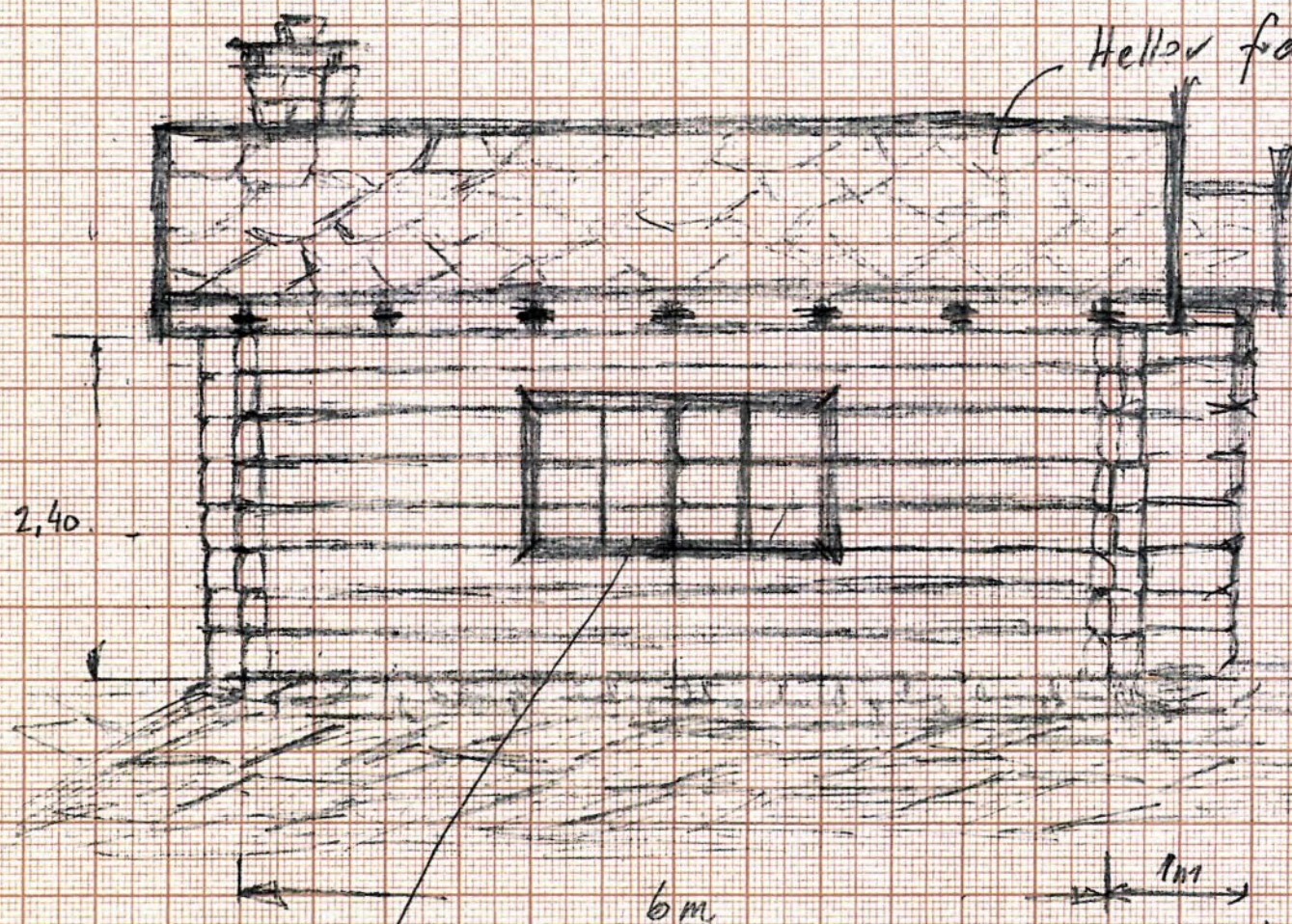
Med vennlig hilsen

Magne Sveen, 2666 Lora.

E post magne@sveen.dk

Mobil 41430056

Vedlegg 3-1

Hellor fra fjellet (oppdal eller)
sel
ca 2cm tykk

MOT SØR

2,40

6m

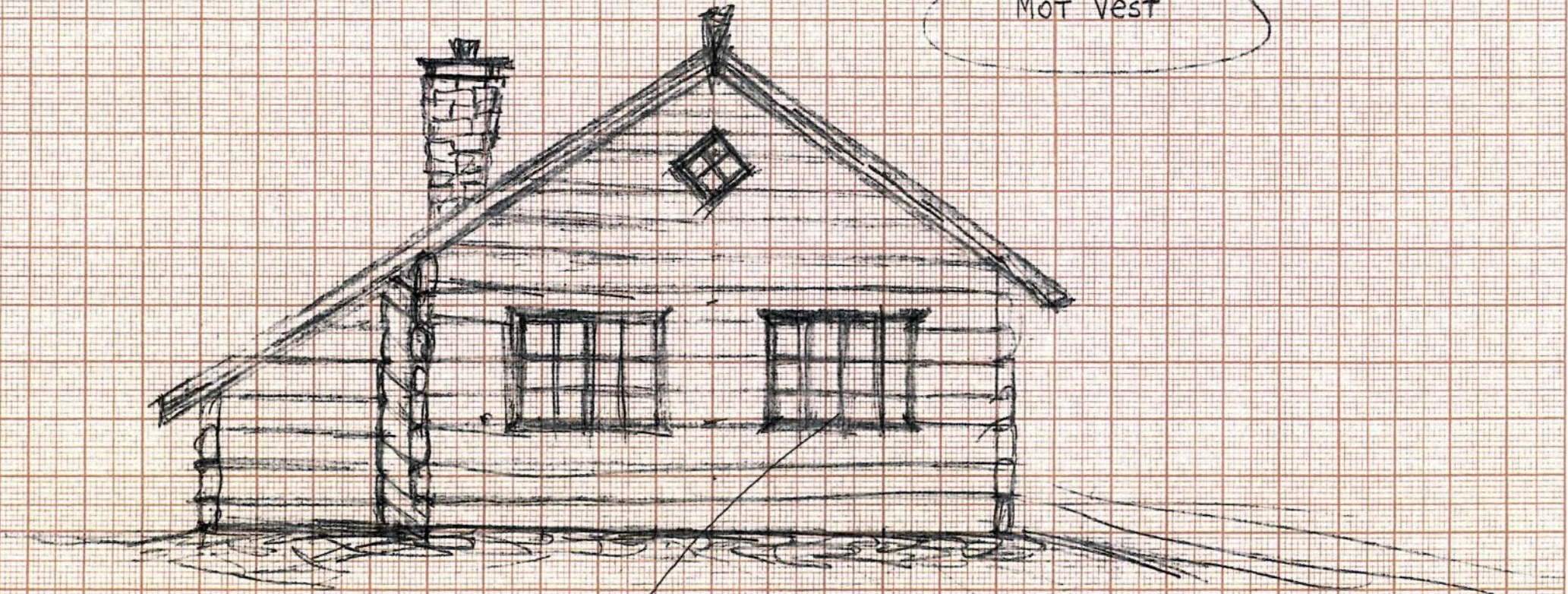
1m
(utstikk)
(vindfang)

Vinduer med
Tre / JERNSKODDER

27. MAI

Vedlegg 3-2

MOT VEST

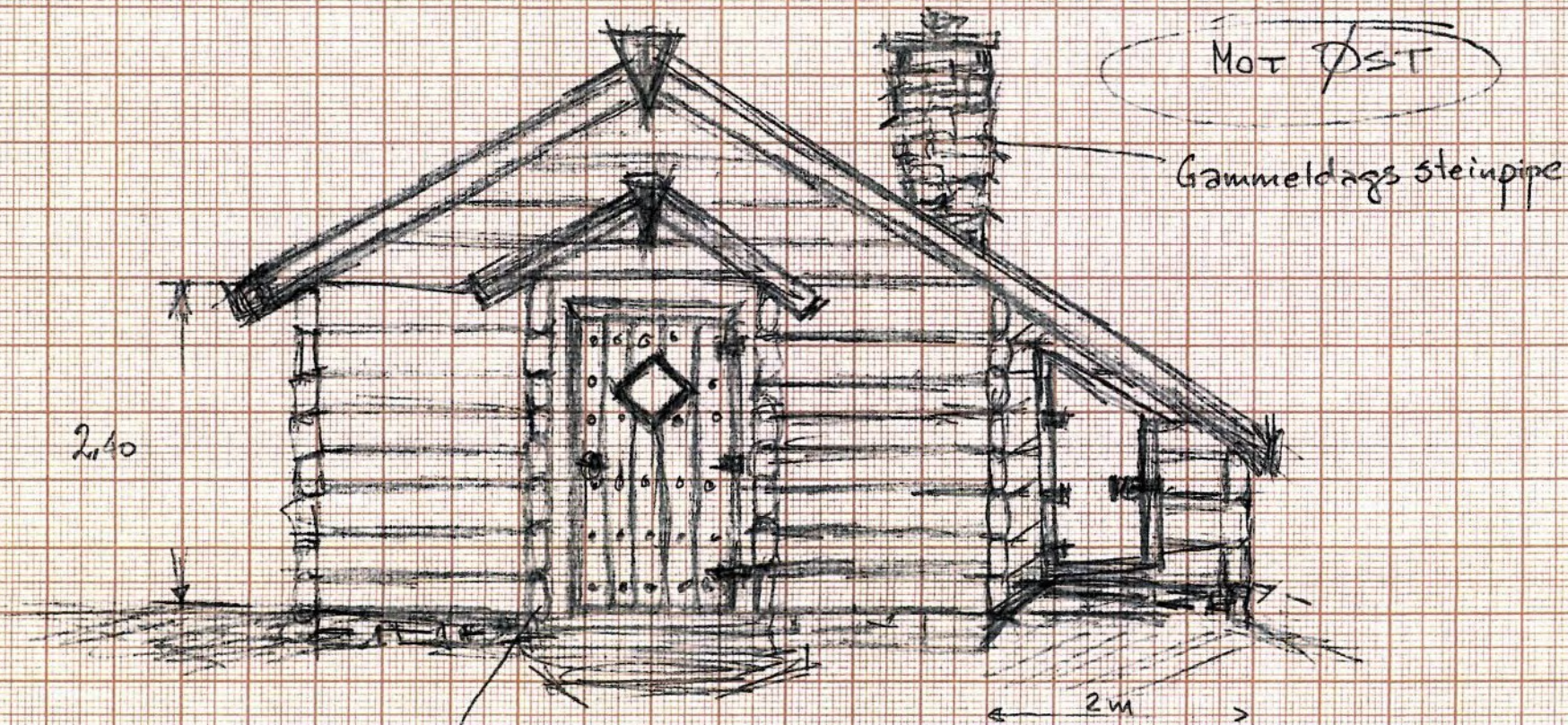

Vinduer med beskyttelses-
"skotter" (av tre/jern)

27. MAI 2012

Marque Fern

Vedlegg 3-3

2,40

Mot ØST

Gammeldags steinpipe

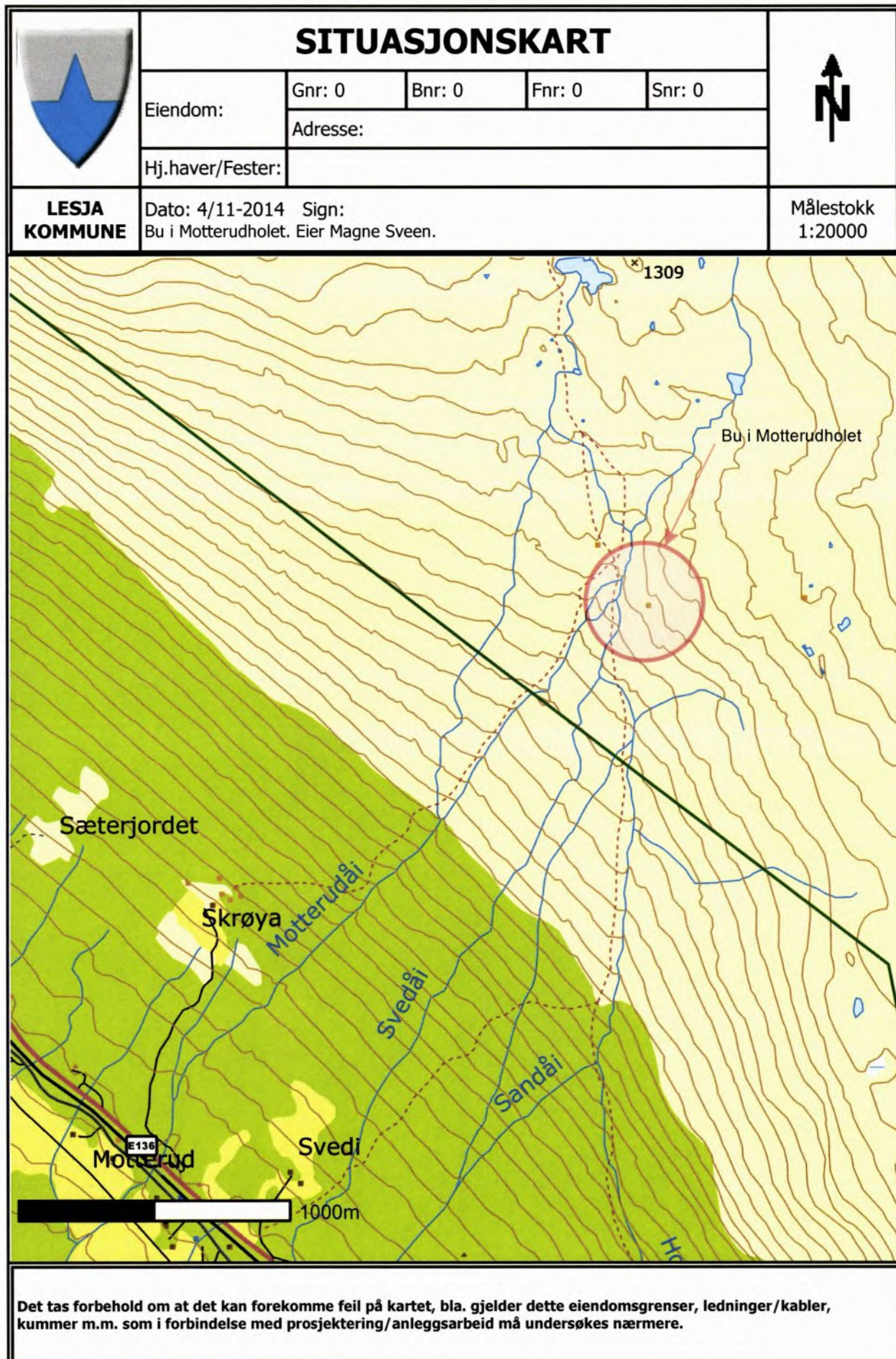
2m

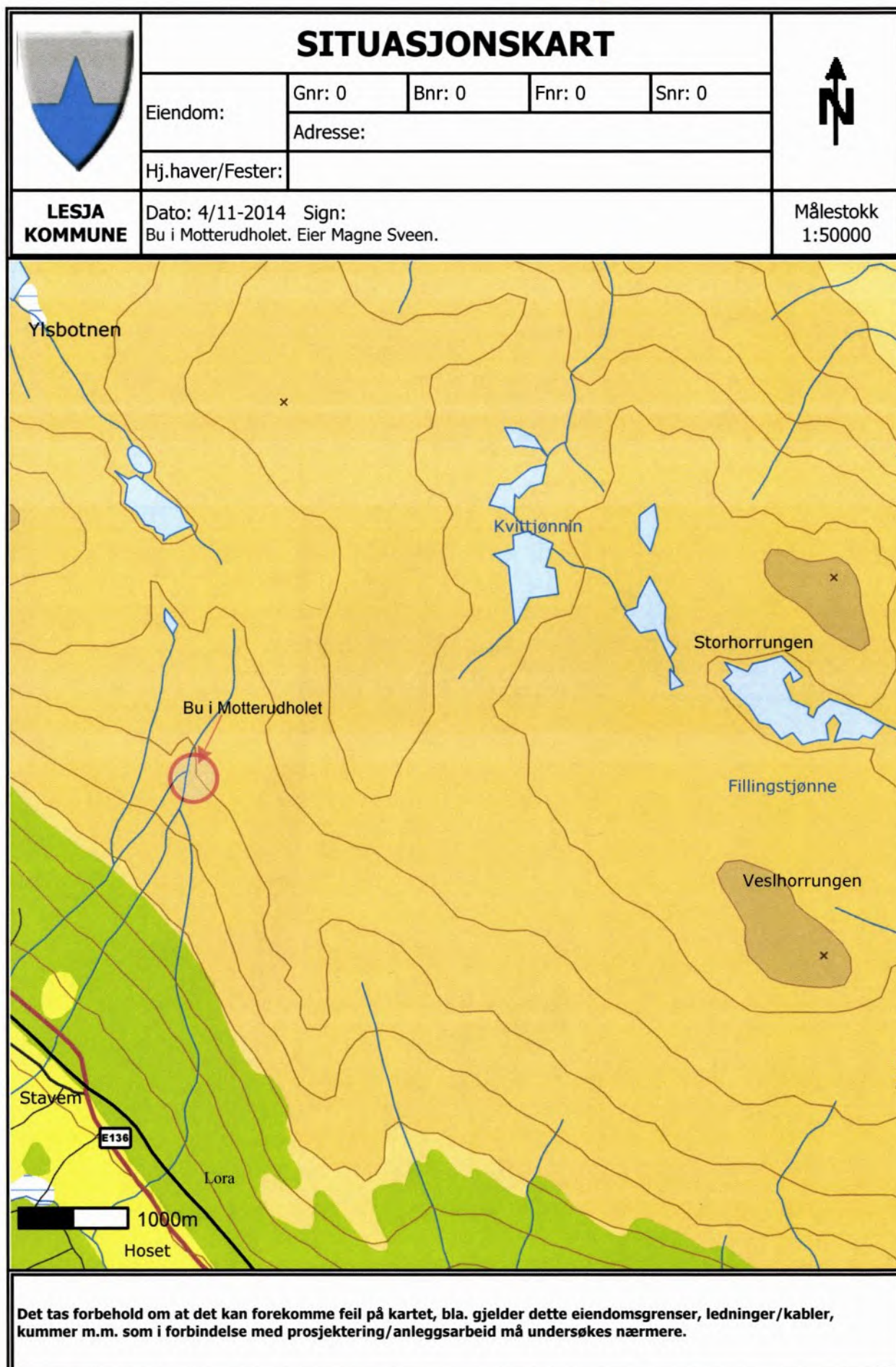
ca 5,4m

UTENFOR DØRA LAGES EN
JERNGRIND BESKYTTER

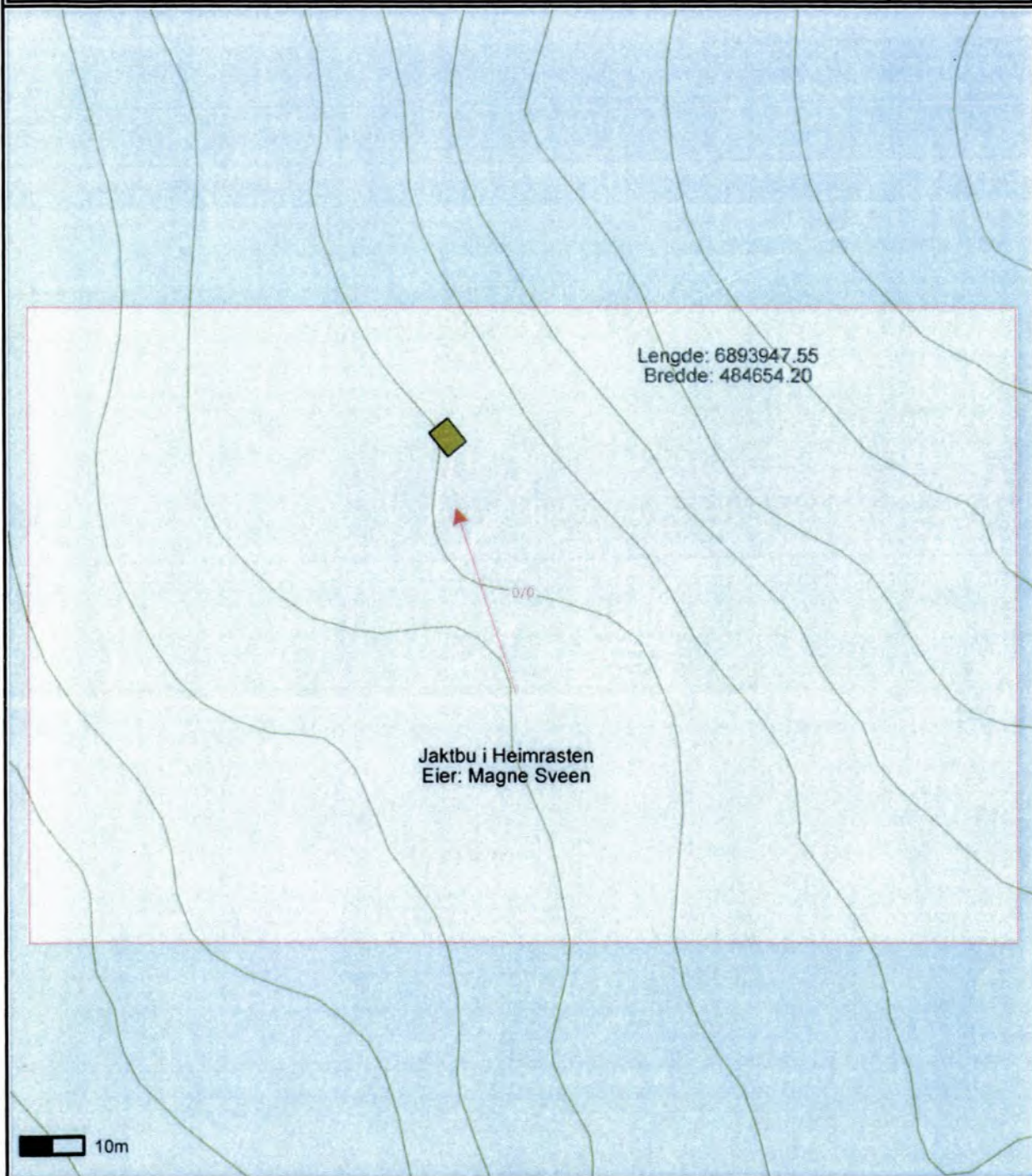
27. MAI 2012

[Signature]

	SITUASJONSKART					
	Eiendom:	Gnr: 0	Bnr: 0	Fnr: 0		Snr: 0
		Adresse:				
Hj.haver/Fester:						
LESJA KOMMUNE	Dato: 25/5-2012 Sign:				Målestokk 1:1000	

Det tas forbehold om at det kan forekomme feil på kartet, bla. gjelder dette eiendomsgrenser, ledninger/kabler, kummer m.m. som i forbindelse med prosjektering/anleggsarbeid må undersøkes nærmere.

Vedlegg 5

LESJA HEIMRAST
TLF. 61 24 38 08-mob. 45631342
E-mail: inger.riise@lesjaheimrast.no
2665 LESJA

13.06.12

Magne Sveen

2666 Lora

SØKNAD OM OPPSETTING AV NY HYTTE I MOTTERUDHOLET.

Viser til søknad med vedlegg.

Styret behandlet søknaden i møte 11.06.12 og fattet følgende vedtak:

”Styret går inn for restaurering/bygging av ny hytte i steden for gammel bu. Totalareal inklusive gang/veranda og uthus skal være maksimum 35 m² utvendig mål. Det forutsettes godkjenning av Lesja kommune og evt. andre instanser. Gammel bu skal fjernes på forsvarlig måte.”

Ved bygging av hytte som overstiger 20 m², vil festeavgiften øke til kr. 606,- pr. år.

Med vennlig hilsen

Inger Riise
Inger Riise
Sekr.

ÅRSMØTEVEDTAK ANG. TOMTEFESTER I LESJA HEIMRAST 11.04.2000.

Styret skal opprette festekontrakter for hytter/buer og naust i heimrasten utifra følgende retningslinjer:

Hytter/buer og naust fra før 1950:

Hytter/buer og naust fra før 1950 skal være avgiftsfrie og tilligge fast eiendom i Lesja.

Hyttene/buene kan utvides inntil 35 m² uten at det betales avgift.

Gamle, delvis nedrasa buer som ikkelenger er i bruk, kan restaureres til sin opprinnelige form mot at de står åpne for allmenn bruk.

Hytter/buer bygd etter 1950:

Hytter/buer bygd etter 1950 kan utvides inntil 35 m².

Avgift på hytter/buer inntil 20 m² kr. 300,- pr. år.

Avgift på hytter/buer over 20 m² ” 500,- ” ”

Avgift på naust (standardnaust) ” 200,- ” ”

Festekontrakten opprettes med nåværende eier(e).

Eierskifte må godkjennes av styret.

Gjeterbuer/tilsynsbuer kan etter søknad bygges i heimrasten. Buene kan bygges inntil 20 m² og skal være avgiftsfrie.

Enhver endring av retningslinjer for bygging skal avgjøres av årsmøtet.

Avgiftene skal reguleres etter konsumprisindeksen i h.h.t. Lov om tomtefeste.

Arkivsaksnr: 2014/7569-2

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 19.03.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre		

Søknad fra Margith og Magne Sveen, Lora, om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir ikke Margith og Magne Sveen, Lora, dispensasjon til å rive ei gammel bu på 7,6 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og å sette opp ei ny lafta hytte i tømmer på 34,4 m² og eventuelt et uthus der den gamle bua står.

Avslaget begrunnes med at en økning av det bebygde arealet fra 7,6 m² til 34,4 pluss evt. et uthus, er en stor utvidelse som kan påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området. Det vil si at en så stor utvidelse kan være i strid med verneformålet og kan påvirke verneverdiene mer enn nevneverdig.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, første ledd, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.

Dokumenter i saken

- 05.06.2012: Brev fra Magne Sveen, Lora, til styret i Lesja Heimrast angående jakt- og fiske bu i Motterudholet.
- 13.06.2012: Brev fra Lesja Heimrast til Magne Sveen, Lora, vedr. søknad om oppsetting av ny hytte i Motterudholet.
- 28.11.2012: Søknad fra Margith og Magne Sveen, Lora, til Lesja kommune om oppsetting av ny hytte i Motterudholet.
- 03.11.2014: Brev Lesja kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre – oversending av søknad for behandling.
- 05.12.2014: Epost fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Lesja kommune – orientering om videre saksbehandling.

Opplysninger om søknaden

Margith og Magne Sveen, 2666 Lora, søker i brev 28.11.2012 til Lesja kommune om å rive ei gammel jakt- og fiskebu og bygge ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Motterudholet ligger ved Motterudåi, ca. 2 km. nordøst for Skrøya, på Lora i Lesja kommune. Jakt- og fiskebua er et feste i Lesja Heimrast. Festet ble opprettet på slutten av 1950-tallet eller tidlig på 1960-talet. Bua er bygd i reisverk, og utvendige mål ble 02.08.2015 målt til 3,25 x 2,35 m grunnflate, dvs. 7,6 m². Bua er nå i dårlig stand.

Bilde 1: Jakt- og fiskebua i Motterudholet. Bildet er tatt 02.08.2005.
Bua har UTM-referanse 32 V 0484655 6893944.

Magne Sveen søkte i brev til styret i Lesja Heimrast 05.06.2012, om tillatelse til å sette opp ei ny lafta hytte i tømmer på 34,4 m² der den gamle bua står. Materialer som er brukbare fra den gamle bua, vil han bruke til et lite uthus med utedo og plass for ved.

I brev fra Lesja Heimrast til Magne Sveen 16.06.2012, går det fram at styret behandlet søknaden i møte 11.06.2012, og fattet følgende vedtak:

Styret går inn for restaurering / bygging av ny hytte istedenfor gammel bu. Totalareal inklusive gang / veranda og uthus skal være maksimum 35 m² utvendige mål. Det forutsetter godkjenning av Lesja kommune og evt. andre instanser. Gammel bu skal fjernes på forsvarlig måte.

Margith og Magne Sveen søker derfor i brev til Lesja kommune 28.11.2012 om å rive den gamle jakt- og fiskebua i Motterudholet, og bygge ny hytte på 34,4 m2 og uthus der den gamle bua står.

Lesja kommune oversendte søknaden til Dovrefjell nasjonalparkstyre 03.11.2014 for behandling.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Dalsida landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med Dalsida landskapsvernområde er bl.a. å:

- Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk.
- Ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet.

Jf. verneforskriften § 2.

I vernebestemmelsene § 3, går det i pkt. 1.1 bl.a. fram at området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a. ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger, jf. § 3 pkt. 1.3 b, og oppføring av mindre tilbygg til eksisterende bygninger, jf. pkt. 1.3 c).

Dovrefjell nasjonalparkstyre har hjemmel til å gi tillatelse til ombygging av den gamle jakt- og fiskebua til uthus, jf. § 3 pkt. 1.3 b, men nasjonalparkstyret har ikke hjemmel til å gi tillatelse til riving av nåværende jakt- og fiskebua og oppsetting av ny hytte. Den delen av søknaden må derfor behandles som en dispensasjonssak i forhold til verneforskriftene, jf. § 48 i naturmangfoldloven (dispensasjon fra vernevedtak).

I naturmangfoldloven § 48 går det i 1. ledd fram:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014, inneholder retningslinjer som er relevant for vurderingen om det kan gis dispensasjon (s. 11):

Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, kan forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ.

Ved søknad om dispensasjon må det først vurderes om vilkårene er oppfylt. Vilkaene er kumulative, det vil si at begge vilkårene må være oppfylt. Det at vilkårene er oppfylt gir ikke krav på dispensasjon. Bestemmelsen er en kanbestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret vurdering av om det

skal gis en dispensasjon dersom vilkårene er oppfylt. I avveiningen av om dispensasjon skal gis må det foretas en skjønnsmessig vurdering.

Blant annet vil omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten av de tiltak som det søkes dispensasjon for, ha betydning. Også de hensyn som positivt taler for det omsøkte tiltak, og om det vil stride mot verneverdiene om tilsvarende dispensasjonssøknader blir innvilget i fremtiden, inngår i vurderingen.

Dispensasjon etter § 48 første alternativ, omfatter tiltak som er forenlig med verneformål og verneverdier i det aktuelle området. Dette vil i noen grad avhenge av verneform. Generelt vil det ikke være adgang til å dispensere for tiltak og bruk som forutsetter større tekniske inngrep, for eksempel kraftutbygging eller oppføring av private fritidshytter.

Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. § 48 første alternativ dekker tilfeller hvor verneformålet og verneverdiene tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene.

I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell går det fram at Motterudholet ligger i en såkalt sone uten tilrettelegging og inngrep. I retningslinjene for denne sonen står det (s. 46):

Irreversible inngrep (som bygninger og andre anlegg, veier og kjørespor, permanent merkede stier), kan kun tillates innenfor rammen av vernebestemmelsene om det er godtgjort at tiltaket ikke vil ha negative konsekvenser for verneformålet.

I forvaltningsplanen (s. 89) går det bl.a. fram:

Tilbygg, ombygginger, utvidelser eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon, er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/ utvidelser, må vurderes i forhold til verneformålet.

I retningslinjene for bygninger i landskapsvernområdene og biotopvernområdene (s. 90) går det bl.a. også fram:

- Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.

I retningslinjene i forvaltningsplanen for bygninger i verneområdene (s. 90), går det bl.a. fram:

Tiltak skal gjennomføres i tråd med tradisjonell byggeskikk i området. Det skal nyttes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurderinger

Realiteten er at det søkes om å sette opp ei ny hytte på 34,4 m², og gjøre om / bygge om den gamle bua til uthus på inntil 7,6 m², dvs. inntil 42 m² tilsammen.

Hvis den gamle bua gjøres om / bygges om til uthus, blir totalarealet mer enn det Lesja Heimrast har gitt tillatelse til.

Oppsetting av ei ny hytte på 34,4 m², gir en økning på 352 % i forhold til den gamle bua på 7,6 m². Hvis den gamle bua blir uthus, blir økningen på inntil 452 %.

En økning av det bebygde arealet fra 7,6 m² til 34,4 (352 %) eller inntil 42 m² (452 %), er en stor utvidelse som kan påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området. Det vil si at en så stor utvidelse kan være i strid med verneformålet, og kan påvirke verneverdiene mer enn nevneverdig, jf. naturmangfoldloven § 48.

I verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella er det, i sone uten tilrettelegging og inngrep, ikke vanlig praksis å gi dispensasjon til så store utvidelser av hytter og buer i forbindelse med riving og oppsetting av ny.

I forvaltningsplanen for Dovrefjell står det ikke noe om arealgrenser, men det følger av forvaltningspraksis i nasjonalparker og landskapsvernområder at det kan godtas en økning av totalarealet på ca. 30 %. I dette tilfellet vil det si at Margith og Magne Sveen kan rive den gamle bua på 7,6 m² og sette opp ei ny bu på inntil 10 m².

Forholdet til annet lovverk

t tillegg til tillatelsen / dispensasjonen fra Dovrefjell nasjonalparkstyre kan det også være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier. De fleste tillatelsene eller dispensasjonene til motorferdsel i verneområder, må også ha tillatelse eller dispensasjon etter lov om motorferdsel i utmark og på vassdrag. Det er de enkelte kommunene som gir tillatelser eller dispensasjoner etter motorferdselloven. Det er også nødvendig med tillatelse fra grunneier til motorferdsel i utmark og på vassdrag.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Kopi til

- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Fylkesmannen i Oppland
- Lesja kommune
- Lesja fjellstyre
- Margith og Magne Sveen, Lora

Arkivsaksnr: 2014/7569-2

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 19.03.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	24/2015	26.03.2015

Søknad fra Margith og Magne Sveen, Lora, om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir ikke Margith og Magne Sveen, Lora, dispensasjon til å rive ei gammel bu på 7,6 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og å sette opp ei ny lafta hytte i tømmer på 34,4 m² og eventuelt et uthus der den gamle bua står.

Avslaget begrunnes med at en økning av det bebygde arealet fra 7,6 m² til 34,4 pluss evt. et uthus, er en stor utvidelse som kan påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området. Det vil si at en så stor utvidelse kan være i strid med verneformålet og kan påvirke verneverdiene mer enn nevneverdig.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, første ledd, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 26.03.2015

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Som innstillingen.

- Enstemmig vedtatt.

Dokumenter i saken

- 05.06.2012: Brev fra Magne Sveen, Lora, til styret i Lesja Heimrast angående jakt- og fiske bu i Motterudholet.
- 13.06.2012: Brev fra Lesja Heimrast til Magne Sveen, Lora, vedr. søknad om oppsetting av ny hytte i Motterudholet.
- 28.11.2012: Søknad fra Margith og Magne Sveen, Lora, til Lesja kommune om oppsetting av ny hytte i Motterudholet.
- 03.11.2014: Brev Lesja kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre – oversending av søknad for behandling.
- 05.12.2014: Epost fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Lesja kommune – orientering om videre saksbehandling.

Opplysninger om søknaden

Margith og Magne Sveen, 2666 Lora, søker i brev 28.11.2012 til Lesja kommune om å rive ei gammel jakt- og fiskebu og bygge ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Motterudholet ligger ved Motterudåi, ca. 2 km. nordøst for Skrøya, på Lora i Lesja kommune. Jakt- og fiskebua er et feste i Lesja Heimrast. Festet ble opprettet på slutten av 1950-tallet eller tidlig på 1960-talet. Bua er bygd i reisverk, og utvendige mål ble 02.08.2015 målt til 3,25 x 2,35 m grunnflate, dvs. 7,6 m². Bua er nå i dårlig stand.

Bilde 1: Jakt- og fiskebua i Motterudholet. Bildet er tatt 02.08.2005.

Bua har UTM-referanse 32 V 0484655 6893944.

Magne Sveen søkte i brev til styret i Lesja Heimrast 05.06.2012, om tillatelse til å sette opp ei ny lafta hytte i tømmer på 34,4 m2 der den gamle bua står. Materialer som er brukbare fra den gamle bua, vil han bruke til et lite uthus med utedo og plass for ved.

I brev fra Lesja Heimrast til Magne Sveen 16.06.2012, går det fram at styret behandlet søknaden i møte 11.06.2012, og fattet følgende vedtak:

Styret går inn for restaurering / bygging av ny hytte istedenfor gammel bu. Totalareal inklusive gang / veranda og uthus skal være maksimum 35 m2 utvendige mål. Det forutsetter godkjenning av Lesja kommune og evt. andre instanser. Gammel bu skal fjernes på forsvarlig måte.

Margith og Magne Sveen søker derfor i brev til Lesja kommune 28.11.2012 om å rive den gamle jakt- og fiskebua i Motterudholet, og bygge ny hytte på 34,4 m2 og uthus der den gamle bua står.

Lesja kommune oversendte søknaden til Dovrefjell nasjonalparkstyre 03.11.2014 for behandling.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Dalsida landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med Dalsida landskapsvernområde er bl.a. å:

- Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk.
- Ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet.

Jf. verneforskriften § 2.

I vernebestemmelsene § 3, går det i pkt. 1.1 bl.a. fram at området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a. ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger, jf. § 3 pkt. 1.3 b, og oppføring av mindre tilbygg til eksisterende bygninger, jf. pkt. 1.3 c).

Dovrefjell nasjonalparkstyre har hjemmel til å gi tillatelse til ombygging av den gamle jakt- og fiskebua til uthus, jf. § 3 pkt. 1.3 b, men nasjonalparkstyret har ikke hjemmel til å gi tillatelse til riving av nåværende jakt- og fiskebua og oppsetting av ny hytte. Den delen av søknaden må derfor behandles som en dispensasjonssak i forhold til verneforskriftene, jf. § 48 i naturmangfoldloven (dispensasjon fra vernevedtak).

I naturmangfoldloven § 48 går det i 1. ledd fram:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014, inneholder retningslinjer som er relevant for vurderingen om det kan gis dispensasjon (s. 11):

Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, kan forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ.

Ved søknad om dispensasjon må det først vurderes om vilkårene er oppfylt. Vilråene er kumulative, det vil si at begge vilråene må være oppfylt. Det at vilråene er oppfylt gir ikke krav på dispensasjon. Bestemmelsen er en kan-bestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret vurdering av om det skal gis en dispensasjon dersom vilråene er oppfylt. I avveiningen av om dispensasjon skal gis må det foretas en skjønnsmessig vurdering.

Blant annet vil omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten av de tiltak som det søkes dispensasjon for, ha betydning. Også de hensyn som positivt taler for det omsøkte tiltak, og om det vil stride mot verneverdiene om tilsvarende dispensasjonssøknader blir innvilget i fremtiden, inngår i vurderingen.

Dispensasjon etter § 48 første alternativ, omfatter tiltak som er forenlig med verneformål og verneverdier i det aktuelle området. Dette vil i noen grad avhenge av verneform. Generelt vil det ikke være adgang til å dispensere for tiltak og bruk som forutsetter større tekniske inngrep, for eksempel kraftutbygging eller oppføring av private fritidshytter.

Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. § 48 første alternativ dekker tilfeller hvor verneformålet og verneverdiene tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene.

I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell går det fram at Motterudholet ligger i en såkalt sone uten tilrettelegging og inngrep. I retningslinjene for denne sonen står det (s. 46):

Irreversible inngrep (som bygninger og andre anlegg, veier og kjørespor, permanent merkede stier), kan kun tillates innenfor rammen av vernebestemmelsene om det er godtgjort at tiltaket ikke vil ha negative konsekvenser for verneformålet.

I forvaltningsplanen (s. 89) går det bl.a. fram:

Tilbygg, ombygginger, utvidelser eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon, er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller

funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/ utvidelser, må vurderes i forhold til verneformålet.

I retningslinjene for bygninger i landskapsvernområdene og biotopvernområdene (s. 90) går det bl.a. også fram:

- Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.

I retningslinjene i forvaltningsplanen for bygninger i verneområdene (s. 90), går det bl.a. fram:

Tiltak skal gjennomføres i tråd med tradisjonell byggeskikk i området. Det skal nyttes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurderinger

Realiteten er at det søkes om å sette opp ei ny hytte på 34,4 m², og gjøre om / bygge om den gamle bua til uthus på inntil 7,6 m², dvs. inntil 42 m² tilsammen.

Hvis den gamle bua gjøres om / bygges om til uthus, blir totalarealet mer enn det Lesja Heimrast har gitt tillatelse til.

Oppsetting av ei ny hytte på 34,4 m², gir en økning på 352 % i forhold til den gamle bua på 7,6 m². Hvis den gamle bua blir uthus, blir økningen på inntil 452 %.

En økning av det bebygde arealet fra 7,6 m² til 34,4 (352 %) eller inntil 42 m² (452 %), er en stor utvidelse som kan påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området. Det vil si at en så stor utvidelse kan være i strid med verneformålet, og kan påvirke verneverdiene mer enn nevneverdig, jf. naturmangfoldloven § 48.

I verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella er det, i sone uten tilrettelegging og inngrep, ikke vanlig praksis å gi dispensasjon til så store utvidelser av hytter og buer i forbindelse med riving og oppsetting av ny.

I forvaltningsplanen for Dovrefjell står det ikke noe om arealgrenser, men det følger av forvaltningspraksis i nasjonalparker og landskapsvernområder at det kan godtas en økning av totalarealet på ca. 30 %. I dette tilfellet vil det si at Margith og Magne Sveen kan rive den gamle bua på 7,6 m² og sette opp ei ny bu på inntil 10 m².

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Kopi til

- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Fylkesmannen i Oppland
- Lesja kommune
- Lesja fjellstyre
- Margith og Magne Sveen, Lora

Fra: Sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre[FMOPdovrefjell@fylkesmannen.no]

Dato: 08.04.2015 13:07:34

Til: Lesja kommune

Kopi: 'elin.stavheim@lesja.kommune.no'; post@miljodir.no; Arne Johs. Mortensen; Ola Eirik Bolme; Fylkesmannen i Oppland - postmottaket; Lesja grunneierlag og Lesja heimrast

Tittel: Margith og Magne Sveen - Riving av gammel bu og oppsetting av ny hytte og uthus i Motterudholet - Dalsida landskapsvernområde

<<Sak S024-2015 Magne Sveen - Riving og oppsetting ny bu i Motterudholet - Dalsida lvo.pdf>>

Vedlagt følger møtebok for sak nr. 024-2015 som ble behandlet på møte i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015:

- Søknad fra Margith og Magne Sveen, Lora, om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

(Arkivsak nr. 2014/7569)

Kopi av møteboka sendes i posten til: Margith og Magne Sveen, 2666 Lora.

Vennlig hilsen

Lars Børve
forvalter
Dovrefjell nasjonalparkstyre

Mobil: 911 79 701

Postadresse: Postboks 987, 2626 Lillehammer

Epost: fmoplbo@fylkesmannen.no

Internett: www.fylkesmannen.no/oppland

Alle vedlegg scannes for virus

Tenk på miljøet før du skriver ut denne eposten

Møtebok for Dovrefjell nasjonalparkstyre

Møtedato: 26.03.2015	Utvalg: Nasjonalparkstyret	Møtested: Oppdal rådhus
Sak nr.: 024-2015	Saksbehandler: Lars Børve	Arkivsak nr.: 2014/7569

Søknad fra Margith og Magne Sveen, Lora, om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde

Dokumenter i saken

- 05.06.2012: Brev fra Magne Sveen, Lora, til styret i Lesja Heimrast angående jakt- og fiskebu i Motterudholet.
- 13.06.2012: Brev fra Lesja Heimrast til Magne Sveen, Lora, vedr. søknad om oppsetting av ny hytte i Motterudholet.
- 28.11.2012: Søknad fra Margith og Magne Sveen, Lora, til Lesja kommune om oppsetting av ny hytte i Motterudholet.
- 03.11.2014: Brev Lesja kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre – oversending av søknad for behandling.
- 05.12.2014: Epost fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Lesja kommune – orientering om videre saksbehandling.

Opplysninger om søknaden

Margith og Magne Sveen, 2666 Lora, søker i brev 28.11.2012 til Lesja kommune om å rive ei gammel jakt- og fiskebu og bygge ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Motterudholet ligger ved Motterudåi, ca. 2 km. nordøst for Skrøya, på Lora i Lesja kommune. Jakt- og fiskebua er et feste i Lesja Heimrast. Festet ble opprettet på slutten av 1950-tallet eller tidlig på 1960-talet. Bua er bygd i reisverk, og utvendige mål ble 02.08.2015 målt til 3,25 x 2,35 m grunnflate, dvs. 7,6 m². Bua er nå i dårlig stand.

Bilde 1: Jakt- og fiskebua i Motterudholet. Bildet er tatt 02.08.2005.
Bua har UTM-referanse 32 V 0484655 6893944.

Magne Sveen søkte i brev til styret i Lesja Heimrast 05.06.2012, om tillatelse til å sette opp ei ny lafta hytte i tømmer på 34,4 m² der den gamle bua står. Materialer som er brukbare fra den gamle bua, vil han bruke til et lite uthus med utedo og plass for ved.

I brev fra Lesja Heimrast til Magne Sveen 16.06.2012, går det fram at styret behandlet søknaden i møte 11.06.2012, og fattet følgende vedtak:

Styret går inn for restaurering / bygging av ny hytte istedenfor gammel bu. Totalareal inklusive gang / veranda og uthus skal være maksimum 35 m² utvendige mål. Det forutsetter godkjenning av Lesja kommune og evt. andre instanser. Gammel bu skal fjernes på forsvarlig måte.

Margith og Magne Sveen søker derfor i brev til Lesja kommune 28.11.2012 om å rive den gamle jakt- og fiskebua i Motterudholet, og bygge ny hytte på 34,4 m² og uthus der den gamle bua står.

Lesja kommune oversendte søknaden til Dovrefjell nasjonalparkstyre 03.11.2014 for behandling.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Dalsida landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med Dalsida landskapsvernområde er bl.a. å:

- Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk.
- Ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet.

Jf. verneforskriften § 2.

I vernebestemmelsene § 3, går det i pkt. 1.1 bl.a. fram at området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a. ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger, jf. § 3 pkt. 1.3 b, og oppføring av mindre tilbygg til eksisterende bygninger, jf. pkt. 1.3 c).

Dovrefjell nasjonalparkstyre har hjemmel til å gi tillatelse til ombygging av den gamle jakt- og fiskebua til uthus, jf. § 3 pkt. 1.3 b, men nasjonalparkstyret har ikke hjemmel til å gi tillatelse til riving av nåværende jakt- og fiskebua og oppsetting av ny hytte. Den delen av søknaden må derfor behandles som en dispensasjonssak i forhold til verneforskriftene, jf. § 48 i naturmangfoldloven (dispensasjon fra vernevedtak).

I naturmangfoldloven § 48 går det i 1. ledd fram:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014, inneholder retningslinjer som er relevant for vurderingen om det kan gis dispensasjon (s. 11):

Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, kan forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ.

Ved søknad om dispensasjon må det først vurderes om vilkårene er oppfylt. Vilråene er kumulative, det vil si at begge vilkårene må være oppfylt. Det at vilkårene er oppfylt gir ikke krav på dispensasjon. Bestemmelsen er en kan-bestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret vurdering av om det skal gis en dispensasjon dersom vilkårene er oppfylt. I avveiningen av om dispensasjon skal gis må det foretas en skjønnsmessig vurdering.

Blant annet vil omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten av de tiltak som det søkes dispensasjon for, ha betydning. Også de hensyn som positivt taler for det omsøkte tiltak, og om det vil stride mot verneverdiene om tilsvarende dispensasjonssøknader blir innvilget i fremtiden, inngår i vurderingen.

Dispensasjon etter § 48 første alternativ, omfatter tiltak som er forenlig med verneformål og verneverdier i det aktuelle området. Dette vil i noen grad avhenge av verneform. Generelt vil det ikke være adgang til å dispensere for tiltak og bruk som forutsetter større tekniske inngrep, for eksempel kraftutbygging eller oppføring av private fritidshytter.

Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. § 48 første alternativ dekker tilfeller hvor verneformålet og verneverdiene tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene.

I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell går det fram at Motterudholet ligger i en såkalt sone uten tilrettelegging og inngrep. I retningslinjene for denne sonen står det (s. 46): Irreversible inngrep (som bygninger og andre anlegg, veier og kjørespor, permanent merkede stier), kan kun tillates innenfor rammen av vernebestemmelsene om det er godtgjort at tiltaket ikke vil ha negative konsekvenser for verneformålet.

I forvaltningsplanen (s. 89) går det bl.a. fram:

Tilbygg, ombygginger, utvidelser eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon, er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/ utvidelser, må vurderes i forhold til verneformålet.

I retningslinjene for bygninger i landskapsvernområdene og biotopvernområdene (s. 90) går det bl.a. også fram:

- Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.

I retningslinjene i forvaltningsplanen for bygninger i verneområdene (s. 90), går det bl.a. fram: Tiltak skal gjennomføres i tråd med tradisjonell byggeskikk i området. Det skal nyttes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurderinger

Realiteten er at det søkes om å sette opp ei ny hytte på 34,4 m², og gjøre om / bygge om den gamle bua til uthus på inntil 7,6 m², dvs. inntil 42 m² tilsammen.

Hvis den gamle bua gjøres om / bygges om til uthus, blir totalarealet mer enn det Lesja Heimrast har gitt tillatelse til.

Oppsetting av ei ny hytte på 34,4 m², gir en økning på 352 % i forhold til den gamle bua på 7,6 m². Hvis den gamle bua blir uthus, blir økningen på inntil 452 %.

En økning av det bebygde arealet fra 7,6 m² til 34,4 (352 %) eller inntil 42 m² (452 %), er en stor utvidelse som kan påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området. Det vil si at en så stor utvidelse kan være i strid med verneformålet, og kan påvirke verneverdiene mer enn nevneverdig, jf. naturmangfoldloven § 48.

I verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella er det, i sone uten tilrettelegging og inngrep, ikke vanlig praksis å gi dispensasjon til så store utvidelser av hytter og buer i forbindelse med riving og oppsetting av ny.

I forvaltningsplanen for Dovrefjell står det ikke noe om arealgrenser, men det følger av forvaltningspraksis i nasjonalparker og landskapsvernområder at det kan godtas en økning av totalarealet på ca. 30 %. I dette tilfellet vil det si at Margith og Magne Sveen kan rive den gamle bua på 7,6 m² og sette opp ei ny bu på inntil 10 m².

Forslag til vedtak - innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir ikke Margith og Magne Sveen, Lora, dispensasjon til å rive ei gammel bu på 7,6 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og å sette opp ei ny lafta hytte i tømmer på 34,4 m² og eventuelt et uthus der den gamle bua står.

Avslaget begrunnes med at en økning av det bebygde arealet fra 7,6 m² til 34,4 pluss evt. et uthus, er en stor utvidelse som kan påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området.

Det vil si at en så stor utvidelse kan være i strid med verneformålet og kan påvirke verneverdiene mer enn nevneverdig.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, første ledd, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Dovrefjell nasjonalparkstyre slutter seg til forslag til vedtak.

Enstemmig.

Retts til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Hjerkinn, 08.04.2015

Lars Børve (sign.)
forvalter
Dovrefjell nasjonalparkstyre

Kopi til

- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Fylkesmannen i Oppland
- Lesja kommune
- Lesja Heimrast
- Margith og Magne Sveen, Lora

Fra: Magne Sveen[magne@sveen.dk] Dato: 01.05.2015 22:53:40 Til: Børve, Lars Kopi: Stavheim, Elin; a-rolst@online.no Tittel: Sak 024-2015 Hytte i Heimrasten, Lora, Margith og Magne Sveen Dovrefjell Nasjonalparkstyre.
sørlig: Forvalter Lars Børve.

Vi tillater oss herved å sende vår klage for denne sak som Dere behandlet i Deres styre og datert 08.04.2015 og motatt pr post på 2666 Lora den 13.04 2015.

Vennligst bekreft mottagelse av denne posten og hvis andre instanser skal motta en kopi, gi meg melding om det.

Høper at vedlagte dokumenter vil gi et bedre grunnlag for en positiv avgjørelse.

Med vennlig hilsen

Margith og Magne Sveen

Vedlegg:

- Klage brev.
- Heimrastens godkjenning for bygging av ny 35kvm Hytte (13 juni 2012)
- Heimrastens reglement for nybygg og utvidelse av hytter og fjellbuer
- Bilder og mål på tre eskisterende hytter i Heimrasten

Lora, 23 April 2015.

Dovre Nasjonalparkstyre
ved. Forvalter Lars Børve
Postboks 987,
2626 Lillehammer.

Refereranse : Deres vedtak og brev datert 08.04.2015 og mottatt på 2666 Lora, den 13. April 2015.

Undertegnede tillater seg herved å benytte sin Klageadgang ifg. paragraf 28, stilet til Miljødirektoratet, men som spesifisert i Deres brev, sendes det til Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Vi er både overrasket og skuffet over det negative vedtaket som vi mottok på vår søknad om «restaurering/bygging av ny hytte i steden for gammel bu». Den samme søknaden ble godkjent av Lesja Heimrast den 13. juni 2012 (vedlagt).

Vi ønsker herved å belyse endel forhold i denne saken som forhåpentlig viser, med rette, at det er flere punkt som argumenterer for at vår «bu» ikke har fått en vurdering på lik linje med de to andre hytter som opprinnelig var bygd på samme tid som vår, som jakt-fiske buer og som i de senere år er påbygd eller revet og nybygd, opp mot den kvm grense som Lesja Heimrast vedtok i 2000, totalt 35 kvm.

- Først og fremst vil vi presisere at Magne Sveen er født og oppvokst på Sveen. Han var som tiåring med sin far, Jakob, å bygge denne gjeter-jaktbua og har alltid hatt en del av sitt hjerte parkert i bua. Vi er glade for at fjellområdene er blitt tatt vare på og at både beite områdene, viltbestanden og naturen er egentlig slik den var 50 år siden. Vi er oppdratt til å værne om våre naturverdier og vil på ingen måte lage en «heimrast residens». Kanskje ser denne hytta litt moderne ut, med 9 tomms tømmer

og «Måtterudhol-skifer» på taket. Vi har ingen problemer med å forandre stilen til reisverk og følge stilen på de to andre hytter.

- Faktum er at begge Sveen gårdene ble nedlagt og jorda utleiet de siste 40år. Vi har kjøpt sammen igjen Nordre og Søndre Sveen og etter 40 år i utlandet har vi sakte og sikkert bygd opp igjen det som er «forsømt» på begge gårdene. Planen er å etablere en kombinert gårdsdrift med sau og hester for vår pensjons alder og neste generasjon. Derfor vil vi nå gi denne «forlatte» bua et nytt liv, med et minimum av det som kreves for å benytte den slik som de to andre naboene har fått tillatelse til.
- Det ligger totalt tre hytter i dette området, to som ble bygd som jakt og fiskehytter og vår som skulle fungere som gjeter/jakt-bu. Alle hyttene ble bygd rundt 1940-60 tallet. Slik vi forstår så er det stopp for flere buer og hytter, så vår søknad er m.a.o den siste, altså det er og blir kun tre hytter i dette området.
- Skogteigen til Sveen's, nordre grense ligger bare ca 500 meter fra bua. I den tiden Sveen gården ble aktivt drevet av mine foreldre og besteforeldre var saudrift en viktig del av det vesle småbruket. Selv om min far aldri egentlig fikk ferdigbygd bua, så ble den likevel aktivt brukt som «salteplass» for sauene og også et «tak over hodet» i reinsjakta. Vi har nå besøkt hyttene , tatt bilder og målt dem opp og vedlagt disse slik at dere kan se de aktuelle fakta, beliggenhet, størrelse og stil.

Hytte 1.

«Stavheimshytta», er en jakt og fiske hytte, som idag eies av Frederik Stavheim. Denne ligger ved inngangen til Motterudhålet på en høyde og kan derfor sees fra alle retninger. Denne var orginalt ca. 10 kvm, men er så påbygd ca 10kvm og er idag 20kvm. Mønehøyden er ca 2.75m. Den har ikke uthus, men har pipe og vedovn. Den er oppført i reisverk stil og er godt vedlikeholdt. Denne ligger ca 500 meter mot vest fra vår bu.

Hytte 2.

«Olsenhytta»; orginalt var dette en liten jakt og fiskehytte, som nå eies av datteren til Terje Olsen (død i 2014). Denne ligger også på en høyde ca 500 meter rett nord for vår bu. Som det går frem av bildene er hoved huset bygd i senere tid (ca 1990+) og har en ytre flate på ca 20kvm. I tillegg har

den et uthus som ser nesten identisk ut med vår bu (+7kvm), både i størrelse, høyde og stil. I de opprinnelige tider tror jeg det var dette uthuset som var den opprinnelige bua på festet. Dette er en riktig godt vedlikeholdt hytte av nyere årgang og ligger også på en høyde med sikt til alle retninger. Hytten er bygd i reisverk stil med høy takvinkel og mønehøyden er ca 3,6 meter.

Bu # 3,

«Sveabua» som eies av Margith og Magne Sveen, er som tidligere nevnt en Gjeter og Jaktbu som min far satte opp i ca 1958. Den ble aktivt brukt i mine foreldres gårdsdrift som gjeterbu for sauedrifta og også til reinsjakta. Desverre ble ikke bua helt ferdigstillt, det er hverken ovn eller seng installert og den er ikke isolert, kun yttervegg. Etter at gårdsdriften på begge Svea gårdene ble nedlagt har Sveabua tildels blitt forsømt både besøk og vedlikeholdsmessig. Bua er i dårlig forfatning og slik den er idag er den ubrukbar. Som bildet viser er den ca 7kvm, ytre mål. Det er umulig å installere en seng og en ovn, hvis forskrifter skal følges. Bua ligger skjermet fra omgivelsene, den er vanskelig å finne da den ligger godt tilbaketrekt på en avsats eller flate i et skrånende terreng (se vedlagt bilde)

Vi håper at Dovre Nasjonalparkstyre vil revurdere vår søknad basert på følgende argumentasjon:

- Det er og blir kun tre hytter i dette området. Stavheim og Olsen hyttene er forandret og utbygd til henholdsvis 20 og 27 kvm. Vi mener at vår søknad skal behandles på samme måte. Presedensen er allerede satt og det bare vår bu som er igjen å ruste opp.
- Vi har trofast betalt vår festeavgift i de siste 55 år, og har derfor rett til å bli behandlet positivt som de andre to eiere og spesielt, ettersom vår søknad ble positivt behandlet i Styret for Heimrasten i 2012.
- Ettersom vi er i full gang i å ruste opp igjen Sveagårdene for beboelse med hest og saudrift, har nettopp denne utvidelsen betydning for fremtiden som gjeterbu.

- Vår bu ligger godt skjermet sammenlignet med de to andre hyttene og derfor vil ikke en utvidelse bli skjemmende eller skremmende på hverken mennesker eller dyr.
- Det må ikke spekuleres i at vi bygger hytten 35kvm og beholder i tillegg bua som den står idag som WC og uthus. Vi akter å følge Heimrastens godkjenning til punkt og prikke at den maksimale kvadratmeter på 35 kvm inkluderer boareal, wc og uthus.

Vi har lagt ved dette klage-dokumentet noen bilder av de tre hyttene med indikert dimensjoner, størrelse og beliggenhet. Vi håper at denne orienteringen vil gi dere et bedre innblikk i situasjonen og at våre intensjoner er absolutt med full respekt for deres fokus på vern av naturverdier.

Vennligst send fremtidig kommunikasjon med oss via vår Epost adresse (magne@sveen.dk) . Vår mobil telefon er 41430056.

Med vennlig hilsen

Margith og Magne Sveen

Vedlegg:

- Klage brev.
- Heimrastens godkjenning for bygging av ny 35kvm Hytte (13 juni 2012)
- Heimrastens reglement for nybygg og utvidelse av hytter og «fjellbuer»
- Bilder og mål på tre eksisterende hytter i Heimrasten

LESJA HEIMRAST
TLF. 61 24 38 08-mob. 45631342
E-mail: inger.riise@lesjaheimrast.no
2665 LESJA

13.06.12

Magne Sveen

2666 Lora

SØKNAD OM OPPSETTING AV NY HYTTE I MOTTERUDHOLET.

Viser til søknad med vedlegg.

Styret behandlet søknaden i møte 11.06.12 og fattet følgende vedtak:

”Styret går inn for restaurering/bygging av ny hytte i steden for gammel bu. Totalareal inklusive gang/veranda og uthus skal være maksimum 35 m² utvendig mål. Det forutsettes godkjenning av Lesja kommune og evt. andre instanser. Gammel bu skal fjernes på forsvarlig måte.”

Ved bygging av hytte som overstiger 20 m², vil festeavgiften øke til kr. 606,- pr. år.

Med vennlig hilsen

Inger Riise
Inger Riise
Sekr.

19.02.01

Rettighetshavere.

ERKLÆRING/FESTEKONTRAKT.

På årsmøtet 15.03.99 ble styret bedt om å foreta en registrering av bebyggelse i Lesja Heimrast, undersøke forholdene rundt disse og legge fram et forslag til vedtak til neste årsmøte.

På årsmøte 11.04.00 ble det fattet følgende vedtak:

Styret skal opprette festekontrakter for hytter/buer og naust i Heimrasten ut fra følgende retningslinjer:

Hytter/buer og naust fra før 1950.

Hytter/buer og naust fra før 1950 skal være avgiftsfrie og tilligge fast eiendom i Lesja.

Hyttene/buene kan utvides inntil 35 m² uten at det betales avgift.

Gamle, delvis nedrasa buer som ikke lenger er i bruk, kan restaureres til sin opprinnelige form mot at de står åpne for allmenn bruk.

Hytter/buer bygd etter 1950.

Hytter/buer bygd etter 1950 kan utvides inntil 35 m².

Avgift på hytter/buer inntil 20 m² kr. 300,- pr. år.

Avgift for hytter/buer over 20 m² kr. 500,- pr. år.

Avgift for naust (standardnaust) kr. 200,- pr. år.

Festekontrakten opprettes med nåværende eier(e). Eierskifte må godkjennes av styret.

Gjeterbuer/tilsynsbuer kan etter søknad bygges i Heimrasten. Buene kan bygges inntil 20 m² og skal være avgiftsfrie.

Enhver endring av retningslinjer for bygging skal avgjøres av årsmøtet.

Avgiftene skal reguleres etter konsumprisindeksen i h.h.t. Lov om tomtefeste.

Styret har nå utarbeidet erklæring/festekontrakt som følger vedlagt i to eksemplarer. Vi ber om at begge eksemplarene undertegnes og returneres til Lesja Heimrast, v/styreleder Ola John Brækken, 2665 Lesja, snarest. Han vil da kontrasignere og ett eks. vil bli returnert så snart som mulig.

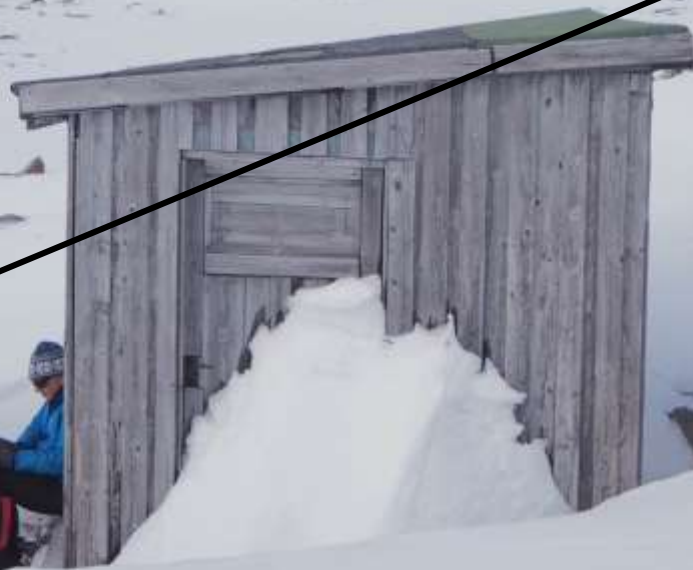
For dere som skal betale festeavgift, følger bankgiro vedlagt.

Med hilsen

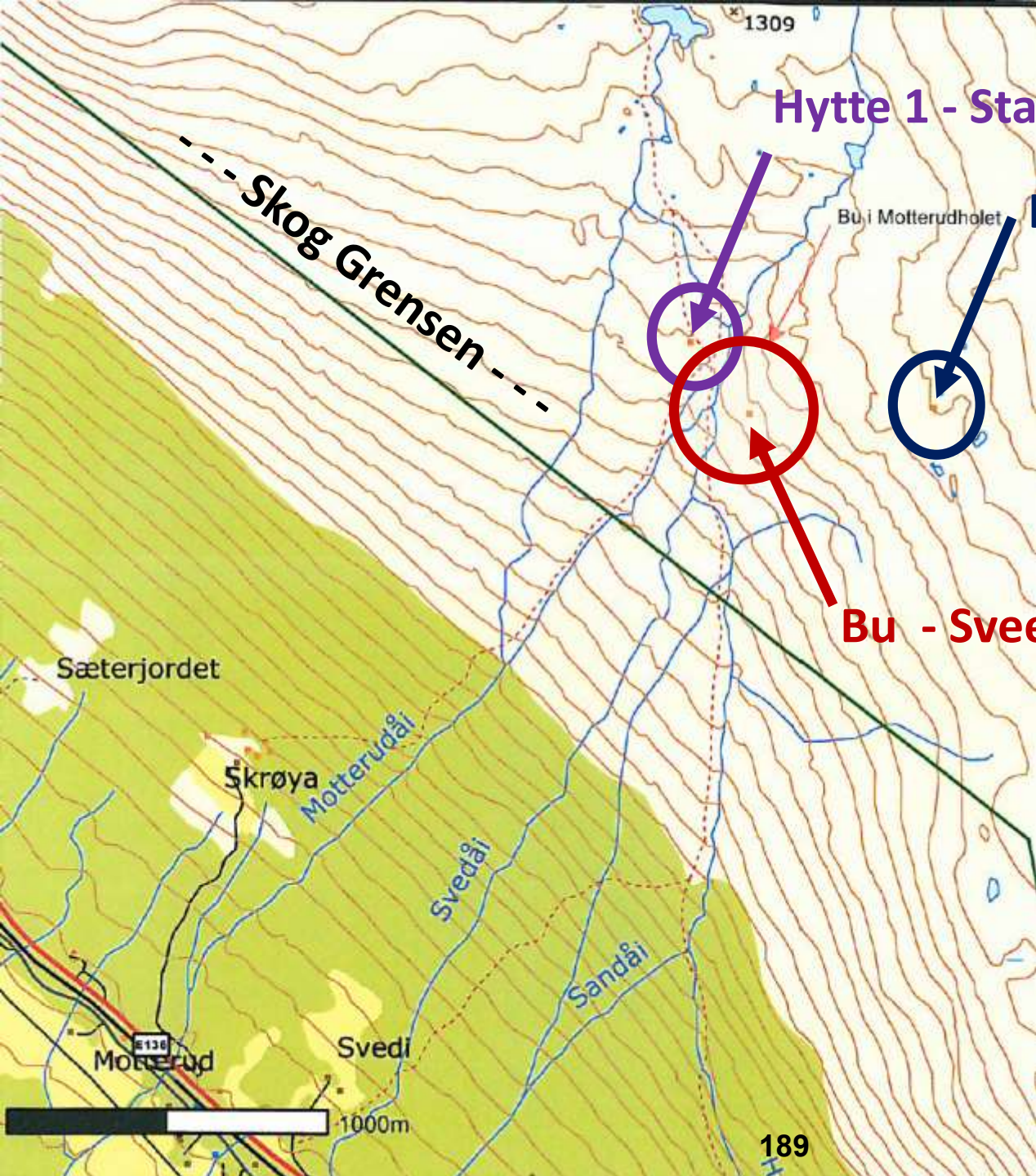
Ola John Brækken
formann

Sveen Jakt & Gjeterbu

Hytte 1 - Stavheim

Bygd i reisverk / 7.6kvm / ligger godt skjult pa en hylle i terrenget

Hytte 1 - Stavheim

Hytte 2 - Olsen

Bu - Sveen

Skog Grensa

Bu i Møtterudholet

Sæterjordet

Skroya

Møtterudåi

Svedåi

Sandåi

Møtterud

Svedi

1000m

189

1309

Hytte 1 - Stavheim

Ligger på en høyde ved inngangen til
Måtterudhålet

Hytte 1 - Stavheim

Original Størrelse:
10.04 kvm

Påbygg – Utvidelse:
9.38 kvm

Størrelse idag: 19.42 kvm

Hytte 1 - Stavheim

Hytte 1 - Stavheim

Front side av hytten og
pa byg ingangsparti

Hytte 2 – Olsen (med uthus)

Ligger på en høyde

Hytte 2 - Olsen

Uthus circa
7 kvm

Hytte circa
20 kvm

2.2 m 2.6 m

Mønehøyde 3.5 m

Takhøyde 2.3 m

Gamle matrialer fra siste ombygging

Hytte 2 - Olsen

Nord siden av hytten ligger høyt og med høye tak høyder

Arkivsaksnr: 2014/7569-6

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 05.06.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre		

Klage fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslag på søknad om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde

Forslag til vedtak – innstilling

Klagen fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslaget på søknaden om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, som ble behandlet som sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2014, inneholder ikke nye og avgjørende opplysninger som gjør at nasjonalparkstyret finner det riktig å endre eller oppheve vedtaket i saken.

Klagesaken sendes til Miljødirektoratet som klageinstans, jf. pkt. 12 i vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Dokumenter

- 08.04.2015: Møtebok for sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015: Søknad fra Margith og Magne Sveen, Lora, om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.
- 01.05.2015: Epost med vedlagt klage datert 23.04.2015 fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslag på søknad om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Vedlegg

- 01.05.2015: Vedlegg til klage datert 23.04.2015 fra Margith og Magne Sveen, Lora - Bilder og mål av tre hytter i Heimrasten.

Klage

Margith og Magne Sveen, 2666 Lora, klager i epost 01.05.2015 på avslag på søknad om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Søknaden ble behandlet av Dovrefjell nasjonalparkstyre på møte 26.03.2015 som sak nr. 024-2015.

Opplysninger om søknaden i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Margith og Magne Sveen, 2666 Lora, søkte i brev 28.11.2012 til Lesja kommune om å rive ei gammel jakt- og fiskebu og bygge ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Motterudholet ligger ved Motterudåi, ca. 2 km. nordøst for Skrøya, på Lora i Lesja kommune. Jakt- og fiskebua er et feste i Lesja Heimrast. Festet ble opprettet på slutten av 1950-tallet eller tidlig på 1960-talet. Bua er bygd i reisverk, og utvendige mål ble 02.08.2015 målt til 3,25 x 2,35 m grunnflate, dvs. 7,6 m². Bua er nå i dårlig stand.

Bilde 1: Jakt- og fiskebua i Motterudholet. Bildet er tatt 02.08.2005.
Bua har UTM-referanse 32 V 0484655 6893944.

Magne Sveen søkte i brev til styret i Lesja Heimrast 05.06.2012, om tillatelse til å sette opp ei ny lafta hytte i tømmer på 34,4 m² der den gamle bua står. Materialer som er brukbare fra den gamle bua, vil han bruke til et lite uthus med utedo og plass for ved.

I brev fra Lesja Heimrast til Magne Sveen 16.06.2012, går det fram at styret behandlet søknaden i møte 11.06.2012, og fattet følgende vedtak:

Styret går inn for restaurering / bygging av ny hytte istedenfor gammel bu.
Totalareal inklusive gang / veranda og uthus skal være maksimum 35 m² utvendige mål. Det forutsetter godkjenning av Lesja kommune og evt. andre instanser. Gammel bu skal fjernes på forsvarlig måte.

Margith og Magne Sveen søkte derfor i brev til Lesja kommune 28.11.2012 om å rive den gamle jakt- og fiskebua i Motterudholet, og bygge ny hytte på 34,4 m² og uthus der den gamle bua står.

Lesja kommune oversendte søknaden til Dovrefjell nasjonalparkstyre 03.11.2014 for behandling.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Dalsida landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med Dalsida landskapsvernområde er bl.a. å:

- Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk.
- Ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet.

Jf. verneforskriften § 2.

I vernebestemmelsene § 3, går det i pkt. 1.1 bl.a. fram at området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a. ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger, jf. § 3 pkt. 1.3 b, og oppføring av mindre tilbygg til eksisterende bygninger, jf. pkt. 1.3 c).

Dovrefjell nasjonalparkstyre har hjemmel til å gi tillatelse til ombygging av den gamle jakt- og fiskebua til uthus, jf. § 3 pkt. 1.3 b, men nasjonalparkstyret har ikke hjemmel til å gi tillatelse til riving av nåværende jakt- og fiskebua og oppsetting av ny hytte. Den delen av søknaden må derfor behandles som en dispensasjonssak i forhold til verneforskriftene, jf. § 48 i naturmangfoldloven (dispensasjon fra vernevedtak).

I naturmangfoldloven § 48 går det i 1. ledd fram:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014, inneholder retningslinjer som er relevant for vurderingen om det kan gis dispensasjon (s. 11):

Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, kan forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ.

Ved søknad om dispensasjon må det først vurderes om vilkårene er oppfylt. Vilkaene er kumulative, det vil si at begge vilkårene må være oppfylt. Det at vilkårene er oppfylt gir ikke krav på dispensasjon. Bestemmelsen er en kanbestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret vurdering av om det skal gis en dispensasjon dersom vilkårene er oppfylt. I avveiningen av om dispensasjon skal gis må det foretas en skjønnsmessig vurdering.

Blant annet vil omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten av de tiltak som det søkes dispensasjon for, ha betydning. Også de hensyn som positivt taler for det omsøkte tiltak, og om det vil stride mot verneverdiene om tilsvarende dispensasjonssøknader blir innvilget i fremtiden, inngår i vurderingen.

Dispensasjon etter § 48 første alternativ, omfatter tiltak som er forenlig med verneformål og verneverdier i det aktuelle området. Dette vil i noen grad avhenge av verneform. Generelt vil det ikke være adgang til å dispensere for tiltak og bruk som forutsetter større tekniske inngrep, for eksempel kraftutbygging eller oppføring av private fritidshytter.

Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. § 48 første alternativ dekker tilfeller hvor verneformålet og verneverdiene tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene.

I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell går det fram at Motterudholet ligger i en såkalt sone uten tilrettelegging og inngrep. I retningslinjene for denne sonen står det (s. 46):

Irreversible inngrep (som bygninger og andre anlegg, veier og kjørespor, permanent merkede stier), kan kun tillates innenfor rammen av vernebestemmelsene om det er godtgjort at tiltaket ikke vil ha negative konsekvenser for verneformålet.

I forvaltningsplanen (s. 89) går det bl.a. fram:

Tilbygg, ombygginger, utvidelser eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon, er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/ utvidelser, må vurderes i forhold til verneformålet.

I retningslinjene for bygninger i landskapsvernområdene og biotopvernområdene (s. 90) går det bl.a. også fram:

- Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.

I retningslinjene i forvaltningsplanen for bygninger i verneområdene (s. 90), går det bl.a. fram:

Tiltak skal gjennomføres i tråd med tradisjonell byggeskikk i området. Det skal nyttes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurderinger i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Realiteten er at det søkes om å sette opp ei ny hytte på 34,4 m², og gjøre om / bygge om den gamle bua til uthus på inntil 7,6 m², dvs. inntil 42 m² tilsammen. Hvis den gamle bua gjøres om / bygges om til uthus, blir totalarealet mer enn det Lesja Heimrast har gitt tillatelse til.

Oppsetting av ei ny hytte på 34,4 m², gir en økning på 352 % i forhold til den gamle bua på 7,6 m². Hvis den gamle bua blir uthus, blir økningen på inntil 452 %.

En økning av det bebygde arealet fra 7,6 m² til 34,4 (352 %) eller inntil 42 m² (452 %), er en stor utvidelse som kan påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området. Det vil si at en så stor utvidelse kan være i strid med verneformålet, og kan påvirke verneverdiene mer enn nevneverdig, jf. naturmangfoldloven § 48.

I verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella er det, i sone uten tilrettelegging og inngrep, ikke vanlig praksis å gi dispensasjon til så store utvidelser av hytter og buer i forbindelse med riving og oppsetting av ny.

I forvaltningsplanen for Dovrefjell står det ikke noe om arealgrenser, men det følger av forvaltningspraksis i nasjonalparker og landskapsvernområder at det kan godtas en økning av totalarealet på ca. 30 %. I dette tilfellet vil det si at Margith og Magne Sveen kan rive den gamle bua på 7,6 m² og sette opp ei ny bu på inntil 10 m².

Forslag til vedtak – innstilling i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir ikke Margith og Magne Sveen, Lora, dispensasjon til å rive ei gammel bu på 7,6 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og å sette opp ei ny lafta hytte i tømmer på 34,4 m² og eventuelt et uthus der den gamle bua står.

Avslaget begrunnes med at en økning av det bebygde arealet fra 7,6 m² til 34,4 pluss evt. et uthus, er en stor utvidelse som kan påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området. Det vil si at en så stor utvidelse kan være i strid med verneformålet og kan påvirke verneverdiene mer enn nevneverdig.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, første ledd, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.

Behandling i møtet i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Ingen merknader.

Vedtak i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Dovrefjell nasjonalparkstyre slutter seg til forslag til vedtak.

Enstemmig.

Opplysninger om klagen

Margith og Magne Sveen, Lora, klager i epost 01.05.2015 på avslaget på søknaden om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde. Klagen gjengis her i sin helhet:

Undertegnede tillater seg herved å benytte sin Klageadgang ifg. paragraf 28, stilet til Miljødirektoratet, men som spesifisert i Deres brev, sendes det til Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Vi er både overrasket og skuffet over det negative vedtaket som vi mottok på vår søknad om «restaurering/bygging av ny hytte i steden for gammel bu». Den samme søknaden ble godkjent av Lesja Heimrast den 13. juni 2012 (vedlagt).

Vi ønsker herved å belyse endel forhold i denne saken som forhåpentlig viser, med rette, at det er flere punkt som argumenterer for at vår «bu» ikke har fått en vurdering på lik linje med de to andre hytter som opprinnelig var bygd på samme tid som vår, som jakt-fiske buer og som i de senere år er påbygd eller revet og nybygd, opp mot den kvm grense som Lesja Heimrast vedtok i 2000, totalt 35 kvm.

- Først og fremst vil vi presisere at Magne Sveen er født og oppvokst på Sveen. Han var som tiåring med sin far, Jakob, å bygge denne gjeter-jaktbua og har alltid hatt en del av sitt hjerte parkert i bua. Vi er glade for at fjellområdene er blitt tatt vare på og at både beite områdene, viltbestanden og naturen er egentlig slik den var 50 år siden. Vi er oppdratt til å værne om våre naturverdier og vil på ingen måte lage en «heimrast residens». Kanskje ser denne hytta litt moderne ut, med 9 tomms tømmer og «Måtterudhol-skifer» på taket. Vi har ingen problemer med å forandre stilen til reisverk og følge stilen på de to andre hytter.
- Faktum er at begge Sveen gårdene ble nedlagt og jorda utleiet de siste 40år. Vi har kjøpt sammen igjen Nordre og Søndre Sveen og etter 40 år i utlandet har vi sakte og sikkert bygd opp igjen det som er «forsømt» på begge gårdene. Planen er å etablere en kombinert gårdsdrift med sau og hester for vår pensjons alder og neste generasjon. Derfor vil vi nå gi denne «forlatte» bua et nytt liv, med et minimum av det som kreves for å benytte den slik som de to andre naboene har fått tillatelse til.
- Det ligger totalt tre hytter i dette området, to som ble bygd som jakt og fiskehytter og vår som skulle fungere som gjeter/jakt-bu. Alle hyttene ble bygd rundt 1940-60 tallet. Slik vi forstår så er det stopp for flere buer og hytter, så vår søknad er m.a.o den siste, altså det er og blir kun tre hytter i dette området.
- Skogteigen til Sveen's, nordre grense ligger bare ca 500 meter fra bua. I den tiden Sveen gården ble aktivt drevet av mine foreldre og besteforeldre var saudrift en viktig del av det vesle småbruket. Selv om min far aldri egentlig fikk ferdigbygd bua, så ble den likevel aktivt brukt som «salteplass» for sauene og også et «tak over hodet» i reinsjakta. Vi har nå besøkt hyttene , tatt bilder og målt dem opp og vedlagt disse slik at dere kan se de aktuelle fakta, beliggenhet, størrelse og stil.

Hytte 1

«Stavheimshytta», er en jakt og fiske hytte, som idag eies av Frederik Stavheim. Denne ligger ved inngangen til Motterudhålet på en høyde og kan derfor sees fra alle retninger. Denne var orginalt ca. 10 kvm, men er så påbygd ca 10kvm og er idag 20kvm. Mønehøyden er ca 2.75m. Den har ikke uthus, men har pipe og

vedovn. Den er oppført i reisverk stil og er godt vedlikeholdt. Denne ligger ca 500 meter mot vest fra vår bu.

Hytte 2

«Olsenhytta»; orginalt var dette en liten jakt og fiskehytte, som nå eies av datteren til Terje Olsen (død i 2014). Denne ligger også på en høyde ca 500 meter rett nord for vår bu. Som det går frem av bildene er hoved huset bygd i senere tid (ca 1990+) og har en ytre flate på ca 20kvm. I tillegg har den et uthus som ser nesten identisk ut med vår bu (+7kvm), både i størrelse, høyde og stil. I de opprinnelige tider tror jeg det var dette uthuset som var den opprinnelige bua på festet. Dette er en riktig godt vedlikeholdt hytte av nyere årgang og ligger også på en høyde med sikt til alle retninger. Hytten er bygd i reisverk stil med høy takvinkel og mønehøyden er ca 3,6 meter.

Bu 3

«Sveabua» som eies av Margith og Magne Sveen, er som tidligere nevnt en Gjeter og Jaktbu som min far satte opp i ca 1958. Den ble aktivt brukt i mine foreldres gårdsdrift som gjeterbu for sauedrifta og også til reinsjakta. Desverre ble ikke bua helt ferdigstilt, det er hverken ovn eller seng installert og den er ikke isolert, kun yttervegg. Etter at gårdsdriften på begge Svea gårdene ble nedlagt har Sveabua tildels blitt forsømt både besøk og vedlikeholdsmessig. Bua er i dårlig forfatning og slik den er idag er den ubrukbar. Som bildet viser er den ca. 7 kvm, ytre mål. Det er umulig å installere en seng og en ovn, hvis forskrifter skal følges. Bua ligger skjermet fra omgivelsene, den er vanskelig å finne da den ligger godt tilbaketrekk på en avsats eller flate i et skrånende terreng (se vedlagt bilde)

Vi håper at Dovre Nasjonalparkstyre vil revurdere vår søknad basert på følgende argumentasjon:

- Det er og blir kun tre hytter i dette området. Stavheim og Olsen hyttene er forandret og utbygd til henholdsvis 20 og 27 kvm. Vi mener at vår søknad skal behandles på samme måte. Presedensen er allerede satt og det bare vår bu som er igjen å ruste opp.
- Vi har trofast betalt vår festeavgift i de siste 55 år, og har derfor rett til å bli behandlet positivt som de andre to eiere og spesielt, ettersom vår søknad ble positivt behandlet i Styret for Heimrasten i 2012.
- Ettersom vi er i full gang i å ruste opp igjen Sveagårdene for beboelse med hest og saudrift, har nettopp denne utvidelsen betydning for fremtiden som gjeterbu.
- Vår bu ligger godt skjermet sammenlignet med de to andre hyttene og derfor vil ikke en utvidelse bli skjæmmende eller skremmende på hverken mennesker eller dyr.
- Det må ikke spekuleres i at vi bygger hytten 35kvm og beholder i tillegg bua som den står idag som WC og uthus. Vi akter å følge Heimrastens godkjenning til punkt og prikk at den maksimale kvadratmeter på 35 kvm inkluderer boareal, wc og uthus.

Vi har lagt ved dette klage-dokumentet noen bilder av de tre hyttene med indikert dimensjoner, størrelse og beliggenhet. Vi håper at denne orienteringen vil gi dere et bedre innblikk i situasjonen og at våre intensjoner er absolutt med full respekt for deres fokus på vern av naturverdier.

«Stavheimshytta» og «Olsenhytta» som omtales i klagen ble satt opp / utvidet før Dalsida landskapsvernområde ble opprettet i 2002. Stavheimhytta er 18,5 m2 inkl. tilbygg / inngang, og Olsenhytta er 18,7 m2 med uthus på 6,4 m2.

Bilde 2: «Stavheimhytta». Bildet er tatt 02.08.2005.
Hytta har UTM-referanse 32 V 0484433 6894101.

Bilde 3: «Olsenhytta». Bildet er tatt 02.08.2005.
Hytta har UTM-referanse 32 V 0485194 6895205.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Det vises til regler og retningslinjer for saksbehandlingen i sak nr. 024-2015.

I tillegg kommer forvaltningslovens regler om behandling av klager. I forvaltningsloven, kapittel VI. Om klage og omgjøring, går det bl.a. fram:

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen). Jf. § 28, 1. ledd.

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Jf. § 29, 1. ledd.

Vurderinger

Margith og Magne Sveen, Lora, er som søkere part i saken, og klagen ble sendt til Dovrefjell nasjonalparkstyre innen fristen.

Det vises til vurderingene i sak nr. 024-2015.

Margith og Magne Sveen skriver i klagen at: «vår «bu» ikke har fått en vurdering på lik linje med de to andre hytter som opprinnelig var bygd på samme tid som vår, som jakt-fiske buer og som i de senere år er påbygd eller revet og nybygd, opp mot den kvm grense som Lesja Heimrast vedtok i 2000, totalt 35 kvm».

«Stavheimshytta» og «Olsenhytta» ble satt opp / utvidet før Dalsida landskapsvernområde ble opprettet i 2002. Bestemmelsene som gjelder for bygging / utviding av hytter og buer i området, endret seg i 2002. Det vil ikke være forskjellsbehandling om en ikke behandler byggesøknader før og etter 2002 likt.

Stavheimshytta og Olsenhytta er dessuten en del mindre enn den hytta som Margith og Magne Sveen har søkt om å sette opp i Motterudholet.

Margith og Magne Sveen skriver også i klagen at: «Ettersom vi er i full gang i å ruste opp igjen Sveagårdene for beboelse med hest og saudrift, har nettopp denne utvidelsen betydning for fremtiden som gjeterbu.»

Det er mulig å drive tilsyn med sau i området uten å ha gjeterbu. Motterudholet ligger bare 2-3 km fra Sveengårdene på Lora. Ei bu på inntil 10 m² kan også gjøre god nytte som gjeter- og jaktbu. I ei bu på inntil 10 m² er det vanligvis plass til køyeseng, kjøkkenbenk, spisebord, vedovn og litt lagerplass for ved, saltstein ol.

Det er et organisert beitelag i området, Heimfjellet beitelag, som alle som beiter med husdyr i området bør være med i. Heimfjellet beitelag har egen tilsynsbu ved Øvre Ylsbottvatnet, ca. 5-6 km fra Motterudholet. Det er også mulig å hvile og overnatte i tilsynsbua som Heimfjellet beitelag har i ved Øvre Ylsbottvatnet i forbindelse med tilsyn og sanking av sau i området.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

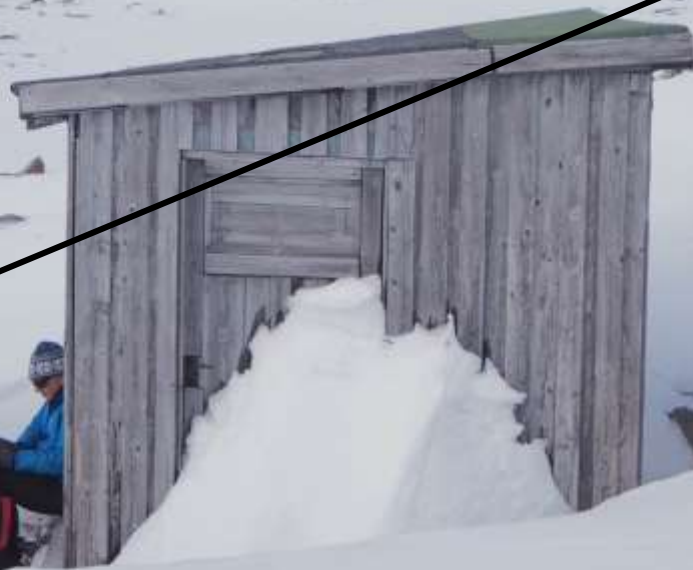
Vedtaket eller del(er) av det kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Kopi til

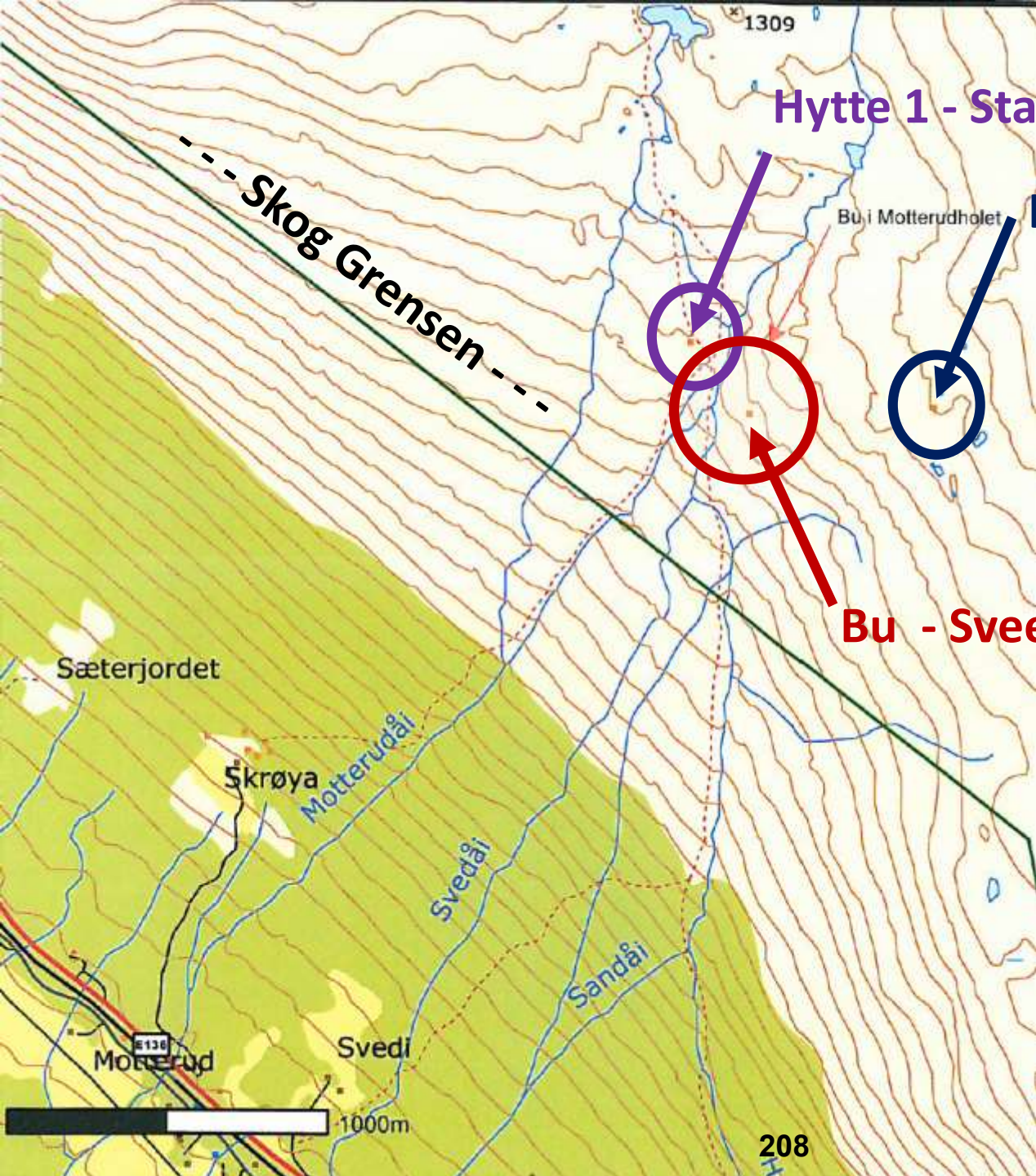
- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Fylkesmannen i Oppland
- Lesja kommune
- Lesja Heimrast
- Margith og Magne Sveen, Lora

Sveen Jakt & Gjeterbu

Hytte 1 - Stavheim

Bygd i reisverk / 7.6kvm / ligger godt skjult pa en hylle i terrenget

Hytte 1 - Stavheim

Hytte 2 - Olsen

Bu - Sveen

Skog Grensa

Sæterjordet

Skråya

Møtterudåi

Svedåi

Sandåi

Møtterud

Svedi

Bu i Møtterudholet

1000m

208

1309

Hytte 1 - Stavheim

Ligger på en høyde ved inngangen til
Måtterudhålet

Hytte 1 - Stavheim

Original Størrelse:
10.04 kvm

Påbygg – Utvidelse:
9.38 kvm

Størrelse idag: 19.42 kvm

Hytte 1 - Stavheim

Hytte 1 - Stavheim

Front side av hytten og
pa byg ingangsparti

Hytte 2 – Olsen (med uthus)

Ligger på en høyde

Hytte 2 - Olsen

Uthus circa
7 kvm

Hytte circa
20 kvm

2.2 m 2.6 m

Mønehøyde 3.5 m

Takhøyde 2.3 m

Gamle matrialer fra siste ombygging

Hytte 2 - Olsen

Nord siden av hytten ligger høyt og med høye tak høyder

Arkivsaksnr: 2014/7569-6

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 05.06.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	51/2015	11.06.2015

Klage fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslag på søknad om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde

Forslag til vedtak – innstilling

Klagen fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslaget på søknaden om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, som ble behandlet som sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2014, inneholder ikke nye og avgjørende opplysninger som gjør at nasjonalparkstyret finner det riktig å endre eller oppheve vedtaket i saken.

Klagesaken sendes til Miljødirektoratet som klageinstans, jf. pkt. 12 i vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 12.06.2015

Behandling i møtet

Hanne Alstrup Velure fremmet følgende forslag til vedtak.

Klagen fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslaget på søknaden om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, som ble behandlet som sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2014, tas til følge.

Begrunnelse:

Heimrasten sitt vedtak bør veie tungt.

Likhetsprinsippet bør gjelde uansett om de to nabohyttene er bygget innen et annet rammeverk, så lenge byggingen ikke er i strid med verneforskriften.

Det er liten eller ingen fare for presedensvirkning. Og "det skal generelt legges mindre vekt på presedens i LVO enn i andre verneformer."

Det skal legges mindre vekt på presedens ved tilbygg enn ved nybygg.

Estetisk vil riving av gammel og oppsett av en ny hytte være et godt tiltak.

Størrelse på opp til 35 kvm versus eksisterende hytte har liten praktisk betydning.

Forslaget fra Hanne Alstrup Velure ble satt opp mot innstillingen

For innstillingen: 6 stemmer.

For forslaget fra Hanne Alstrup Velure: 1 stemme.

Vedtaket ble dermed slik:

Vedtak

Klagen fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslaget på søknaden om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, som ble behandlet som sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2014, inneholder ikke nye og avgjørende opplysninger som gjør at nasjonalparkstyret finner det riktig å endre eller oppheve vedtaket i saken.

Dokumenter

08.04.2015: Møtebok for sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015:

Søknad fra Margith og Magne Sveen, Lora, om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

01.05.2015: Epost med vedlagt klage datert 23.04.2015 fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslag på søknad om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Vedlegg

01.05.2015: Vedlegg til klage datert 23.04.2015 fra Margith og Magne Sveen, Lora - Bilder og mål av tre hytter i Heimrasten.

Klage

Margith og Magne Sveen, 2666 Lora, klager i epost 01.05.2015 på avslag på søknad om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Søknaden ble behandlet av Dovrefjell nasjonalparkstyre på møte 26.03.2015 som sak nr. 024-2015.

Opplysninger om søknaden i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Margith og Magne Sveen, 2666 Lora, søkte i brev 28.11.2012 til Lesja kommune om å rive ei gammel jakt- og fiskebu og bygge ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Motterudholet ligger ved Motterudåi, ca. 2 km. nordøst for Skrøya, på Lora i Lesja kommune. Jakt- og fiskebua er et feste i Lesja Heimrast. Festet ble opprettet på slutten av 1950-tallet eller tidlig på 1960-talet. Bua er bygd i reisverk, og utvendige mål ble 02.08.2015 målt til 3,25 x 2,35 m grunnflate, dvs. 7,6 m². Bua er nå i dårlig stand.

Bilde 1: Jakt- og fiskebua i Motterudholet. Bildet er tatt 02.08.2005.

Bua har UTM-referanse 32 V 0484655 6893944.

Magne Sveen søkte i brev til styret i Lesja Heimrast 05.06.2012, om tillatelse til å sette opp ei ny lafta hytte i tømmer på 34,4 m² der den gamle bua står. Materialer som er brukbare fra den gamle bua, vil han bruke til et lite uthus med utedo og plass for ved.

I brev fra Lesja Heimrast til Magne Sveen 16.06.2012, går det fram at styret behandlet søknaden i møte 11.06.2012, og fattet følgende vedtak:

Styret går inn for restaurering / bygging av ny hytte istedenfor gammel bu. Totalareal inklusive gang / veranda og uthus skal være maksimum 35 m² utvendige mål. Det forutsetter godkjenning av Lesja kommune og evt. andre instanser. Gammel bu skal fjernes på forsvarlig måte.

Margith og Magne Sveen søkte derfor i brev til Lesja kommune 28.11.2012 om å rive den gamle jakt- og fiskebua i Motterudholet, og bygge ny hytte på 34,4 m² og uthus der den gamle bua står.

Lesja kommune oversendte søknaden til Dovrefjell nasjonalparkstyre 03.11.2014 for behandling.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Dalsida landskapsvernområde av 3. mai 2002.

- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med Dalsida landskapsvernområde er bl.a. å:

- Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk.
- Ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet.

Jf. verneforskriften § 2.

I vernebestemmelsene § 3, går det i pkt. 1.1 bl.a. fram at området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a. ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger, jf. § 3 pkt. 1.3 b, og oppføring av mindre tilbygg til eksisterende bygninger, jf. pkt. 1.3 c).

Dovrefjell nasjonalparkstyre har hjemmel til å gi tillatelse til ombygging av den gamle jakt- og fiskebua til uthus, jf. § 3 pkt. 1.3 b, men nasjonalparkstyret har ikke hjemmel til å gi tillatelse til riving av nåværende jakt- og fiskebua og oppsetting av ny hytte. Den delen av søknaden må derfor behandles som en dispensasjonssak i forhold til verneforskriftene, jf. § 48 i naturmangfoldloven (dispensasjon fra vernevedtak).

I naturmangfoldloven § 48 går det i 1. ledd fram:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014, inneholder retningslinjer som er relevant for vurderingen om det kan gis dispensasjon (s. 11):

Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, kan forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ.

Ved søknad om dispensasjon må det først vurderes om vilkårene er oppfylt. Vilkaene er kumulative, det vil si at begge vilkårene må være oppfylt. Det at vilkårene er oppfylt gir ikke krav på dispensasjon. Bestemmelsen er en kanbestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret vurdering av om det skal gis en dispensasjon dersom vilkårene er oppfylt. I avveiningen av om dispensasjon skal gis må det foretas en skjønnsmessig vurdering.

Blant annet vil omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten av de tiltak som det søkes dispensasjon for, ha betydning. Også de hensyn som positivt taler for det omsøkte tiltak, og om det vil stride mot verneverdiene om tilsvarende dispensasjonssøknader blir innvilget i fremtiden, inngår i vurderingen.

Dispensasjon etter § 48 første alternativ, omfatter tiltak som er forenlig med verneformål og verneverdier i det aktuelle området. Dette vil i noen grad avhenge av verneform. Generelt vil det ikke være adgang til å dispensere for tiltak og bruk som forutsetter større tekniske inngrep, for eksempel kraftutbygging eller oppføring av private fritidshytter.

Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. § 48 første alternativ dekker tilfeller hvor verneformålet og verneverdiene tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene.

I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell går det fram at Motterudholet ligger i en såkalt sone uten tilrettelegging og inngrep. I retningslinjene for denne sonen står det (s. 46):

Irreversible inngrep (som bygninger og andre anlegg, veier og kjørespor, permanent merkede stier), kan kun tillates innenfor rammen av vernebestemmelsene om det er godtgjort at tiltaket ikke vil ha negative konsekvenser for verneformålet.

I forvaltningsplanen (s. 89) går det bl.a. fram:

Tilbygg, ombygginger, utvidelser eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon, er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/ utvidelser, må vurderes i forhold til verneformålet.

I retningslinjene for bygninger i landskapsvernområdene og biotopvernområdene (s. 90) går det bl.a. også fram:

- Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.

I retningslinjene i forvaltningsplanen for bygninger i verneområdene (s. 90), går det bl.a. fram:

Tiltak skal gjennomføres i tråd med tradisjonell byggeskikk i området. Det skal nyttes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurderinger i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Realiteten er at det søkes om å sette opp ei ny hytte på 34,4 m², og gjøre om / bygge om den gamle bua til uthus på inntil 7,6 m², dvs. inntil 42 m² tilsammen. Hvis den gamle bua gjøres om / bygges om til uthus, blir totalarealet mer enn det Lesja Heimrast har gitt tillatelse til.

Oppsetting av ei ny hytte på 34,4 m², gir en økning på 352 % i forhold til den gamle bua på 7,6 m². Hvis den gamle bua blir uthus, blir økningen på inntil 452 %.

En økning av det bebygde arealet fra 7,6 m² til 34,4 (352 %) eller inntil 42 m² (452 %), er en stor utvidelse som kan påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området. Det vil si at en så stor utvidelse kan være i strid med verneformålet, og kan påvirke verneverdiene mer enn nevneverdig, jf. naturmangfoldloven § 48.

I verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella er det, i sone uten tilrettelegging og inngrep, ikke vanlig praksis å gi dispensasjon til så store utvidelser av hytter og buer i forbindelse med riving og oppsetting av ny.

I forvaltningsplanen for Dovrefjell står det ikke noe om arealgrenser, men det følger av forvaltningspraksis i nasjonalparker og landskapsvernområder at det kan godtas en økning av totalarealet på ca. 30 %. I dette tilfellet vil det si at Margith og Magne Sveen kan rive den gamle bua på 7,6 m² og sette opp ei ny bu på inntil 10 m².

Forslag til vedtak – innstilling i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir ikke Margith og Magne Sveen, Lora, dispensasjon til å rive ei gammel bu på 7,6 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og å sette opp ei ny lafta hytte i tømmer på 34,4 m² og eventuelt et uthus der den gamle bua står.

Avslaget begrunnes med at en økning av det bebygde arealet fra 7,6 m² til 34,4 pluss evt. et uthus, er en stor utvidelse som kan påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området. Det vil si at en så stor utvidelse kan være i strid med verneformålet og kan påvirke verneverdiene mer enn nevneverdig.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, første ledd, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.

Behandling i møtet i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Ingen merknader.

Vedtak i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Dovrefjell nasjonalparkstyre slutter seg til forslag til vedtak.

Enstemmig.

Opplysninger om klagen

Margith og Magne Sveen, Lora, klager i epost 01.05.2015 på avslaget på søknaden om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde. Klagen gjengis her i sin helhet:

Undertegnede tillater seg herved å benytte sin Klageadgang ifg. paragraf 28, stilet til Miljødirektoratet, men som spesifisert i Deres brev, sendes det til Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Vi er både overrasket og skuffet over det negative vedtaket som vi mottok på vår søknad om «restaurering/bygging av ny hytte i steden for gammel bu». Den samme søknaden ble godkjent av Lesja Heimrast den 13. juni 2012 (vedlagt).

Vi ønsker herved å belyse endel forhold i denne saken som forhåpentlig viser, med rette, at det er flere punkt som argumenterer for at vår «bu» ikke har fått en vurdering på lik linje med de to andre hytter som opprinnelig var bygd på samme tid som vår, som jakt-fiske buer og som i de senere år er påbygd eller revet og nybygd, opp mot den kvm grense som Lesja Heimrast vedtok i 2000, totalt 35 kvm.

- Først og fremst vil vi presisere at Magne Sveen er født og oppvokst på Sveen. Han var som tiåring med sin far, Jakob, å bygge denne gjeter-jaktbua og har alltid hatt en del av sitt hjerte parkert i bua. Vi er glade for at fjellområdene er blitt tatt vare på og at både beite områdene, villtbestanden og naturen er egentlig slik den var 50 år siden. Vi er oppdratt til å værne om våre naturverdier og vil på ingen måte lage en «heimrast residens». Kanskje ser denne hytta litt moderne ut, med 9 tomms tømmer og «Måtterudhol-skifer» på taket. Vi har ingen problemer med å forandre stilen til reisverk og følge stilen på de to andre hytter.
- Faktum er at begge Sveen gårdene ble nedlagt og jorda utleiet de siste 40år. Vi har kjøpt sammen igjen Nordre og Søndre Sveen og etter 40 år i utlandet har vi sakte og sikkert bygd opp igjen det som er «forsømt» på begge gårdene. Planen er å etablere en kombinert gårdsdrift med sau og hester for vår pensjons alder og neste generasjon. Derfor vil vi nå gi denne «forlatte» bua et nytt liv, med et minimum av det som kreves for å benytte den slik som de to andre naboene har fått tillatelse til.
- Det ligger totalt tre hytter i dette området, to som ble bygd som jakt og fiskehytter og vår som skulle fungere som gjeter/jakt-bu. Alle hyttene ble bygd rundt 1940-60 tallet. Slik vi forstår så er det stopp for flere buer og hytter, så vår søknad er m.a.o den siste, altså det er og blir kun tre hytter i dette området.
- Skogteigen til Sveen's, nordre grense ligger bare ca 500 meter fra bua. I den tiden Sveen gården ble aktivt drevet av mine foreldre og besteforeldre var saudrift en viktig del av det vesle småbruket. Selv om min far aldri egentlig fikk ferdigbygd bua, så ble den likevel aktivt brukt som «salteplass» for sauene og også et «tak over hodet» i reinsjakta. Vi har nå besøkt hyttene, tatt bilder og målt dem opp og vedlagt disse slik at dere kan se de aktuelle fakta, beliggenhet, størrelse og stil.

Hytte 1

«Stavheimshytta», er en jakt og fiske hytte, som idag eies av Frederik Stavheim. Denne ligger ved inngangen til Motterudhålet på en høyde og kan derfor sees fra alle retninger. Denne var orginalt ca. 10 kvm, men er så påbygd ca 10kvm og er idag 20kvm. Mønehøyden er ca 2.75m. Den har ikke uthus, men har pipe og

vedovn. Den er oppført i reisverk stil og er godt vedlikeholdt. Denne ligger ca 500 meter mot vest fra vår bu.

Hytte 2

«Olsenhytta»; originalt var dette en liten jakt og fiskehytte, som nå eies av datteren til Terje Olsen (død i 2014). Denne ligger også på en høyde ca 500 meter rett nord for vår bu. Som det går frem av bildene er hoved huset bygd i senere tid (ca 1990+) og har en ytre flate på ca 20kvm. I tillegg har den et uthus som ser nesten identisk ut med vår bu (+7kvm), både i størrelse, høyde og stil. I de opprinnelige tider tror jeg det var dette uthuset som var den opprinnelige bua på festet. Dette er en riktig godt vedlikeholdt hytte av nyere årgang og ligger også på en høyde med sikt til alle retninger. Hytten er bygd i reisverk stil med høy takvinkel og mønehøyden er ca 3,6 meter.

Bu 3

«Sveabua» som eies av Margith og Magne Sveen, er som tidligere nevnt en Gjeter og Jaktbu som min far satte opp i ca 1958. Den ble aktivt brukt i mine foreldres gårdsdrift som gjeterbu for sauedrifta og også til reinsjakta. Desverre ble ikke bua helt ferdigstilt, det er hverken ovn eller seng installert og den er ikke isolert, kun yttervegg. Etter at gårdsdriften på begge Svea gårdene ble nedlagt har Sveabua tildels blitt forsømt både besøk og vedlikeholdsmessig. Bua er i dårlig forfatning og slik den er idag er den ubrukbar. Som bildet viser er den ca. 7 kvm, ytre mål. Det er umulig å installere en seng og en ovn, hvis forskrifter skal følges. Bua ligger skjermet fra omgivelsene, den er vanskelig å finne da den ligger godt tilbaketrekt på en avsats eller flate i et skrånende terreng (se vedlagt bilde)

Vi håper at Dovre Nasjonalparkstyre vil revurdere vår søknad basert på følgende argumentasjon:

- Det er og blir kun tre hytter i dette området. Stavheim og Olsen hyttene er forandret og utbygd til henholdsvis 20 og 27 kvm. Vi mener at vår søknad skal behandles på samme måte. Presedensen er allerede satt og det bare vår bu som er igjen å ruste opp.
- Vi har trofast betalt vår festeavgift i de siste 55 år, og har derfor rett til å bli behandlet positivt som de andre to eiere og spesielt, ettersom vår søknad ble positivt behandlet i Styret for Heimrasten i 2012.
- Ettersom vi er i full gang i å ruste opp igjen Sveagårdene for beboelse med hest og saudrift, har nettopp denne utvidelsen betydning for fremtiden som gjeterbu.
- Vår bu ligger godt skjermet sammenlignet med de to andre hyttene og derfor vil ikke en utvidelse bli skjæmmende eller skremmende på hverken mennesker eller dyr.
- Det må ikke spekuleres i at vi bygger hytten 35kvm og beholder i tillegg bua som den står idag som WC og uthus. Vi akter å følge Heimrastens godkjennelse til punkt og prikke at den maksimale kvadratmeter på 35 kvm inkluderer boareal, wc og uthus.

Vi har lagt ved dette klage-dokumentet noen bilder av de tre hyttene med indikert dimensjoner, størrelse og beliggenhet. Vi håper at denne orienteringen vil gi dere et bedre innblikk i situasjonen og at våre intensjoner er absolutt med full respekt for deres fokus på vern av naturverdier.

«Stavheimshytta» og «Olsenhytta» som omtales i klagen ble satt opp / utvidet før Dalsida landskapsvernområde ble opprettet i 2002. Stavheimhytta er 18,5 m2 inkl. tilbygg / inngang, og Olsenhytta er 18,7 m2 med uthus på 6,4 m2.

Bilde 2: «Stavheimhytta». Bildet er tatt 02.08.2005.

Hytta har UTM-referanse 32 V 0484433 6894101.

Bilde 3: «Olsenhytta». Bildet er tatt 02.08.2005.

Hytta har UTM-referanse 32 V 0485194 6895205.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Det vises til regler og retningslinjer for saksbehandlingen i sak nr. 024-2015.

I tillegg kommer forvaltningslovens regler om behandling av klager. I forvaltningsloven, kapittel VI. Om klage og omgjøring, går det bl.a. fram:

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen). Jf. § 28, 1. ledd.

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Jf. § 29, 1. ledd.

Vurderinger

Margith og Magne Sveen, Lora, er som søkere part i saken, og klagen ble sendt til Dovrefjell nasjonalparkstyre innen fristen.

Det vises til vurderingene i sak nr. 024-2015.

Margith og Magne Sveen skriver i klagen at: «vår «bu» ikke har fått en vurdering på lik linje med de to andre hytter som opprinnelig var bygd på samme tid som vår, som jakt-fiske buer og som i de senere år er påbygd eller revet og nybygd, opp mot den kvm grense som Lesja Heimrast vedtok i 2000, totalt 35 kvm».

«Stavheimshytta» og «Olsenhytta» ble satt opp / utvidet før Dalsida landskapsvernområde ble opprettet i 2002. Bestemmelsene som gjelder for bygging /

utviding av hytter og buer i området, endret seg i 2002. Det vil ikke være forskjellsbehandling om en ikke behandler byggesøknader før og etter 2002 likt.

Stavheimshytta og Olsenhytta er dessuten en del mindre enn den hytta som Margith og Magne Sveen har søkt om å sette opp i Motterudholet.

Margith og Magne Sveen skriver også i klagen at: «Ettersom vi er i full gang i å ruste opp igjen Sveegårdene for beboelse med hest og saudrift, har nettopp denne utvidelsen betydning for fremtiden som gjeterbu.»

Det er mulig å drive tilsyn med sau i området uten å ha gjeterbu. Motterudholet ligger bare 2-3 km fra Sveengårdene på Lora. Ei bu på inntil 10 m² kan også gjøre god nytte som gjeter- og jaktbu. I ei bu på inntil 10 m² er det vanligvis plass til køyeseng, kjøkkenbenk, spisebord, vedovn og litt lagerplass for ved, saltstein ol.

Det er et organisert beitelag i området, Heimfjellet beitelag, som alle som beiter med husdyr i området bør være med i. Heimfjellet beitelag har egen tilsynsbu ved Øvre Ylsbottvatnet, ca. 5-6 km fra Motterudholet. Det er også mulig å hvile og overnatte i tilsynsbua som Heimfjellet beitelag har i ved Øvre Ylsbottvatnet i forbindelse med tilsyn og sanking av sau i området.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Kopi til

- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Fylkesmannen i Oppland
- Lesja kommune
- Lesja Heimrast
- Margith og Magne Sveen, Lora

Rett utskrift,
Hjerkinn 19.06.2015

Uten underskrift, digitalt dokumentert godkjent
Carl S. Bjurstedt
nasjonalparkforvalter

Fra: Magne Sveen[magne@sveen.dk] Dato: 27.06.2015 21:43:15 Til: Børve, Lars Kopi: Stavheim, Elin; Arild Rolstad Tittel: Hytte i Heimrasten, Lora Dovrefjell Nasjonalparkstyre.
sørlig: Forvalter Lars Børve.

Vi tillater oss herved å trekke tilbake vår klage for denne sak som Dere behandlet i Deres styre og datert 08.04.2015 og motatt pr post på 2666 Lora den 13.04 2015.

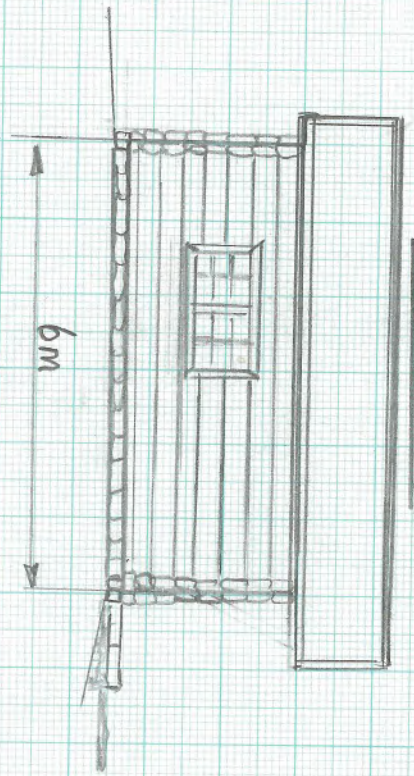
Vennligst bekreft mottakelse av denne posten som er en ny søknad på en hytte med redusert størrelse. Vi har også vedlagt et aktuelt skriv fra Klima og Miljødepartementet som vi synes har viktig relevans for denne saken.

Håper at vedlagte dokumenter vil gi et bedre grunnlag for en positiv avgjørelse.

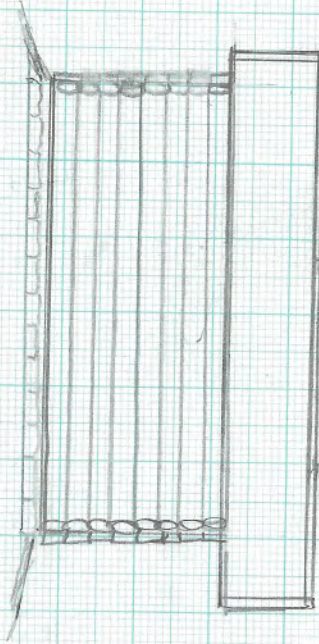
Med vennlig hilsen

Margith og Magne Sveen

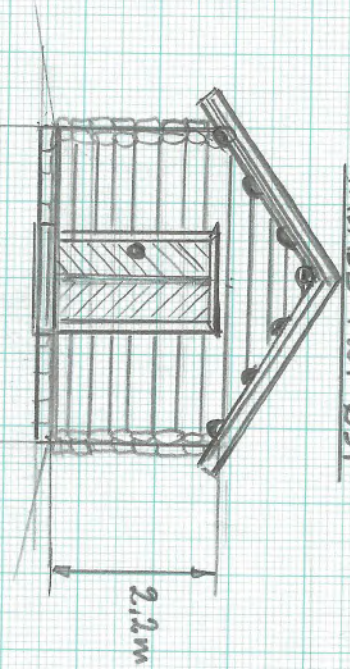
FASADE MOT SYD

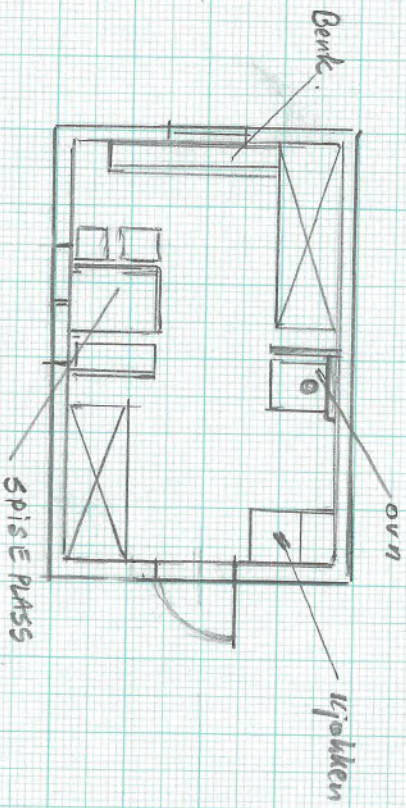
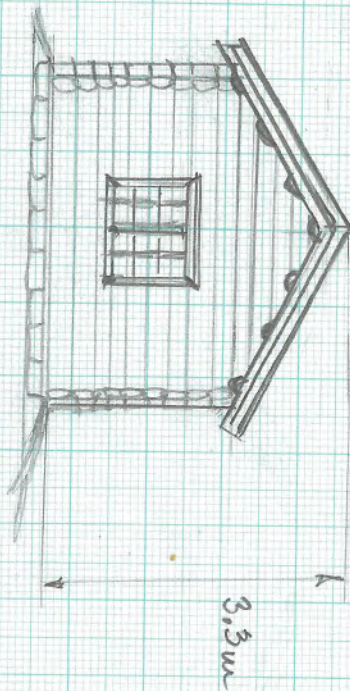
FASADE MOT NORD

FASADE MOT ØST

FASADE MOT VEST

HYTTE i NOTERUDHÅLET
 Heimrasteren : LOEN.
 Eier : MRANE SVEEN.

TX 1 mm

Lora, 27 juni 2015.

Dovre Nasjonalparkstyre
ved. Forvalter Lars Børve
Postboks 987,
2626 Lillehammer.

Refereranse :

- Deres vedtak og brev datert 08.04.2015 og mottatt på 2666 Lora, den 13. April 2015.
- Diskusjon med hr. Lars Børve etter at denne klagesaken var oppe til diskusjon den 11 juni i år.

Undertegnede tillater seg herved å trekke Klagesaken som ble sendt den 23. April 2015 og ønsker herved å fremme en ny søknad som dokumentert herunder.

Vi har med denne søknaden redusert vårt forslag til å oppføre en hytte på 6x4 meter, totalt 24kvm (ytre mål).

Nåværende bu på 7,6 kvm, settes i stand eller rives og bygges opp igjen med samme størrelse (7,6kvm) og i lik stil som hytta, men med funksjon som uthus, til bruk som WC, lager av propan og ved etc.

En tegning er vedlagt med mål og vi ser for oss å oppføre hytta med 8'' laftet tømmer.

Vår nye søknad er redusert i størrelse slik at den skal i størst mulig grad se ut som de to andre festene i området, Olsen og Stavheims hyttene og uthuset til Olsen hytta.

Vedlagt er også et viktig dokument fra Det Kongelige Klima og Miljødepartement som ble sendt til Miljødirektoratet i Trondheim den 2 Mars 2015. Dette dokumentet syns vi er betydningsfullt for vår søknad når det gjelder presedens og

likhetvurdering i et landskapsvern område. De fundamentale grunner for å få denne søknaden godkjent er etter vår mening som følger.

- Lesja Heimrast (det lokale skjønn og kunnskaps styre) vedtok i sitt årsmøtevedtak den 11.04. 2000, at Hytter/ buer bygd etter 1950 kan utvides til 35kvm (totalt). Derfor var vår originale søknad på 35kvm
- Lesja Heimrast godkjente vår søknad om «Oppsetting av ny hytte in Motterudhålet» den 11.06.2012.
- Etter samtaler med Arild Rolstad kan jeg bekrefte at det er kun 3 fester som eksisterer i dette området og slik jeg forstår er det ikke planer for flere.
- Vi forstår at samme kvm gjelder for andre landskapsvern områder i Lesja og det vises til flere hytter som er oppført og en ny som søkes om å bli bygd på 25kvm hytte og 10kvm uthus (totalt 35kvm)

Med utgangspunkt i Klima og Miljødirektorates brev ønsker vi å poengtere følgende.

⌘ Presendensvurdering og Likebehandling.

I dette tilfelle setter vi ikke presedens, vi ber om at likebehandling skal være avgjørende. Vi har redusert vårt kvm til samme størrelse som Olsen hytten og vi ligger godt under 35kvm

⌘ Det er et meget begrenset antall hytter totalt i dette området , total 3.

⌘ Det sies « Små uthus i tilknytning til hytte kan imidlertid etter forholdene anses som tiltak av mindre omfang. Det samme gjelder tilbygg» «Terskelen for å gi dispensasjon til tilbygg til eksisterende hytter slik at disse kan oppgraderes til tidsmessig standard, skal ligge lavere enn for å gi dispensasjon for nybygg».

Dette er nettopp en slik sak.

⌘ « Er det spesielle forhold ved det omsøkte tiltaket». Som det poengteres i dette skrivet, er nettopp vår hytte plassert svært skjermet innest på en hylle og vanskelig å se. De to andre hytter i området ligger lett synlig på høyder.

⌘ I siste kapittel sies det «I en bred skjønnsmessig vurdering bør klagemyndigheten legge vekt på (i vårt tilfelle) verneområdets syn. Hvis vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt og styret har foretatt en begrunnet

avveininig basert på lokalt skjønn og lokalkunnskap, bør klagemyndigheten vise tilbakeholdenhet med å overprøve dette skjønnnet»

Slik vi tolker dette så betyr vel det at Lesja Heimrast som har godkjent vår søknad i 2012 basert på sin lokalkunnskap og at den anbefaling bør gjelde også for vår søknad

Vi håper at denne nye søknaden vår med disse tilleggs informasjoner vil bli vurdert på nytt og få en positive godkjennelse.

Med vennlig hilsen

Margith og Magne Sveen

Vennligst send kommunikasjon via vår Epost : magne@sveen.dk eller kontakt oss på mobil 41430056.

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Sluppen
7485 TRONDHEIM

Deres ref

Vår ref
14/3524-

Dato
02.03.2015

Retningslinjer for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48

1. BAKGRUNN OG PROBLEMSTILLING

Behandlingen av klager på vedtak fattet av nasjonalpark- og verneområdestyrene ble overført fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet fra 23. januar 2015.

En stor del av klagesakene knyttet til dispensasjonssøknadene etter naturmangfoldloven § 48 gjelder byggesaker i landskapsvernområder og nasjonalparker. I byggesaker vil det ofte være en problemstilling at tiltaket isolert sett ikke er særlig problematisk, men at samlet effekt av flere tilsvarende tiltak vil redusere verneverdiene.

Også ved enkeltsaker som gjelder små tiltak, må det ses hen til presedensvirkningene ved at andre kan få dispensasjon til tilsvarende tiltak. Dette følger ikke minst av kravene til likebehandling. Presedensvirkninger avhenger for det første av sannsynligheten for at andre vil søke om dispensasjon til tilsvarende tiltak og for det andre av konsekvensene for verneverdiene og verneformålet av at det blir gitt dispensasjon til tilsvarende tiltak. Presedensvirkninger er derfor relevante både ved vurderingen av om vilkårene i § 48 er oppfylt og ved den brede skjønnsmessige vurderingen av om man bør gi dispensasjon.

I forbindelse med overføringen av klagesakene, ønsker departementet å skissere en tilnærming for vurdering av presedens i byggesaker.

2. VURDERING AV PRESEDENSVIRKNINGER

Presedensvurderingen bør være så konkret som mulig. Presedensfaren skal være reell og ikke

Postadresse
Postboks 8013 Dep
NO-0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
<http://www.kld.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 882

Naturforvaltningsavdelingen

Saksbehandler
Ida Sletsjøe
22 24 58 76

hypotetisk. En konkret presedensvurdering vil bidra til likebehandling og ivareta hensynet til rimelighet. Dette vil øke forståelsen for verneforvaltningen.

→ Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden. Dette avhenger primært av antall saker hvor likebehandling tilsier at dispensasjon vil måtte gis. Sannsynligheten varierer på en skala fra lite sannsynlig til svært sannsynlig. For det andre knytter vurderingen seg til konsekvensene for verneområdet av at de lignende sakene får samme utfall. Disse konsekvensene varierer på en skala fra lite alvorlige til svært alvorlige

Momenter ved vurdering av sannsynlighet for at et vedtak vil skape presedens vil blant annet kunne være hvor mange andre hytter det er i verneområdet som vil kunne søke om samme tiltak, om det er spesielle forhold knyttet til saken som tilsier at den kan særbehandles og om tiltakstypen er behandlet i forvaltningsplan med klar avgrensning av hva som kan tillates.

Momenter ved vurdering av hvilke konsekvenser det kan få om vedtaket danner presedens, vil blant annet kunne omfatte hva slags vernekategori det er tale om (det vil gjennomgående være mer alvorlige konsekvenser ved økt bygningsmasse i nasjonalparker enn i landskapsvernområder), hva slags verneformål det er tale om (i noen områder er verneformålet knyttet til å bevare urørte og villmarkspregede områder) og hvor stort/omfattende tiltaket er.

Vi gir i det følgende en nærmere redegjørelse for momentene som er særlig aktuelle ved vurdering av presedens.

3. MOMENTER I PRESEDENSVURDERINGEN

- **Typen verneområde**

De ulike vernekategoriene har ulikt restriksjonsnivå. Landskapsvern er den mildeste verneformen og den kategorien som i størst grad tillater inngrep av ulik art. Høyere terskel for inngrep finner vi i nasjonalparkene og naturreservatene.

Forskjellen i restriksjonsnivå får betydning ved vurderingen av presedens i byggesaker. Jo strengere vernekategori, jo mindre påvirkning av verneverdiene aksepteres. Dette medfører at det skal mindre til for å konstatere fare for presedens i et naturreservat eller i en nasjonalpark enn hva som er tilfellet i et landskapsvernområde. Samtidig er det store forskjeller innad i vernekategorien landskapsvernområde. Noen landskapsvernområder er rene naturlandskap, nærmest uten bebyggelse, mens andre områder er mer utbygde. Dette har betydning når man vurderer hvor stor påvirkning av verneverdiene som kan aksepteres.

- **Formålet med vernet**

Verneformålet varierer mellom de ulike vernekategorier og kan også variere mellom forskrifter innen samme vernekategori. Når det gjelder presedens er verneformålet relevant fordi det angir tålegrensen for nye bygninger/størrelsen på bygninger.

Hvis verneformålet for eksempel er å "ta vare på et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt og villmarkspreget naturområde" (som er en vanlig formulering i nasjonalparker), skal det færre bygninger og mindre bygninger til før man kommer i strid med verneformålet. Det må man ta hensyn til når man vurderer faren for lignende tiltak.

Hvis formålet er å "ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap" (som er en vanlig formulering i landskapsvernområder), vil området gjennomgående tåle noe mer ny bygningsmasse før man kommer i strid med verneformålet. Det er imidlertid viktig å være oppmerksom på at det også finnes landskapsvernområder der formålet med vernet er å ta vare på urørt natur. Dette vil typisk være rene naturlandskap uten bebyggelse eller med marginal bygningsmasse.

- **Tiltakets omfang**

Tiltakets omfang har betydning for graden av påvirkning på verneverdiene. Dette har igjen betydning for presedensvurderingen, ved at store tiltak får potensielt større konsekvenser sammen med andre tilsvarende tiltak enn det som er tilfelle for små tiltak. Man vil dermed akseptere mindre risiko for presedens ved store tiltak enn ved mindre tiltak.

Eksempler på tiltak av stort omfang, er oppføring av nye bygninger. Små uthus i tilknytning til hytte kan imidlertid etter forholdene anses som tiltak av mindre omfang. Det samme gjelder tilbygg. Ved vurderingen av tilbygg, må man også se hen til hvordan utvidelsen skal skje. Utvidelser i høyden eller som på andre måter vil gjøre bygget mer synlig i terrenget, bør behandles mer restriktivt enn mer skånsomme utvidelser. Terskelen for å gi dispensasjon til tilbygg til eksisterende hytter slik at disse kan oppgraderes til tidsmessig standard, skal ligge lavere enn for å gi dispensasjon til nybygg. Ved vurderingen av tiltakets omfang, bør man endelig se hen til den totale bygningsmassen (både antall enheter og m²).

- **Hva er sannsynligheten for lignende tiltak i verneområdet?**

Man må vurdere hvor mange hytter det er i verneområdet, hvor mange av dem som allerede har uthus eller anneks, hvor mange som allerede har den størrelsen som det er søkt om og lignende.

Hvis et verneområde har veldig få hytter, er det for eksempel mindre fare for mange tiltak av samme type. Tilsvarende ved søknad om uthus hvis alle eller de fleste hyttene i et område allerede har uthus. Opplysninger om slike forhold vil ofte finnes i forvaltningsplan. Hvis forvaltningsplan ikke er utarbeidet, vil forvalter ofte kunne svare eller i alle fall gi et anslag. Saker bør også vurderes opp mot tilsvarende verneområder.

- **Er det spesielle forhold ved det omsøkte tiltaket?**

Her er særlig plasseringen av den omsøkte bygningen relevant. Momentet har betydning både for å skille tiltaket fra andre lignende saker, men også for å vurdere konsekvensene av tiltaket i forhold til verneformålet/verneverdiene.

Hvis bygningen for eksempel plasseres bak en knaus, i en dump eller skjult av skog eller annen vegetasjon, vil dette kunne skille bygningen fra andre bygninger som er plassert mer synlig i landskapet. Det vil også medføre at konsekvensene av tiltaket er mindre enn om bygningen plasseres på en bakketopp eller i åpent lende. Avstanden mellom omsøkt bygning og eksisterende bygninger kan også være relevant for om bygningen oppleves som del av et tun eller som en selvstendig faktor i landskapet.

- **Har søker spesielle behov for å få gjennomført tiltaket?**

Hvis søker har spesielle behov for å gjennomføre tiltaket, kan dette skille saken fra andre lignende saker og dermed redusere faren for presedensvirkninger.

Det kan være at eksisterende bygningsmasse er særlig liten og ikke dekker normale funksjoner for en hytte, at uthusfunksjoner som lagring av propan, ved mv. ikke er dekket, at man ikke har toalett, eller at spesiell bruk av stedet gjør tiltaket nødvendig (for eksempel behov for plass til båt på grunn av kultivering av fiskevann).

- **Er problemstillingen omtalt i kongelig resolusjon eller forvaltningsplan?**

Det kan være gitt føringer for byggesaksbehandling i kongelig resolusjon eller i forvaltningsplan. Eksempelvis kan verneområdet være delt i ulike soner med ulikt restriksjonsnivå. Forvaltningsplan kan også ha føringer om maksimal størrelse på hytter og uthus eller maksimal størrelse på total bygningsmasse på en eiendom. Disse reglene kan avvike fra kommunale størrelsesbegrensninger.

Hvis myndighetene i kongelig resolusjon eller forvaltningsplan har uttalt seg særlig om hvor mye et område kan tåle av bygningsmessige inngrep, er det allerede foretatt en vurdering av samlet belastning. Dette bør veie tungt i presedensvurderingen. I saker hvor det ikke foreligger en forvaltningsplan som gir føringer for byggesaksbehandling, vil man ofte ha mindre kunnskap om konsekvensene av presedens. Dette kan medføre at man bør være tilbakeholden med å tillate tiltak.

Hvis risikoen etter en vurdering av momentene over anses å være høy, mener departementet at dette bør føre til at vilkårene i § 48 ikke anses oppfylt. Det vil da ikke være adgang til å gi dispensasjon etter § 48. Ved mindre risiko, mener departementet at det er tilstrekkelig å la presedensvurderingen være en del av den skjønnsmessige helhetsvurderingen. Det vil da være adgang til å si ja til tiltaket og spørsmålet om man skal gi dispensasjon eller ikke, vil avhenge av en bred skjønnsmessig vurdering.

Når man legger til grunn en bred presedensvurdering, vil den omfatte de fleste av elementene i den brede skjønnsmessige helhetsvurderingen man skal foreta etter § 48 hvis vilkårene er oppfylt. Noen momenter kommer imidlertid i tillegg.

Ved en bred helhetsvurdering må man også ta hensyn til mulig omgåelse. Hvis søker bevisst prøver å omgå regelverket, eksempelvis ved først å søke om utvidelse av båtnaust til større båt og så søke om bruksendring av naustet til hytte, vil dette være et moment som taler mot å gi tillatelse.

I en bred skjønnsmessig vurdering bør klagemyndigheten legge vekt på nasjonalpark- eller verneområdestyrets syn. Hvis vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt og styret har foretatt en begrunnet avveining basert på lokalt skjønn og lokalkunnskap, bør klagemyndigheten vise tilbakeholdenhet med å overprøve dette skjønnnet.

Med hilsen

Øivind Dannevig (e.f.)
avdelingsdirektør

Ida Sletsjøe
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Fra: Sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre[FMOPdovrefjell@fylkesmannen.no]

Dato: 02.07.2015 13:13:42

Til: Lesja kommune

Kopi: elin.stavheim@lesja.kommune.no; 'magne@sveen.de'; post@miljodir.no; Arne Johs. Mortensen; Ola Eirik Bolme; Fylkesmannen i Oppland - postmottaket; Klæbo, Harald; Lesjaskog viltlag og Lesjaskog heimrast; Marit Rolstad

Tittel: Klage fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslag på søknad om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde

<<Sak S051-2015 Magne Sveen - Klage på avslag om riving og oppsetting ny bu i Motterudholet - Dalsida lvo.pdf>>

Vedlagt følger møtebok for sak nr. 051-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015:

- Klage fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslag på søknad om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

(Arkivsak nr. 2014/7569)

Vennlig hilsen

Lars Børve
forvalter
Dovrefjell nasjonalparkstyre

Mobil: 911 79 701
Postadresse: Postboks 987, 2626 Lillehammer
Epost: fmoplbo@fylkesmannen.no
Internett: www.fylkesmannen.no/oppland
Alle vedlegg scannes for virus

Tenk på miljøet før du skriver ut denne eposten

Møtebok for Dovrefjell nasjonalparkstyre

Møtedato: 12.06.2015	Utvalg: Nasjonalparkstyret	Møtested: Gruvekroa, Folldal
Sak nr.: 051-2015	Saksbehandler: Lars Børve	Arkivsak nr.: 2014/7569

Klage fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslag på søknad om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde

Dokumenter

- 08.04.2015: Møtebok for sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015: Søknad fra Margith og Magne Sveen, Lora, om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.
- 01.05.2015: Epost med vedlagt klage datert 23.04.2015 fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslag på søknad om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Vedlegg

- 01.05.2015: Vedlegg til klage datert 23.04.2015 fra Margith og Magne Sveen, Lora - Bilder og mål av tre hytter i Heimrasten.

Klage

Margith og Magne Sveen, 2666 Lora, klager i epost 01.05.2015 på avslag på søknad om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Søknaden ble behandlet av Dovrefjell nasjonalparkstyre på møte 26.03.2015 som sak nr. 024-2015.

Opplysninger om søknaden i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Margith og Magne Sveen, 2666 Lora, søkte i brev 28.11.2012 til Lesja kommune om å rive ei gammel jakt- og fiskebu og bygge ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Motterudholet ligger ved Motterudåi, ca. 2 km. nordøst for Skrøya, på Lora i Lesja kommune. Jakt- og fiskebua er et feste i Lesja Heimrast. Festet ble opprettet på slutten av 1950-tallet eller tidlig på 1960-talet. Bua er bygd i reisverk, og utvendige mål ble 02.08.2015 målt til 3,25 x 2,35 m grunnflate, dvs. 7,6 m². Bua er nå i dårlig stand.

Bilde 1: Jakt- og fiskebua i Motterudholet. Bildet er tatt 02.08.2005.
Bua har UTM-referanse 32 V 0484655 6893944.

Magne Sveen søkte i brev til styret i Lesja Heimrast 05.06.2012, om tillatelse til å sette opp ei ny lafta hytte i tømmer på 34,4 m² der den gamle bua står. Materialer som er brukbare fra den gamle bua, vil han bruke til et lite uthus med utedo og plass for ved.

I brev fra Lesja Heimrast til Magne Sveen 16.06.2012, går det fram at styret behandlet søknaden i møte 11.06.2012, og fattet følgende vedtak:

Styret går inn for restaurering / bygging av ny hytte istedenfor gammel bu. Totalareal inklusive gang / veranda og uthus skal være maksimum 35 m² utvendige mål. Det forutsetter godkjenning av Lesja kommune og evt. andre instanser. Gammel bu skal fjernes på forsvarlig måte.

Margith og Magne Sveen søkte derfor i brev til Lesja kommune 28.11.2012 om å rive den gamle jakt- og fiskebua i Motterudholet, og bygge ny hytte på 34,4 m² og uthus der den gamle bua står.

Lesja kommune oversendte søknaden til Dovrefjell nasjonalparkstyre 03.11.2014 for behandling.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Dalsida landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med Dalsida landskapsvernområde er bl.a. å:

- Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk.
- Ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet.

Jf. verneforskriften § 2.

I vernebestemmelsene § 3, går det i pkt. 1.1 bl.a. fram at området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a. ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger, jf. § 3 pkt. 1.3 b, og oppføring av mindre tilbygg til eksisterende bygninger, jf. pkt. 1.3 c).

Dovrefjell nasjonalparkstyre har hjemmel til å gi tillatelse til ombygging av den gamle jakt- og fiskebua til uthus, jf. § 3 pkt. 1.3 b, men nasjonalparkstyret har ikke hjemmel til å gi tillatelse til riving av nåværende jakt- og fiskebua og oppsetting av ny hytte. Den delen av søknaden må derfor behandles som en dispensasjonssak i forhold til verneforskriftene, jf. § 48 i naturmangfoldloven (dispensasjon fra vernevedtak).

I naturmangfoldloven § 48 går det i 1. ledd fram:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014, inneholder retningslinjer som er relevant for vurderingen om det kan gis dispensasjon (s. 11):

Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, kan forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ.

Ved søknad om dispensasjon må det først vurderes om vilkårene er oppfylt. Vilråene er kumulative, det vil si at begge vilkårene må være oppfylt. Det at vilkårene er oppfylt gir ikke krav på dispensasjon. Bestemmelsen er en kan-bestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret vurdering av om det skal gis en dispensasjon dersom vilkårene er oppfylt. I avveiningen av om dispensasjon skal gis må det foretas en skjønnsmessig vurdering.

Blant annet vil omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten av de tiltak som det søkes dispensasjon for, ha betydning. Også de hensyn som positivt taler for det omsøkte tiltak, og om det vil stride mot verneverdiene om tilsvarende dispensasjonssøknader blir innvilget i fremtiden, inngår i vurderingen.

Dispensasjon etter § 48 første alternativ, omfatter tiltak som er forenlig med verneformål og verneverdier i det aktuelle området. Dette vil i noen grad avhenge av verneform. Generelt vil det ikke være adgang til å dispensere for tiltak og bruk som forutsetter større tekniske inngrep, for eksempel kraftutbygging eller oppføring av private fritidshytter.

Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. § 48 første alternativ dekker tilfeller hvor verneformålet og verneverdiene tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene.

I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell går det fram at Motterudholet ligger i en såkalt sone uten tilrettelegging og inngrep. I retningslinjene for denne sonen står det (s. 46):

Irreversible inngrep (som bygninger og andre anlegg, veier og kjørespor, permanent merkede stier), kan kun tillates innenfor rammen av vernebestemmelsene om det er godtgjort at tiltaket ikke vil ha negative konsekvenser for verneformålet.

I forvaltningsplanen (s. 89) går det bl.a. fram:

Tilbygg, ombygginger, utvidelser eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon, er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/ utvidelser, må vurderes i forhold til verneformålet.

I retningslinjene for bygninger i landskapsvernområdene og biotopvernområdene (s. 90) går det bl.a. også fram:

- Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.

I retningslinjene i forvaltningsplanen for bygninger i verneområdene (s. 90), går det bl.a. fram:

Tiltak skal gjennomføres i tråd med tradisjonell byggeskikk i området. Det skal nyttes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurderinger i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Realiteten er at det søkes om å sette opp ei ny hytte på 34,4 m², og gjøre om / bygge om den gamle bua til uthus på inntil 7,6 m², dvs. inntil 42 m² tilsammen.

Hvis den gamle bua gjøres om / bygges om til uthus, blir totalarealet mer enn det Lesja Heimrast har gitt tillatelse til.

Oppsetting av ei ny hytte på 34,4 m², gir en økning på 352 % i forhold til den gamle bua på 7,6 m². Hvis den gamle bua blir uthus, blir økningen på inntil 452 %.

En økning av det bebygde arealet fra 7,6 m² til 34,4 (352 %) eller inntil 42 m² (452 %), er en stor utvidelse som kan påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området. Det vil si at en så stor utvidelse kan være i strid med verneformålet, og kan påvirke verneverdiene mer enn nevneverdig, jf. naturmangfoldloven § 48.

I verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella er det, i sone uten tilrettelegging og inngrep, ikke vanlig praksis å gi dispensasjon til så store utvidelser av hytter og buer i forbindelse med riving og oppsetting av ny.

I forvaltningsplanen for Dovrefjell står det ikke noe om arealgrenser, men det følger av forvaltningspraksis i nasjonalparker og landskapsvernområder at det kan godtas en økning av totalarealet på ca. 30 %. I dette tilfellet vil det si at Margith og Magne Sveen kan rive den gamle bua på 7,6 m2 og sette opp ei ny bu på inntil 10 m2.

Forslag til vedtak – innstilling i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir ikke Margith og Magne Sveen, Lora, dispensasjon til å rive ei gammel bu på 7,6 m2 i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og å sette opp ei ny lafta hytte i tømmer på 34,4 m2 og eventuelt et uthus der den gamle bua står.

Avslaget begrunnes med at en økning av det bebygde arealet fra 7,6 m2 til 34,4 pluss evt. et uthus, er en stor utvidelse som kan påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området. Det vil si at en så stor utvidelse kan være i strid med verneformålet og kan påvirke verneverdiene mer enn nevneverdig.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, første ledd, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.

Behandling i møtet i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Ingen merknader.

Vedtak i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Dovrefjell nasjonalparkstyre slutter seg til forslag til vedtak.

Enstemmig.

Opplysninger om klagen

Margith og Magne Sveen, Lora, klager i epost 01.05.2015 på avslaget på søknaden om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde. Klagen gjengis her i sin helhet:

Undertegnede tillater seg herved å benytte sin Klageadgang ifg. paragraf 28, stilet til Miljødirektoratet, men som spesifisert i Deres brev, sendes det til Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Vi er både overrasket og skuffet over det negative vedtaket som vi mottok på vår søknad om «restaurering/bygging av ny hytte i steden for gammel bu». Den samme søknaden ble godkjent av Lesja Heimrast den 13. juni 2012 (vedlagt).

Vi ønsker herved å belyse endel forhold i denne saken som forhåpentlig viser, med rette, at det er flere punkt som argumenterer for at vår «bu» ikke har fått en vurdering på lik linje med de to andre hytter som opprinnelig var bygd på samme tid som vår, som jakt-fiske buer og som i de senere år

er påbygd eller revet og nybygd, opp mot den kvm grense som Lesja Heimrast vedtok i 2000, totalt 35 kvm.

- Først og fremst vil vi presisere at Magne Sveen er født og oppvokst på Sveen. Han var som tiåring med sin far, Jakob, å bygge denne gjeter-jaktbua og har alltid hatt en del av sitt hjerte parkert i bua. Vi er glade for at fjellområdene er blitt tatt vare på og at både beite områdene, viltbestanden og naturen er egentlig slik den var 50 år siden. Vi er oppdratt til å værne om våre naturverdier og vil på ingen måte lage en «heimrast residens». Kanskje ser denne hytta litt moderne ut, med 9 tomms tømmer og «Måtterudhol-skifer» på taket. Vi har ingen problemer med å forandre stilen til reisverk og følge stilen på de to andre hytter.
- Faktum er at begge Sveen gårdene ble nedlagt og jorda utleiet de siste 40år. Vi har kjøpt sammen igjen Nordre og Søndre Sveen og etter 40 år i utlandet har vi sakte og sikkert bygd opp igjen det som er «forsømt» på begge gårdene. Planen er å etablere en kombinert gårdsdrift med sau og hester for vår pensjons alder og neste generasjon. Derfor vil vi nå gi denne «forlatte» bua et nytt liv, med et minimum av det som kreves for å benytte den slik som de to andre naboene har fått tillatelse til.
- Det ligger totalt tre hytter i dette området, to som ble bygd som jakt og fiskehytter og vår som skulle fungere som gjeter/jakt-bu. Alle hyttene ble bygd rundt 1940-60 tallet. Slik vi forstår så er det stopp for flere buer og hytter, så vår søknad er m.a.o den siste, altså det er og blir kun tre hytter i dette området.
- Skogteigen til Sveen's, nordre grense ligger bare ca 500 meter fra bua. I den tiden Sveen gården ble aktivt drevet av mine foreldre og besteforeldre var saudrift en viktig del av det vesle småbruket. Selv om min far aldri egentlig fikk ferdigbygd bua, så ble den likevel aktivt brukt som «salteplass» for sauene og også et «tak over hodet» i reinsjakta. Vi har nå besøkt hyttene , tatt bilder og målt dem opp og vedlagt disse slik at dere kan se de aktuelle fakta, beliggenhet, størrelse og stil.

Hytte 1

«Stavheimshytta», er en jakt og fiske hytte, som idag eies av Frederik Stavheim. Denne ligger ved inngangen til Motterudhålet på en høyde og kan derfor sees fra alle retninger. Denne var orginalt ca. 10 kvm, men er så påbygd ca 10kvk og er idag 20kvk. Mønehøyden er ca 2.75m. Den har ikke uthus, men har pipe og vedovn. Den er oppført i reisverk stil og er godt vedlikeholdt. Denne ligger ca 500 meter mot vest fra vår bu.

Hytte 2

«Olsenhytta»; orginalt var dette en liten jakt og fiskehytte, som nå eies av datteren til Terje Olsen (død i 2014). Denne ligger også på en høyde ca 500 meter rett nord for vår bu. Som det går frem av bildene er hoved huset bygd i senere tid (ca 1990+) og har en ytre flate på ca 20kvk. I tillegg har den et uthus som ser nesten identisk ut med vår bu (+7kvk), både i størrelse, høyde og stil. I de opprinnelige tider tror jeg det var dette uthuset som var den opprinnelige bua på festet. Dette er en riktig godt vedlikeholdt hytte av nyere årgang og ligger også på en høyde med sikt til alle retninger. Hytten er bygd i reisverk stil med høy takvinkel og mønehøyden er ca 3,6 meter.

Bu 3

«Sveabua» som eies av Margith og Magne Sveen, er som tidligere nevnt en Gjeter og Jaktbu som min far satte opp i ca 1958. Den ble aktivt brukt i mine foreldres gårdsdrift som gjeterbu for sauedrifta og også til reinsjakta. Desverre ble ikke bua helt ferdigstilt, det er hverken ovn eller seng installert og den er ikke isolert, kun yttervegg. Etter at gårdsdriften

på begge Svea gårdene ble nedlagt har Sveabua tildels blitt forsømt både besøk og vedlikeholdsmessig. Bua er i dårlig forfatning og slik den er idag er den ubrukbar. Som bildet viser er den ca 7kvm, ytre mål. Det er umulig å installere en seng og en ovn, hvis forskrifter skal følges. Bua ligger skjermet fra omgivelsene, den er vanskelig å finne da den ligger godt tilbaketrekt på en avsats eller flate i et skrånende terreng (se vedlagt bilde)

Vi håper at Dovre Nasjonalparkstyre vil revurdere vår søknad basert på følgende argumentasjon:

- Det er og blir kun tre hytter i dette området. Stavheim og Olsen hyttene er forandret og utbygd til henholdsvis 20 og 27 kvm. Vi mener at vår søknad skal behandles på samme måte. Presedensen er allerede satt og det bare vår bu som er igjen å ruste opp.
- Vi har trofast betalt vår festeavgift i de siste 55 år, og har derfor rett til å bli behandlet positivt som de andre to eiere og spesielt, ettersom vår søknad ble positivt behandlet i Styret for Heimrasten i 2012.
- Ettersom vi er i full gang i å ruste opp igjen Sveagårdene for beboelse med hest og saudrift, har nettopp denne utvidelsen betydning for fremtiden som gjeterbu.
- Vår bu ligger godt skjermet sammenlignet med de to andre hyttene og derfor vil ikke en utvidelse bli skjemmende eller skremmende på hverken mennesker eller dyr.
- Det må ikke spekuleres i at vi bygger hytten 35kvm og beholder i tillegg bua som den står idag som WC og uthus. Vi akter å følge Heimrastens godkjenning til punkt og prikke at den maksimale kvadratmeter på 35 kvm inkluderer boareal, wc og uthus.

Vi har lagt ved dette klage-dokumentet noen bilder av de tre hyttene med indikert dimensjoner, størrelse og beliggenhet. Vi håper at denne orienteringen vil gi dere et bedre innblikk i situasjonen og at våre intensjoner er absolutt med full respekt for deres fokus på vern av naturverdier.

«Stavheimshytta» og «Olsenhytta» som omtales i klagen ble satt opp / utvidet før Dalsida landskapsvernområde ble opprettet i 2002. Stavheimhytta er 18,5 m² inkl. tilbygg / inngang, og Olsenhytta er 18,7 m² med uthus på 6,4 m².

Bilde 2: «Stavheimhytta». Bildet er tatt 02.08.2005.
Hytta har UTM-referanse 32 V 0484433 6894101.

Bilde 3: «Olsenhytta». Bildet er tatt 02.08.2005.
Hytta har UTM-referanse 32 V 0485194 6895205.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Det vises til regler og retningslinjer for saksbehandlingen i sak nr. 024-2015.

I tillegg kommer forvaltningslovens regler om behandling av klager. I forvaltningsloven, kapittel VI. Om klage og omgjøring, går det bl.a. fram:

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen). Jf. § 28, 1. ledd.

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Jf. § 29, 1. ledd.

Vurderinger

Margith og Magne Sveen, Lora, er som søkere part i saken, og klagen ble sendt til Dovrefjell nasjonalparkstyre innen fristen.

Det vises til vurderingene i sak nr. 024-2015.

Margith og Magne Sveen skriver i klagen at: «vår «bu» ikke har fått en vurdering på lik linje med de to andre hytter som opprinnelig var bygd på samme tid som vår, som jakt-fiske buer og som i

de senere år er påbygd eller revet og nybygd, opp mot den kvm grense som Lesja Heimrast vedtok i 2000, totalt 35 kvm».

«Stavheimshytta» og «Olsenhytta» ble satt opp / utvidet før Dalsida landskapsvernområde ble opprettet i 2002. Bestemmelsene som gjelder for bygging / utviding av hytter og buer i området, endret seg i 2002. Det vil ikke være forskjellsbehandling om en ikke behandler byggesøknader før og etter 2002 likt.

Stavheimshytta og Olsenhytta er dessuten en del mindre enn den hytta som Margith og Magne Sveen har søkt om å sette opp i Motterudholet.

Margith og Magne Sveen skriver også i klagen at: «Ettersom vi er i full gang i å ruste opp igjen Sveagårdene for beboelse med hest og saudrift, har nettopp denne utvidelsen betydning for fremtiden som gjeterbu.»

Det er mulig å drive tilsyn med sau i området uten å ha gjeterbu. Motterudholet ligger bare 2-3 km fra Sveengårdene på Lora. Ei bu på inntil 10 m² kan også gjøre god nytte som gjeter- og jaktbu. I ei bu på inntil 10 m² er det vanligvis plass til køyeseng, kjøkkenbenk, spisebord, vedovn og litt lagerplass for ved, saltstein ol.

Det er et organisert beitelag i området, Heimfjellet beitelag, som alle som beiter med husdyr i området bør være med i. Heimfjellet beitelag har egen tilsynsbu ved Øvre Ylsbottvatnet, ca. 5-6 km fra Motterudholet. Det er også mulig å hvile og overnatte i tilsynsbua som Heimfjellet beitelag har i ved Øvre Ylsbottvatnet i forbindelse med tilsyn og sanking av sau i området.

Forslag til vedtak – innstilling

Klagen fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslaget på søknaden om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, som ble behandlet som sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2014, inneholder ikke nye og avgjørende opplysninger som gjør at nasjonalparkstyret finner det riktig å endre eller oppheve vedtaket i saken.

Klagesaken sendes til Miljødirektoratet som klageinstans, jf. pkt. 12 i vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Behandling i møtet

Hanne Alstrup Velure fremmet følgende forslag til vedtak:

Klagen fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslaget på søknaden om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, som ble behandlet som sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2014, tas til følge.

Begrunnelse:

Heimrasten sitt vedtak bør veie tungt.

Likhetsprinsippet bør gjelde uansett om de to nabohyttene er bygget innen et annet rammeverk, så lenge byggingen ikke er i strid med verneforskriften.

Det er liten eller ingen fare for presedensvirkning. Og "det skal generelt legges mindre vekt på presedens i LVO enn i andre verneformer." Det skal legges mindre vekt på presedens ved tilbygg enn ved nybygg.

Estetisk vil riving av gammel og oppsett av en ny hytte være et godt tiltak. Størrelse på opp til 35 kvm versus eksisterende hytte har liten praktisk betydning.

Vedtak

Forslaget fra Hanne Alstrup Velure ble satt opp mot innstillingen

For innstillingen: 6 stemmer.

For forslaget fra Hanne Alstrup Velure: 1 stemme.

Vedtak:

Som innstillingen.

6 stemmer mot 1 stemme.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Hjerkinn, 02.07.2015

Lars Børve (sign.)

forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre

Kopi til

- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Fylkesmannen i Oppland
- Lesja kommune
- Lesja Heimrast
- Margith og Magne Sveen, Lora

Fra: Postmottak Miljødirektoratet[post@miljodir.no]

Dato: 03.07.2015 13:43:20

Til: Sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre

Tittel: SV: Klage fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslag på søknad om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde

Vi stadfester at vi har mottatt e-posten.

Beste helsing
Dokumentseksjonen

Miljødirektoratet

Telefon: 03400 / 73 58 05 00

E-post: post@miljodir.no

Nett: www.miljodirektoratet.no - www.miljostatus.no

Fra: Sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre [mailto:FMOPdovrefjell@fylkesmannen.no]

Sendt: 2. juli 2015 13:14

Til: Lesja kommune

Kopi: elin.stavheim@lesja.kommune.no; 'magne@sveen.de'; Postmottak Miljødirektoratet; Arne Johannes Mortensen; Ola Eirik Bolme; Fylkesmannen i Oppland - postmottaket; Klæbo, Harald; Lesjaskog viltlag og Lesjaskog heimrast; Marit Rolstad

Emne: Klage fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslag på søknad om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde

Vedlagt følger møtebok for sak nr. 051-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015:

Klage fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslag på søknad om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

(Arkivsak nr. 2014/7569)

Vennlig hilsen

Lars Børve

forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre

Mobil: 911 79 701

Postadresse: Postboks 987, 2626 Lillehammer

Epost: fmoplbo@fylkesmannen.no

Internett: www.fylkesmannen.no/oppland

Alle vedlegg scannes for virus

Tenk på miljøet før du skriver ut denne eposten

249

BOOKS IN THE SERIES

Arkivsaksnr: 2014/7569-11

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 17.09.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre		

Ny søknad fra Margith og Magne Sveen, Lora, om å sette opp ny hytte og gjøre om gammel bu til uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre avslår den nye søknaden fra Margith og Magne Sveen, Lora, om å sette opp ny hytte på 24,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og å gjøre om den gamle bua på 7,6 m² til uthus.

Avslaget begrunnes med at bygging av ny hytte på 24 m² og omgjøring av den gamle bua på 7,6 m² til uthus, dvs. 31,6 m² til sammen, er en for stor økning i bebygd areal, og kan / vil skape presedens i Dalsida landskapsvernområde og andre landskapsvernområder.

Dovrefjell nasjonalparkstyre vil se positivt på en søknad om bygging av ei ny bu på ca. 15 m² bebygd areal med en frittstående utedo på ca. 1 m², og at den gamle bua på 7,6 m² rives.

Dokumenter

- 02.03.2015: Brev fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet – Retningslinjer for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48.
- 12.06.2015: Møtebok for sak nr. 051-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre
- 12.06.2015: Klage fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslag på søknad om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.
- 15.06.2015: Brev fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet og fylkesmennene - Retningslinjer for vurdering av klagesaker knyttet til verneområder underlagt lokal forvaltning.
- 27.06.2015: E-post med brev fra Margith og Magne Sveen til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Trekking av klage og ny søknad om å sette opp hytte og gjøre om gammel bu til uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Opplysninger om søknaden / saksopplysninger

Margith og Magne Sveen, 2666 Lora, trekker i e-post og brev 27.06.2015 tilbake klage på avslag om å rive gammel bu og sette opp ny hytte på 34,4 m² og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og søker i ny søknad om å sette opp ny hytte på 24,0 m² og gjøre om den gamle bua på 7,6 m² til uthus.

Den opprinnelige søknaden fra Margith og Magne Sveen ble avslått av Dovrefjell nasjonalparkstyre i møte 26.03.2015 (sak nr. 024-2015), og klage fra Margith og Magne Sveen ble ikke tatt til følge av Dovrefjell nasjonalparkstyre i møte 12.06.2015 (sak nr. 051-2015).

Nedenfor følger en gjennomgang av behandlingen av den opprinnelige søknaden og klagen fra Margith og Magne Sveen. Deretter følger opplysninger om den nye søknaden.

Opplysninger om den opprinnelige søknaden i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Margith og Magne Sveen, 2666 Lora, søkte i brev 28.11.2012 til Lesja kommune om å rive ei gammel jakt- og fiskebu og bygge ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Motterudholet ligger ved Motterudåi, ca. 2 km. nordøst for Skrøya, på Lora i Lesja kommune. Jakt- og fiskebua er et feste i Lesja Heimrast. Festet ble opprettet på slutten av 1950-tallet eller tidlig på 1960-talet. Bua er bygd i reisverk, og utvendige mål ble 02.08.2015 målt til 3,25 x 2,35 m grunnflate, dvs. 7,6 m². Bua er nå i dårlig stand.

Bilde 1: Jakt- og fiskebua i Motterudholet. Bildet er tatt 02.08.2005.
Bua har UTM-referanse 32 V 0484655 6893944.

Magne Sveen søkte i brev til styret i Lesja Heimrast 05.06.2012, om tillatelse til å sette opp ei ny lafta hytte i tømmer på 34,4 m² der den gamle bua står. Materialer som er brukbare fra den gamle bua, vil han bruke til et lite uthus med utedo og plass for ved.

I brev fra Lesja Heimrast til Magne Sveen 16.06.2012, går det fram at styret behandlet søknaden i møte 11.06.2012, og fattet følgende vedtak:

Styret går inn for restaurering / bygging av ny hytte istedenfor gammel bu. Totalareal inklusive gang / veranda og uthus skal være maksimum 35 m² utvendige mål. Det forutsetter godkjenning av Lesja kommune og evt. andre instanser. Gammel bu skal fjernes på forsvarlig måte.

Margith og Magne Sveen søkte derfor i brev til Lesja kommune 28.11.2012 om å rive den gamle jakt- og fiskebua i Motterudholet, og bygge ny hytte på 34,4 m² og uthus der den gamle bua står.

Lesja kommune oversendte søknaden til Dovrefjell nasjonalparkstyre 03.11.2014 for behandling.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Dalsida landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med Dalsida landskapsvernområde er bl.a. å:

- Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk.
- Ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet.

Jf. verneforskriften § 2.

I vernebestemmelsene § 3, går det i pkt. 1.1 bl.a. fram at området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a. ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger, jf. § 3 pkt. 1.3 b, og oppføring av mindre tilbygg til eksisterende bygninger, jf. pkt. 1.3 c).

Dovrefjell nasjonalparkstyre har hjemmel til å gi tillatelse til ombygging av den gamle jakt- og fiskebua til uthus, jf. § 3 pkt. 1.3 b, men nasjonalparkstyret har ikke hjemmel til å gi tillatelse til riving av nåværende jakt- og fiskebua og oppsetting av ny hytte. Den delen av søknaden må derfor behandles som en dispensasjonssak i forhold til verneforskriften, jf. § 48 i naturmangfoldloven (dispensasjon fra vernevedtak).

I naturmangfoldloven § 48 går det i 1. ledd fram:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014, inneholder retningslinjer som er relevant for vurderingen om det kan gis dispensasjon (s. 11):

Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, kan forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ.

Ved søknad om dispensasjon må det først vurderes om vilkårene er oppfylt. Vilkaene er kumulative, det vil si at begge vilkårene må være oppfylt. Det at vilkårene er oppfylt gir ikke krav på dispensasjon. Bestemmelsen er en kanbestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret vurdering av om det skal gis en dispensasjon dersom vilkårene er oppfylt. I avveiningen av om dispensasjon skal gis må det foretas en skjønnsmessig vurdering.

Blant annet vil omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten av de tiltak som det søkes dispensasjon for, ha betydning. Også de hensyn som positivt taler for det omsøkte tiltak, og om det vil stride mot verneverdiene om tilsvarende dispensasjonssøknader blir innvilget i fremtiden, inngår i vurderingen.

Dispensasjon etter § 48 første alternativ, omfatter tiltak som er forenlig med verneformål og verneverdier i det aktuelle området. Dette vil i noen grad avhenge av verneform. Generelt vil det ikke være adgang til å dispensere for tiltak og bruk som forutsetter større tekniske inngrep, for eksempel kraftutbygging eller oppføring av private fritidshytter.

Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. § 48 første alternativ dekker tilfeller hvor verneformålet og verneverdiene tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene.

I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell går det fram at Motterudholet ligger i en såkalt sone uten tilrettelegging og inngrep. I retningslinjene for denne sonen står det (s. 46):

Irreversible inngrep (som bygninger og andre anlegg, veier og kjørespor, permanent merkede stier), kan kun tillates innenfor rammen av vernebestemmelsene om det er godtgjort at tiltaket ikke vil ha negative konsekvenser for verneformålet.

I forvaltningsplanen (s. 89) går det bl.a. fram:

Tilbygg, ombygginger, utvidelser eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon, er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/ utvidelser, må vurderes i forhold til verneformålet.

I retningslinjene for bygninger i landskapsvernområdene og biotopvernområdene (s. 90) går det bl.a. også fram:

- Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.

I retningslinjene i forvaltningsplanen for bygninger i verneområdene (s. 90), går det bl.a. fram:

Tiltak skal gjennomføres i tråd med tradisjonell byggeskikk i området. Det skal nyttes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurderinger i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Realiteten er at det søkes om å sette opp ei ny hytte på 34,4 m², og gjøre om / bygge om den gamle bua til uthus på inntil 7,6 m², dvs. inntil 42 m² tilsammen.

Hvis den gamle bua gjøres om / bygges om til uthus, blir totalarealet mer enn det Lesja Heimrast har gitt tillatelse til.

Oppsetting av ei ny hytte på 34,4 m², gir en økning på 352 % i forhold til den gamle bua på 7,6 m². Hvis den gamle bua blir uthus, blir økningen på inntil 452 %.

En økning av det bebygde arealet fra 7,6 m² til 34,4 (352 %) eller inntil 42 m² (452 %), er en stor utvidelse som kan påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området. Det vil si at en så stor utvidelse kan være i strid med verneformålet, og kan påvirke verneverdiene mer enn nevneverdig, jf. naturmangfoldloven § 48.

I verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella er det, i sone uten tilrettelegging og inngrep, ikke vanlig praksis å gi dispensasjon til så store utvidelser av hytter og buer i forbindelse med riving og oppsetting av ny.

I forvaltningsplanen for Dovrefjell står det ikke noe om arealgrenser, men det følger av forvaltningspraksis i nasjonalparker og landskapsvernområder at det kan godtas en økning av totalarealet på ca. 30 %. I dette tilfellet vil det si at Margith og Magne Sveen kan rive den gamle bua på 7,6 m² og sette opp ei ny bu på inntil 10 m².

Forslag til vedtak – innstilling i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir ikke Margith og Magne Sveen, Lora, dispensasjon til å rive ei gammel bu på 7,6 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og å sette opp ei ny lafta hytte i tømmer på 34,4 m² og eventuelt et uthus der den gamle bua står.

Avslaget begrunnes med at en økning av det bebygde arealet fra 7,6 m² til 34,4 pluss evt. et uthus, er en stor utvidelse som kan påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området. Det vil si at en så stor utvidelse kan være i strid med verneformålet og kan påvirke verneverdiene mer enn nevneverdig.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, første ledd, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.

Behandling i møtet i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Ingen merknader.

Vedtak i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Dovrefjell nasjonalparkstyre slutter seg til forslag til vedtak.

Enstemmig.

Opplysninger om klage i sak nr. 051-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015

Margith og Magne Sveen, Lora, klager i epost 01.05.2015 på avslaget på søknaden om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde. Klagen gjengis her i sin helhet:

Undertegnede tillater seg herved å benytte sin Klageadgang ifg. paragraf 28, stilet til Miljødirektoratet, men som spesifisert i Deres brev, sendes det til Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Vi er både overrasket og skuffet over det negative vedtaket som vi mottok på vår søknad om «restaurering/bygging av ny hytte i steden for gammel bu». Den samme søknaden ble godkjent av Lesja Heimrast den 13. juni 2012 (vedlagt).

Vi ønsker herved å belyse endel forhold i denne saken som forhåpentlig viser, med rette, at det er flere punkt som argumenterer for at vår «bu» ikke har fått en vurdering på lik linje med de to andre hytter som opprinnelig var bygd på samme tid som vår, som jakt-fiske buer og som i de senere år er påbygd eller revet og nybygd, opp mot den kvm grense som Lesja Heimrast vedtok i 2000, totalt 35 kvm.

- Først og fremst vil vi presisere at Magne Sveen er født og oppvokst på Sveen. Han var som tiåring med sin far, Jakob, å bygge denne gjeter-jaktbua og har alltid hatt en del av sitt hjerte parkert i bua. Vi er glade for at fjellområdene er blitt tatt vare på og at både beite områdene, villtbestanden og naturen er egentlig slik den var 50 år siden. Vi er oppdratt til å værne om våre naturverdier og vil på ingen måte lage en «heimrast residens». Kanskje ser denne hytta litt moderne ut, med 9 tomms tømmer og «Måtterudhol-skifer» på taket. Vi har ingen problemer med å forandre stilen til reisverk og følge stilen på de to andre hytter.
- Faktum er at begge Sveen gårdene ble nedlagt og jorda utleiet de siste 40år. Vi har kjøpt sammen igjen Nordre og Søndre Sveen og etter 40 år i utlandet har vi sakte og sikkert bygd opp igjen det som er «forsømt» på begge gårdene. Planen er å etablere en kombinert gårdsdrift med sau og hester for vår pensjons alder og neste generasjon. Derfor vil vi nå gi denne «forlatte» bua et nytt liv, med et minimum av det som kreves for å benytte den slik som de to andre naboene har fått tillatelse til.
- Det ligger totalt tre hytter i dette området, to som ble bygd som jakt og fiskehytter og vår som skulle fungere som gjeter/jakt-bu. Alle hyttene ble bygd rundt 1940-60 tallet. Slik vi forstår så er det stopp for flere buer og hytter, så vår søknad er m.a.o den siste, altså det er og blir kun tre hytter i dette området.

- Skogteigen til Sveen's, nordre grense ligger bare ca 500 meter fra bua. I den tiden Sveen gården ble aktivt drevet av mine foreldre og besteforeldre var saudrift en viktig del av det vesle småbruket. Selv om min far aldri egentlig fikk ferdigbygd bua, så ble den likevel aktivt brukt som «salteplass» for sauene og også et «tak over hodet» i reinsjakta. Vi har nå besøkt hyttene, tatt bilder og målt dem opp og vedlagt disse slik at dere kan se de aktuelle fakta, beliggenhet, størrelse og stil.

Hytte 1

«Stavheimshytta», er en jakt og fiske hytte, som idag eies av Frederik Stavheim. Denne ligger ved inngangen til Motterudhålet på en høyde og kan derfor sees fra alle retninger. Denne var orginalt ca. 10 kvm, men er så påbygd ca 10kvm og er idag 20kvm. Mønehøyden er ca 2.75m. Den har ikke uthus, men har pipe og vedovn. Den er oppført i reisverk stil og er godt vedlikeholdt. Denne ligger ca 500 meter mot vest fra vår bu.

Hytte 2

«Olsenhytta»; orginalt var dette en liten jakt og fiskehytte, som nå eies av datteren til Terje Olsen (død i 2014). Denne ligger også på en høyde ca 500 meter rett nord for vår bu. Som det går frem av bildene er hoved huset bygd i senere tid (ca 1990+) og har en ytre flate på ca 20kvm. I tillegg har den et uthus som ser nesten identisk ut med vår bu (+7kvm), både i størrelse, høyde og stil. I de opprinnelige tider tror jeg det var dette uthuset som var den opprinnelige bua på festet. Dette er en riktig godt vedlikeholdt hytte av nyere årgang og ligger også på en høyde med sikt til alle retninger. Hytten er bygd i reisverk stil med høy takvinkel og mønehøyden er ca 3,6 meter.

Bu 3

«Sveabua» som eies av Margith og Magne Sveen, er som tidligere nevnt en Gjeter og Jaktbu som min far satte opp i ca 1958. Den ble aktivt brukt i mine foreldres gårdsdrift som gjeterbu for sauedrifta og også til reinsjakta. Desverre ble ikke bua helt ferdigstillt, det er hverken ovn eller seng installert og den er ikke isolert, kun yttervegg. Etter at gårdsdriften på begge Svea gårdene ble nedlagt har Sveabua tildels blitt forsømt både besøk og vedlikeholdsmessig. Bua er i dårlig forfatning og slik den er idag er den ubrukbar. Som bildet viser er den ca 7kvm, ytre mål. Det er umulig å installere en seng og en ovn, hvis forskrifter skal følges. Bua ligger skjermet fra omgivelsene, den er vanskelig å finne da den ligger godt tilbaketrekt på en avsats eller flate i et skrånende terreng (se vedlagt bilde)

Vi håper at Dovre Nasjonalparkstyre vil revurdere vår søknad basert på følgende argumentasjon:

- Det er og blir kun tre hytter i dette området. Stavheim og Olsen hyttene er forandret og utbygd til henholdsvis 20 og 27 kvm. Vi mener at vår søknad skal behandles på samme måte. Presedensen er allerede satt og det bare vår bu som er igjen å ruste opp.
- Vi har trofast betalt vår festeavgift i de siste 55 år, og har derfor rett til å bli behandlet positivt som de andre to eiere og spesielt, ettersom vår søknad ble positivt behandlet i Styret for Heimrasten i 2012.
- Ettersom vi er i full gang i å ruste opp igjen Sveagårdene for beboelse med hest og saudrift, har nettopp denne utvidelsen betydning for fremtiden som gjeterbu.
- Vår bu ligger godt skjermet sammenlignet med de to andre hyttene og derfor vil ikke en utvidelse bli skjemmende eller skremmende på hverken mennesker eller dyr.

- Det må ikke spekuleres i at vi bygger hytten 35kvm og beholder i tillegg bua som den står idag som WC og uthus. Vi akter å følge Heimrastens godkjennelse til punkt og prikke at den maksimale kvadratmeter på 35 kvm inkluderer boareal, wc og uthus.

Vi har lagt ved dette klage-dokumentet noen bilder av de tre hyttene med indikert dimensjoner, størrelse og beliggenhet. Vi håper at denne orienteringen vil gi dere et bedre innblikk i situasjonen og at våre intensjoner er absolutt med full respekt for deres fokus på vern av naturverdier.

«Stavheimshytta» og «Olsenhytta» som omtales i klagen ble satt opp / utvidet før Dalsida landskapsvernområde ble opprettet i 2002. Stavheimhytta er 18,6 m2 inkl. tilbygg / inngang, og Olsenhytta er 18,7 m2 med uthus på 6,4 m2.

Bilde 2: «Stavheimhytta». Bildet er tatt 02.08.2005.
Hytta har UTM-referanse 32 V 0484433 6894101.

Bilde 3: «Olsenhytta». Bildet er tatt 02.08.2005.
Hytta har UTM-referanse 32 V 0485194 6895205.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen i sak nr. 051-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015

Det vises til regler og retningslinjer for saksbehandlingen i sak nr. 024-2015.

I tillegg kommer forvaltningslovens regler om behandling av klager. I forvaltningsloven, kapittel VI. Om klage og omgjøring, går det bl.a. fram:

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen). Jf. § 28, 1. ledd.

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Jf. § 29, 1. ledd.

Vurderinger i sak nr. 051-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015

Margith og Magne Sveen, Lora, er som søkere part i saken, og klagen ble sendt til Dovrefjell nasjonalparkstyre innen fristen.

Det vises til vurderingene i sak nr. 024-2015.

Margith og Magne Sveen skriver i klagen at: «vår «bu» ikke har fått en vurdering på lik linje med de to andre hytter som opprinnelig var bygd på samme tid som vår, som jakt-fiske buer og som i de senere år er påbygd eller revet og nybygd, opp mot den kvm grense som Lesja Heimrast vedtok i 2000, totalt 35 kvm».

«Stavheimshytta» og «Olsenhytta» ble satt opp / utvidet før Dalsida landskapsvernområde ble opprettet i 2002. Bestemmelsene som gjelder for bygging / utviding av hytter og buer i området, endret seg i 2002. Det vil ikke være forskjellsbehandling om en ikke behandler byggesøknader før og etter 2002 likt.

Stavheimshytta og Olsenhytta er dessuten en del mindre enn den hytta som Margith og Magne Sveen har søkt om å sette opp i Motterudholet.

Margith og Magne Sveen skriver også i klagen at: «Ettersom vi er i full gang i å ruste opp igjen Sveengårdene for beboelse med hest og saudrift, har nettopp denne utvidelsen betydning for fremtiden som gjeterbu.»

Det er mulig å drive tilsyn med sau i området uten å ha gjeterbu. Motterudholet ligger bare 2-3 km fra Sveengårdene på Lora. Ei bu på inntil 10 m² kan også gjøre god nytte som gjeter- og jaktbu. I ei bu på inntil 10 m² er det vanligvis plass til køyeseng, kjøkkenbenk, spisebord, vedovn og litt lagerplass for ved, saltstein ol.

Det er et organisert beitelag i området, Heimfjellet beitelag, som alle som beiter med husdyr i området bør være med i. Heimfjellet beitelag har egen tilsynsbu ved Øvre Ylsbottvatnet, ca. 5-6 km fra Motterudholet. Det er også mulig å hvile og overnatte i tilsynsbua som Heimfjellet beitelag har i ved Øvre Ylsbottvatnet i forbindelse med tilsyn og sanking av sau i området.

Forslag til vedtak – innstilling i sak nr. 051-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015

Klagen fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslaget på søknaden om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, som ble behandlet som sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2014, inneholder ikke nye og avgjørende opplysninger som gjør at nasjonalparkstyret finner det riktig å endre eller oppheve vedtaket i saken.

Klagesaken sendes til Miljødirektoratet som klageinstans, jf. pkt. 12 i vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Behandling av sak nr. 051-2015 i møtet i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015

Hanne Alstrup Velure fremmet følgende forslag til vedtak:

Klagen fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslaget på søknaden om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, som ble behandlet som sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2014, tas til følge.

Begrunnelse:

Heimrasten sitt vedtak bør veie tungt.

Likhetsprinsippet bør gjelde uansett om de to nabohyttene er bygget innen et annet rammeverk, så lenge byggingen ikke er i strid med verneforskriften.

Det er liten eller ingen fare for presedensvirkning. Og “det skal generelt legges mindre vekt på presedens i LVO enn i andre verneformer.” Det skal legges mindre vekt på presedens ved tilbygg enn ved nybygg.

Estetisk vil riving av gammel og oppsett av en ny hytte være et godt tiltak. Størrelse på opp til 35 kvm versus eksisterende hytte har liten praktisk betydning.

Vedtaket i sak nr. 051-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015

Forslaget fra Hanne Alstrup Velure ble satt opp mot innstillingen

For innstillingen: 6 stemmer.

For forslaget fra Hanne Alstrup Velure: 1 stemme.

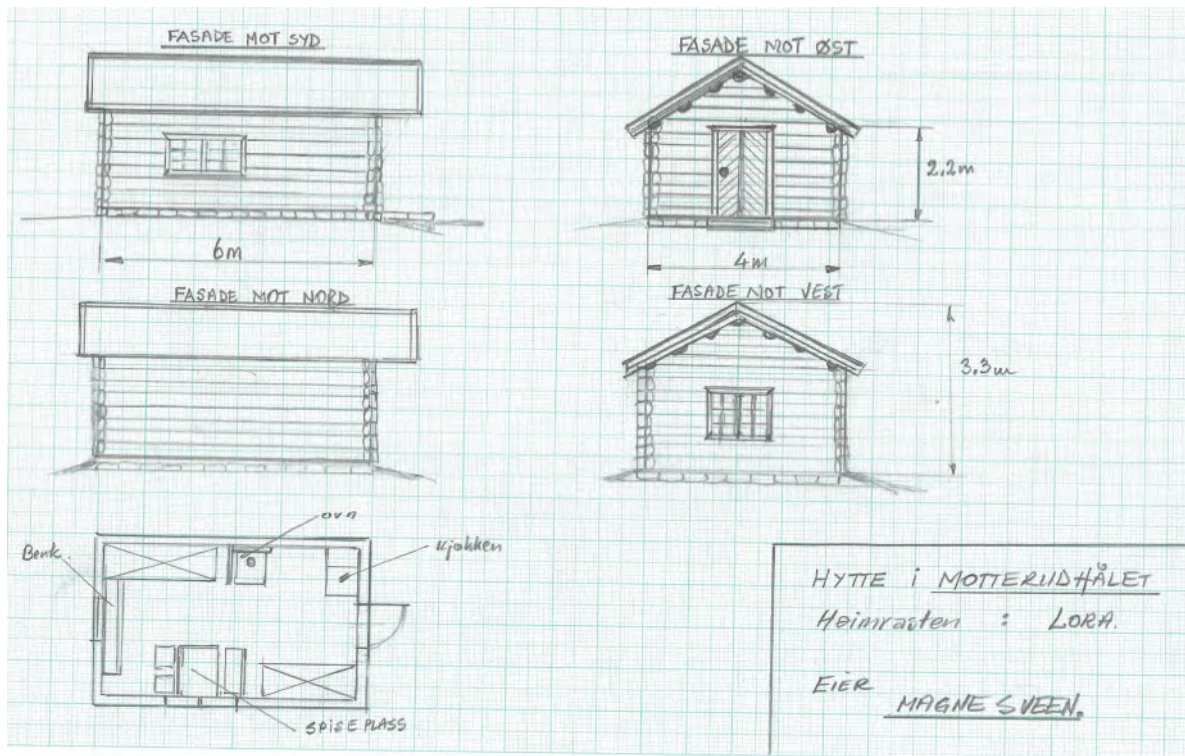
Vedtaket:

Som innstillingen.

6 stemmer mot 1 stemme.

Ny søknad

Margith og Magne Sveen, 2666 Lora, søker i ny søknad om å sette opp ny hytte på 24,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og å gjøre om den gamle bua på 7,6 m² til uthus.

Tegninger av ny hytte på 24 m² i Motterudholet i Lesja.

Margith og Magne Sveen skriver i søknaden bl.a. at de foreslår å sette opp ei hytte på 6x4 meter (ytre mål), dvs. 24 m², i 8" laftet tømmer. Nåværende bu på 7,6 m² settes i stand, eller rives og bygges opp igjen med samme størrelse og i lik stil som hytta, men med funksjon som uthus, til bruk som toalett og lager for ved og gass.

De skriver videre i søknaden at deres nye søknad er redusert i størrelse slik at den i størst mulig grad skal se ut som de to andre festene i området, Stavheimhytta og Olsenhytta med uthus.

Nye retningslinjer

I retningslinjene for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48, gitt i brev fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet 02.03.2015, går det bl.a. fram:

I byggesaker vil det ofte være en problemstilling at tiltaket isolert sett ikke er særlig problematisk, men at samlet effekt av flere tilsvarende tiltak vil redusere verneverdiene.

Også ved enkeltsaker som gjelder små tiltak, må det ses hen til presedens-virkningene ved at andre kan få dispensasjon til tilsvarende tiltak. Dette følger ikke minst av kravene til likebehandling. Presedensvirkninger avhenger for det første av sannsynligheten for at andre vil søke om dispensasjon til tilsvarende tiltak og for det andre av konsekvensene for verneverdiene og verneformålet av at det blir gitt dispensasjon til tilsvarende tiltak. Presedensvirkninger er derfor relevante både ved vurderingen av om vilkårene i § 48 er oppfylt og ved den brede skjønnsmessige vurderingen av om man bør gi dispensasjon. (...)

Presedensvurderingen bør være så konkret som mulig. Presedensfaren skal være reell og ikke hypotetisk. En konkret presedensvurdering vil bidra til likebehandling og ivareta hensynet til rimelighet. Dette vil øke forståelsen for verneforvaltningen.

Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden. Dette avhenger primært av antall saker hvor likebehandling tilsier at dispensasjon vil måtte gis. Sannsynligheten varierer på en skala fra lite sannsynlig til svært sannsynlig. For det andre knytter vurderingen seg til konsekvensene for verneområdet av at de lignende sakene får samme utfall. Disse konsekvensene varierer på en skala fra lite alvorlige til svært alvorlige.

Momenter ved vurdering av sannsynlighet for at et vedtak vil skape presedens vil blant annet kunne være hvor mange andre hytter det er i verneområdet som vil kunne søke om samme tiltak, om det er spesielle forhold knyttet til saken som tilsier at den kan særbehandles og om tiltakstypen er behandlet i forvaltningsplan med klar avgrensning av hva som kan tillates.

Momenter ved vurdering av hvilke konsekvenser det kan få om vedtaket danner presedens, vil blant annet kunne omfatte hva slags vernekategori det er tale om (det vil gjennomgående være mer alvorlige konsekvenser ved økt bygningsmasse i nasjonalparker enn i landskapsvernområder), hva slags verneformål det er tale om (i noen områder er verneformålet knyttet til å bevare urørte og villmarkspregede områder) og hvor stort/omfattende tiltaket er.

I retningslinjene for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48, gitt i brev fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet 02.03.2015, er det også gitt en nærmere redegjørelse for momenter som er aktuelle ved vurdering av presedens. Det vises derfor til dette brevet.

I retningslinjer for vurdering av klagesaker knyttet til verneområder underlagt lokal forvaltning, gitt i brev av 15.06.2015 fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet og fylkesmennene, går det fram at brevet av 02.03.2015 også kan legges til grunn også ved behandling av byggesaker etter tillatelsesbestemmelsene i verneforskrifter og ved behandling av andre saker enn byggesaker, så langt det passer.

I brevet av 15.06.2015 fra Klima- og miljødepartementet går det bl.a. fram:

Departementet vil særlig fremheve at når det vurderes å avslå søknader med henvisning til vektlegging av presedenshensyn, så skal presedensvurderingen være mest mulig konkret jf. de ulike momentene som er nevnt i brevet 2. mars 2015.

Presedensvurderingen bør være knyttet til det aktuelle verneområde med eventuelle omkringliggende verneområder. Departementet vil også særlig vise til føringene i brevet 2. mars 2015 om at det i utgangspunktet skal legges mindre vekt på presedenshensyn i landskapsvernområder enn i nasjonalparker og naturreservater. Dette fordi det i landskapsvernområder generelt kan tillates flere tiltak enn i de øvrige vernekategoriene, slik at terskelen for å si nei begrunnet i presedenshensyn skal ligge høyere.

Departementet vil også fremheve at det skal legges mindre vekt på presedenshensyn ved vurdering av tilbygg enn ved nybygg, ettersom landskapspåvirkningen av tilbygg gjennomgående er mer beskjeden enn ved nybygg.

Ny vurdering

Margith og Magne Sveen søker om å sette opp ei hytte på 24 m², og gjøre om den gamle bua på 7,6 m² til uthus, dvs. 31,6 m² til sammen.

Stavheimhytta er 18,6 m² inkl. tilbygg / inngang, og Olsenhytta er 18,7 m² med uthus på 6,4 m², dvs. 25,1 m² til sammen. Andre buer som det er nærliggende å sammenligne med i dette området, er Slettahaugbua og Stavheim-Riisebua i Ylsbotn. Slettahaugbua er 18,5 m², og Stavheim-Riisebua, som er ei felles bu med flere eiere, er 21 m².

Disse hyttene og buene ble satt opp / utvidet før Dalsida landskapsvernområde ble opprettet i 2002. Bestemmelsene som gjelder for bygging / utviding av hytter og buer i området, endret seg i 2002. Det vil ikke være forskjellsbehandling om en ikke behandler byggesøknader før og etter 2002 likt.

Vanlig størrelse på jakt- og fiskehyttene /-buene i dette området er ca. 18-19 m² pluss evt. et uthus på 6-7 m². Men den gamle bua til Margith og Magne Sveen er bare 7,6 m², og det vil skape presedens hvis de får dispensasjon til å bygge ny hytte på 24 m², og beholde den gamle bua på 7,6 m² som uthus, dvs. 31,6 m² til sammen.

I ei bu på ca. 10 m² er det vanligvis plass til køyeseng, kjøkkenbenk, spisebord, vedovn og vindfang med litt lagerplass for ved ol. Dette er ei lita bu for 1-2 personer. Ei bu på ca. 15 m² med en utedo på ca. 1 m² fungerer bra for 1-2 personer i fjellet. En økning av bebygd areal fra 7,6 m² til ca. 15 m², er en økning på ca. 100 %, og mer enn det bør ikke nasjonalparkstyret gi dispensasjon til.

Det foreslås derfor at Dovrefjell nasjonalparkstyre avslår søknaden om å sette opp ei hytte på 24 m², og gjøre om den gamle bua på 7,6 m² til uthus, dvs. 31,6 m² til sammen.

Nasjonalparkstyret kan i vedtaket si at styret vil se positivt på en søknad om bygging av ei ny bu på ca. 15 m² bebygd areal med en frittstående utedo på ca. 1 m², og at den gamle bua på 7,6 m² rives.

Hvis nasjonalparkstyret går inn for å avslå søknaden, er det ikke nødvendig å vurdere prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, nærmere, i og med at det da blir fattet et vedtak som ikke berører naturmangfoldet.

Retten til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljødirektoratet men sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Kopi til

- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Fylkesmannen i Oppland
- Lesja kommune
- Lesja Heimrast
- Margith og Magne Sveen, Lora

Arkivsaksnr: 2014/7569-11

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 17.09.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	66/2015	28.09.2015

Ny søknad fra Margith og Magne Sveen, Lora, om å sette opp ny hytte og gjøre om gammel bu til uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre avslår den nye søknaden fra Margith og Magne Sveen, Lora, om å sette opp ny hytte på 24,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og å gjøre om den gamle bua på 7,6 m² til uthus.

Avslaget begrunnes med at bygging av ny hytte på 24 m² og omgjøring av den gamle bua på 7,6 m² til uthus, dvs. 31,6 m² til sammen, er en for stor økning i bebygd areal, og kan / vil skape presedens i Dalsida landskapsvernområde og andre landskapsvernområder.

Dovrefjell nasjonalparkstyre vil se positivt på en søknad om bygging av ei ny bu på ca. 15 m² bebygd areal med en frittstående utedo på ca. 1 m², og at den gamle bua på 7,6 m² rives.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 28.09.2015

Behandling i møtet

Hanne Velure og Magnhild Vik satte fram følgende forslag:

Dovrefjell nasjonalparkstyre imøtekommer delvis den nye søknaden fra Margith og Magne Sveen, Lora, og gir dispensasjon til å sette opp én ny hytte på inntil 27,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, til erstatning for gammel bu.

Den gamle bua skal rives. Uthusfunksjoner skal løses innenfor nybygget på 27 m².

Treverk kan kappes opp til ved som brukes på stedet. Andre materialrester skal fraktes ut av verneområdene og tas hånd om på forsvarlig måte.

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldloven § 48 jf. § 77.

Vedtak

For innstillingen:

- Ingen stemmer.

Som forslaget fra Velure / Vik.

- Enstemmig vedtatt.

Vedtaket ble dermed slik:

Dovrefjell nasjonalparkstyre imøtekommer delvis den nye søknaden fra Margith og Magne Sveen, Lora, og gir dispensasjon til å sette opp én ny hytte på inntil 27,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, til erstatning for gammel bu.

Den gamle bua skal rives. Uthusfunksjoner skal løses innenfor nybygget på 27 m².

Treverk kan kappes opp til ved som brukes på stedet. Andre materialrester skal fraktes ut av verneområdene og tas hånd om på forsvarlig måte.

Vedtaket er fattet etter NML § 48 jf. § 77.

Dokumenter

02.03.2015: Brev fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet – Retningslinjer for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48.

12.06.2015: Møtebok for sak nr. 051-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015: Klage fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslag på søknad om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

15.06.2015: Brev fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet og fylkesmennene - Retningslinjer for vurdering av klagesaker knyttet til verneområder underlagt lokal forvaltning.

27.06.2015: E-post med brev fra Margith og Magne Sveen til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Trekking av klage og ny søknad om å sette opp hytte og gjøre om gammel bu til uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Opplysninger om søknaden / saksopplysninger

Margith og Magne Sveen, 2666 Lora, trekker i e-post og brev 27.06.2015 tilbake klage på avslag om å rive gammel bu og sette opp ny hytte på 34,4 m² og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og søker i ny søknad om å sette opp ny hytte på 24,0 m² og gjøre om den gamle bua på 7,6 m² til uthus.

Den opprinnelige søknaden fra Margith og Magne Sveen ble avslått av Dovrefjell nasjonalparkstyre i møte 26.03.2015 (sak nr. 024-2015), og klage fra Margith og Magne Sveen ble ikke tatt til følge av Dovrefjell nasjonalparkstyre i møte 12.06.2015 (sak nr. 051-2015).

Nedenfor følger en gjennomgang av behandlingen av den opprinnelige søknaden og klagen fra Margith og Magne Sveen. Deretter følger opplysninger om den nye søknaden.

Opplysninger om den opprinnelige søknaden i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Margith og Magne Sveen, 2666 Lora, søkte i brev 28.11.2012 til Lesja kommune om å rive ei gammel jakt- og fiskebu og bygge ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Motterudholet ligger ved Motterudåi, ca. 2 km. nordøst for Skrøya, på Lora i Lesja kommune. Jakt- og fiskebua er et feste i Lesja Heimrast. Festet ble opprettet på slutten av 1950-tallet eller tidlig på 1960-talet. Bua er bygd i reisverk, og utvendige mål ble 02.08.2015 målt til 3,25 x 2,35 m grunnflate, dvs. 7,6 m². Bua er nå i dårlig stand.

Bilde 1: Jakt- og fiskebua i Motterudholet. Bildet er tatt 02.08.2005.

Bua har UTM-referanse 32 V 0484655 6893944.

Magne Sveen søkte i brev til styret i Lesja Heimrast 05.06.2012, om tillatelse til å sette opp ei ny lafta hytte i tømmer på 34,4 m² der den gamle bua står. Materialer som er brukbare fra den gamle bua, vil han bruke til et lite uthus med utedo og plass for ved.

I brev fra Lesja Heimrast til Magne Sveen 16.06.2012, går det fram at styret behandlet søknaden i møte 11.06.2012, og fattet følgende vedtak:

Styret går inn for restaurering / bygging av ny hytte istedenfor gammel bu. Totalareal inklusive gang / veranda og uthus skal være maksimum 35 m² utvendige mål. Det forutsetter godkjenning av Lesja kommune og evt. andre instanser. Gammel bu skal fjernes på forsvarlig måte.

Margith og Magne Sveen søkte derfor i brev til Lesja kommune 28.11.2012 om å rive den gamle jakt- og fiskebua i Motterudholet, og bygge ny hytte på 34,4 m² og uthus der den gamle bua står.

Lesja kommune oversendte søknaden til Dovrefjell nasjonalparkstyre 03.11.2014 for behandling.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Dalsida landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med Dalsida landskapsvernområde er bl.a. å:

- Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk.
- Ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet.

Jf. verneforskriften § 2.

I vernebestemmelsene § 3, går det i pkt. 1.1 bl.a. fram at området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a. ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger, jf. § 3 pkt. 1.3 b, og oppføring av mindre tilbygg til eksisterende bygninger, jf. pkt. 1.3 c).

Dovrefjell nasjonalparkstyre har hjemmel til å gi tillatelse til ombygging av den gamle jakt- og fiskebua til uthus, jf. § 3 pkt. 1.3 b, men nasjonalparkstyret har ikke hjemmel til å gi tillatelse til riving av nåværende jakt- og fiskebua og oppsetting av ny hytte. Den delen av søknaden må derfor behandles som en dispensasjonssak i forhold til verneforskriften, jf. § 48 i naturmangfoldloven (dispensasjon fra vernevedtak).

I naturmangfoldloven § 48 går det i 1. ledd fram:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014, inneholder retningslinjer som er relevant for vurderingen om det kan gis dispensasjon (s. 11):

Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, kan forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ.

Ved søknad om dispensasjon må det først vurderes om vilkårene er oppfylt. Vilkaene er kumulative, det vil si at begge vilkårene må være oppfylt. Det at vilkårene er oppfylt gir ikke krav på dispensasjon. Bestemmelsen er en kanbestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret vurdering av om det skal gis en dispensasjon dersom vilkårene er oppfylt. I avveiningen av om dispensasjon skal gis må det foretas en skjønnsmessig vurdering.

Blant annet vil omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten av de tiltak som det søkes dispensasjon for, ha betydning. Også de hensyn som positivt taler for det omsøkte tiltak, og om det vil stride mot verneverdiene om tilsvarende dispensasjonssøknader blir innvilget i fremtiden, inngår i vurderingen.

Dispensasjon etter § 48 første alternativ, omfatter tiltak som er forenlig med verneformål og verneverdier i det aktuelle området. Dette vil i noen grad avhenge av verneform. Generelt vil det ikke være adgang til å dispensere for tiltak og bruk som forutsetter større tekniske inngrep, for eksempel kraftutbygging eller oppføring av private fritidshytter.

Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. § 48 første alternativ dekker tilfeller hvor verneformålet og verneverdiene tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene.

I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell går det fram at Motterudholet ligger i en såkalt sone uten tilrettelegging og inngrep. I retningslinjene for denne sonen står det (s. 46):

Irreversible inngrep (som bygninger og andre anlegg, veier og kjørespor, permanent merkede stier), kan kun tillates innenfor rammen av vernebestemmelsene om det er godtgjort at tiltaket ikke vil ha negative konsekvenser for verneformålet.

I forvaltningsplanen (s. 89) går det bl.a. fram:

Tilbygg, ombygginger, utvidelser eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon, er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/ utvidelser, må vurderes i forhold til verneformålet.

I retningslinjene for bygninger i landskapsvernområdene og biotopvernområdene (s. 90) går det bl.a. også fram:

- Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.

I retningslinjene i forvaltningsplanen for bygninger i verneområdene (s. 90), går det bl.a. fram:

Tiltak skal gjennomføres i tråd med tradisjonell byggeskikk i området. Det skal nyttes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,

- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurderinger i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Realiteten er at det søkes om å sette opp ei ny hytte på 34,4 m², og gjøre om / bygge om den gamle bua til uthus på inntil 7,6 m², dvs. inntil 42 m² tilsammen.

Hvis den gamle bua gjøres om / bygges om til uthus, blir totalarealet mer enn det Lesja Heimrast har gitt tillatelse til.

Oppsetting av ei ny hytte på 34,4 m², gir en økning på 352 % i forhold til den gamle bua på 7,6 m². Hvis den gamle bua blir uthus, blir økningen på inntil 452 %.

En økning av det bebygde arealet fra 7,6 m² til 34,4 (352 %) eller inntil 42 m² (452 %), er en stor utvidelse som kan påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området. Det vil si at en så stor utvidelse kan være i strid med verneformålet, og kan påvirke verneverdiene mer enn nevneverdig, jf. naturmangfoldloven § 48.

I verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella er det, i sone uten tilrettelegging og inngrep, ikke vanlig praksis å gi dispensasjon til så store utvidelser av hytter og buer i forbindelse med riving og oppsetting av ny.

I forvaltningsplanen for Dovrefjell står det ikke noe om arealgrenser, men det følger av forvaltningspraksis i nasjonalparker og landskapsvernområder at det kan godtas en økning av totalarealet på ca. 30 %. I dette tilfellet vil det si at Margith og Magne Sveen kan rive den gamle bua på 7,6 m² og sette opp ei ny bu på inntil 10 m².

Forslag til vedtak – innstilling i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir ikke Margith og Magne Sveen, Lora, dispensasjon til å rive ei gammel bu på 7,6 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og å sette opp ei ny lafta hytte i tømmer på 34,4 m² og eventuelt et uthus der den gamle bua står.

Avslaget begrunnes med at en økning av det bebygde arealet fra 7,6 m² til 34,4 pluss evt. et uthus, er en stor utvidelse som kan påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området. Det vil si at en så stor utvidelse kan være i strid med verneformålet og kan påvirke verneverdiene mer enn nevneverdig.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, første ledd, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.

Behandling i møtet i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Ingen merknader.

Vedtak i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Dovrefjell nasjonalparkstyre slutter seg til forslag til vedtak.

Enstemmig.

Opplysninger om klage i sak nr. 051-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015

Margith og Magne Sveen, Lora, klager i epost 01.05.2015 på avslaget på søknaden om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde. Klagen gjengis her i sin helhet:

Undertegnede tillater seg herved å benytte sin Klageadgang ifg. paragraf 28, stilet til Miljødirektoratet, men som spesifisert i Deres brev, sendes det til Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Vi er både overrasket og skuffet over det negative vedtaket som vi mottok på vår søknad om «restaurering/bygging av ny hytte i steden for gammel bu». Den samme søknaden ble godkjent av Lesja Heimrast den 13. juni 2012 (vedlagt).

Vi ønsker herved å belyse endel forhold i denne saken som forhåpentlig viser, med rette, at det er flere punkt som argumenterer for at vår «bu» ikke har fått en vurdering på lik linje med de to andre hytter som opprinnelig var bygd på samme tid som vår, som jakt-fiske buer og som i de senere år er påbygd eller revet og nybygd, opp mot den kvm grense som Lesja Heimrast vedtok i 2000, totalt 35 kvm.

- Først og fremst vil vi presisere at Magne Sveen er født og oppvokst på Sveen. Han var som tiåring med sin far, Jakob, å bygge denne gjeter-jaktbua og har alltid hatt en del av sitt hjerte parkert i bua. Vi er glade for at fjellområdene er blitt tatt vare på og at både beite områdene, viltbestanden og naturen er egentlig slik den var 50 år siden. Vi er oppdratt til å værne om våre naturverdier og vil på ingen måte lage en «heimrast residens». Kanskje ser denne hytta litt moderne ut, med 9 tomms tømmer og «Måtterudhol-skifer» på taket. Vi har ingen problemer med å forandre stilen til reisverk og følge stilen på de to andre hytter.
- Faktum er at begge Sveen gårdene ble nedlagt og jorda utleiet de siste 40år. Vi har kjøpt sammen igjen Nordre og Søndre Sveen og etter 40 år i utlandet har vi sakte og sikkert bygd opp igjen det som er «forsømt» på begge gårdene. Planen er å etablere en kombinert gårdsdrift med sau og hester for vår pensjons alder og neste generasjon. Derfor vil vi nå gi denne «forlatte» bua et nytt liv, med et minimum av det som kreves for å benytte den slik som de to andre naboene har fått tillatelse til.
- Det ligger totalt tre hytter i dette området, to som ble bygd som jakt og fiskehytter og vår som skulle fungere som gjeter/jakt-bu. Alle hyttene ble bygd rundt 1940-60 tallet. Slik vi forstår så er det stopp for flere buer og hytter, så vår søknad er m.a.o den siste, altså det er og blir kun tre hytter i dette området.
- Skogteigen til Sveen's, nordre grense ligger bare ca 500 meter fra bua. I den tiden Sveen gården ble aktivt drevet av mine foreldre og besteforeldre var saudrift en viktig del av det vesle småbruket. Selv om min far aldri egentlig fikk ferdigbygd bua, så ble den likevel aktivt brukt som «salteplass» for sauene og også et «tak over hodet» i reinsjakta. Vi har nå besøkt hyttene , tatt bilder og

målt dem opp og vedlagt disse slik at dere kan se de aktuelle fakta, beliggenhet, størrelse og stil.

Hytte 1

«Stavheimshytta», er en jakt og fiske hytte, som idag eies av Frederik Stavheim. Denne ligger ved inngangen til Motterudhålet på en høyde og kan derfor sees fra alle retninger. Denne var orginalt ca. 10 kvm, men er så påbygd ca 10kvm og er idag 20kvm. Mønehøyden er ca 2.75m. Den har ikke uthus, men har pipe og vedovn. Den er oppført i reisverk stil og er godt vedlikeholdt. Denne ligger ca 500 meter mot vest fra vår bu.

Hytte 2

«Olsenhytta»; orginalt var dette en liten jakt og fiskehytte, som nå eies av datteren til Terje Olsen (død i 2014). Denne ligger også på en høyde ca 500 meter rett nord for vår bu. Som det går frem av bildene er hoved huset bygd i senere tid (ca 1990+) og har en ytre flate på ca 20kvm. I tillegg har den et uthus som ser nesten identisk ut med vår bu (+7kvm), både i størrelse, høyde og stil. I de opprinnelige tider tror jeg det var dette uthuset som var den opprinnelige bua på festet. Dette er en riktig godt vedlikeholdt hytte av nyere årgang og ligger også på en høyde med sikt til alle retninger. Hytten er bygd i reisverk stil med høy takvinkel og mønehøyden er ca 3,6 meter.

Bu 3

«Sveabua» som eies av Margith og Magne Sveen, er som tidligere nevnt en Gjeter og Jaktbu som min far satte opp i ca 1958. Den ble aktivt brukt i mine foreldres gårdsdrift som gjeterbu for sauedrifta og også til reinsjakta. Desverre ble ikke bua helt ferdigstilt, det er hverken ovn eller seng installert og den er ikke isolert, kun yttervegg. Etter at gårdsdriften på begge Svea gårdene ble nedlagt har Sveabua tildels blitt forsømt både besøk og vedlikeholdsmessig. Bua er i dårlig forfatning og slik den er idag er den ubrukbar. Som bildet viser er den ca 7kvm, ytre mål. Det er umulig å installere en seng og en ovn, hvis forskrifter skal følges. Bua ligger skjermet fra omgivelsene, den er vanskelig å finne da den ligger godt tilbaketrekt på en avsats eller flate i et skrånende terreng (se vedlagt bilde)

Vi håper at Dovre Nasjonalparkstyre vil revurdere vår søknad basert på følgende argumentasjon:

- Det er og blir kun tre hytter i dette området. Stavheim og Olsen hyttene er forandret og utbygd til henholdsvis 20 og 27 kvm. Vi mener at vår søknad skal behandles på samme måte. Presedensen er allerede satt og det bare vår bu som er igjen å ruste opp.
- Vi har trofast betalt vår festeavgift i de siste 55 år, og har derfor rett til å bli behandlet positivt som de andre to eiere og spesielt, ettersom vår søknad ble positivt behandlet i Styret for Heimrasten i 2012.
- Ettersom vi er i full gang i å ruste opp igjen Sveagårdene for beboelse med hest og saudrift, har nettopp denne utvidelsen betydning for fremtiden som gjeterbu.
- Vår bu ligger godt skjermet sammenlignet med de to andre hyttene og derfor vil ikke en utvidelse bli skjæmmende eller skremmende på hverken mennesker eller dyr.

- Det må ikke spekuleres i at vi bygger hytten 35kvm og beholder i tillegg bua som den står idag som WC og uthus. Vi akter å følge Heimrastens godkjennelse til punkt og prikke at den maksimale kvadratmeter på 35 kvm inkluderer boareal, wc og uthus.

Vi har lagt ved dette klage-dokumentet noen bilder av de tre hyttene med indikert dimensjoner, størrelse og beliggenhet. Vi håper at denne orienteringen vil gi dere et bedre innblikk i situasjonen og at våre intensjoner er absolutt med full respekt for deres fokus på vern av naturverdier.

«Stavheimshytta» og «Olsenhytta» som omtales i klagen ble satt opp / utvidet før Dalsida landskapsvernområde ble opprettet i 2002. Stavheimhytta er 18,6 m2 inkl. tilbygg / inngang, og Olsenhytta er 18,7 m2 med uthus på 6,4 m2.

Bilde 2: «Stavheimhytta». Bildet er tatt 02.08.2005.

Hytta har UTM-referanse 32 V 0484433 6894101.

Bilde 3: «Olsenhytta». Bildet er tatt 02.08.2005.

Hytta har UTM-referanse 32 V 0485194 6895205.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen i sak nr. 051-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015

Det vises til regler og retningslinjer for saksbehandlingen i sak nr. 024-2015.

I tillegg kommer forvaltningslovens regler om behandling av klager. I forvaltningsloven, kapittel VI. Om klage og omgjøring, går det bl.a. fram:

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen). Jf. § 28, 1. ledd.

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Jf. § 29, 1. ledd.

Vurderinger i sak nr. 051-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015

Margith og Magne Sveen, Lora, er som søkere part i saken, og klagen ble sendt til Dovrefjell nasjonalparkstyre innen fristen.

Det vises til vurderingene i sak nr. 024-2015.

Margith og Magne Sveen skriver i klagen at: «vår «bu» ikke har fått en vurdering på lik linje med de to andre hytter som opprinnelig var bygd på samme tid som vår, som jakt-fiske buer og som i de senere år er påbygd eller revet og nybygd, opp mot den kvm grense som Lesja Heimrast vedtok i 2000, totalt 35 kvm».

«Stavheimshytta» og «Olsenhytta» ble satt opp / utvidet før Dalsida landskapsvernområde ble opprettet i 2002. Bestemmelsene som gjelder for bygging / utviding av hytter og buer i området, endret seg i 2002. Det vil ikke være forskjellsbehandling om en ikke behandler byggesøknader før og etter 2002 likt.

Stavheimshytta og Olsenhytta er dessuten en del mindre enn den hytta som Margith og Magne Sveen har søkt om å sette opp i Motterudholet.

Margith og Magne Sveen skriver også i klagen at: «Ettersom vi er i full gang i å ruste opp igjen Sveegårdene for beboelse med hest og saudrift, har nettopp denne utvidelsen betydning for fremtiden som gjeterbu.»

Det er mulig å drive tilsyn med sau i området uten å ha gjeterbu. Motterudholet ligger bare 2-3 km fra Sveengårdene på Lora. Ei bu på inntil 10 m² kan også gjøre god nytte som gjeter- og jaktbu. I ei bu på inntil 10 m² er det vanligvis plass til køyeseng, kjøkkenbenk, spisebord, vedovn og litt lagerplass for ved, saltstein ol.

Det er et organisert beitelag i området, Heimfjellet beitelag, som alle som beiter med husdyr i området bør være med i. Heimfjellet beitelag har egen tilsynsbu ved Øvre Ylsbottvatnet, ca. 5-6 km fra Motterudholet. Det er også mulig å hvile og overnatte i tilsynsbua som Heimfjellet beitelag har i ved Øvre Ylsbottvatnet i forbindelse med tilsyn og sanking av sau i området.

Forslag til vedtak – innstilling i sak nr. 051-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015

Klagen fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslaget på søknaden om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, som ble behandlet som sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2014, inneholder ikke nye og avgjørende opplysninger som gjør at nasjonalparkstyret finner det riktig å endre eller oppheve vedtaket i saken.

Klagesaken sendes til Miljødirektoratet som klageinstans, jf. pkt. 12 i vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Behandling av sak nr. 051-2015 i møtet i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015

Hanne Alstrup Velure fremmet følgende forslag til vedtak:

Klagen fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslaget på søknaden om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, som ble behandlet som sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2014, tas til følge.

Begrunnelse:

Heimrasten sitt vedtak bør veie tungt.

Likhetsprinsippet bør gjelde uansett om de to nabohyttene er bygget innen et annet rammeverk, så lenge byggingen ikke er i strid med verneforskriften.

Det er liten eller ingen fare for presedensvirkning. Og “det skal generelt legges mindre vekt på presedens i LVO enn i andre verneformer.” Det skal legges mindre vekt på presedens ved tilbygg enn ved nybygg.

Estetisk vil riving av gammel og oppsett av en ny hytte være et godt tiltak.

Størrelse på opp til 35 kvm versus eksisterende hytte har liten praktisk betydning.

Vedtaket i sak nr. 051-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015 Forslaget fra Hanne Alstrup Velure ble satt opp mot innstillingen

For innstillingen: 6 stemmer.

For forslaget fra Hanne Alstrup Velure: 1 stemme.

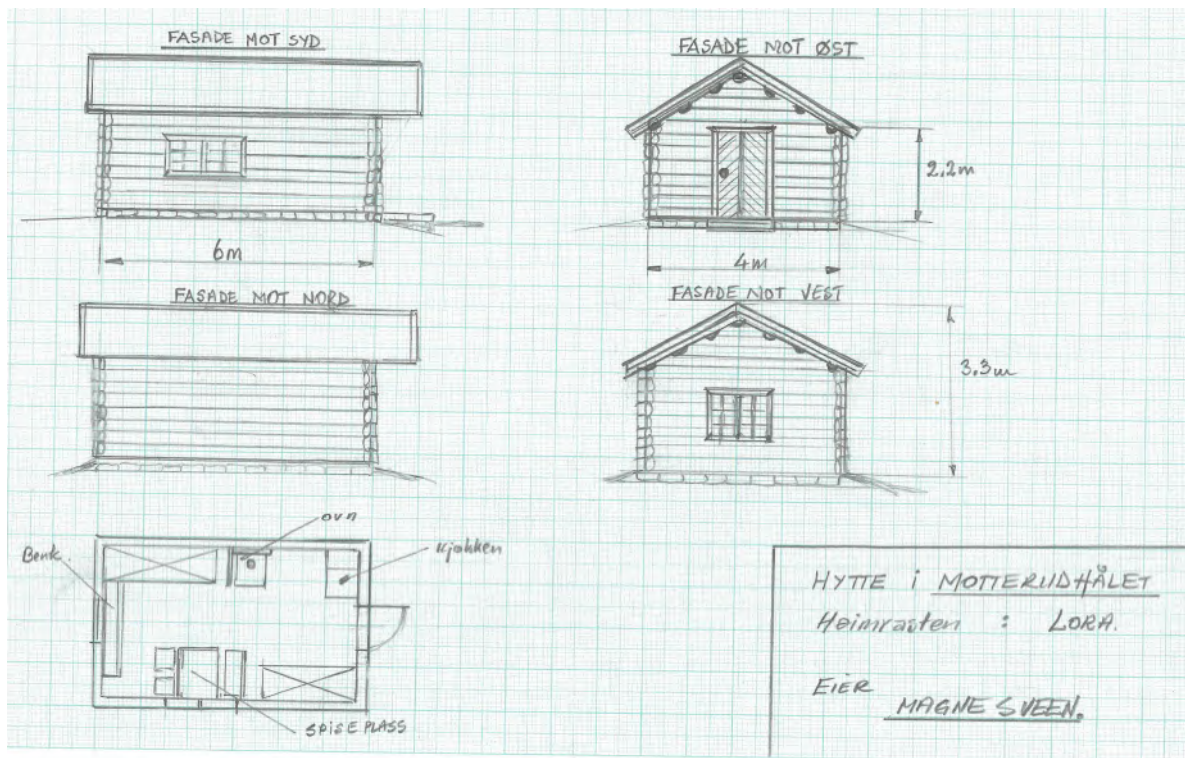
Vedtaket:

Som innstillingen.

6 stemmer mot 1 stemme.

Ny søknad

Margith og Magne Sveen, 2666 Lora, søker i ny søknad om å sette opp ny hytte på 24,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og å gjøre om den gamle bua på 7,6 m² til uthus.

Tegninger av ny hytte på 24 m² i Motterudholet i Lesja.

Margith og Magne Sveen skriver i søknaden bl.a. at de foreslår å sette opp ei hytte på 6x4 meter (ytre mål), dvs. 24 m², i 8" laftet tømmer. Nåværende bu på 7,6 m² settes i stand, eller rives og bygges opp igjen med samme størrelse og i lik stil som hytta, men med funksjon som uthus, til bruk som toalett og lager for ved og gass.

De skriver videre i søknaden at deres nye søknad er redusert i størrelse slik at den i størst mulig grad skal se ut som de to andre festene i området, Stavheimhytta og Olsenhytta med uthus.

Nye retningslinjer

I retningslinjene for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48, gitt i brev fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet 02.03.2015, går det bl.a. fram:

I byggesaker vil det ofte være en problemstilling at tiltaket isolert sett ikke er særlig problematisk, men at samlet effekt av flere tilsvarende tiltak vil redusere verneverdiene.

Også ved enkeltsaker som gjelder små tiltak, må det ses hen til presedens-virkningene ved at andre kan få dispensasjon til tilsvarende tiltak. Dette følger ikke minst av kravene til likebehandling. Presedensvirkninger avhenger for det første av sannsynligheten for at andre vil søke om dispensasjon til tilsvarende tiltak og for det andre av konsekvensene for verneverdiene og verneformålet av at det blir gitt dispensasjon til tilsvarende tiltak. Presedensvirkninger er derfor relevante både ved vurderingen av om vilkårene i § 48 er oppfylt og ved den brede skjønnsmessige vurderingen av om man bør gi dispensasjon. (...)

Presedensvurderingen bør være så konkret som mulig. Presedensfaren skal være reell og ikke hypotetisk. En konkret presedensvurdering vil bidra til likebehandling og ivareta hensynet til rimelighet. Dette vil øke forståelsen for verneforvaltningen.

Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden. Dette avhenger primært av antall saker hvor likebehandling tilsier at dispensasjon vil måtte gis. Sannsynligheten varierer på en skala fra lite sannsynlig til svært sannsynlig. For det andre knytter vurderingen seg til konsekvensene for verneområdet av at de lignende sakene får samme utfall. Disse konsekvensene varierer på en skala fra lite alvorlige til svært alvorlige.

Momenter ved vurdering av sannsynlighet for at et vedtak vil skape presedens vil blant annet kunne være hvor mange andre hytter det er i verneområdet som vil kunne søke om samme tiltak, om det er spesielle forhold knyttet til saken som tilsier at den kan særbehandles og om tiltakstypen er behandlet i forvaltningsplan med klar avgrensning av hva som kan tillates.

Momenter ved vurdering av hvilke konsekvenser det kan få om vedtaket danner presedens, vil blant annet kunne omfatte hva slags vernekategori det er tale om (det vil gjennomgående være mer alvorlige konsekvenser ved økt bygningsmasse i nasjonalparker enn i landskapsvernområder), hva slags verneformål det er tale om (i noen områder er verneformålet knyttet til å bevare urørte og villmarkspregede områder) og hvor stort/omfattende tiltaket er.

I retningslinjene for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48, gitt i brev fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet 02.03.2015, er det også gitt en nærmere redegjørelse for momenter som er aktuelle ved vurdering av presedens. Det vises derfor til dette brevet.

I retningslinjer for vurdering av klagesaker knyttet til verneområder underlagt lokal forvaltning, gitt i brev av 15.06.2015 fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet og fylkesmennene, går det fram at brevet av 02.03.2015 også kan legges til grunn også ved behandling av byggesaker etter tillatelsesbestemmelsene i verneforskrifter og ved behandling av andre saker enn byggesaker, så langt det passer.

I brevet av 15.06.2015 fra Klima- og miljødepartementet går det bl.a. fram:

Departementet vil særlig fremheve at når det vurderes å avslå søknader med henvisning til vektlegging av presedenshensyn, så skal presedensvurderingen være mest mulig konkret jf. de ulike momentene som er nevnt i brevet 2. mars 2015.

Presedensvurderingen bør være knyttet til det aktuelle verneområde med eventuelle omkringliggende verneområder. Departementet vil også særlig vise til føringene i brevet 2. mars 2015 om at det i utgangspunktet skal legges mindre vekt på presedenshensyn i landskapsvernområder enn i nasjonalparker og naturreservater. Dette fordi det i landskapsvernområder generelt kan tillates flere tiltak enn i de øvrige vernekategoriene, slik at terskelen for å si nei begrunnet i presedenshensyn skal ligge høyere.

Departementet vil også fremheve at det skal legges mindre vekt på presedenshensyn ved vurdering av tilbygg enn ved nybygg, ettersom landskapspåvirkningen av tilbygg gjennomgående er mer beskjeden enn ved nybygg.

Ny vurdering

Margith og Magne Sveen søker om å sette opp ei hytte på 24 m², og gjøre om den gamle bua på 7,6 m² til uthus, dvs. 31,6 m² til sammen.

Stavheimhytta er 18,6 m² inkl. tilbygg / inngang, og Olsenhytta er 18,7 m² med uthus på 6,4 m², dvs. 25,1 m² til sammen. Andre buer som det er nærliggende å sammenligne med i dette området, er Slettahaugbua og Stavheim-Riisebua i Ylsbotn. Slettahaugbua er 18,5 m², og Stavheim-Riisebua, som er ei felles bu med flere eiere, er 21 m².

Disse hyttene og buene ble satt opp / utvidet før Dalsida landskapsvernområde ble opprettet i 2002. Bestemmelsene som gjelder for bygging / utviding av hytter og buer i området, endret seg i 2002. Det vil ikke være forskjellsbehandling om en ikke behandler byggesøknader før og etter 2002 likt.

Vanlig størrelse på jakt- og fiskehyttene /-buene i dette området er ca. 18-19 m² pluss evt. et uthus på 6-7 m². Men den gamle bua til Margith og Magne Sveen er bare 7,6 m², og det vil skape presedens hvis de får dispensasjon til å bygge ny hytte på 24 m², og beholde den gamle bua på 7,6 m² som uthus, dvs. 31,6 m² til sammen.

I ei bu på ca. 10 m² er det vanligvis plass til køyeseng, kjøkkenbenk, spisebord, vedovn og vindfang med litt lagerplass for ved ol. Dette er ei lita bu for 1-2 personer.

Ei bu på ca. 15 m² med en utedo på ca. 1 m² fungerer bra for 1-2 personer i fjellet. En økning av bebygd areal fra 7,6 m² til ca. 15 m², er en økning på ca. 100 %, og mer enn det bør ikke nasjonalparkstyret gi dispensasjon til.

Det foreslås derfor at Dovrefjell nasjonalparkstyre avslår søknaden om å sette opp ei hytte på 24 m², og gjøre om den gamle bua på 7,6 m² til uthus, dvs. 31,6 m² til sammen.

Nasjonalparkstyret kan i vedtaket si at styret vil se positivt på en søknad om bygging av ei ny bu på ca. 15 m² bebygd areal med en frittstående utedo på ca. 1 m², og at den gamle bua på 7,6 m² rives.

Hvis nasjonalparkstyret går inn for å avslå søknaden, er det ikke nødvendig å vurdere prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, nærmere, i og med at det da blir fattet et vedtak som ikke berører naturmangfoldet.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljødirektoratet men sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Kopi til

- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Fylkesmannen i Oppland
- Lesja kommune
- Lesja Heimrast
- Margith og Magne Sveen, Lora

Rett utskrift,
Hjerkin 05.10.2015

Uten underskrift, digitalt dokumentert godkjent
Carl S. Bjurstedt
nasjonalparkforvalter

Fra: Sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre[FMOPdovrefjell@fylkesmannen.no]

Dato: 07.10.2015 18:03:30

Til: Lesja kommune

Kopi: elin.stavheim@lesja.kommune.no; magne@sveen.de; post@miljodir.no; Arne Johs. Mortensen; Ola Eirik Bolme; Fylkesmannen i Oppland - postmottaket; Lesja grunneierlag og Lesja heimrast; Marit Rolstad

Tittel: Margith og Magne Sveen - Ny søknad om å sette opp ny hytte og gjøre om gammel bu til uthus i Motterudholet - Dalsida landskapsvernområde

<<Sak S066-2015 Magne Sveen - Bygging ny hytte i Motterudholet - Dalsida Ivo.pdf>>

Vedlagt følger møtebok for sak nr. 066-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 28.09.2015:

- Ny søknad fra Margith og Magne Sveen, Lora, om å sette opp ny hytte og gjøre om gammel bu til uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

(Arkivsak nr. 2014/7569)

Vennlig hilsen

Lars Børve
forvalter
Dovrefjell nasjonalparkstyre

Mobil: 911 79 701
Postadresse: Postboks 987, 2626 Lillehammer
Epost: fmoplbo@fylkesmannen.no
Internett: www.fylkesmannen.no/oppland
Alle vedlegg scannes for virus

Tenk på miljøet før du skriver ut denne eposten

Møtebok for Dovrefjell nasjonalparkstyre

Møtedato: 28.09.2015	Utvalg: Nasjonalparkstyret	Møtested: Villreinsenteret, Hjerkin
Sak nr.: 066-2015	Saksbehandler: Lars Børve	Arkivsak nr.: 2014/7569

Ny søknad fra Margith og Magne Sveen, Lora, om å sette opp ny hytte og gjøre om gammel bu til uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde

Dokumenter

- 02.03.2015: Brev fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet – Retningslinjer for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48.
- 12.06.2015: Møtebok for sak nr. 051-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015: Klage fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslag på søknad om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.
- 15.06.2015: Brev fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet og fylkesmennene - Retningslinjer for vurdering av klagesaker knyttet til verneområder underlagt lokal forvaltning.
- 27.06.2015: E-post med brev fra Margith og Magne Sveen til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Trekking av klage og ny søknad om å sette opp hytte og gjøre om gammel bu til uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Opplysninger om søknaden / saksopplysninger

Margith og Magne Sveen, 2666 Lora, trekker i e-post og brev 27.06.2015 tilbake klage på avslag om å rive gammel bu og sette opp ny hytte på 34,4 m² og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og søker i ny søknad om å sette opp ny hytte på 24,0 m² og gjøre om den gamle bua på 7,6 m² til uthus.

Den opprinnelige søknaden fra Margith og Magne Sveen ble avslått av Dovrefjell nasjonalparkstyre i møte 26.03.2015 (sak nr. 024-2015), og klage fra Margith og Magne Sveen ble ikke tatt til følge av Dovrefjell nasjonalparkstyre i møte 12.06.2015 (sak nr. 051-2015).

Nedenfor følger en gjennomgang av behandlingen av den opprinnelige søknaden og klagen fra Margith og Magne Sveen. Deretter følger opplysninger om den nye søknaden.

Opplysninger om den opprinnelige søknaden i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Margith og Magne Sveen, 2666 Lora, søkte i brev 28.11.2012 til Lesja kommune om å rive ei gammel jakt- og fiskebu og bygge ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Motterudholet ligger ved Motterudåi, ca. 2 km. nordøst for Skrøya, på Lora i Lesja kommune. Jakt- og fiskebua er et feste i Lesja Heimrast. Festet ble opprettet på slutten av 1950-tallet eller tidlig på 1960-talet. Bua er bygd i reisverk, og utvendige mål ble 02.08.2015 målt til 3,25 x 2,35 m grunnflate, dvs. 7,6 m². Bua er nå i dårlig stand.

Bilde 1: Jakt- og fiskebua i Motterudholet. Bildet er tatt 02.08.2005.
Bua har UTM-referanse 32 V 0484655 6893944.

Magne Sveen søkte i brev til styret i Lesja Heimrast 05.06.2012, om tillatelse til å sette opp ei ny lafta hytte i tømmer på 34,4 m² der den gamle bua står. Materialer som er brukbare fra den gamle bua, vil han bruke til et lite uthus med utedo og plass for ved.

I brev fra Lesja Heimrast til Magne Sveen 16.06.2012, går det fram at styret behandlet søknaden i møte 11.06.2012, og fattet følgende vedtak:

Styret går inn for restaurering / bygging av ny hytte istedenfor gammel bu. Totalareal inklusive gang / veranda og uthus skal være maksimum 35 m² utvendige mål. Det forutsetter godkjenning av Lesja kommune og evt. andre instanser. Gammel bu skal fjernes på forsvarlig måte.

Margith og Magne Sveen søkte derfor i brev til Lesja kommune 28.11.2012 om å rive den gamle jakt- og fiskebua i Motterudholet, og bygge ny hytte på 34,4 m² og uthus der den gamle bua står.

Lesja kommune oversendte søknaden til Dovrefjell nasjonalparkstyre 03.11.2014 for behandling.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Dalsida landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med Dalsida landskapsvernområde er bl.a. å:

- Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk.
- Ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet.

Jf. verneforskriften § 2.

I vernebestemmelsene § 3, går det i pkt. 1.1 bl.a. fram at området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a. ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger, jf. § 3 pkt. 1.3 b, og oppføring av mindre tilbygg til eksisterende bygninger, jf. pkt. 1.3 c).

Dovrefjell nasjonalparkstyre har hjemmel til å gi tillatelse til ombygging av den gamle jakt- og fiskebua til uthus, jf. § 3 pkt. 1.3 b, men nasjonalparkstyret har ikke hjemmel til å gi tillatelse til riving av nåværende jakt- og fiskebua og oppsetting av ny hytte. Den delen av søknaden må derfor behandles som en dispensasjonssak i forhold til verneforskriften, jf. § 48 i naturmangfoldloven (dispensasjon fra vernevedtak).

I naturmangfoldloven § 48 går det i 1. ledd fram:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014, inneholder retningslinjer som er relevant for vurderingen om det kan gis dispensasjon (s. 11):

Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, kan forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ.

Ved søknad om dispensasjon må det først vurderes om vilkårene er oppfylt. Vilråene er kumulative, det vil si at begge vilkårene må være oppfylt. Det at vilkårene er oppfylt gir ikke krav på dispensasjon. Bestemmelsen er en kan-bestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret vurdering av om det skal gis en dispensasjon dersom vilkårene er oppfylt. I avveiningen av om dispensasjon skal gis må det foretas en skjønsmessig vurdering.

Blant annet vil omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten av de tiltak som det søkes dispensasjon for, ha betydning. Også de hensyn som positivt taler for det omsøkte tiltak, og om det vil stride mot verneverdiene om tilsvarende dispensasjonssøknader blir innvilget i fremtiden, inngår i vurderingen.

Dispensasjon etter § 48 første alternativ, omfatter tiltak som er forenlig med verneformål og verneverdier i det aktuelle området. Dette vil i noen grad avhenge av verneform. Generelt vil det ikke være adgang til å dispensere for tiltak og bruk som forutsetter større tekniske inngrep, for eksempel kraftutbygging eller oppføring av private fritidshytter.

Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. § 48 første alternativ dekker tilfeller hvor verneformålet og verneverdiene tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene.

I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell går det fram at Motterudholet ligger i en såkalt sone uten tilrettelegging og inngrep. I retningslinjene for denne sonen står det (s. 46): Irreversible inngrep (som bygninger og andre anlegg, veier og kjørespor, permanent merkede stier), kan kun tillates innenfor rammen av vernebestemmelsene om det er godtgjort at tiltaket ikke vil ha negative konsekvenser for verneformålet.

I forvaltningsplanen (s. 89) går det bl.a. fram:

Tilbygg, ombygginger, utvidelser eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon, er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/ utvidelser, må vurderes i forhold til verneformålet.

I retningslinjene for bygninger i landskapsvernområdene og biotopvernområdene (s. 90) går det bl.a. også fram:

- Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.

I retningslinjene i forvaltningsplanen for bygninger i verneområdene (s. 90), går det bl.a. fram:

Tiltak skal gjennomføres i tråd med tradisjonell byggeskikk i området. Det skal nyttes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurderinger i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Realiteten er at det søkes om å sette opp ei ny hytte på 34,4 m², og gjøre om / bygge om den gamle bua til uthus på inntil 7,6 m², dvs. inntil 42 m² tilsammen.

Hvis den gamle bua gjøres om / bygges om til uthus, blir totalarealet mer enn det Lesja Heimrast har gitt tillatelse til.

Oppsetting av ei ny hytte på 34,4 m², gir en økning på 352 % i forhold til den gamle bua på 7,6 m². Hvis den gamle bua blir uthus, blir økningen på inntil 452 %.

En økning av det bebygde arealet fra 7,6 m² til 34,4 (352 %) eller inntil 42 m² (452 %), er en stor utvidelse som kan påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området. Det vil si at en så stor utvidelse kan være i strid med verneformålet, og kan påvirke verneverdiene mer enn nevneverdig, jf. naturmangfoldloven § 48.

I verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella er det, i sone uten tilrettelegging og inngrep, ikke vanlig praksis å gi dispensasjon til så store utvidelser av hytter og buer i forbindelse med riving og oppsetting av ny.

I forvaltningsplanen for Dovrefjell står det ikke noe om arealgrenser, men det følger av forvaltningspraksis i nasjonalparker og landskapsvernområder at det kan godtas en økning av totalarealet på ca. 30 %. I dette tilfellet vil det si at Margith og Magne Sveen kan rive den gamle bua på 7,6 m² og sette opp ei ny bu på inntil 10 m².

Forslag til vedtak – innstilling i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir ikke Margith og Magne Sveen, Lora, dispensasjon til å rive ei gammel bu på 7,6 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og å sette opp ei ny lafta hytte i tømmer på 34,4 m² og eventuelt et uthus der den gamle bua står.

Avslaget begrunnes med at en økning av det bebygde arealet fra 7,6 m² til 34,4 pluss evt. et uthus, er en stor utvidelse som kan påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området. Det vil si at en så stor utvidelse kan være i strid med verneformålet og kan påvirke verneverdiene mer enn nevneverdig.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, første ledd, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.

Behandling i møtet i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Ingen merknader.

Vedtak i sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2015

Dovrefjell nasjonalparkstyre slutter seg til forslag til vedtak.

Enstemmig.

Opplysninger om klage i sak nr. 051-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015

Margith og Magne Sveen, Lora, klager i epost 01.05.2015 på avslaget på søknaden om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde. Klagen gjengis her i sin helhet:

Undertegnede tillater seg herved å benytte sin Klageadgang ifg. paragraf 28, stilet til Miljødirektoratet, men som spesifisert i Deres brev, sendes det til Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Vi er både overrasket og skuffet over det negative vedtaket som vi mottok på vår søknad om «restaurering/bygging av ny hytte i steden for gammel bu». Den samme søknaden ble godkjent av Lesja Heimrast den 13. juni 2012 (vedlagt).

Vi ønsker herved å belyse endel forhold i denne saken som forhåpentlig viser, med rette, at det er flere punkt som argumenterer for at vår «bu» ikke har fått en vurdering på lik linje med de to andre hytter som opprinnelig var bygd på samme tid som vår, som jakt-fiske buer og som i de senere år er påbygd eller revet og nybygd, opp mot den kvm grense som Lesja Heimrast vedtok i 2000, totalt 35 kvm.

- Først og fremst vil vi presisere at Magne Sveen er født og oppvokst på Sveen. Han var som tiåring med sin far, Jakob, å bygge denne gjeter-jaktbua og har alltid hatt en del av sitt hjerte parkert i bua. Vi er glade for at fjellområdene er blitt tatt vare på og at både beite områdene, viltbestanden og naturen er egentlig slik den var 50 år siden. Vi er oppdratt til å værne om våre naturverdier og vil på ingen måte lage en «heimrast residens». Kanskje ser denne hytta litt moderne ut, med 9 tomms tømmer og «Måtterudhol-skifer» på taket. Vi har ingen problemer med å forandre stilen til reisverk og følge stilen på de to andre hytter.
- Faktum er at begge Sveen gårdene ble nedlagt og jorda utleiet de siste 40år. Vi har kjøpt sammen igjen Nordre og Søndre Sveen og etter 40 år i utlandet har vi sakte og sikkert bygd opp igjen det som er «forsømt» på begge gårdene. Planen er å etablere en kombinert gårdsdrift med sau og hester for vår pensjons alder og neste generasjon. Derfor vil vi nå gi denne «forlatte» bua et nytt liv, med et minimum av det som kreves for å benytte den slik som de to andre naboene har fått tillatelse til.
- Det ligger totalt tre hytter i dette området, to som ble bygd som jakt og fiskehytter og vår som skulle fungere som gjeter/jakt-bu. Alle hyttene ble bygd rundt 1940-60 tallet. Slik vi forstår så er det stopp for flere buer og hytter, så vår søknad er m.a.o den siste, altså det er og blir kun tre hytter i dette området.
- Skogteigen til Sveen's, nordre grense ligger bare ca 500 meter fra bua. I den tiden Sveen gården ble aktivt drevet av mine foreldre og besteforeldre var saudrift en viktig del av det vesle småbruket. Selv om min far aldri egentlig fikk ferdigbygd bua, så ble den likevel aktivt brukt som «salteplass» for sauene og også et «tak over hodet» i reinsjakta. Vi har nå besøkt hyttene , tatt bilder og målt dem opp og vedlagt disse slik at dere kan se de aktuelle fakta, beliggenhet, størrelse og stil.

Hytte 1

«Stavheimshytta», er en jakt og fiske hytte, som idag eies av Frederik Stavheim. Denne ligger ved inngangen til Motterudhålet på en høyde og kan derfor sees fra alle retninger. Denne var orginalt ca. 10 kvm, men er så påbygd ca 10kvm og er idag 20kvm. Mønehøyden er ca 2.75m. Den har ikke uthus, men har pipe og vedovn. Den er oppført i reisverk stil og er godt vedlikeholdt. Denne ligger ca 500 meter mot vest fra vår bu.

Hytte 2

«Olsenhytta»; orginalt var dette en liten jakt og fiskehytte, som nå eies av datteren til Terje Olsen (død i 2014). Denne ligger også på en høyde ca 500 meter rett nord for vår bu. Som det går frem av bildene er hoved huset bygd i senere tid (ca 1990+) og har en ytre flate på ca 20kvm. I tillegg har den et uthus som ser nesten identisk ut med vår bu (+7kvm), både i størrelse, høyde og stil. I de opprinnelige tider tror jeg det var dette uthuset som var den opprinnelige bua på festet. Dette er en riktig godt vedlikeholdt hytte av nyere årgang og ligger også på en høyde med sikt til alle retninger. Hytten er bygd i reisverk stil med høy takvinkel og mønehøyden er ca 3,6 meter.

Bu 3

«Sveabua» som eies av Margith og Magne Sveen, er som tidligere nevnt en Gjeter og Jaktbu som min far satte opp i ca 1958. Den ble aktivt brukt i mine foreldres gårdsdrift som gjeterbu for sauedrifta og også til reinsjakta. Desverre ble ikke bua helt ferdigstilt, det er hverken ovn eller seng installert og den er ikke isolert, kun yttervegg. Etter at gårdsdriften på begge Svea gårdene ble nedlagt har Sveabua tildels blitt forsømt både besøk og vedlikeholdsmessig. Bua er i dårlig forfatning og slik den er idag er den ubrukt. Som bildet viser er den ca 7kvm, ytre mål. Det er umulig å installere en seng og en ovn, hvis forskrifter skal følges. Bua ligger skjermet fra omgivelsene, den er vanskelig å finne da den ligger godt tilbaketrekt på en avsats eller flate i et skrånende terreng (se vedlagt bilde)

Vi håper at Dovre Nasjonalparkstyre vil revurdere vår søknad basert på følgende argumentasjon:

- Det er og blir kun tre hytter i dette området. Stavheim og Olsen hyttene er forandret og utbygget til henholdsvis 20 og 27 kvm. Vi mener at vår søknad skal behandles på samme måte. Presedensen er allerede satt og det bare vår bu som er igjen å ruste opp.
- Vi har trofast betalt vår festeavgift i de siste 55 år, og har derfor rett til å bli behandlet positivt som de andre to eiere og spesielt, ettersom vår søknad ble positivt behandlet i Styret for Heimrasten i 2012.
- Ettersom vi er i full gang i å ruste opp igjen Sveagårdene for beboelse med hest og sauedrift, har nettopp denne utvidelsen betydning for fremtiden som gjeterbu.
- Vår bu ligger godt skjermet sammenlignet med de to andre hyttene og derfor vil ikke en utvidelse bli skjammende eller skremmende på hverken mennesker eller dyr.
- Det må ikke spekuleres i at vi bygger hytten 35kvm og beholder i tillegg bua som den står idag som WC og uthus. Vi akter å følge Heimrastens godkjenning til punkt og prikke at den maksimale kvadratmeter på 35 kvm inkluderer boareal, wc og uthus.

Vi har lagt ved dette klage-dokumentet noen bilder av de tre hyttene med indikert dimensjoner, størrelse og beliggenhet. Vi håper at denne orienteringen vil gi dere et bedre innblikk i situasjonen og at våre intensjoner er absolutt med full respekt for deres fokus på vern av naturverdier.

«Stavheimshytta» og «Olsenhytta» som omtales i klagen ble satt opp / utvidet før Dalsida landskapsvernområde ble opprettet i 2002. Stavheimhytta er 18,6 m² inkl. tilbygg / inngang, og Olsenhytta er 18,7 m² med uthus på 6,4 m².

Bilde 2: «Stavheimshytta». Bildet er tatt 02.08.2005.
Hytta har UTM-referanse 32 V 0484433 6894101.

Bilde 3: «Olsenhytta». Bildet er tatt 02.08.2005.
Hytta har UTM-referanse 32 V 0485194 6895205.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen i sak nr. 051-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015

Det vises til regler og retningslinjer for saksbehandlingen i sak nr. 024-2015.

I tillegg kommer forvaltningslovens regler om behandling av klager. I forvaltningsloven, kapittel VI. Om klage og omgjøring, går det bl.a. fram:

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen). Jf. § 28, 1. ledd.

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Jf. § 29, 1. ledd.

Vurderinger i sak nr. 051-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015

Margith og Magne Sveen, Lora, er som søkere part i saken, og klagen ble sendt til Dovrefjell nasjonalparkstyre innen fristen.

Det vises til vurderingene i sak nr. 024-2015.

Margith og Magne Sveen skriver i klagen at: «vår «bu» ikke har fått en vurdering på lik linje med de to andre hytter som opprinnelig var bygd på samme tid som vår, som jakt-fiske buer og som i de senere år er påbygd eller revet og nybygd, opp mot den kvm grense som Lesja Heimrast vedtok i 2000, totalt 35 kvm».

«Stavheimshytta» og «Olsenhytta» ble satt opp / utvidet før Dalsida landskapsvernområde ble opprettet i 2002. Bestemmelsene som gjelder for bygging / utviding av hytter og buer i området,

endret seg i 2002. Det vil ikke være forskjellsbehandling om en ikke behandler byggesøknader før og etter 2002 likt.

Stavheimshytta og Olsenhytta er dessuten en del mindre enn den hytta som Margith og Magne Sveen har søkt om å sette opp i Motterudholet.

Margith og Magne Sveen skriver også i klagen at: «Ettersom vi er i full gang i å ruste opp igjen Sveagårdene for beboelse med hest og saudrift, har nettopp denne utvidelsen betydning for fremtiden som gjeterbu.»

Det er mulig å drive tilsyn med sau i området uten å ha gjeterbu. Motterudholet ligger bare 2-3 km fra Sveengårdene på Lora. Ei bu på inntil 10 m² kan også gjøre god nytte som gjeter- og jaktbu. I ei bu på inntil 10 m² er det vanligvis plass til køyeseng, kjøkkenbenk, spisebord, vedovn og litt lagerplass for ved, saltstein ol.

Det er et organisert beitelag i området, Heimfjellet beitelag, som alle som beiter med husdyr i området bør være med i. Heimfjellet beitelag har egen tilsynsbu ved Øvre Ylsbottvatnet, ca. 5-6 km fra Motterudholet. Det er også mulig å hvile og overnatte i tilsynsbua som Heimfjellet beitelag har i ved Øvre Ylsbottvatnet i forbindelse med tilsyn og sanking av sau i området.

Forslag til vedtak – innstilling i sak nr. 051-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015

Klagen fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslaget på søknaden om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, som ble behandlet som sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2014, inneholder ikke nye og avgjørende opplysninger som gjør at nasjonalparkstyret finner det riktig å endre eller oppheve vedtaket i saken.

Klagesaken sendes til Miljødirektoratet som klageinstans, jf. pkt. 12 i vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Behandling av sak nr. 051-2015 i møtet i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015

Hanne Alstrup Velure fremmet følgende forslag til vedtak:

Klagen fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslaget på søknaden om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, som ble behandlet som sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2014, tas til følge.

Begrunnelse:

Heimrasten sitt vedtak bør veie tungt.

Likhetsprinsippet bør gjelde uansett om de to nabohyttene er bygget innen et annet rammeverk, så lenge byggingen ikke er i strid med verneforskriften.

Det er liten eller ingen fare for presedensvirkning. Og "det skal generelt legges mindre vekt på presedens i LVO enn i andre verneformer." Det skal legges mindre vekt på presedens ved tilbygg enn ved nybygg.

Estetisk vil riving av gammel og oppsett av en ny hytte være et godt tiltak.
Størrelse på opp til 35 kvm versus eksisterende hytte har liten praktisk betydning.

Vedtak i sak nr. 051-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.06.2015

Forslaget fra Hanne Alstrup Velure ble satt opp mot innstillingen

For innstillingen: 6 stemmer.

For forslaget fra Hanne Alstrup Velure: 1 stemme.

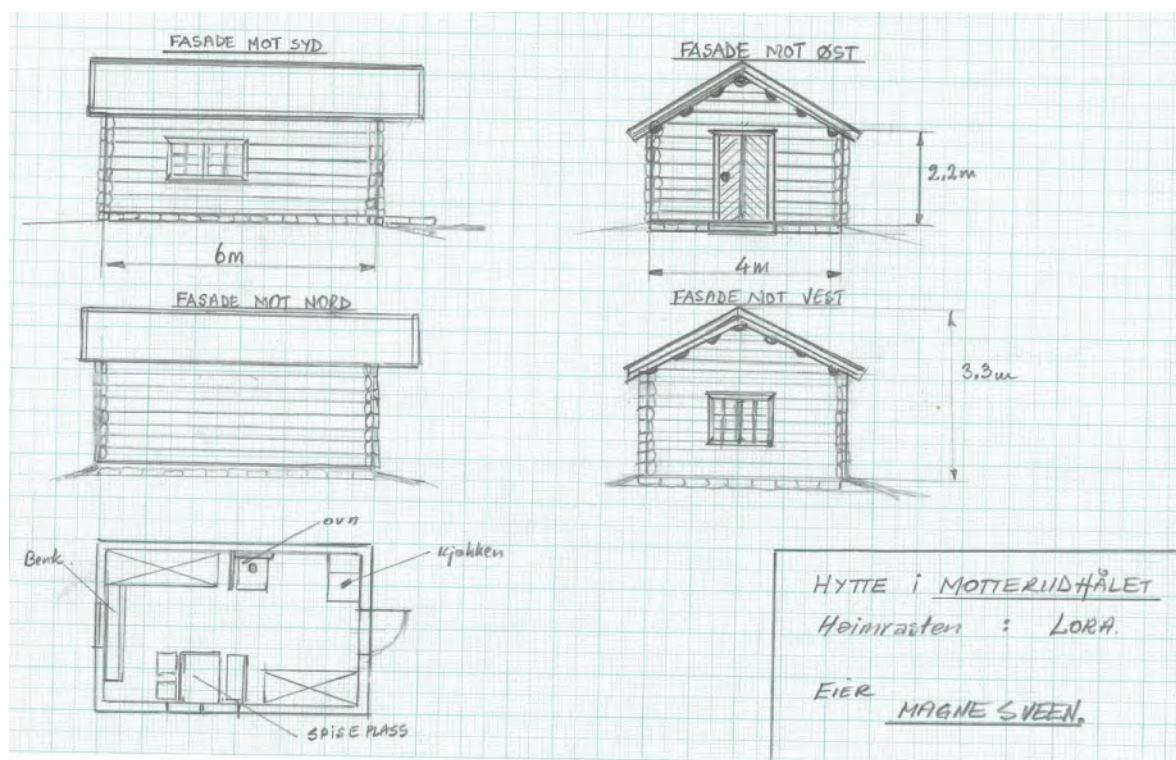
Vedtak:

Som innstillingen.

6 stemmer mot 1 stemme.

Ny søknad

Margith og Magne Sveen, 2666 Lora, søker i ny søknad om å sette opp ny hytte på 24,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og å gjøre om den gamle bua på 7,6 m² til uthus.

Tegninger av ny hytte på 24 m² i Motterudholet i Lesja.

Margith og Magne Sveen skriver i søknaden bl.a. at de foreslår å sette opp ei hytte på 6x4 meter (ytre mål), dvs. 24 m², i 8" laftet tømmer. Nåværende bu på 7,6 m² settes i stand, eller rives og bygges opp igjen med samme størrelse og i lik stil som hytta, men med funksjon som uthus, til bruk som toalett og lager for ved og gass.

De skriver videre i søknaden at deres nye søknad er redusert i størrelse slik at den i størst mulig grad skal se ut som de to andre festene i området, Stavheimhytta og Olsenhytta med uthus.

Nye retningslinjer

I retningslinjene for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48, gitt i brev fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet 02.03.2015, går det bl.a. fram:

I byggesaker vil det ofte være en problemstilling at tiltaket isolert sett ikke er særlig problematisk, men at samlet effekt av flere tilsvarende tiltak vil redusere verneverdiene.

Også ved enkeltsaker som gjelder små tiltak, må det ses hen til presedens-virkningene ved at andre kan få dispensasjon til tilsvarende tiltak. Dette følger ikke minst av kravene til likebehandling. Presedensvirkninger avhenger for det første av sannsynligheten for at andre vil søke om dispensasjon til tilsvarende tiltak og for det andre av konsekvensene for verneverdiene og verneformålet av at det blir gitt dispensasjon til tilsvarende tiltak. Presedensvirkninger er derfor relevante både ved vurderingen av om vilkårene i § 48 er oppfylt og ved den brede skjønsmessige vurderingen av om man bør gi dispensasjon. (...)

Presedensvurderingen bør være så konkret som mulig. Presedensfaren skal være reell og ikke hypotetisk. En konkret presedensvurdering vil bidra til likebehandling og ivareta hensynet til rimelighet. Dette vil øke forståelsen for verneforvaltningen.

Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden. Dette avhenger primært av antall saker hvor likebehandling tilsier at dispensasjon vil måtte gis. Sannsynligheten varierer på en skala fra lite sannsynlig til svært sannsynlig. For det andre knytter vurderingen seg til konsekvensene for verneområdet av at de lignende sakene får samme utfall. Disse konsekvensene varierer på en skala fra lite alvorlige til svært alvorlige.

Momenter ved vurdering av sannsynlighet for at et vedtak vil skape presedens vil blant annet kunne være hvor mange andre hytter det er i verneområdet som vil kunne søke om samme tiltak, om det er spesielle forhold knyttet til saken som tilsier at den kan særbehandles og om tiltakstypen er behandlet i forvaltningsplan med klar avgrensning av hva som kan tillates.

Momenter ved vurdering av hvilke konsekvenser det kan få om vedtaket danner presedens, vil blant annet kunne omfatte hva slags vernekategori det er tale om (det vil gjennomgående være mer alvorlige konsekvenser ved økt bygningsmasse i nasjonalparker enn i landskapsvernområder), hva slags verneformål det er tale om (i noen områder er verneformålet knyttet til å bevare urørte og villmarkspregede områder) og hvor stort/omfattende tiltaket er.

I retningslinjene for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48, gitt i brev fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet 02.03.2015, er det også gitt en nærmere redegjørelse for momenter som er aktuelle ved vurdering av presedens. Det vises derfor til dette brevet.

I retningslinjer for vurdering av klagesaker knyttet til verneområder underlagt lokal forvaltning, gitt i brev av 15.06.2015 fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet og fylkesmennene, går det fram at brevet av 02.03.2015 også kan legges til grunn også ved behandling av byggesaker etter tillatelsesbestemmelsene i verneforskrifter og ved behandling av andre saker enn byggesaker, så langt det passer.

I brevet av 15.06.2015 fra Klima- og miljødepartementet går det bl.a. fram:

Departementet vil særlig fremheve at når det vurderes å avslå søknader med henvisning til vektlegging av presedenshensyn, så skal presedensvurderingen være mest mulig konkret jf. de ulike momentene som er nevnt i brevet 2. mars 2015.

Presedensvurderingen bør være knyttet til det aktuelle verneområde med eventuelle omkringliggende verneområder. Departementet vil også særlig vise til føringene i brevet 2. mars 2015 om at det i utgangspunktet skal legges mindre vekt på presedenshensyn i landskapsvernområder enn i nasjonalparker og naturreservater. Dette fordi det i landskapsvernområder generelt kan tillates flere tiltak enn i de øvrige vernekategoriene, slik at terskelen for å si nei begrunnet i presedenshensyn skal ligge høyere.

Departementet vil også fremheve at det skal legges mindre vekt på presedenshensyn ved vurdering av tilbygg enn ved nybygg, ettersom landskapspåvirkningen av tilbygg gjennomgående er mer beskjeden enn ved nybygg.

Ny vurdering

Margith og Magne Sveen søker om å sette opp ei hytte på 24 m², og gjøre om den gamle bua på 7,6 m² til uthus, dvs. 31,6 m² til sammen.

Stavheimhytta er 18,6 m² inkl. tilbygg / inngang, og Olsenhytta er 18,7 m² med uthus på 6,4 m², dvs. 25,1 m² til sammen. Andre buer som det er nærliggende å sammenligne med i dette området, er Slettahaugbua og Stavheim-Riisebua i Ylsbotn. Slettahaugbua er 18,5 m², og Stavheim-Riisebua, som er ei felles bu med flere eiere, er 21 m².

Disse hyttene og buene ble satt opp / utvidet før Dalsida landskapsvernområde ble opprettet i 2002. Bestemmelsene som gjelder for bygging / utviding av hytter og buer i området, endret seg i 2002. Det vil ikke være forskjellsbehandling om en ikke behandler byggesøknader før og etter 2002 likt.

Vanlig størrelse på jakt- og fiskehyttene /-buene i dette området er ca. 18-19 m² pluss evt. et uthus på 6-7 m². Men den gamle bua til Margith og Magne Sveen er bare 7,6 m², og det vil skape presedens hvis de får dispensasjon til å bygge ny hytte på 24 m², og beholde den gamle bua på 7,6 m² som uthus, dvs. 31,6 m² til sammen.

I ei bu på ca. 10 m² er det vanligvis plass til køyeseng, kjøkkenbenk, spisebord, vedovn og vindfang med litt lagerplass for ved ol. Dette er ei lita bu for 1-2 personer.

Ei bu på ca. 15 m² med en utedo på ca. 1 m² fungerer bra for 1-2 personer i fjellet. En økning av bebygd areal fra 7,6 m² til ca. 15 m², er en økning på ca. 100 %, og mer enn det bør ikke nasjonalparkstyret gi dispensasjon til.

Det foreslås derfor at Dovrefjell nasjonalparkstyre avslår søknaden om å sette opp ei hytte på 24 m², og gjøre om den gamle bua på 7,6 m² til uthus, dvs. 31,6 m² til sammen.

Nasjonalparkstyret kan i vedtaket si at styret vil se positivt på en søknad om bygging av ei ny bu på ca. 15 m² bebygd areal med en frittstående utedo på ca. 1 m², og at den gamle bua på 7,6 m² rives.

Hvis nasjonalparkstyret går inn for å avslå søknaden, er det ikke nødvendig å vurdere prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, nærmere, i og med at det da blir fattet et vedtak som ikke berører naturmangfoldet.

Forslag til vedtak - innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre avslår den nye søknaden fra Margith og Magne Sveen, Lora, om å sette opp ny hytte på 24,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og å gjøre om den gamle bua på 7,6 m² til uthus.

Avslaget begrunnes med at bygging av ny hytte på 24 m² og omgjøring av den gamle bua på 7,6 m² til uthus, dvs. 31,6 m² til sammen, er en for stor økning i bebygd areal, og kan / vil skape presedens i Dalsida landskapsvernområde og andre landskapsvernområder.

Dovrefjell nasjonalparkstyre vil se positivt på en søknad om bygging av ei ny bu på ca. 15 m² bebygd areal med en frittstående utedo på ca. 1 m², og at den gamle bua på 7,6 m² rives.

Behandling i møtet

Hanne Alstrup Velure og Magnhild Vik satte fram følgende forslag:

Dovrefjell nasjonalparkstyre imøtekommer delvis den nye søknaden fra Margith og Magne Sveen, Lora, og gir dispensasjon til å sette opp én ny hytte på inntil 27,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, til erstatning for gammel bu.

Den gamle bua skal rives. Uthusfunksjoner skal løses innenfor nybygget på 27 m².

Treverk kan kappes opp til ved som brukes på stedet. Andre materialrester skal fraktes ut av verneområdene og tas hånd om på forsvarlig måte.

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldloven § 48 jf. § 77.

Vedtak

For innstillingen: Ingen stemmer.

Som forslaget fra Velure / Vik: Enstemmig vedtatt.

Vedtaket ble dermed slik:

Dovrefjell nasjonalparkstyre imøtekommer delvis den nye søknaden fra Margith og Magne Sveen, Lora, og gir dispensasjon til å sette opp én ny hytte på inntil 27,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, til erstatning for gammel bu.

Den gamle bua skal rives. Uthusfunksjoner skal løses innenfor nybygget på 27 m².

Treverk kan kappes opp til ved som brukes på stedet. Andre materialrester skal fraktes ut av verneområdene og tas hånd om på forsvarlig måte.

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldloven § 48 jf. § 77.

Forholdet til annet loverk

I tillegg til tillatelsen / dispensasjonen fra Dovrefjell nasjonalparkstyre kan det også være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier. De fleste tillatelsene eller dispensasjonene til motorferdsel i verneområder, må også ha tillatelse eller dispensasjon etter lov om motorferdsel i utmark og på vassdrag. Det er de enkelte kommunene som gir tillatelser eller dispensasjoner etter motorferdselloven. Det er også nødvendig med tillatelse fra grunneier til motorferdsel i utmark og på vassdrag.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Adgang til å kreve utsatt iverksetting av vedtaket (i byggesaker)

Det er adgang til å be om utsatt iverksetting av vedtaket dersom saken gjelder flere parter, og gjennomføring av tiltaket før eventuell klagebehandling medfører skade for den/de parten(e) som har klaget. Andre med rettslig klageinteresse, som har klaget på vedtaket, kan også be om utsatt iverksetting av vedtaket.

Hjerkinn, 07.10.2015

Lars Børve (sign.)
forvalter
Dovrefjell nasjonalparkstyre

Kopi til

- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Fylkesmannen i Oppland
- Lesja kommune
- Lesja Heimrast
- Margith og Magne Sveen, Lora

Fra: Postmottak Miljødirektoratet[post@miljodir.no]

Dato: 09.10.2015 10:06:49

Til: Sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre

Tittel: SV: Margith og Magne Sveen - Ny søknad om å sette opp ny hytte og gjøre om gammel bu til uthus i Motterudholet - Dalsida landskapsvernområde

Miljødirektoratet bekrefter å ha mottatt og journalført dokumentene.

Referansenummer: 2015/126

Med hilsen

Dokumentseksjonen

Miljødirektoratet

Telefon: 03400 / 73 58 05 00

E-post: post@miljodir.no

www.miljodirektoratet.no - www.miljostatus.no

Fra: Sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre [mailto:FMOPdovrefjell@fylkesmannen.no]

Sendt: 7. oktober 2015 18:04

Til: Lesja kommune

Kopi: elin.stavheim@lesja.kommune.no; magne@sveen.de; Postmottak Miljødirektoratet; Arne Johannes Mortensen; Ola Eirik Bolme; Fylkesmannen i Oppland - postmottaket; Lesja grunneierlag og Lesja heimrast; Marit Rolstad

Emne: Margith og Magne Sveen - Ny søknad om å sette opp ny hytte og gjøre om gammel bu til uthus i Motterudholet - Dalsida landskapsvernområde

Vedlagt følger møtebok for sak nr. 066-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 28.09.2015:

Ny søknad fra Margith og Magne Sveen, Lora, om å sette opp ny hytte og gjøre om gammel bu til uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

(Arkivsak nr. 2014/7569)

Vennlig hilsen

Lars Børve

forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre

Mobil: 911 79 701

Postadresse: Postboks 987, 2626 Lillehammer

Epost: fmoplbo@fylkesmannen.no

Internett: www.fylkesmannen.no/oppland

Alle vedlegg scannes for virus

Tenk på miljøet før du skriver ut denne eposten

MILJØ-
DIREKTORATET

294

295

DIRECTOR GENERAL

Dovrefjell nasjonalparkstyre
Postboks 987
2626 Lillehammer

Deres referanse 2014/7569
Vår referanse 2015/180-84 432.3 HKL
Saksbehandler Harald Klæbo, tlf. 61 26 60 56
Avdeling Miljøvern avdelingen

Dato 26.10.2015

Klage på vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre - Dalsida landskapsvernområde - Oppsetting av ny hytte i Motterudholet - Margith og Magne Sveen

Det vises til vedtak av 28. september 2015, oversendt og mottatt av Fylkesmannen den 7. oktober 2015. Deres referanse er sak nr. 066-2015 med arkivreferanse 2014/7569.

Fylkesmannen påklager med dette vedtaket. Nærmere redegjørelse for klagen vil bli ettersendt nasjonalparkstyret med det første. Fylkesmannen ber om at klagen blir gitt oppsettende virkning jf. forvaltningsloven § 42.

Eli Blakstad e.f.
Avdelingsdirektør

Harald Klæbo
senioringeniør

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Kopi:

Lesja kommune
Margith og Magne Sveen, 2666 LORA

Fra: Stavheim, Elin[elin.stavheim@lesja.kommune.no]
Dato: 26.10.2015 14:41:54
Til: Bjurstedt, Carl Severin
Kopi: Klæbo, Harald; Børve, Lars
Tittel: SV: Hytte i Motterudholet, deres 2012/1062/3/057 Elin Stavheim

Hei,

Behandling av byggesaken, Bu i Motterudholet – sak 2012/1062, er ikke startet.

Hilsen

Elin Stavheim
Byggesak
Lesja kommune
Tlf 612 44 146

Fra: Bjurstedt, Carl Severin [mailto:fmopcsb@fylkesmannen.no]
Sendt: 26. oktober 2015 14:14
Til: Stavheim, Elin
Kopi: Klæbo, Harald; Børve, Lars
Emne: Hytte i Motterudholet, deres 2012/1062/3/057 Elin Stavheim

Hei

Er det startet behandling av byggesaken hos dere. Spør fordi FMOP varsler klage og begjæring om oppsettende virkning på vedtaket i nasjonalparkstyret.

Svar til alle.

Med vennlig hilsen

Carl S. Bjurstedt

Nasjonalparkforvalter, Dovrefjell nasjonalparkstyre

[Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark](#)

Telefon / mobil:- 61 26 62 07 / 907 70 908

Epostmottak: fmoppost@fylkesmannen.no

Postadresse: Postboks 987, 2626 Lillehammer

Besøksadresse: [Norsk villreinsenter nord](#), 2661 Hjerkin (kart)

Alle vedlegg scannes for virus

Tenk på miljøet før du skriver ut denne eposten

Fra: Børve, Lars[FMOPPLBO@fylkesmannen.no]
Dato: 27.10.2015 14:42:49
Til: 'Stavheim, Elin'
Kopi: Bjurstedt, Carl Severin
Tittel: SV: Hytte i Motterudholet, deres 2012/1062/3/057 Elin Stavheim

Legger ved den foreløpige klagen fra Fylkesmannen.

Fylkesmannen ber om at klagen blir gitt oppsettende virkning.

Nasjonalparkstyret kommer sannsynligvis til å ta stilling til dette spørsmålet når klagen blir behandlet.

Vh Lars Børve

Fra: Stavheim, Elin [mailto:elin.stavheim@lesja.kommune.no]
Sendt: 26. oktober 2015 14:42
Til: Bjurstedt, Carl Severin
Kopi: Klæbo, Harald; Børve, Lars
Emne: SV: Hytte i Motterudholet, deres 2012/1062/3/057 Elin Stavheim

Hei,

Behandling av byggesaken, Bu i Motterudholet – sak 2012/1062, er ikke startet.

Hilsen

Elin Stavheim
Byggesak
Lesja kommune
Tlf 612 44 146

Fra: Bjurstedt, Carl Severin [mailto:fmopcsb@fylkesmannen.no]
Sendt: 26. oktober 2015 14:14
Til: Stavheim, Elin
Kopi: Klæbo, Harald; Børve, Lars
Emne: Hytte i Motterudholet, deres 2012/1062/3/057 Elin Stavheim

Hei

Er det startet behandling av byggesaken hos dere. Spør fordi FMOP varsler klage og begjæring om oppsettende virkning på vedtaket i nasjonalparkstyret.

Svar til alle.

Med vennlig hilsen
Carl S. Bjurstedt
Nasjonalparkforvalter, Dovrefjell nasjonalparkstyre
[Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark](#)

Telefon / mobil:- 61 26 62 07 / 907 70 908

Epostmottak: fmoppost@fylkesmannen.no
Postadresse: Postboks 987, 2626 Lillehammer
Besøksadresse: [Norsk villreinsenter nord](#), 2661 Hjerkinn ([kart](#))

Alle vedlegg scannes for virus

Tenk på miljøet før du skriver ut denne eposten

Fylkesmannen i Oppland

Dovrefjell nasjonalparkstyre
Postboks 987
2626 Lillehammer

Deres referanse 2014/7569
Vår referanse 2015/180-84 432.3 HKL
Saksbehandler Harald Klæbo, tlf. 61 26 60 56
Avdeling Miljøvernavdelingen

Dato 26.10.2015

Klage på vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre - Dalsida landskapsvernområde - Oppsetting av ny hytte i Motterudholet - Margith og Magne Sveen

Det vises til vedtak av 28. september 2015, oversendt og mottatt av Fylkesmannen den 7. oktober 2015. Deres referanse er sak nr. 066-2015 med arkivreferanse 2014/7569.

Fylkesmannen påklager med dette vedtaket. Nærmere redegjørelse for klagen vil bli ettersendt nasjonalparkstyret med det første. Fylkesmannen ber om at klagen blir gitt oppsettende virkning jf. forvaltningsloven § 42.

Eli Blakstad e.f.
Avdelingsdirektør

Harald Klæbo
senioringeniør

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Kopi:
Lesja kommune
Margith og Magne Sveen, 2666 LORA

Dovrefjell nasjonalparkstyre
pb 987
2626 LILLEHAMMER

Deres referanse
Vår referanse 2015/7144-4 432.3 HKL
Saksbehandler Harald Klæbo, tlf. 61 26 60 56
Avdeling Miljøvernavdelingen

Dato 12.11.2015

Dovrefjell nasjonalparkstyre - klage på vedtak om tillatelse til riving av eksisterende bu og oppføring av ny hytte i Motterudholet, Dalsida Landskapsvernområde

Fylkesmannen påklager Dovrefjell nasjonalparkstyrets vedtak av 28. september 2015 fordi vi mener vilkårene for dispensasjon etter § 48 ikke er til stede. Tiltaket det er gitt tillatelse til er i strid med verneformålet og verneverdier i Dalsida landskapsvernområde. Vi kan heller ikke se at nasjonalparkstyrets begrunnelse gir dekning for tillatelse etter § 48. I klagen er det redegjort for presedensfaren i saken, som også taler for at dispensasjon etter § 48 ikke kan gis.

Det vises til vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre av 28. september 2015 – deres referanse 2014/7569, vedr. tillatelse til å rive gammel bu og oppføre en ny hytte. Vedtaket ble mottatt av Fylkesmannen den 7. oktober. Fylkesmannen varslet i brev av 26. oktober, at vi kom til å påklage vedtaket og at nærmere redegjørelse for klagen ville bli ettersendt. Vi ba samtidig om at klagen ble gitt oppsettende virkning. I det følgende vil vi gjøre rede for klagen.

Bakgrunn

Dovrefjell nasjonalparkstyre gjorde vedtak om tillatelse til riving av ei gammel jakt/gjeterbu i Motterudholet på 7,6 m² og oppføring av ei ny hytte på 27 m² inklusive uthusfunksjoner. Hjemmel for vedtaket var naturmangfoldlovens § 48. Byggetiltaket er innenfor Dalsida landskapsvernområde, Lesja kommune. Bua som står der i dag er primitiv og er fra trolig 1950-tallet og har ikke ovn/pipe, seng eller isolerte vegger. Den er blitt brukt som et enkelt krypinn under reinsjakt og tilsyn med sau. Det vises til saksutredning fra sekretær for nasjonalparkstyret, der det redegjøres for det juridiske og naturfaglige grunnlaget for innstillingen som var et avslag på søknaden.

Kort saksresume:

- Margith og Magne Sveen's første søknad gikk på å rive den gamle bua på 7,6 m² og sette opp ei ny hytte på 34,4 m² med et uthus på størrelse med bua som rives, dvs. samlet areal på 42 m². Søknaden ble avslått av nasjonalparkstyre i møte den 26. mars 2015.
- Sveen påklagde vedtaket. I klagen ble det vist til to bygninger i nærheten som har fått utvidet arealet til ca 19 m² og 26 m². Disse utvidelsene skjedde før vernevedtaket i 2002. Sveen viste også til buas rolle i forbindelse med deres landbruksvirksomhet. Klagen ble avvist av styret i møte den 12. juni

2015. I tidspunktet rundt klagebehandlingen i styret trakk Sveen klagen (pers med, nasjonalparkforvalter).

- Sveen fremmet ny søknad med ny hytte på 24 m² og nytt uthus av samme størrelse som eksisterende bu som skal rives, dvs. til sammen 31,6 m². I innstillingen i saken foreslo forvalter at nasjonalparkstyret kunne åpne for å vurdere en vesentlig mindre utvidelse av bua (15 m² + frittstående utedo), og at søknaden avslås. I møtet ble det fremlagt et forslag fra styret på å gi tillatelse til å rive eksisterende bu og oppføre en ny hytte på 27 m² inklusive uthusfunksjoner. Dette ble enstemmig vedtatt med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48.

Rammer for vernet av Dalsida landskapsvernområde

Den juridiske rammen for forvaltningen av Dalsida LV er gitt i verneforskriften. Forvaltningsplanen trekker opp retningslinjer for behandling av saker etter verneforskriftene og innenfor rammene av vernet. I selve vernevedtaket (Kgl. res) går selve begrunnelsen for vernet og utforming av verneforskriftene fram. I det følgende refereres det kort til de relevante punkt for denne saken;

Vernebestemmelser for Dalsida landskapsvernområde

Regler for forvaltningen går fram av verneforskrift for Dalsida LV av 15. mai 2002.

Formålet med Dalsida landskapsvernområde er å (§ 2):

1. *Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk.*
2. *Ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet.*
3. *Ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.*

Det følger av forskriftens § 3 pkt. 1.1 at *området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Med de unntak som følger av forskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som oppføring, påbygging og ombygging av bygninger, anlegg og faste innretninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, inngjerding av utmarksarealer, oppdyrking og beitekultur, treslagskifte, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, sprøyting med kjemiske midler, plassering av campingvogner og bobil, riving av seteranlegg etablering og merking av turstier, forurensing og forsøpling. Opplistingen er ikke uttømmende.*

Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak kan endre landskapets art eller karakter vesentlig.

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a.:

- *oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet (§ 3 pkt. 1.3a)*
- *ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger (§ 3 pkt. 1.3b)*
- *oppføring av mindre tilbygg til eksisterende bygninger, (§ 3 pkt. 1.3 c)*

Forvaltningsplan for Dovrefjell/Sunndalsfjella (2006):

Det går fram av retningslinjene for bygninger i landskapsvernområdene:

For tiltak som medfører nybygg, ombygginger eller utvidelser på bygninger med landbruksformål gjelder følgende:

- Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.
- Det skal gjennomføres en strengere dispensasjonspraksis i sone uten tilrettelegging og inngrep enn i brukssonene (Dalsida LV er i sone uten tilrettelegging og inngrep).

I Kronprinsregentens resolusjon presiserer departementet at husvære som jakthytter, utleiehytter osv. ikke er å regne som husvære i landbruket.

Verneplan for Dovrefjell – vernevedtaket - Kgl. res 3. mai 2002 (Kronprinsregimentets resolusjon)

Det heter bla i Kgl. res 3. mai 2002: «*Utgangspunktet for vernearbeidet og formålet med vernet har vært å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde. Videre har det vært et mål å ta vare på et fjelløkosystem med naturlig biologisk mangfold, samt å ta vare på en viktig del av leveområdet til villreinstammene i Snøhetta og Knutshø. Det aktuelle området har en stor bredde i naturtyper, er rikt på landskapsformer og særpregede geologiske forekomster. Villrein, jerv, fjellrev og kongørn lever i området. Vi har et spesielt ansvar for å ta vare på fjelløkosystemet med disse artene. Villreinen med sitt nomadiske levevis krever store villmarkspregede områder for at arten skal kunne overleve på lang sikt. Villreinen i dette området var tidligere en stor stamme som nå er oppdelt i flere ulike delstammer som følge av omfattende tekniske inngrep.(...) Verneforslaget er utformet slik at lokalsamfunnet sin tradisjonelle bruk skal kunne fortsette, samtidig som en skal kunne sikre området mot nye tekniske inngrep som endrer landskapets art og karakter vesentlig.*

Klagetema

Som det framgår av verneforskriften har ikke nasjonalparkstyret hjemmel i de spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene til å gi tillatelse til riving av nåværende bu og oppføre en ny hytte til fritidsformål. Styret har derfor funnet å gjøre vedtaket etter § 48.

Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Fylkesmannen mener at ønsker om å rive mindre jaktbuer og erstatte disse med nybygg av vesentlig større karakter er forhold som ble vurdert på vernetidspunktet, og er et tiltak som rammene for vernet i dag ikke åpner for. Dette går også fram av forvaltningsplanen, jf. retningslinjene for bygninger i landskapsvernområdene og biotopvernområdene som det er referert til foran.

Fylkesmannen mener at det ikke er hjemmel for bruk av § 48 i dette tilfellet og vil utdype dette nærmere:

Vilkårene for å gi dispensasjon etter § 48

I naturmangfoldloven § 48 1. ledd går det i fram (vår utheving): Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot *vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig*, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Dersom vilkårene ikke er oppfylt, kan en ikke gi dispensasjon etter § 48. Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, kan forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ.

Fylkesmannen mener tiltaket er i strid med vernevedtakets formål (verneformålet § 2 vist til ovenfor). Bua som står der i dag blir etter vedtaket erstattet med ei hytte som er 3,5 gang så stor i areal, samt har større høyde. Bua i dag har preg av å være et enkelt krypinn for en, i høyden to personer, og er lite synlig i fjell- og naturlandskapet. Landskapet får etter vår mening en annen inngrepsstatus med et såpass mye større bygg. Vi mener ei ny og større hytte bryter med og endrer «landskapets art og karakter vesentlig» jfr. verneforskriftens § 3, 1.3 annet ledd.

Etter gjeldende praksis i verneområdeforvaltningen går det et klart skille på hva som er «tilbygg» og «nybygg». Skillet går der taket på eksisterende bygning i sin helhet tas ned og erstattes med et helt nytt. I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell (2006) står det at «dersom bygningen ikke lenger kan defineres som en bygning med tak, vil planer om restaurering betraktes som nybygg». Da *hele* det gamle bygget tas ned, må det nye bygget regnes som et nybygg. Tiltaket områdestyret har gitt tillatelse til er derfor å regne som et nybygg etter forvaltningsplan og gjeldende praksis i forvaltning av verneområder.

Som det fram går både av verneformålet og i selve vedtaket (kgl. res) er vernet av naturlandskapet og det urørte fjellandskapet herunder villreinenes leveområde, svært sentralt i grunnlaget for vernet av Dalsida LV.

Med *naturlandskap* i verneformålet menes *urørt natur*. I vedtaket for verneplanen (Kronprinsregentens Resolusjon 3. mai 2002) går det fram at verneforslaget er utformet slik at lokalsamfunnet sin tradisjonelle bruk skal kunne fortsette, samtidig som en skal kunne sikre området mot nye tekniske inngrep som endrer landskapets art og karakter.

I vernevedtaket er «hytteutbygging» nevnt som aktuelle eksempler som kan bli en trussel mot verneverdiene i området. Dalsida LV har en marginal bygningsmasse, men den som finnes er fordelt på mange små bygninger (buer) som er underordnet naturlandskapet. Alle disse hensyn er sentralt grunnlag for vernet, og gir klare føringer for hva slags nye inngrep etter vernetidspunktet som kan tillates, og som ikke kommer i konflikt med verneformålet. Fylkesmannen mener at vesentlig økning i størrelsen på eksisterende bygninger og tillatelse til oppføring nye bygninger som ikke er til landbruksformål, ikke vil være i tråd med dette.

Ut over selve inngrepet et større bygg vil medføre, vil tiltaket etter Fylkesmannens syn påvirke verneverdiene, der ivaretagelse av villreinens leveområde er sentralt. Dalsida LV er opprettet for å ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet. Tilretteleggingstiltak som gir økt ferdsel i leveområdet for villrein ikke ønskelig og er ikke forenelig med å ta vare på villreinen som en av de viktigste verneverdiene i området. Den nye hytta har preg av å være en mindre fritidseiendom. Den vil dekke et helt annet og større behov, og vil være egnet for lengre opphold også til andre tider på året, og gjennom dette legge til rette for mer bruk. Tiltaket vil isolert sett gi økt ferdsel, men saken må også vurderes ut fra effekten av andre tilsvarende tiltak i fremtiden.

Fylkesmannen mener at de to vilkårene for å kunne behandle saken etter § 48 ikke er oppfylt, men vil likevel knytte noen vurderinger til presedensvirkningen vedtaket i denne saken vil ha jf. brev fra Klima- og miljødepartementet av 2. mars 2015. Presedensvirkningen vurderes som stor pga. et høyt antall buer i verneområdet. Talt ut fra vernekartet, er det 50-60 bygninger i Lesja kommunes del av landskapsvernområdet. En optelling gjort i 2005 angir oppunder 60 «hytter/buer» og 12 naust. Arealoversikten er svært ufullstendig, men flere av de buene som er arealfestet er i størrelsesorden 8-12 m². Det er noe av det samme antallet «buer og hytter» i den delen av landskapsvernområdet som ligger i Møre og Romsdal.

Mange av disse byggene er små primitive og enkle buer bygd for kortere opphold under jakt/fiske/tilsyn med sau. En dreining fra slike enkle mindre buer, mot større hytter med mer fritidspreg vil åpne for en annen bruk og ferdsel som ikke vil være forenelig med å bevare villreinens leveområde. Høyere standard på buer i området vil gi økt ferdsel i området, også til andre tider på året. Presedensvirkningen, dvs. «smitteeffekt» vurderes også som betydelig til andre tilgrensende verneområder i Lesja, på andre siden av Lesjadalføret dvs. verneområdene i Reinheimen, hvor det også er et stort antall enkle buer. Presedensfaren er også stor til verneområdene i Dovrefjell- Sunndalsfjella, andre verneområder i fylket, samt tilgrensende fylker.

I forvaltningsplanen for Dovrefjell står det ikke noe om arealgrenser, men det følger av forvaltningspraksis i nasjonalparker og landskapsvernområder at det i noen tilfeller kan godtas en økning av totalarealet på maks ca. 30 %, så sant det vurderes og ikke være i strid med verneformålet.

Vi mener det ikke foreligger «spesielle behov» som forklarer en så betydelig areal-økning. Ei bu på 7-8 evt. 10 m², slik forvalteren mener er mer normal praksis for utvidelse innenfor et verneområde, vil gjøre nytte som jaktbu. Beitelaget i området har egen tilsynsbu ved Øvre Ylsbottvatnet som kan nyttes til tilsyn av sau i området.

Slik vi oppfatter retningslinjene for vurdering av presedens i brev fra Klima- og miljødepartementet av 2. mars/15. juni 2015, vil det være en høy risiko for at andre liknende søknader om tiltak i dette og tilgrensende verneområder kan få samme utfall. Departementet skriver at dette bør føre til at vilkårene i § 48 ikke anses oppfylt. Det vil da ikke være adgang til å gi dispensasjon etter § 48.

I behandlingen av søknader etter naturmangfoldlovens § 48 skal også de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 vurderes. Vedtaket skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. Vi kan ikke se at dette er gjort eller at det er gitt noen begrunnelse for vedtaket. I det tilfellet

der forvalters innstilling og styrets vedtak ikke er i samsvar, må styret enten grunngi tillatelsen selv eller be forvalter grunngi styrets vurdering i tillatelsen innenfor de rammene som vernevedtaket setter. Vi mener derfor at vedtaket ikke er gyldig. I tillegg til at vilkårene for å gi dispensasjon etter § 48 ikke er tilstede, kan vi heller ikke se at det er gitt noen «begrunnet avveining» basert på lokalt skjønn og lokalkunnskap i vedtaket jfr. brev av 15. juni fra KLD.

Konklusjon:

Fylkesmannen påklager Dovrefjell nasjonalparkstyrets vedtak av 28. september 2015 fordi vi mener vilkårene for dispensasjon etter § 48 ikke er til stede. Tiltaket det er gitt tillatelse til er i strid med verneformålet, samt i strid med verneverdiene for Dalsida landskapsvernområde.

I tillegg har vi redegjort for presedensfaren i saken, som også taler for at dispensasjon etter § 48 ikke kan gis.

Fylkesmannens klagerett er hjemlet i naturmangfoldlovens § 62, tredje ledd.

Christl Kvam

Eli Blakstad
Avdelingsdirektør

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Kopi:

Lesja kommune
Miljødirektoratet
Klima- og miljødepartementet
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Fylkesmannen i Hedmark
Margith og Magne Sveen, 2666 LORA

Arkivsaksnr: 2014/7569-19

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 27.11.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre		

Klage fra Fylkesmannen i Oppland på vedtak om dispensasjon til å rive gammel bu og sette opp ny hytte i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde

Forslag til beslutning om utsatt iverksetting av vedtak – innstilling

Fylkesmannen i Oppland har i brev 26.10. og 12.11.2015 klaget på vedtaket i sak nr. 066-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 28.09.2015, der nasjonalparkstyret ga Margith og Magne Sveen, Lora, dispensasjon til å rive gammel bu på 7,6 m² og sette opp ny hytte på 27,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Dovrefjell nasjonalparkstyre beslutter at vedtaket i sak nr. 066-2015, ikke skal iverksettes før klagen fra Fylkesmannen i Oppland i brev 26.10. og 12.11.2015 er avgjort, fordi det må foreligge endelig vedtak etter verneforskriften før det kan gis byggetillatelse.

Beslutningen er fattet med hjemmel i forvaltningsloven § 42, og med grunnlag i naturmangfoldloven § 48 tredje ledd.

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre finner klagen fra Fylkesmannen i Oppland begrunnet, og endrer vedtaket i sak nr. 066-2015 slik:

Dovrefjell nasjonalparkstyre avslår den nye søknaden av 27.06.2015 fra Margith og Magne Sveen, Lora, om å sette opp ny hytte på 24,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og å gjøre om den gamle bua på 7,6 m² til uthus.

Avslaget begrunnes med at bygging av ny hytte på 24 m² og omgjøring av den gamle bua på 7,6 m² til uthus, dvs. 31,6 m² til sammen, er en for stor økning i bebygd areal, og kan / vil skape presedens i Dalsida landskapsvernområde og andre landskapsvernområder.

Dovrefjell nasjonalparkstyre vil se positivt på en søknad om bygging av ei ny bu på ca. 15 m² bebygd areal med en frittstående utedo på ca. 1 m², og at den gamle bua på 7,6 m² rives.

Dokumenter

- 07.10.2015: Møtebok for sak nr. 066-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 28.09.2015: Ny søknad fra Margith og Magne Sveen, Lora, om å sette opp ny hytte og gjøre om gammel bu til uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.
- 26.10.2015: Brev fra Fylkesmannen i Oppland til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Klage på vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre om oppsetting av ny hytte i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.
- 12.11.2015: Brev fra Fylkesmannen i Oppland til Dovrefjell nasjonalparkstyre vedr. klage på vedtak om dispensasjon til å rive gammel bu og sette opp ny hytte i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Klage

Fylkesmannen i Oppland klager 26.10.2015 på vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre 28.09.2015 om dispensasjon til å rive gammel bu på 7,6 m² og sette opp ny hytte på 27,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde (sak nr. 066-2015).

I brevet ber Fylkesmannen om at klagen blir gitt oppsettende virkning, jf. forvaltningsloven § 42.

Bakgrunn / oppsummering av behandlingen av saken tidligere

Margith og Magne Sveen, 2666 Lora, søkte Lesja kommune 28.11.2012 om tillatelse til å rive ei gammel jakt- og fiskebu på 7,6 m² og bygge ny hytte på 34,4 m² og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Motterudholet ligger ved Motterudåi, ca. 2 km. nordøst for Skrøya, på Lora i Lesja kommune. Jakt- og fiskebua er et feste i Lesja Heimrast. Festet ble opprettet på slutten av 1950-tallet eller tidlig på 1960-talet. Bua er bygd i reisverk, og utvendige mål ble 02.08.2015 målt til 3,25 x 2,35 m grunnflate, dvs. 7,6 m². Bua er nå i dårlig stand.

Bilde 1: Jakt- og fiskebua i Motterudholet. Bildet er tatt 02.08.2005.
Bua har UTM-referanse 32 V 0484655 6893944.

Lesja kommune oversendte søknaden til Dovrefjell nasjonalparkstyre 03.11.2014 for behandling.

Dovrefjell nasjonalparkstyre behandlet søknaden fra Margith og Magne Sveen på møte 26.03.2015 (sak nr. 024-2015), og fattet følgende enstemmige vedtak:

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir ikke Margith og Magne Sveen, Lora, dispensasjon til å rive ei gammel bu på 7,6 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og å sette opp ei ny lafta hytte i tømmer på 34,4 m² og eventuelt et uthus der den gamle bua står.

Avslaget begrunnes med at en økning av det bebygde arealet fra 7,6 m² til 34,4 pluss evt. et uthus, er en stor utvidelse som kan påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området. Det vil si at en så stor utvidelse kan være i strid med verneformålet og kan påvirke verneverdiene mer enn nevneverdig.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, første ledd, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.

Margit og Magne Sveen klagde i e-post 01.05.2015 på avslaget på søknaden om å rive den gamle bua og sette opp ny hytte på 34,4 m² og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Dovrefjell nasjonalparkstyre behandlet klagen fra Margith og Magne Sveen på møte 12.06.2015 (sak nr. 051-2015), og vedtok følgende med 6 stemmer mot 1 stemme:

Klagen fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslaget på søknaden om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, som ble behandlet som sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2014, inneholder ikke nye og avgjørende opplysninger som gjør at nasjonalparkstyret finner det riktig å endre eller oppheve vedtaket i saken.

Klagesaken sendes til Miljødirektoratet som klageinstans, jf. pkt. 12 i vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Margith og Magne Sveen trakk i e-post og brev 27.06.2015 tilbake klagen på avslaget om å rive den gamle bua og sette opp ny hytte på 34,4 m² og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og søkte i ny søknad om å sette opp ny hytte på 24,0 m² og gjøre om den gamle bua på 7,6 m² til uthus.

Dovrefjell nasjonalparkstyre behandlet den nye søknaden i møte 28.09.2015 (sak nr. 066-2015), og fattet følgende enstemmige vedtak:

Dovrefjell nasjonalparkstyre imøtekommer delvis den nye søknaden fra Margith og Magne Sveen, Lora, og gir dispensasjon til å sette opp én ny hytte på inntil 27,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, til erstatning for gammel bu. Den gamle bua skal rives. Uthusfunksjoner skal løses innenfor nybygget på 27 m².

Treverk kan kappes opp til ved som brukes på stedet. Andre materialrester skal fraktes ut av verneområdene og tas hånd om på forsvarlig måte.

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldloven § 48 jf. § 77.

Møtebok for sak nr. 066-2015 ble sendt til Lesja kommune 07.10.2015 med kopi til bl.a. Margith og Magne Sveen og Fylkesmannen i Oppland.

Opplysninger om klagen

Fylkesmannen i Oppland klager i brev 26.10.2015 på vedtaket i Dovrefjell nasjonalparkstyre 28.09.2015 om dispensasjon til å rive den gamle bua på 7,6 m² og sette opp ny hytte på 27,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde (sak nr. 066-2015).

I brevet ber Fylkesmannen om at klagen blir gitt oppsettende virkning, jf. forvaltningsloven § 42.

Fylkesmannen redegjør nærmere for klagen i brev til Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.11.2015. Denne redegjørelsen er her gjengitt i sin helhet:

Fylkesmannen påklager Dovrefjell nasjonalparkstyrets vedtak av 28. september 2015 fordi vi mener vilkårene for dispensasjon etter § 48 ikke er til stede. Tiltaket det er gitt tillatelse til er i strid med verneformålet og verneverdier i Dalsida landskapsvernområde. Vi kan heller ikke se at nasjonalparkstyrets begrunnelse gir dekning for tillatelse etter § 48. I klagen er det redegjort for presedensfaren i saken, som også taler for at dispensasjon etter § 48 ikke kan gis.

Det vises til vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre av 28. september 2015 – deres referanse 2014/7569, vedr. tillatelse til å rive gammel bu og oppføre en ny hytte. Vedtaket ble mottatt av Fylkesmannen den 7. oktober. Fylkesmannen varslet i brev av 26. oktober, at vi kom til å påklage vedtaket og at nærmere redegjørelse for klagen ville bli ettersendt. Vi ba samtidig om at klagen ble gitt oppsettende virkning. I det følgende vil vi gjøre rede for klagen.

Bakgrunn

Dovrefjell nasjonalparkstyre gjorde vedtak om tillatelse til riving av ei gammel jakt/gjeterbu i Motterudholet på 7,6 m² og oppføring av ei ny hytte på 27 m² inklusive uthusfunksjoner. Hjemmel for vedtaket var naturmangfoldlovens § 48. Byggetiltaket er innenfor Dalsida landskapsvernområde, Lesja kommune. Bua som står der i dag er primitiv og er fra trolig 1950-tallet og har ikke ovn/pipe, seng eller isolerte vegger. Den er blitt brukt som et enkelt krypinn under reinsjakt og tilsyn med sau. Det vises til saksutredning fra sekretær for nasjonalparkstyret, der det redegjøres for det juridiske og naturfaglige grunnlaget for innstillingen som var et avslag på søknaden.

Kort saksresume:

- Margith og Magne Sveen's første søknad gikk på å rive den gamle bua på 7,6 m² og sette opp ei ny hytte på 34,4 m² med et uthus på størrelse med bua som rives, dvs. samlet areal på 42 m². Søknaden ble avslått av nasjonalparkstyre i møte den 26. mars 2015.

- Sveen påklagde vedtaket. I klagen ble det vist til to bygninger i nærheten som har fått utvidet arealet til ca 19 m² og 26 m². Disse utvidelsene skjedde før vernevedtaket i 2002. Sveen viste også til buas rolle i forbindelse med deres landbruksvirksomhet. Klagen ble avvist av styret i møte den 12. juni 2015. I tidspunktet rundt klagebehandlingen i styret trakk Sveen klagen (pers med, nasjonalparkforvalter).
- Sveen fremmet ny søknad med ny hytte på 24 m² og nytt uthus av samme størrelse som eksisterende bu som skal rives, dvs. til sammen 31,6 m². I innstillingen i saken foreslo forvalter at nasjonalparkstyret kunne åpne for å vurdere en vesentlig mindre utvidelse av bua (15 m² + frittstående utedo), og at søknaden avslås. I møtet ble det framlagt et forslag fra styret på å gi tillatelse til å rive eksisterende bu og oppføre en ny hytte på 27 m² inklusive uthusfunksjoner. Dette ble enstemmig vedtatt med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48.

Rammer for vernet av Dalsida landskapsvernområde

Den juridiske rammen for forvaltningen av Dalsida LV er gitt i verneforskriften. Forvaltningsplanen trekker opp retningslinjer for behandling av saker etter verneforskriftene og innenfor rammene av vernet. I selve vernevedtaket (Kgl. res) går selve begrunnelsen for vernet og utforming av verneforskriftene fram. I det følgende refereres det kort til de relevante punkt for denne saken;

Vernebestemmelser for Dalsida landskapsvernområde

Regler for forvaltningen går fram av verneforskrift for Dalsida LV av 15. mai 2002.

Formålet med Dalsida landskapsvernområde er å (§ 2):

- 1. Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk.*
- 2. Ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet.*
- 3. Ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.*

Det følger av forskriftens § 3 pkt. 1.1 at *området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Med de unntak som følger av forskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som oppføring, påbygging og ombygging av bygninger, anlegg og faste innretninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, inngjerding av utmarksarealer, oppdyrking og beitekultivering, treslagskifte, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, sprøyting med kjemiske midler, plassering av campingvogner og bobiler, riving av seteranlegg etablering og merking av turstier, forurensing og forsøpling. Opplistingen er ikke uttømmende.*

Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak kan endre landskapets art eller karakter vesentlig.

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a.:

- *oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet (§ 3 pkt. 1.3a)*

- ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger (§ 3 pkt. 1.3b)
- oppføring av mindre tilbygg til eksisterende bygninger, (§ 3 pkt. 1.3 c)

Forvaltningsplan for Dovrefjell/Sunndalsfjella (2006):

Det går fram av retningslinjene for bygninger i landskapsvernområdene:

For tiltak som medfører nybygg, ombygginger eller utvidelser på bygninger med landbruksformål gjelder følgende:

- Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.
- Det skal gjennomføres en strengere dispensasjonspraksis i sone uten tilrettelegging og inngrep enn i brukssonene (Dalsida LV er i sone uten tilrettelegging og inngrep).

I Kronprinsregentens resolusjon presiserer departementet at husvære som jakthytter, utleiehytter osv. ikke er å regne som husvære i landbruket.

Verneplan for Dovrefjell – vernevedtaket - Kgl. res 3. mai 2002 (Kronprinsregimentets resolusjon)

Det heter bla i Kgl. res 3. mai 2002: «*Utgangspunktet for vernearbeidet og formålet med vernet har vært å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde. Videre har det vært et mål å ta vare på et fjelløkosystem med naturlig biologisk mangfold, samt å ta vare på en viktig del av leveområdet til villreinstammene i Snøhetta og Knutshø. Det aktuelle området har en stor bredde i naturtyper, er rikt på landskapsformer og særpregede geologiske forekomster. Villrein, jerv, fjellrev og kongørn lever i området. Vi har et spesielt ansvar for å ta vare på fjelløkosystemet med disse artene. Villreinen med sitt nomadiske levevis krever store villmarkspregede områder for at arten skal kunne overleve på lang sikt. Villreinen i dette området var tidligere en stor stamme som nå er oppdelt i flere ulike delstammer som følge av omfattende tekniske inngrep.(...) Verneforslaget er utformet slik at lokalsamfunnet sin tradisjonelle bruk skal kunne fortsette, samtidig som en skal kunne sikre området mot nye tekniske inngrep som endrer landskapets art og karakter vesentlig.*

Klagetema

Som det framgår av verneforskriften har ikke nasjonalparkstyret hjemmel i de spesifiserte dispensasjons-bestemmelsene til å gi tillatelse til riving av nåværende bu og oppføre en ny hytte til fritidsformål. Styret har derfor funnet å gjøre vedtaket etter § 48.

Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Fylkesmannen mener at ønsker om å rive mindre jaktbuer og erstatte disse med nybygg av vesentlig større karakter er forhold som ble vurdert på vernetidspunktet, og er et tiltak som rammene for vernet i dag ikke åpner for. Dette går også fram av forvaltningsplanen, jf. retningslinjene for bygninger i landskapsvernområdene og biotopvernområdene som det er referert til foran.

Fylkesmannen mener at det ikke er hjemmel for bruk av § 48 i dette tilfellet og vil utdype dette nærmere:

Vilkårene for å gi dispensasjon etter § 48

I naturmangfoldloven § 48 1. ledd går det i fram (vår utheving):

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot *vernevedtakets formål* og *ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig*, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Dersom vilkårene ikke er oppfylt, kan en ikke gi dispensasjon etter § 48. Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, *kan* forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ.

Fylkesmannen mener tiltaket er i strid med vernevedtakets formål (verneformålet § 2 vist til ovenfor). Bua som står der i dag blir etter vedtaket erstattet med ei hytte som er 3,5 gang så stor i areal, samt har større høyde. Bua i dag har preg av å være et enkelt krypinn for en, i høyden to personer, og er lite synlig i fjell- og naturlandskapet. Landskapet får etter vår mening en annen inngrepsstatus med et såpass mye større bygg. Vi mener ei ny og større hytte bryter med og endrer «landskapets art og karakter vesentlig» jfr. verneforskriftens § 3, 1.3 annet ledd.

Etter gjeldende praksis i verneområdeforvaltningen går det et klart skille på hva som er «tilbygg» og «nybygg». Skillet går der taket på eksisterende bygning i sin helhet tas ned og erstattes med et helt nytt. I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell (2006) står det at «dersom bygningen ikke lenger kan defineres som en bygning med tak, vil planer om restaurering betraktes som nybygg». Da *hele* det gamle bygget tas ned, må det nye bygget regnes som et nybygg. Tiltaket områdestyret har gitt tillatelse til er derfor å regne som et nybygg etter forvaltningsplan og gjeldende praksis i forvaltning av verneområder.

Som det fram går både av verneformålet og i selve vedtaket (kgf. res) er vernet av naturlandskapet og det urørte fjellandskapet herunder villreinens leveområde, svært sentralt i grunnlaget for vernet av Dalsida LV. Med *naturlandskap* i verneformålet menes *urørt natur*. I vedtaket for verneplanen (Kronprinsregentens Resolusjon 3. mai 2002) går det fram at verneforslaget er utformet slik at lokalsamfunnet sin tradisjonelle bruk skal kunne fortsette, samtidig som en skal kunne sikre området mot nye tekniske inngrep som endrer landskapets art og karakter.

I vernevedtaket er «hytteutbygging» nevnt som aktuelle eksempler som kan bli en trussel mot verneverdiene i området. Dalsida LV har en marginal bygningsmasse, men den som finnes er fordelt på mange små bygninger (buer) som er underordnet naturlandskapet. Alle disse hensyn er sentralt grunnlag for vernet, og gir klare føringer for hva slags nye inngrep etter vernetidspunktet som kan tillates, og som ikke kommer i konflikt med verneformålet. Fylkesmannen mener at vesentlig økning i størrelsen på eksisterende bygninger og tillatelse til oppføring nye bygninger som ikke er til landbruksformål, ikke vil være i tråd med dette.

Ut over selve inngrepet et større bygg vil medføre, vil tiltaket etter Fylkesmannens syn påvirke verneverdiene, der ivaretagelse av villreinens leveområde er sentralt. Dalsida LV er opprettet for å ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet. Tilretteleggingstiltak som gir økt ferdsel i leveområdet for villrein er ikke ønskelig og er ikke forenelig med å ta vare på villreinen som en av de viktigste verneverdiene i området. Den nye hytta har preg av å være en mindre fritidseiendom. Den vil dekke et helt annet og større behov, og vil være egnet for lengre opphold også

til andre tider på året, og gjennom dette legge til rette for mer bruk. Tiltaket vil isolert sett gi økt ferdsel, men saken må også vurderes ut fra effekten av andre tilsvarende tiltak i fremtiden.

Fylkesmannen mener at de to vilkårene for å kunne behandle saken etter § 48 ikke er oppfylt, men vil likevel knytte noen vurderinger til presedensvirkningen vedtaket i denne saken vil ha jf. brev fra Klima- og miljødepartementet av 2. mars 2015.

Presedensvirkningen vurderes som stor pga. et høyt antall buer i verneområdet. Talt ut fra vernekartet, er det 50-60 bygninger i Lesja kommunes del av landskapsvernområdet. En opptelling gjort i 2005 angir oppunder 60 «hytter/buer» og 12 naust. Arealoversikten er svært ufullstendig, men flere av de buene som er arealfestet er i størrelsesorden 8-12 m². Det er noe av det samme antallet «buer og hytter» i den delen av landskapsvernområdet som ligger i Møre og Romsdal.

Mange av disse byggene er små primitive og enkle buer bygd for kortere opphold under jakt/fiske/tilsyn med sau. En dreining fra slike enkle mindre buer, mot større hytter med mer fritidspreg vil åpne for en annen bruk og ferdsel som ikke vil være forenelig med å bevare villreinens leveområde. Høyere standard på buer i området vil gi økt ferdsel i området, også til andre tider på året. Presedensvirkningen, dvs. «smitteeffekt» vurderes også som betydelig til andre tilgrensende verneområder i Lesja, på andre siden av Lesjadalføret dvs. verneområdene i Reinheimen, hvor det også er et stort antall enkle buer. Presedensfaren er også stor til verneområdene i Dovrefjell- Sunndalsfjella, andre verneområder i fylket, samt tilgrensende fylker.

I forvaltningsplanen for Dovrefjell står det ikke noe om arealgrenser, men det følger av forvaltningspraksis i nasjonalparker og landskapsvernområder at det i noen tilfeller kan godtas en økning av totalarealet på maks ca. 30 %, så sant det vurderes og ikke være i strid med verneformålet.

Vi mener det ikke foreligger «spesielle behov» som forklarer en så betydelig arealøkning. Ei bu på 7-8 evt. 10 m², slik forvalteren mener er mer normal praksis for utvidelse innenfor et verneområde, vil gjøre nytte som jaktbu. Beitelaget i området har egen tilsynsbu ved Øvre Ylsbottvatnet som kan nyttes til tilsyn av sau i området.

Slik vi oppfatter retningslinjene for vurdering av presedens i brev fra Klima- og miljødepartementet av 2. mars/15. juni 2015, vil det være en høy risiko for at andre liknende søknader om tiltak i dette og tilgrensende verneområder kan få samme utfall. Departementet skriver at dette bør føre til at vilkårene i § 48 ikke anses oppfylt. Det vil da ikke være adgang til å gi dispensasjon etter § 48.

I behandlingen av søknader etter naturmangfoldlovens § 48 skal også de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 vurderes. Vedtaket skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. Vi kan ikke se at dette er gjort eller at det er gitt noen begrunnelse for vedtaket. I det tilfellet der forvalters innstilling og styrets vedtak ikke er i samsvar, må styret enten grunngi tillatelsen selv eller be forvalter grunngi styrets vurdering i tillatelsen innenfor de rammene som vernevedtaket setter. Vi mener derfor at vedtaket ikke er gyldig. I tillegg til at vilkårene for å gi dispensasjon etter § 48 ikke er tilstede, kan vi heller ikke se at det er gitt noen «begrunnet avveining» basert på lokalt skjønn og lokalkunnskap i vedtaket jfr. brev av 15. juni fra KLD.

Konklusjon:

Fylkesmannen påklager Dovrefjell nasjonalparkstyrets vedtak av 28. september 2015 fordi vi mener vilkårene for dispensasjon etter § 48 ikke er til stede. Tiltaket det er gitt tillatelse til er i strid med verneformålet, samt i strid med verneverdiene for Dalsida landskapsvernområde.

I tillegg har vi redegjort for presedensfaren i saken, som også taler for at dispensasjon etter § 48 ikke kan gis.

Fylkesmannens klagerett er hjemlet i naturmangfoldlovens § 62, tredje ledd.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Forvaltningsloven av 10. februar 1967.
- Vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre (pkt. 12).
- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Dalsida landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Regler og retningslinjer for behandling av klagen

I forvaltningsloven, kapittel VI. Om klage og omgjøring, går det bl.a. fram:

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen). Jf. § 28, 1. ledd.

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Jf. § 29, 1. ledd.

Underinstansen skal foreta de undersøkelser som klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Jf. § 33 2. ledd. Bli det ikke truffet avgjørelse som nevnt i annet ledd, skal sakens dokumenter sendes klageinstansen så snart saken er tilrettelagt. Jf. § 33 4. ledd.

I vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre, pkt. 12, går det bl.a. fram:

Fylkesmannen har klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyret jf. naturmangfoldloven § 62 tredje ledd siste setning. Før øvrig gjelder de alminnelige regler om klageadgang. (...)

Miljøverndepartementet er endelig klageinstans for vedtak som treffes av styret / forvalter som forvaltningsmyndighet.

Regler og retningslinjer for behandling av søknad om dispensasjon fra verneforskrift

Søknader om dispensasjon fra verneforskrift skal behandles etter naturmangfold-loven § 48 (dispensasjon fra vernevedtak). I naturmangfoldloven § 48 går det i 1. ledd fram:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I rundskriv om forvaltning av verneforskrifter fra Miljødirektoratet, går det i pkt. 7.2 bl.a. fram (s. 11):

Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, kan forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ.

Ved søknad om dispensasjon må det først vurderes om vilkårene er oppfylt. Vilråene er kumulative, det vil si at begge vilkårene må være oppfylt.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Regler og retningslinjer for utsatt iverksetting av vedtak

I forvaltningsloven § 42 om utsatt iverksetting av vedtak, står det:

Underinstansen, klageinstans eller annet overordnet organ kan beslutte at vedtak ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Når en part eller en annen med rettslig klageinteresse akter å gå til søksmål eller har reist søksmål for å få vedtaket prøvd ved domstol, kan organ som nevnt utsette iverksettingen til det foreligger endelig dom. Det samme gjelder når en part eller en annen med rettslig klageinteresse akter å bringe eller har brakt en sak inn for Stortingets ombudsmann for forvaltningen. Anmodninger om utsetting skal avgjøres snarest mulig. For øvrig gjelder det som er bestemt i annen lovgivning om utsettende virkning av klage, søksmål m.m.

Det kan settes vilkår for utsettingen. Avslag på anmodning om utsetting skal være grunngitt. Begrunnelse skal gis samtidig med avslaget.

I naturmangfoldloven § 48 tredje ledd går det fram:

Trenger et tiltak tillatelse både etter verneforskriften og etter annet lovverk, kan tiltakshaver velge å søke om tillatelse parallelt. Vedtak skal i slike tilfeller først fattes etter verneforskriften, dersom ikke annet følger av verneforskriften eller forvaltningsmyndighetens samtykke.

Vurderinger

Vurdering i forhold til forvaltningslovens og vedtektenes regler om klagebehandling

Fylkesmannen i Oppland har rettslig klageinteresse og klagerett i saken, og Fylkesmannen sendte klagen til Dovrefjell nasjonalparkstyre innen fristen.

Vurdering av spørsmålet om utsatt iverksetting av vedtak

Dovrefjell nasjonalparkstyre kan som underinstans beslutte at vedtaket i sak nr. 066-2015 ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen fra Fylkesmannen i Oppland er avgjort.

I denne saken er det nærliggende at vedtaket ikke iverksettes før klagen er avgjort fordi det må foreligge endelig vedtak etter verneforskriften før det kan gis byggetillatelse, jf. naturmangfoldloven § 48 tredje ledd.

Det er uklart om det er klagerett på beslutninger om at vedtak ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

Vurdering av søknaden

Saksbehandlers vurdering av den nye søknaden fra Margith og Magne Sveen 27.06.2015 går fram av saksutredningen i sak nr. 066-2015 som ble behandlet i Dovrefjell nasjonalparkstyre 28.09.2015.

Vurdering av klagen

Den gamle bua er bare 7,6 m², og det vil skape presedens hvis den rives og det settes opp ei ny hytte på 27 m², som er nesten 20 m² større enn den gamle bua. En større og høyere hytte vil også bli mer synlig i fjell-landskapet.

Det er en del små buer og hytter i Dalsida landskapsvernområde, og flere eiere av disse kan komme til å søke om å utvide buene og hyttene sine, hvis det blir gitt dispensasjon til å bygge ny hytte på 27 m² i denne saken.

En ny og større hytte kan bli mere brukt og føre til noe mer ferdsel. Det er vanligvis lite ferdsel i dette området. Om sommeren kan noe mer ferdsel i dette området ha forholdsvis liten betydning, men om vinteren kan mer ferdsel ha større betydning fordi villreinen bruker den sør-østlige delen av Dalsida landskapsvernområde og områdene rundt Motterudholet (Sæterhøi, Kvithøi, Kvittfjellet og Hosethovda) som vinterbeite.

Retten til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljødirektoratet men sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Adgang til å kreve utsatt iverksetting av vedtaket (i byggesaker)

Det er adgang til å be om utsatt iverksetting av vedtaket dersom saken gjelder flere parter, og gjennomføring av tiltaket før eventuell klagebehandling medfører skade for den/de parten(e) som har klaget. Andre med rettslig klageinteresse, som har klaget på vedtaket, kan også be om utsatt iverksetting av vedtaket.

Kopi til

- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Fylkesmannen i Oppland
- Lesja kommune
- Lesja Heimrast
- Margith og Magne Sveen, Lora

Fra: Sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre[FMOPdovrefjell@fylkesmannen.no]

Dato: 18.12.2015 11:13:43

Til: Lesja kommune

Kopi: magne@sveen.dk; elin.stavheim@lesja.kommune.no; post@miljodir.no; 'arne.johannes.mortensen@miljodir.no'; 'ola.eirik.bolme@miljodir.no'; Fylkesmannen i Oppland - postmottaket; Klæbo, Harald; Lesja grunneierlag og Lesja heimrast; Marit Rolstad

Tittel: Klage fra Fylkesmannen i Oppland på dispensasjon til å sette opp ny hytte i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde

<<Sak S078-2015 Fylkesmannen - Klage ny hytte Motterudholet - Dalsida Ivo.pdf>>

Vedlagt følger møtebok for sak nr. 078-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 07.12.2015:

- Klage fra Fylkesmannen i Oppland på vedtak om dispensasjon til å rive gammel bu og sette opp ny hytte i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

(Arkivsak nr. 2014/7569)

Vennlig hilsen

Lars Børve
forvalter
Dovrefjell nasjonalparkstyre

Mobil: 911 79 701
Postadresse: Postboks 987, 2626 Lillehammer
Epost: fmoplbo@fylkesmannen.no
Internett: www.fylkesmannen.no/oppland
Alle vedlegg scannes for virus

Tenk på miljøet før du skriver ut denne eposten

Møtebok for Dovrefjell nasjonalparkstyre

Møtedato: 07.12.2015	Utvalg: Nasjonalparkstyret	Møtested: Villreinsenteret, Hjerkin
Sak nr.: 078-2015	Saksbehandler: Lars Børve	Arkivsak nr.: 2014/7569

Klage fra Fylkesmannen i Oppland på vedtak om dispensasjon til å rive gammel bu og sette opp ny hytte i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde

Dokumenter

- 07.10.2015: Møtebok for sak nr. 066-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 28.09.2015: Ny søknad fra Margith og Magne Sveen, Lora, om å sette opp ny hytte og gjøre om gammel bu til uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.
- 26.10.2015: Brev fra Fylkesmannen i Oppland til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Klage på vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre om oppsetting av ny hytte i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.
- 12.11.2015: Brev fra Fylkesmannen i Oppland til Dovrefjell nasjonalparkstyre vedr. klage på vedtak om dispensasjon til å rive gammel bu og sette opp ny hytte i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Klage

Fylkesmannen i Oppland klager 26.10.2015 på vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre 28.09.2015 om dispensasjon til å rive gammel bu på 7,6 m² og sette opp ny hytte på 27,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde (sak nr. 066-2015).

I brevet ber Fylkesmannen om at klagen blir gitt oppsettende virkning, jf. forvaltningsloven § 42.

Bakgrunn / oppsummering av behandlingen av saken tidligere

Margith og Magne Sveen, 2666 Lora, søkte Lesja kommune 28.11.2012 om tillatelse til å rive ei gammel jakt- og fiskebu på 7,6 m² og bygge ny hytte på 34,4 m² og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Motterudholet ligger ved Motterudåi, ca. 2 km. nordøst for Skrøya, på Lora i Lesja kommune. Jakt- og fiskebua er et feste i Lesja Heimrast. Festet ble opprettet på slutten av 1950-tallet eller tidlig på 1960-tallet. Bua er bygd i reisverk, og utvendige mål ble 02.08.2015 målt til 3,25 x 2,35 m grunnflate, dvs. 7,6 m². Bua er nå i dårlig stand.

Bilde 1: Jakt- og fiskebua i Motterudholet. Bildet er tatt 02.08.2005.
Bua har UTM-referanse 32 V 0484655 6893944.

Lesja kommune oversendte søknaden til Dovrefjell nasjonalparkstyre 03.11.2014 for behandling.

Dovrefjell nasjonalparkstyre behandlet søknaden fra Margith og Magne Sveen på møte 26.03.2015 (sak nr. 024-2015), og fattet følgende enstemmige vedtak:

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir ikke Margith og Magne Sveen, Lora, dispensasjon til å rive ei gammel bu på 7,6 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og å sette opp ei ny lafta hytte i tømmer på 34,4 m² og eventuelt et uthus der den gamle bua står.

Avslaget begrunnes med at en økning av det bebygde arealet fra 7,6 m² til 34,4 pluss evt. et uthus, er en stor utvidelse som kan påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området. Det vil si at en så stor utvidelse kan være i strid med verneformålet og kan påvirke verneverdiene mer enn nevneverdig.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, første ledd, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.

Margit og Magne Sveen klagde i e-post 01.05.2015 på avslaget på søknaden om å rive den gamle bua og sette opp ny hytte på 34,4 m² og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Dovrefjell nasjonalparkstyre behandlet klagen fra Margith og Magne Sveen på møte 12.06.2015 (sak nr. 051-2015), og vedtok følgende med 6 stemmer mot 1 stemme:

Klagen fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslaget på søknaden om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, som ble behandlet som sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2014, inneholder ikke nye og avgjørende opplysninger som gjør at nasjonalparkstyret finner det riktig å endre eller oppheve vedtaket i saken.

Klagesaken sendes til Miljødirektoratet som klageinstans, jf. pkt. 12 i vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Margith og Magne Sveen trakk i e-post og brev 27.06.2015 tilbake klagen på avslaget om å rive den gamle bua og sette opp ny hytte på 34,4 m² og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og søkte i ny søknad om å sette opp ny hytte på 24,0 m² og gjøre om den gamle bua på 7,6 m² til uthus.

Dovrefjell nasjonalparkstyre behandlet den nye søknaden i møte 28.09.2015 (sak nr. 066-2015), og fattet følgende enstemmige vedtak:

Dovrefjell nasjonalparkstyre imøtekommer delvis den nye søknaden fra Margith og Magne Sveen, Lora, og gir dispensasjon til å sette opp én ny hytte på inntil 27,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, til erstatning for gammel bu. Den gamle bua skal rives. Uthusfunksjoner skal løses innenfor nybygget på 27 m².

Treverk kan kappes opp til ved som brukes på stedet. Andre materialrester skal fraktes ut av verneområdene og tas hånd om på forsvarlig måte.

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldloven § 48 jf. § 77.

Møtebok for sak nr. 066-2015 ble sendt til Lesja kommune 07.10.2015 med kopi til bl.a. Margith og Magne Sveen og Fylkesmannen i Oppland.

Opplysninger om klagen

Fylkesmannen i Oppland klager i brev 26.10.2015 på vedtaket i Dovrefjell nasjonalparkstyre 28.09.2015 om dispensasjon til å rive den gamle bua på 7,6 m² og sette opp ny hytte på 27,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde (sak nr. 066-2015).

I brevet ber Fylkesmannen om at klagen blir gitt oppsettende virkning, jf. forvaltningsloven § 42.

Fylkesmannen redegjør nærmere for klagen i brev til Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.11.2015. Denne redegjørelsen er her gjengitt i sin helhet:

Fylkesmannen påklager Dovrefjell nasjonalparkstyrets vedtak av 28. september 2015 fordi vi mener vilkårene for dispensasjon etter § 48 ikke er til stede. Tiltaket det er gitt tillatelse til er i strid med verneformålet og verneverdier i Dalsida landskapsvernområde. Vi kan heller ikke se at nasjonalparkstyrets begrunnelse gir dekning for tillatelse etter § 48. I klagen er det redegjort for presedensfaren i saken, som også taler for at dispensasjon etter § 48 ikke kan gis.

Det vises til vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre av 28. september 2015 – deres referanse 2014/7569, vedr. tillatelse til å rive gammel bu og oppføre en ny hytte. Vedtaket ble mottatt av Fylkesmannen den 7. oktober. Fylkesmannen varslet i brev av 26. oktober, at vi kom til å påklage vedtaket og at nærmere redegjørelse for klagen ville bli ettersendt. Vi ba samtidig om at klagen ble gitt oppsettende virkning. I det følgende vil vi gjøre rede for klagen.

Bakgrunn

Dovrefjell nasjonalparkstyre gjorde vedtak om tillatelse til riving av ei gammel jakt/gjeterbu i Motterudholet på 7,6 m² og oppføring av ei ny hytte på 27 m² inklusive uthusfunksjoner. Hjemmel for vedtaket var naturmangfoldlovens § 48. Byggetiltaket er innenfor Dalsida landskapsvernområde, Lesja kommune. Bua som står der i dag er primitiv og er fra trolig 1950-tallet og har ikke ovn/pipe, seng eller isolerte vegger. Den er blitt brukt som et enkelt krypinn under reinsjakt og tilsyn med sau. Det vises til saksutredning fra sekretær for nasjonalparkstyret, der det redegjøres for det juridiske og naturfaglige grunnlaget for innstillingen som var et avslag på søknaden.

Kort saksresumé:

- Margith og Magne Sveen's første søknad gikk på å rive den gamle bua på 7,6 m² og sette opp ei ny hytte på 34,4 m² med et uthus på størrelse med bua som rives, dvs. samlet areal på 42 m². Søknaden ble avslått av nasjonalparkstyre i møte den 26. mars 2015.
- Sveen påklaget vedtaket. I klagen ble det vist til to bygninger i nærheten som har fått utvidet arealet til ca 19 m² og 26 m². Disse utvidelsene skjedde før vernevedtaket i 2002. Sveen viste også til buas rolle i forbindelse med deres landbruksvirksomhet. Klagen ble avvist av styret i møte den 12. juni 2015. I tidspunktet rundt klagebehandlingen i styret trakk Sveen klagen (pers med, nasjonalparkforvalter).
- Sveen fremmet ny søknad med ny hytte på 24 m² og nytt uthus av samme størrelse som eksisterende bu som skal rives, dvs. til sammen 31,6 m². I innstillingen i saken foreslo forvalter at nasjonalparkstyret kunne åpne for å vurdere en vesentlig mindre utvidelse av bua (15 m² + frittstående utedo), og at søknaden avslås. I møtet ble det framlagt et forslag fra styret på å gi tillatelse til å rive eksisterende bu og oppføre en ny hytte på 27 m² inklusive uthusfunksjoner. Dette ble enstemmig vedtatt med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48.

Rammer for vernet av Dalsida landskapsvernområde

Den juridiske rammen for forvaltningen av Dalsida LV er gitt i verneforskriften. Forvaltningsplanen trekker opp retningslinjer for behandling av saker etter verneforskriftene og innenfor rammene av vernet. I selve vernevedtaket (Kgl. res) går selve begrunnelsen for vernet og utforming av verneforskriftene fram. I det følgende refereres det kort til de relevante punkt for denne saken;

Vernebestemmelser for Dalsida landskapsvernområde

Regler for forvaltningen går fram av verneforskrift for Dalsida LV av 15. mai 2002.

Formålet med Dalsida landskapsvernområde er å (§ 2):

- 1. Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk.*
- 2. Ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet.*
- 3. Ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.*

Det følger av forskriftens § 3 pkt. 1.1 at *området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Med de unntak som følger av forskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som oppføring, påbygging og ombygging av bygninger, anlegg og faste innretninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, inngjerding av utmarksarealer, oppdyrking og beitekultivering, treslagskifte, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, sprøyting med kjemiske midler, plassering av campingvogner og bobil, riving av seteranlegg etablering og merking av turstier, forurensing og forsøpling. Opplistingen er ikke uttømmende.*

Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak kan endre landskapets art eller karakter vesentlig.

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a.:

- *oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet (§ 3 pkt. 1.3a)*
- *ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger (§ 3 pkt. 1.3b)*
- *oppføring av mindre tilbygg til eksisterende bygninger, (§ 3 pkt. 1.3 c)*

Forvaltningsplan for Dovrefjell/Sunndalsfjella (2006):

Det går fram av retningslinjene for bygninger i landskapsvernområdene:

For tiltak som medfører nybygg, ombygginger eller utvidelser på bygninger med landbruksformål gjelder følgende:

- Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.
- Det skal gjennomføres en strengere dispensasjonspraksis i sone uten tilrettelegging og inngrep enn i brukssonene (Dalsida LV er i sone uten tilrettelegging og inngrep).

I Kronprinsregentens resolusjon presiserer departementet at husvære som jakthytter, utleiehytter osv. ikke er å regne som husvære i landbruket.

Verneplan for Dovrefjell – vernevedtaket - Kgl. res 3. mai 2002 (Kronprinsregimentets resolusjon)

Det heter bla i Kgl. res 3. mai 2002: «*Utgangspunktet for vernearbeidet og formålet med vernet har vært å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde. Videre har det vært et mål å ta vare på et fjelløkosystem med naturlig biologisk mangfold, samt å ta vare på en viktig del av leveområdet til villreinstammene i Snøhetta og Knutshø. Det aktuelle området har en stor bredde i naturtyper, er rikt på landskapsformer og særpregede geologiske forekomster. Villrein, jerv, fjellrev og kongørn lever i området. Vi har et spesielt ansvar for å ta vare på fjelløkosystemet med disse artene. Villreinen med sitt nomadiske levevis krever store villmarkspregede områder for at arten skal kunne overleve på lang sikt. Villreinen i dette området var tidligere en stor stamme som nå er oppdelt i flere ulike delstammer som følge av omfattende tekniske inngrep.(...)* Verneforslaget er utformet slik at lokalsamfunnet sin tradisjonelle bruk skal kunne fortsette, samtidig som en skal kunne sikre området mot nye tekniske inngrep som endrer landskapets art og karakter vesentlig.

Klagetema

Som det framgår av verneforskriften har ikke nasjonalparkstyret hjemmel i de spesifiserte

dispensasjons-bestemmelsene til å gi tillatelse til riving av nåværende bu og oppføre en ny hytte til fritidsformål. Styret har derfor funnet å gjøre vedtaket etter § 48.

Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Fylkesmannen mener at ønsker om å rive mindre jaktbuer og erstatte disse med nybygg av vesentlig større karakter er forhold som ble vurdert på vernetidspunktet, og er et tiltak som rammene for vernet i dag ikke åpner for. Dette går også fram av forvaltningsplanen, jf. retningslinjene for bygninger i landskapsvernområdene og biotopvernområdene som det er referert til foran.

Fylkesmannen mener at det ikke er hjemmel for bruk av § 48 i dette tilfellet og vil utdype dette nærmere:

Vilkårene for å gi dispensasjon etter § 48

I naturmangfoldloven § 48 1. ledd går det i fram (vår utheving): Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot *vernevedtakets formål* og *ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig*, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Dersom vilkårene ikke er oppfylt, kan en ikke gi dispensasjon etter § 48. Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, kan forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ.

Fylkesmannen mener tiltaket er i strid med vernevedtakets formål (verneformålet § 2 vist til ovenfor). Bua som står der i dag blir etter vedtaket erstattet med ei hytte som er 3,5 gang så stor i areal, samt har større høyde. Bua i dag har preg av å være et enkelt krypinn for en, i høyden to personer, og er lite synlig i fjell- og naturlandskapet. Landskapet får etter vår mening en annen inngrepsstatus med et såpass mye større bygg. Vi mener ei ny og større hytte bryter med og endrer «landskapets art og karakter vesentlig» jfr. verneforskriftens § 3, 1.3 annet ledd.

Etter gjeldende praksis i verneområdeforvaltningen går det et klart skille på hva som er «tilbygg» og «nybygg». Skillet går der taket på eksisterende bygning i sin helhet tas ned og erstattes med et helt nytt. I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell (2006) står det at «dersom bygningen ikke lenger kan defineres som en bygning med tak, vil planer om restaurering betraktes som nybygg». Da *hele* det gamle bygget tas ned, må det nye bygget regnes som et nybygg. Tiltaket områdestyret har gitt tillatelse til er derfor å regne som et nybygg etter forvaltningsplan og gjeldende praksis i forvaltning av verneområder.

Som det fram går både av verneformålet og i selve vedtaket (kgl. res) er vernet av naturlandskapet og det urørte fjellandskapet herunder villreinens leveområde, svært sentralt i grunnlaget for vernet av Dalsida LV. Med *naturlandskap* i verneformålet menes *urørt natur*. I vedtaket for verneplanen (Kronprinsregentens Resolusjon 3. mai 2002) går det fram at verneforslaget er utformet slik at lokalsamfunnet sin tradisjonelle bruk skal kunne fortsette, samtidig som en skal kunne sikre området mot nye tekniske inngrep som endrer landskapets art og karakter.

I vernevedtaket er «hytteutbygging» nevnt som aktuelle eksempler som kan bli en trussel mot verneverdiene i området. Dalsida LV har en marginal bygningsmasse, men den som finnes er

fordelt på mange små bygninger (buer) som er underordnet naturlandskapet. Alle disse hensyn er sentralt grunnlag for vernet, og gir klare føringer for hva slags nye inngrep etter vernetidspunktet som kan tillates, og som ikke kommer i konflikt med verneformålet. Fylkesmannen mener at vesentlig økning i størrelsen på eksisterende bygninger og tillatelse til oppføring nye bygninger som ikke er til landbruksformål, ikke vil være i tråd med dette.

Ut over selve inngrepet et større bygg vil medføre, vil tiltaket etter Fylkesmannens syn påvirke verneverdiene, der ivaretagelse av villreinens leveområde er sentralt. Dalsida LV er opprettet for å ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet. Tilretteleggingstiltak som gir økt ferdsel i leveområdet for villrein er ikke ønskelig og er ikke forenelig med å ta vare på villreinen som en av de viktigste verneverdiene i området. Den nye hytta har preg av å være en mindre fritidseiendom. Den vil dekke et helt annet og større behov, og vil være egnet for lengre opphold også til andre tider på året, og gjennom dette legge til rette for mer bruk. Tiltaket vil isolert sett gi økt ferdsel, men saken må også vurderes ut fra effekten av andre tilsvarende tiltak i fremtiden.

Fylkesmannen mener at de to vilkårene for å kunne behandle saken etter § 48 ikke er oppfylt, men vil likevel knytte noen vurderinger til presedensvirkningen vedtaket i denne saken vil ha jf. brev fra Klima- og miljødepartementet av 2. mars 2015. Presedensvirkningen vurderes som stor pga. et høyt antall buer i verneområdet. Talt ut fra vernekartet, er det 50-60 bygninger i Lesja kommunes del av landskapsvernområdet. En optelling gjort i 2005 angir oppunder 60 «hytter/buer» og 12 naust. Arealoversikten er svært ufullstendig, men flere av de buene som er arealfestet er i størrelsesorden 8-12 m². Det er noe av det samme antallet «buer og hytter» i den delen av landskapsvernområdet som ligger i Møre og Romsdal.

Mange av disse byggene er små primitive og enkle buer bygd for kortere opphold under jakt/fiske/tilsyn med sau. En dreining fra slike enkle mindre buer, mot større hytter med mer fritidspreg vil åpne for en annen bruk og ferdsel som ikke vil være forenelig med å bevare villreinens leveområde. Høyere standard på buer i området vil gi økt ferdsel i området, også til andre tider på året. Presedensvirkningen, dvs. «smitteeffekt» vurderes også som betydelig til andre tilgrensende verneområder i Lesja, på andre siden av Lesjadalføret dvs. verneområdene i Reinheimen, hvor det også er et stort antall enkle buer. Presedensfaren er også stor til verneområdene i Dovrefjell- Sunndalsfjella, andre verneområder i fylket, samt tilgrensende fylker.

I forvaltningsplanen for Dovrefjell står det ikke noe om arealgrenser, men det følger av forvaltningspraksis i nasjonalparker og landskapsvernområder at det i noen tilfeller kan godtas en økning av totalarealet på maks ca. 30 %, så sant det vurderes og ikke være i strid med verneformålet.

Vi mener det ikke foreligger «spesielle behov» som forklarer en så betydelig areal-økning. Ei bu på 7-8 evt. 10 m², slik forvalteren mener er mer normal praksis for utvidelse innenfor et verneområde, vil gjøre nytte som jaktbu. Beitelaget i området har egen tilsynsbu ved Øvre Ylsbottvatnet som kan nyttes til tilsyn av sau i området.

Slik vi oppfatter retningslinjene for vurdering av presedens i brev fra Klima- og miljødepartementet av 2. mars/15. juni 2015, vil det være en høy risiko for at andre liknende søknader om tiltak i dette og tilgrensende verneområder kan få samme utfall. Departementet skriver at dette bør føre til at vilkårene i § 48 ikke anses oppfylt. Det vil da ikke være adgang til å gi dispensasjon etter § 48.

I behandlingen av søknader etter naturmangfoldlovens § 48 skal også de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 vurderes. Vedtaket skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. Vi kan ikke se at dette er gjort eller at det er gitt noen begrunnelse for vedtaket. I det tilfellet der forvalters innstilling og styrets vedtak ikke er i samsvar, må styret enten grunngi tillatelsen selv eller be forvalter grunngi styrets vurdering i tillatelsen innenfor de rammene som vernevedtaket setter. Vi mener derfor at vedtaket ikke er gyldig. I tillegg til at vilkårene for å gi dispensasjon etter § 48 ikke er tilstede, kan vi heller ikke se at det er gitt noen «begrunnet avveining» basert på lokalt skjønn og lokalkunnskap i vedtaket jfr. brev av 15. juni fra KLD.

Konklusjon:

Fylkesmannen påklager Dovrefjell nasjonalparkstyrets vedtak av 28. september 2015 fordi vi mener vilkårene for dispensasjon etter § 48 ikke er til stede. Tiltaket det er gitt tillatelse til er i strid med verneformålet, samt i strid med verneverdiene for Dalsida landskapsvernområde.

I tillegg har vi redegjort for presedensfaren i saken, som også taler for at dispensasjon etter § 48 ikke kan gis.

Fylkesmannens klagerett er hjemlet i naturmangfoldlovens § 62, tredje ledd.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Forvaltningsloven av 10. februar 1967.
- Vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre (pkt. 12).
- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Dalsida landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Regler og retningslinjer for behandling av klagen

I forvaltningsloven, kapittel VI. Om klage og omgjøring, går det bl.a. fram:

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen). Jf. § 28, 1. ledd.

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Jf. § 29, 1. ledd.

Underinstansen skal foreta de undersøkelser som klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Jf. § 33 2. ledd. Blir det ikke truffet avgjørelse som nevnt i annet ledd, skal sakens dokumenter sendes klageinstansen så snart saken er tilrettelagt. Jf. § 33 4. ledd.

I vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre, pkt. 12, går det bl.a. fram:

Fylkesmannen har klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyret jf. naturmangfoldloven § 62 tredje ledd siste setning. Før øvrig gjelder de alminnelige regler om klageadgang. (...)

Miljøverndepartementet er endelig klageinstans for vedtak som treffes av styret / forvalter som forvaltningsmyndighet.

Regler og retningslinjer for behandling av søknad om dispensasjon fra verneforskrift

Søknader om dispensasjon fra verneforskrift skal behandles etter naturmangfold-loven § 48 (dispensasjon fra vernevedtak). I naturmangfoldloven § 48 går det i 1. ledd fram:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I rundskriv om forvaltning av verneforskrifter fra Miljødirektoratet, går det i pkt. 7.2 bl.a. fram (s. 11):

Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, kan forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ.

Ved søknad om dispensasjon må det først vurderes om vilkårene er oppfylt. Vilårene er kumulative, det vil si at begge vilkårene må være oppfylt.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Regler og retningslinjer for utsatt iverksetting av vedtak

I forvaltningsloven § 42 om utsatt iverksetting av vedtak, står det:

Underinstansen, klageinstans eller annet overordnet organ kan beslutte at vedtak ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Når en part eller en annen med rettslig klageinteresse akter å gå til søksmål eller har reist søksmål for å få vedtaket prøvd ved domstol, kan organ som nevnt utsette iverksettingen til det foreligger endelig dom. Det samme gjelder når en part eller en annen med rettslig klageinteresse akter å bringe eller har brakt en sak inn for Stortingets ombudsmann for forvaltningen. Anmodninger om utsetting skal avgjøres snarest mulig. For øvrig gjelder det som er bestemt i annen lovgivning om utsettende virkning av klage, søksmål m.m.

Det kan settes vilkår for utsettingen. Avslag på anmodning om utsetting skal være grunnlagt. Begrunnelse skal gis samtidig med avslaget.

I naturmangfoldloven § 48 tredje ledd går det fram:

Trenger et tiltak tillatelse både etter verneforskriften og etter annet lovverk, kan tiltakshaver velge å søke om tillatelse parallelt. Vedtak skal i slike tilfeller først fattes etter verneforskriften, dersom ikke annet følger av verneforskriften eller forvaltningsmyndighetens samtykke.

Vurderinger

Vurdering i forhold til forvaltningslovens og vedtektenes regler om klagebehandling

Fylkesmannen i Oppland har rettslig klageinteresse og klagerett i saken, og Fylkesmannen sendte klagen til Dovrefjell nasjonalparkstyre innen fristen.

Vurdering av spørsmålet om utsatt iverksetting av vedtak

Dovrefjell nasjonalparkstyre kan som underinstans beslutte at vedtaket i sak nr. 066-2015 ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen fra Fylkesmannen i Oppland er avgjort.

I denne saken er det nærliggende at vedtaket ikke iverksettes før klagen er avgjort fordi det må foreligge endelig vedtak etter verneforskriften før det kan gis byggetillatelse, jf. naturmangfoldloven § 48 tredje ledd.

Det er uklart om det er klagerett på beslutninger om at vedtak ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

Vurdering av søknaden

Saksbehandlers vurdering av den nye søknaden fra Margith og Magne Sveen 27.06.2015 går fram av saksutredningen i sak nr. 066-2015 som ble behandlet i Dovrefjell nasjonalparkstyre 28.09.2015.

Vurdering av klagen

Den gamle bua er bare 7,6 m², og det vil skape presedens hvis den rives og det settes opp ei ny hytte på 27 m², som er nesten 20 m² større enn den gamle bua. En større og høyere hytte vil også bli mer synlig i fjell-landskapet.

Det er en del små buer og hytter i Dalsida landskapsvernområde, og flere eiere av disse kan komme til å søke om å utvide buene og hyttene sine, hvis det blir gitt dispensasjon til å bygge ny hytte på 27 m² i denne saken.

En ny og større hytte kan bli mere brukt og føre til noe mer ferdsel. Det er vanligvis lite ferdsel i dette området. Om sommeren kan noe mer ferdsel i dette området ha forholdsvis liten betydning, men om vinteren kan mer ferdsel ha større betydning fordi villreinen bruker den sør-østlige delen av Dalsida landskapsvernområde og områdene rundt Motterudholet (Sæterhøi, Kvithøi, Kvitfjellet og Hosethovda) som vinterbeite.

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre finner klagen fra Fylkesmannen i Oppland begrunnet, og endrer vedtaket i sak nr. 066-2015 slik:

Dovrefjell nasjonalparkstyre avslår den nye søknaden av 27.06.2015 fra Margith og Magne Sveen, Lora, om å sette opp ny hytte på 24,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og å gjøre om den gamle bua på 7,6 m² til uthus.

Avslaget begrunnes med at bygging av ny hytte på 24 m² og omgjøring av den gamle bua på 7,6 m² til uthus, dvs. 31,6 m² til sammen, er en for stor økning i bebygd areal, og kan / vil skape presedens i Dalsida landskapsvernområde og andre landskapsvernområder.

Dovrefjell nasjonalparkstyre vil se positivt på en søknad om bygging av ei ny bu på ca. 15 m² bebygd areal med en frittstående utedo på ca. 1 m², og at den gamle bua på 7,6 m² rives.

Forslag til beslutning om utsatt iverksetting av vedtak – innstilling

Fylkesmannen i Oppland har i brev 26.10. og 12.11.2015 klaget på vedtaket i sak nr. 066-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 28.09.2015, der nasjonalparkstyret ga Margith og Magne Sveen, Lora, dispensasjon til å rive gammel bu på 7,6 m² og sette opp ny hytte på 27,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde

Dovrefjell nasjonalparkstyre beslutter at vedtaket i sak nr. 066-2015, ikke skal iverksettes før klagen fra Fylkesmannen i Oppland i brev 26.10. og 12.11.2015 er avgjort, fordi det må foreligge endelig vedtak etter verneforskriften før det kan gis byggetillatelse.

Beslutning er fattet med hjemmel i forvaltningsloven § 42, og med grunnlag i naturmangfoldloven § 48 tredje ledd.

Behandling i møtet

Hanne Alstrup Velure fremmet følgende forslag:

Nasjonalparkstyret for Dovrefjell opprettholder sitt vedtak. Nasjonalparkstyret finner ikke at klagen fra Fylkesmannen tilfører nye momenter i forhold til de styret vurderte i sin forrige behandling.

Vedtaket er gjort ut fra en helhetlig og lokal, politisk skjønnsmessig vurdering, der lokal og bærekraftig utvikling og verdiskapning basert på vern og bruk av naturens ressurser er

vektlagt. Nasjonalparkstyrets vurdering har tatt hensyn til at det er to andre hytter i nærområdet som tidligere har fått tillatelse til å bygge på til tilsvarende størrelse. Derfor anser styret at den nye dispensasjonen ikke skaper presedens for resten av landskapsvernområdet. Nasjonalparkstyret henviser også til brev av 2.mars 2015 fra KLD til Miljødirektoratet og brev fra KLD til fylkesmenn og Miljødirektoratet 15. juni 2015 om sterkere vektlegging av lokale verneområdestyrenes vedtak og mindre fokus på presedensfare.

Innstillingen ble satt opp mot forslag fra Velure.

- Innstillingen falt mot forslag fra Velure som ble enstemmig vedtatt.
- Forslaget til beslutning om utsatt iverksetting ble tatt til følge enstemmig.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Dovrefjell opprettholder sitt vedtak i sak nr. 066-2015. Nasjonalparkstyret finner ikke at klagen fra Fylkesmannen tilfører nye momenter i forhold til de styret vurderte i sin forrige behandling.

Vedtaket er gjort ut fra en helhetlig og lokal, politisk skjønnsmessig vurdering, der lokal og bærekraftig utvikling og verdiskapning basert på vern og bruk av naturens ressurser er vektlagt. Nasjonalparkstyrets vurdering har tatt hensyn til at det er to andre hytter i nærområdet som tidligere har fått tillatelse til å bygge på til tilsvarende størrelse. Derfor anser styret at den nye dispensasjonen ikke skaper presedens for resten av landskapsvernområdet. Nasjonalparkstyret henviser også til brev av 2.mars 2015 fra KLD til Miljødirektoratet og brev fra KLD til fylkesmenn og Miljødirektoratet 15. juni 2015 om sterkere vektlegging av de lokale verneområdestyrenes vedtak og mindre fokus på presedensfare.

Dovrefjell nasjonalparkstyre beslutter at vedtaket i sak nr. 066-2015, ikke skal iverksettes før klagen fra Fylkesmannen i Oppland i brev 26.10. og 12.11.2015 er avgjort, fordi det må foreligge endelig vedtak etter verneforskriften før det kan gis byggetillatelse.

Enstemmig.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljødirektoratet men sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Adgang til å kreve utsatt iverksetting av vedtaket (i byggesaker)

Det er adgang til å be om utsatt iverksetting av vedtaket dersom saken gjelder flere parter, og gjennomføring av tiltaket før eventuell klagebehandling medfører skade for den/de parten(e) som har klaget. Andre med rettslig klageinteresse, som har klaget på vedtaket, kan også be om utsatt iverksetting av vedtaket.

Hjerkinn, 18.12.2015

Lars Børve (sign.)
forvalter
Dovrefjell nasjonalparkstyre

Kopi til

- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Fylkesmannen i Oppland
- Lesja kommune
- Lesja Heimrast
- Margith og Magne Sveen, Lora

Fra: Sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre[FMOPdovrefjell@fylkesmannen.no]

Dato: 18.12.2015 13:37:00

Til: post@miljodir.no

Kopi: Lesja kommune; magne@sveen.dk; elin.stavheim@lesja.kommune.no; 'arne.johannes.mortensen@miljodir.no'; 'ola.eirik.bolme@miljodir.no'; Fylkesmannen i Oppland - postmottaket; Klæbo, Harald; Lesja grunneierlag og Lesja heimrast; Marit Rolstad; Ola Røtvei (ola.rotvei@oppdal.com)

Tittel: Klage fra Fylkesmannen i Oppland på dispensasjon til å rive gammel bu og sette opp ny hytte i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde

Hei!

Fylkesmannen i Oppland har i brev 26.10. og 12.11.2015 klaget på vedtak i sak nr. 066-2015 Dovrefjell nasjonalparkstyre 28.09.2015, der nasjonalparkstyret ga Margith og Magne Sveen, Lora, dispensasjon til å rive gammel bu og sette opp ny hytte i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Dovrefjell nasjonalparkstyre behandlet klagen i møte 07.12.2015 som sak nr. 078-2015, og opprettholdt vedtaket i sak nr. 066-2015. (Arkivsak nr. 2014/7569)

Klagesaken sendes derfor til Miljødirektoratet for behandling, jf. pkt. 12 i vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Papirkopi av denne e-posten og dokumentene i saken, sendes i posten til Miljødirektoratet.

Vennlig hilsen

Lars Børve
forvalter
Dovrefjell nasjonalparkstyre

Mobil: 911 79 701

Postadresse: Postboks 987, 2626 Lillehammer

Epost: fmoplbo@fylkesmannen.no

Internett: www.fylkesmannen.no/oppland

Alle vedlegg scannes for virus

Tenk på miljøet før du skriver ut denne eposten

Arkivsaksnr: 2014/7569-19

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 27.11.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	78/2015	07.12.2015

Klage fra Fylkesmannen i Oppland på vedtak om dispensasjon til å rive gammel bu og sette opp ny hytte i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde

Forslag til beslutning om utsatt iverksetting av vedtak – innstilling

Fylkesmannen i Oppland har i brev 26.10. og 12.11.2015 klaget på vedtaket i sak nr. 066-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 28.09.2015, der nasjonalparkstyret ga Margith og Magne Sveen, Lora, dispensasjon til å rive gammel bu på 7,6 m² og sette opp ny hytte på 27,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Dovrefjell nasjonalparkstyre beslutter at vedtaket i sak nr. 066-2015, ikke skal iverksettes før klagen fra Fylkesmannen i Oppland i brev 26.10. og 12.11.2015 er avgjort, fordi det må foreligge endelig vedtak etter verneforskriften før det kan gis byggetillatelse.

Beslutningen er fattet med hjemmel i forvaltningsloven § 42, og med grunnlag i naturmangfoldloven § 48 tredje ledd.

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre finner klagen fra Fylkesmannen i Oppland begrunnet, og endrer vedtaket i sak nr. 066-2015 slik:

Dovrefjell nasjonalparkstyre avslår den nye søknaden av 27.06.2015 fra Margith og Magne Sveen, Lora, om å sette opp ny hytte på 24,0 m² i Motterudholet i

Dalsida landskapsvernområde, og å gjøre om den gamle bua på 7,6 m2 til uthus.

Avslaget begrunnes med at bygging av ny hytte på 24 m2 og omgjøring av den gamle bua på 7,6 m2 til uthus, dvs. 31,6 m2 til sammen, er en for stor økning i bebygd areal, og kan / vil skape presedens i Dalsida landskapsvernområde og andre landskapsvernområder.

Dovrefjell nasjonalparkstyre vil se positivt på en søknad om bygging av ei ny bu på ca. 15 m2 bebygd areal med en frittstående utedo på ca. 1 m2, og at den gamle bua på 7,6 m2 rives.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 07.12.2015

Behandling i møtet

Hanne Alstrup Velure fremmet følgende forslag:

Dovrefjell nasjonalparkstyre opprettholder sitt vedtak i sak nr. 066-2015.

Nasjonalparkstyret finner ikke at klagen fra Fylkesmannen tilfører nye momenter i forhold til de styret vurderte i sin forrige behandling.

Vedtaket er gjort ut fra en helhetlig og lokal, politisk skjønnsmessig vurdering, der lokal og bærekraftig utvikling og verdiskapning basert på vern og bruk av naturens ressurser er vektlagt. Nasjonalparkstyrets vurdering har tatt hensyn til at det er to andre hytter i nærområdet som tidligere har fått tillatelse til å bygge på til tilsvarende størrelse. Derfor anser styret at den nye dispensasjonen ikke skaper presedens for resten av landskapsvernområdet. Nasjonalparkstyret henviser også til brev av 2.mars 2015 fra KLD til Miljødirektoratet og brev fra KLD til fylkesmenn og Miljødirektoratet 15. juni 2015 om sterkere vektlegging av lokale verneområdestyrenes vedtak og mindre fokus på presedensfare.

Vedtaket

Innstillingen ble satt opp mot forslag fra Velure.

- Innstillingen falt mot forslag fra Velure som ble enstemmig vedtatt.
- Forslaget til beslutning om utsatt iverksetting ble tatt til følge – enstemmig.

Vedtaket ble dermed slik:

Dovrefjell nasjonalparkstyre opprettholder sitt vedtak i sak nr. 066-2015.

Nasjonalparkstyret finner ikke at klagen fra Fylkesmannen tilfører nye momenter i forhold til de styret vurderte i sin forrige behandling.

Vedtaket er gjort ut fra en helhetlig og lokal, politisk skjønnsmessig vurdering, der lokal og bærekraftig utvikling og verdiskapning basert på vern og bruk av naturens ressurser er vektlagt. Nasjonalparkstyrets vurdering har tatt hensyn til at det er to andre hytter i nærområdet som tidligere har fått tillatelse til å bygge på til tilsvarende størrelse. Derfor anser styret at den nye dispensasjonen ikke skaper presedens for resten av

landskapsvernområdet. Nasjonalparkstyret henviser også til brev av 2.mars 2015 fra KLD til Miljødirektoratet og brev fra KLD til fylkesmenn og Miljødirektoratet 15. juni 2015 om sterkere vektlegging av lokale verneområdestyrenes vedtak og mindre fokus på presedensfare.

Dovrefjell nasjonalparkstyre beslutter at vedtaket i sak nr. 066-2015, ikke skal iverksettes før klagen fra Fylkesmannen i Oppland i brev 26.10. og 12.11.2015 er avgjort, fordi det må foreligge endelig vedtak etter verneforskriften før det kan gis byggetillatelse.

Dokumenter

07.10.2015: Møtebok for sak nr. 066-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 28.09.2015:

Ny søknad fra Margith og Magne Sveen, Lora, om å sette opp ny hytte og gjøre om gammel bu til uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

26.10.2015: Brev fra Fylkesmannen i Oppland til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Klage på vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre om oppsetting av ny hytte i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

12.11.2015: Brev fra Fylkesmannen i Oppland til Dovrefjell nasjonalparkstyre vedr. klage på vedtak om dispensasjon til å rive gammel bu og sette opp ny hytte i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Klage

Fylkesmannen i Oppland klager 26.10.2015 på vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre 28.09.2015 om dispensasjon til å rive gammel bu på 7,6 m² og sette opp ny hytte på 27,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde (sak nr. 066-2015).

I brevet ber Fylkesmannen om at klagen blir gitt oppsettende virkning, jf. forvaltningsloven § 42.

Bakgrunn / oppsummering av behandlingen av saken tidligere

Margith og Magne Sveen, 2666 Lora, søkte Lesja kommune 28.11.2012 om tillatelse til å rive ei gammel jakt- og fiskebu på 7,6 m² og bygge ny hytte på 34,4 m² og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Motterudholet ligger ved Motterudåi, ca. 2 km. nordøst for Skrøya, på Lora i Lesja kommune. Jakt- og fiskebua er et feste i Lesja Heimrast. Festet ble opprettet på slutten av 1950-tallet eller tidlig på 1960-talet. Bua er bygd i reisverk, og utvendige mål ble 02.08.2015 målt til 3,25 x 2,35 m grunnflate, dvs. 7,6 m². Bua er nå i dårlig stand.

Bilde 1: Jakt- og fiskebua i Motterudholet. Bildet er tatt 02.08.2005.

Bua har UTM-referanse 32 V 0484655 6893944.

Lesja kommune oversendte søknaden til Dovrefjell nasjonalparkstyre 03.11.2014 for behandling.

Dovrefjell nasjonalparkstyre behandlet søknaden fra Margith og Magne Sveen på møte 26.03.2015 (sak nr. 024-2015), og fattet følgende enstemmige vedtak:

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir ikke Margith og Magne Sveen, Lora, dispensasjon til å rive ei gammel bu på 7,6 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og å sette opp ei ny lafta hytte i tømmer på 34,4 m² og eventuelt et uthus der den gamle bua står.

Avslaget begrunnes med at en økning av det bebygde arealet fra 7,6 m² til 34,4 pluss evt. et uthus, er en stor utvidelse som kan påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området. Det vil si at en så stor utvidelse kan være i strid med verneformålet og kan påvirke verneverdiene mer enn nevneverdig.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, første ledd, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.

Margit og Magne Sveen klagde i e-post 01.05.2015 på avslaget på søknaden om å rive den gamle bua og sette opp ny hytte på 34,4 m² og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Dovrefjell nasjonalparkstyre behandlet klagen fra Margith og Magne Sveen på møte 12.06.2015 (sak nr. 051-2015), og vedtok følgende med 6 stemmer mot 1 stemme:

Klagen fra Margith og Magne Sveen, Lora, på avslaget på søknaden om å rive gammel bu og sette opp ny hytte og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, som ble behandlet som sak nr. 024-2015 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.03.2014, inneholder ikke nye og avgjørende opplysninger som gjør at nasjonalparkstyret finner det riktig å endre eller oppheve vedtaket i saken.

Klagesaken sendes til Miljødirektoratet som klageinstans, jf. pkt. 12 i vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Margith og Magne Sveen trakk i e-post og brev 27.06.2015 tilbake klagen på avslaget om å rive den gamle bua og sette opp ny hytte på 34,4 m² og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, og søkte i ny søknad om å sette opp ny hytte på 24,0 m² og gjøre om den gamle bua på 7,6 m² til uthus.

Dovrefjell nasjonalparkstyre behandlet den nye søknaden i møte 28.09.2015 (sak nr. 066-2015), og fattet følgende enstemmige vedtak:

Dovrefjell nasjonalparkstyre imøtekommer delvis den nye søknaden fra Margith og Magne Sveen, Lora, og gir dispensasjon til å sette opp én ny hytte på inntil 27,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, til erstatning for gammel bu. Den gamle bua skal rives. Uthusfunksjoner skal løses innenfor nybygget på 27 m².

Treverk kan kappes opp til ved som brukes på stedet. Andre materialrester skal fraktes ut av verneområdene og tas hånd om på forsvarlig måte.

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldloven § 48 jf. § 77.

Møtebok for sak nr. 066-2015 ble sendt til Lesja kommune 07.10.2015 med kopi til bl.a. Margith og Magne Sveen og Fylkesmannen i Oppland.

Opplysninger om klagen

Fylkesmannen i Oppland klager i brev 26.10.2015 på vedtaket i Dovrefjell nasjonalparkstyre 28.09.2015 om dispensasjon til å rive den gamle bua på 7,6 m² og sette opp ny hytte på 27,0 m² i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde (sak nr. 066-2015).

I brevet ber Fylkesmannen om at klagen blir gitt oppsettende virkning, jf. forvaltningsloven § 42.

Fylkesmannen redegjør nærmere for klagen i brev til Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.11.2015. Denne redegjørelsen er her gjengitt i sin helhet:

Fylkesmannen påklager Dovrefjell nasjonalparkstyrets vedtak av 28. september 2015 fordi vi mener vilkårene for dispensasjon etter § 48 ikke er til stede. Tiltaket det er gitt tillatelse til er i strid med verneformålet og verneverdier i Dalsida landskapsvernområde. Vi kan heller ikke se at nasjonalparkstyrets begrunnelse gir dekning for tillatelse etter § 48. I klagen er det redegjort for presedensfaren i saken, som også taler for at dispensasjon etter § 48 ikke kan gis.

Det vises til vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre av 28. september 2015 – deres referanse 2014/7569, vedr. tillatelse til å rive gammel bu og oppføre en ny hytte. Vedtaket ble mottatt av Fylkesmannen den 7. oktober. Fylkesmannen varslet i brev av 26. oktober, at vi kom til å påklage vedtaket og at nærmere redegjørelse for klagen ville bli ettersendt. Vi ba samtidig om at klagen ble gitt oppsettende virkning. I det følgende vil vi gjøre rede for klagen.

Bakgrunn

Dovrefjell nasjonalparkstyre gjorde vedtak om tillatelse til riving av ei gammel jakt/gjeterbu i Motterudholet på 7,6 m² og oppføring av ei ny hytte på 27 m² inklusive uthusfunksjoner. Hjemmel for vedtaket var naturmangfoldlovens § 48. Byggetiltaket er innenfor Dalsida landskapsvernområde, Lesja kommune. Bua som står der i dag er primitiv og er fra trolig 1950-tallet og har ikke ovn/pipe, seng eller isolerte vegger. Den er blitt brukt som et enkelt krypinn under reinsjakt og tilsyn med sau. Det vises til saksutredning fra sekretær for nasjonalparkstyret, der det redegjøres for det juridiske og naturfaglige grunnlaget for innstillingen som var et avslag på søknaden.

Kort saksresumè:

- Margith og Magne Sveen's første søknad gikk på å rive den gamle bua på 7,6 m² og sette opp ei ny hytte på 34,4 m² med et uthus på størrelse med bua som

rives, dvs. samlet areal på 42 m². Søknaden ble avslått av nasjonalparkstyre i møte den 26. mars 2015.

- Sveen påklagde vedtaket. I klagen ble det vist til to bygninger i nærheten som har fått utvidet arealet til ca 19 m² og 26 m². Disse utvidelsene skjedde før vernevedtaket i 2002. Sveen viste også til buas rolle i forbindelse med deres landbruksvirksomhet. Klagen ble avvist av styret i møte den 12. juni 2015. I tidspunktet rundt klagebehandlingen i styret trakk Sveen klagen (pers med, nasjonalparkforvalter).
- Sveen fremmet ny søknad med ny hytte på 24 m² og nytt uthus av samme størrelse som eksisterende bu som skal rives, dvs. til sammen 31,6 m². I innstillingen i saken foreslo forvalter at nasjonalparkstyret kunne åpne for å vurdere en vesentlig mindre utvidelse av bua (15 m² + frittstående utedo), og at søknaden avslås. I møtet ble det fremlagt et forslag fra styret på å gi tillatelse til å rive eksisterende bu og oppføre en ny hytte på 27 m² inklusive uthusfunksjoner. Dette ble enstemmig vedtatt med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48.

Rammer for vernet av Dalsida landskapsvernområde

Den juridiske rammen for forvaltningen av Dalsida LV er gitt i verneforskriften. Forvaltningsplanen trekker opp retningslinjer for behandling av saker etter verneforskriftene og innenfor rammene av vernet. I selve vernevedtaket (Kgl. res) går selve begrunnelsen for vernet og utforming av verneforskriftene fram. I det følgende refereres det kort til de relevante punkt for denne saken;

Vernebestemmelser for Dalsida landskapsvernområde

Regler for forvaltningen går fram av verneforskrift for Dalsida LV av 15. mai 2002.

Formålet med Dalsida landskapsvernområde er å (§ 2):

- 1. Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk.*
- 2. Ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet.*
- 3. Ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.*

Det følger av forskriftens § 3 pkt. 1.1 at *området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Med de unntak som følger av forskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som oppføring, påbygging og ombygging av bygninger, anlegg og faste innretninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, inngjerding av utmarksarealer, oppdyrking og beitekultivering, treslagskifte, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, sprøyting med kjemiske midler, plassering av campingvogner og bobiler, riving av seteranlegg etablering og merking av turstier, forurensing og forsøpling. Opplistingen er ikke uttømmende.*

Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak kan endre landskapets art eller karakter vesentlig.

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a.:

- *oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet (§ 3 pkt. 1.3a)*
- *ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger (§ 3 pkt. 1.3b)*
- *oppføring av mindre tilbygg til eksisterende bygninger, (§ 3 pkt. 1.3 c)*

Forvaltningsplan for Dovrefjell/Sunndalsfjella (2006):

Det går fram av retningslinjene for bygninger i landskapsvernområdene:

For tiltak som medfører nybygg, ombygginger eller utvidelser på bygninger med landbruksformål gjelder følgende:

- Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.
- Det skal gjennomføres en strengere dispensasjonspraksis i sone uten tilrettelegging og inngrep enn i brukssonene (Dalsida LV er i sone uten tilrettelegging og inngrep).

I Kronprinsregentens resolusjon presiserer departementet at husvære som jakthytter, utleiehytter osv. ikke er å regne som husvære i landbruket.

Verneplan for Dovrefjell – vernevedtaket - Kgl. res 3. mai 2002 (Kronprinsregimentets resolusjon)

Det heter bla i Kgl. res 3. mai 2002: *«Utgangspunktet for vernearbeidet og formålet med vernet har vært å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde. Videre har det vært et mål å ta vare på et fjelløkosystem med naturlig biologisk mangfold, samt å ta vare på en viktig del av leveområdet til villreinstammene i Snøhetta og Knutshø. Det aktuelle området har en stor bredde i naturtyper, er rikt på landskapsformer og særpregede geologiske forekomster. Villrein, jerv, fjellrev og kongørn lever i området. Vi har et spesielt ansvar for å ta vare på fjelløkosystemet med disse artene. Villreinen med sitt nomadiske levevis krever store villmarkspregede områder for at arten skal kunne overleve på lang sikt. Villreinen i dette området var tidligere en stor stamme som nå er oppdelt i flere ulike delstammer som følge av omfattende tekniske inngrep.(...) Verneforslaget er utformet slik at lokalsamfunnet sin tradisjonelle bruk skal kunne fortsette, samtidig som en skal kunne sikre området mot nye tekniske inngrep som endrer landskapets art og karakter vesentlig.*

Klagetema

Som det framgår av verneforskriften har ikke nasjonalparkstyret hjemmel i de spesifiserte dispensasjons-bestemmelsene til å gi tillatelse til riving av nåværende bu og oppføre en ny hytte til fritidsformål. Styret har derfor funnet å gjøre vedtaket etter § 48.

Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er

trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Fylkesmannen mener at ønsker om å rive mindre jaktbuer og erstatte disse med nybygg av vesentlig større karakter er forhold som ble vurdert på vernetidspunktet, og er et tiltak som rammene for vernet i dag ikke åpner for. Dette går også fram av forvaltningsplanen, jf. retningslinjene for bygninger i landskapsvernområdene og biotopvernområdene som det er referert til foran.

Fylkesmannen mener at det ikke er hjemmel for bruk av § 48 i dette tilfellet og vil utdype dette nærmere:

Vilkårene for å gi dispensasjon etter § 48

I naturmangfoldloven § 48 1. ledd går det i fram (vår utheving):

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot *vernevedtakets formål* og *ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig*, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Dersom vilkårene ikke er oppfylt, kan en ikke gi dispensasjon etter § 48. Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, *kan* forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ.

Fylkesmannen mener tiltaket er i strid med vernevedtakets formål (verneformålet § 2 vist til ovenfor). Bua som står der i dag blir etter vedtaket erstattet med ei hytte som er 3,5 gang så stor i areal, samt har større høyde. Bua i dag har preg av å være et enkelt krypinn for en, i høyden to personer, og er lite synlig i fjell- og naturlandskapet. Landskapet får etter vår mening en annen inngrepsstatus med et såpass mye større bygg. Vi mener ei ny og større hytte bryter med og endrer «landskapets art og karakter vesentlig» jfr. verneforskriftens § 3, 1.3 annet ledd.

Etter gjeldende praksis i verneområdeforvaltningen går det et klart skille på hva som er «tilbygg» og «nybygg». Skillet går der taket på eksisterende bygning i sin helhet tas ned og erstattes med et helt nytt. I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell (2006) står det at «dersom bygningen ikke lenger kan defineres som en bygning med tak, vil planer om restaurering betraktes som nybygg». Da *hele* det gamle bygget tas ned, må det nye bygget regnes som et nybygg. Tiltaket områdestyret har gitt tillatelse til er derfor å regne som et nybygg etter forvaltningsplan og gjeldende praksis i forvaltning av verneområder.

Som det fram går både av verneformålet og i selve vedtaket (kgl. res) er vernet av naturlandskapet og det urørte fjellandskapet herunder villreinens leveområde, svært sentralt i grunnlaget for vernet av Dalsida LV. Med *naturlandskap* i verneformålet menes *urørt natur*. I vedtaket for verneplanen (Kronprinsregentens Resolusjon 3. mai 2002) går det fram at verneforslaget er utformet slik at lokalsamfunnet sin tradisjonelle bruk skal kunne fortsette, samtidig som en skal kunne sikre området mot nye tekniske inngrep som endrer landskapets art og karakter.

I vernevedtaket er «hytteutbygging» nevnt som aktuelle eksempler som kan bli en trussel mot verneverdiene i området. Dalsida LV har en marginal bygningsmasse, men den som finnes er fordelt på mange små bygninger (buer) som er underordnet naturlandskapet. Alle disse hensyn er sentralt grunnlag for vernet, og gir klare føringer

for hva slags nye inngrep etter vernetidspunktet som kan tillates, og som ikke kommer i konflikt med verneformålet. Fylkesmannen mener at vesentlig økning i størrelsen på eksisterende bygninger og tillatelse til oppføring nye bygninger som ikke er til landbruksformål, ikke vil være i tråd med dette.

Ut over selve inngrepet et større bygg vil medføre, vil tiltaket etter Fylkesmannens syn påvirke verneverdiene, der ivaretagelse av villreinens leveområde er sentralt. Dalsida LV er opprettet for å ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet. Tilretteleggingstiltak som gir økt ferdsel i leveområdet for villrein er ikke ønskelig og er ikke forenelig med å ta vare på villreinen som en av de viktigste verneverdiene i området. Den nye hytta har preg av å være en mindre fritidseiendom. Den vil dekke et helt annet og større behov, og vil være egnet for lengre opphold også til andre tider på året, og gjennom dette legge til rette for mer bruk. Tiltaket vil isolert sett gi økt ferdsel, men saken må også vurderes ut fra effekten av andre tilsvarende tiltak i fremtiden.

Fylkesmannen mener at de to vilkårene for å kunne behandle saken etter § 48 ikke er oppfylt, men vil likevel knytte noen vurderinger til presedensvirkningen vedtaket i denne saken vil ha jf. brev fra Klima- og miljødepartementet av 2. mars 2015.

Presedensvirkningen vurderes som stor pga. et høyt antall buer i verneområdet. Talt ut fra vernekartet, er det 50-60 bygninger i Lesja kommunes del av landskapsvernområdet. En optelling gjort i 2005 angir oppunder 60 «hytter/buer» og 12 naust. Arealoversikten er svært ufullstendig, men flere av de buene som er arealfestet er i størrelsesorden 8-12 m². Det er noe av det samme antallet «buer og hytter» i den delen av landskapsvernområdet som ligger i Møre og Romsdal.

Mange av disse byggene er små primitive og enkle buer bygd for kortere opphold under jakt/fiske/tilsyn med sau. En dreining fra slike enkle mindre buer, mot større hytter med mer fritidspreg vil åpne for en annen bruk og ferdsel som ikke vil være forenelig med å bevare villreinens leveområde. Høyere standard på buer i området vil gi økt ferdsel i området, også til andre tider på året. Presedensvirkningen, dvs. «smitteeffekt» vurderes også som betydelig til andre tilgrensende verneområder i Lesja, på andre siden av Lesjadalføret dvs. verneområdene i Reinheimen, hvor det også er et stort antall enkle buer. Presedensfaren er også stor til verneområdene i Dovrefjell- Sunndalsfjella, andre verneområder i fylket, samt tilgrensende fylker.

I forvaltningsplanen for Dovrefjell står det ikke noe om arealgrenser, men det følger av forvaltningspraksis i nasjonalparker og landskapsvernområder at det i noen tilfeller kan godtas en økning av totalarealet på maks ca. 30 %, så sant det vurderes og ikke være i strid med verneformålet.

Vi mener det ikke foreligger «spesielle behov» som forklarer en så betydelig arealøkning. Ei bu på 7-8 evt. 10 m², slik forvalteren mener er mer normal praksis for utvidelse innenfor et verneområde, vil gjøre nytte som jaktbu. Beitelaget i området har egen tilsynsbu ved Øvre Ylsbottvatnet som kan nyttes til tilsyn av sau i området.

Slik vi oppfatter retningslinjene for vurdering av presedens i brev fra Klima- og miljødepartementet av 2. mars/15. juni 2015, vil det være en høy risiko for at andre liknende søknader om tiltak i dette og tilgrensende verneområder kan få samme utfall. Departementet skriver at dette bør føre til at vilkårene i § 48 ikke anses oppfylt. Det vil da ikke være adgang til å gi dispensasjon etter § 48.

I behandlingen av søknader etter naturmangfoldlovens § 48 skal også de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 vurderes. Vedtaket skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. Vi kan ikke se at dette er gjort eller at det er gitt noen begrunnelse for vedtaket. I det tilfellet der forvalters innstilling og styrets vedtak ikke er i samsvar, må styret enten grunngi tillatelsen selv eller be forvalter grunngi styrets vurdering i tillatelsen innenfor de rammene som vernevedtaket setter. Vi mener derfor at vedtaket ikke er gyldig. I tillegg til at vilkårene for å gi dispensasjon etter § 48 ikke er tilstede, kan vi heller ikke se at det er gitt noen «begrunnet avveining» basert på lokalt skjønn og lokalkunnskap i vedtaket jfr. brev av 15. juni fra KLD.

Konklusjon:

Fylkesmannen påklager Dovrefjell nasjonalparkstyrets vedtak av 28. september 2015 fordi vi mener vilkårene for dispensasjon etter § 48 ikke er til stede. Tiltaket det er gitt tillatelse til er i strid med verneformålet, samt i strid med verneverdiene for Dalsida landskapsvernområde.

I tillegg har vi redegjort for presedensfaren i saken, som også taler for at dispensasjon etter § 48 ikke kan gis.

Fylkesmannens klagerett er hjemlet i naturmangfoldlovens § 62, tredje ledd.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Forvaltningsloven av 10. februar 1967.
- Vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre (pkt. 12).
- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Dalsida landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Regler og retningslinjer for behandling av klagen

I forvaltningsloven, kapittel VI. Om klage og omgjøring, går det bl.a. fram:

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen). Jf. § 28, 1. ledd.

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Jf. § 29, 1. ledd.

Underinstansen skal foreta de undersøkelser som klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Jf. § 33 2. ledd. Blir det ikke truffet avgjørelse som nevnt i annet ledd, skal sakens dokumenter sendes klageinstansen så snart saken er tilrettelagt. Jf. § 33 4. ledd.

I vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre, pkt. 12, går det bl.a. fram:

Fylkesmannen har klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyret jf. naturmangfoldloven § 62 tredje ledd siste setning. Før øvrig gjelder de alminnelige regler om klageadgang. (...)

Miljøverndepartementet er endelig klageinstans for vedtak som treffes av styret / forvalter som forvaltningsmyndighet.

Regler og retningslinjer for behandling av søknad om dispensasjon fra verneforskrift

Søknader om dispensasjon fra verneforskrift skal behandles etter naturmangfold-loven § 48 (dispensasjon fra vernevedtak). I naturmangfoldloven § 48 går det i 1. ledd fram:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I rundskriv om forvaltning av verneforskrifter fra Miljødirektoratet, går det i pkt. 7.2 bl.a. fram (s. 11):

Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, kan forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ.

Ved søknad om dispensasjon må det først vurderes om vilkårene er oppfylt. Vilkårene er kumulative, det vil si at begge vilkårene må være oppfylt.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Regler og retningslinjer for utsatt iverksetting av vedtak

I forvaltningsloven § 42 om utsatt iverksetting av vedtak, står det:

Underinstansen, klageinstans eller annet overordnet organ kan beslutte at vedtak ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Når en part eller en annen med rettslig klageinteresse akter å gå til søksmål eller har reist søksmål for å få vedtaket prøvd ved domstol, kan organ som nevnt utsette iverksettingen til det foreligger endelig dom. Det samme gjelder når en part eller en annen med rettslig klageinteresse akter å bringe eller har brakt en sak inn for Stortingets ombudsmann for forvaltningen. Anmodninger om utsetting skal avgjøres snarest mulig. For øvrig gjelder det som er bestemt i annen lovgivning om utsettende virkning av klage, søksmål m.m.

Det kan settes vilkår for utsettingen. Avslag på anmodning om utsetting skal være grunngitt. Begrunnelse skal gis samtidig med avslaget.

I naturmangfoldloven § 48 tredje ledd går det fram:

Trenger et tiltak tillatelse både etter verneforskriften og etter annet lovverk, kan tiltakshaver velge å søke om tillatelse parallelt. Vedtak skal i slike tilfeller først

fattes etter verneforskriften, dersom ikke annet følger av verneforskriften eller forvaltningsmyndighetens samtykke.

Vurderinger

Vurdering i forhold til forvaltningslovens og vedtektenes regler om klagebehandling

Fylkesmannen i Oppland har rettslig klageinteresse og klagerett i saken, og Fylkesmannen sendte klagen til Dovrefjell nasjonalparkstyre innen fristen.

Vurdering av spørsmålet om utsatt iverksetting av vedtak

Dovrefjell nasjonalparkstyre kan som underinstans beslutte at vedtaket i sak nr. 066-2015 ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen fra Fylkesmannen i Oppland er avgjort.

I denne saken er det nærliggende at vedtaket ikke iverksettes før klagen er avgjort fordi det må foreligge endelig vedtak etter verneforskriften før det kan gis byggetillatelse, jf. naturmangfoldloven § 48 tredje ledd.

Det er uklart om det er klagerett på beslutninger om at vedtak ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

Vurdering av søknaden

Saksbehandlers vurdering av den nye søknaden fra Margith og Magne Sveen 27.06.2015 går fram av saksutredningen i sak nr. 066-2015 som ble behandlet i Dovrefjell nasjonalparkstyre 28.09.2015.

Vurdering av klagen

Den gamle bua er bare 7,6 m², og det vil skape presedens hvis den rives og det settes opp ei ny hytte på 27 m², som er nesten 20 m² større enn den gamle bua. En større og høyere hytte vil også bli mer synlig i fjell-landskapet.

Det er en del små buer og hytter i Dalsida landskapsvernområde, og flere eiere av disse kan komme til å søke om å utvide buene og hyttene sine, hvis det blir gitt dispensasjon til å bygge ny hytte på 27 m² i denne saken.

En ny og større hytte kan bli mere brukt og føre til noe mer ferdsel. Det er vanligvis lite ferdsel i dette området. Om sommeren kan noe mer ferdsel i dette området ha forholdsvis liten betydning, men om vinteren kan mer ferdsel ha større betydning fordi villreinen bruker den sør-østlige delen av Dalsida landskapsvernområde og områdene rundt Motterudholet (Sæterhøi, Kvithøi, Kvittjellet og Hosethovda) som vinterbeite.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljødirektoratet men sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Adgang til å kreve utsatt iverksetting av vedtaket (i byggesaker)

Det er adgang til å be om utsatt iverksetting av vedtaket dersom saken gjelder flere parter, og gjennomføring av tiltaket før eventuell klagebehandling medfører skade for den/de parten(e) som har klaget. Andre med rettslig klageinteresse, som har klaget på vedtaket, kan også be om utsatt iverksetting av vedtaket.

Kopi til

- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Fylkesmannen i Oppland
- Lesja kommune
- Lesja Heimrast
- Margith og Magne Sveen, Lora

Rett utskrift,
Hjerkin 21.12.2015

Uten underskrift, digitalt dokumentert godkjent
Carl S. Bjurstedt
nasjonalparkforvalter

Fra: Sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre[FMOPdovrefjell@fylkesmannen.no]

Dato: 18.12.2015 13:37:00

Til: post@miljodir.no

Kopi: Lesja kommune; magne@sveen.dk; elin.stavheim@lesja.kommune.no; 'arne.johannes.mortensen@miljodir.no'; 'ola.eirik.bolme@miljodir.no'; Fylkesmannen i Oppland - postmottaket; Klæbo, Harald; Lesja grunneierlag og Lesja heimrast; Marit Rolstad; Ola Røtvei (ola.rotvei@oppdal.com)

Tittel: Klage fra Fylkesmannen i Oppland på dispensasjon til å rive gammel bu og sette opp ny hytte i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde

Hei!

Fylkesmannen i Oppland har i brev 26.10. og 12.11.2015 klaget på vedtak i sak nr. 066-2015 Dovrefjell nasjonalparkstyre 28.09.2015, der nasjonalparkstyret ga Margith og Magne Sveen, Lora, dispensasjon til å rive gammel bu og sette opp ny hytte i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Dovrefjell nasjonalparkstyre behandlet klagen i møte 07.12.2015 som sak nr. 078-2015, og opprettholdt vedtaket i sak nr. 066-2015. (Arkivsak nr. 2014/7569)

Klagesaken sendes derfor til Miljødirektoratet for behandling, jf. pkt. 12 i vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Papirkopi av denne e-posten og dokumentene i saken, sendes i posten til Miljødirektoratet.

Vennlig hilsen

Lars Børve
forvalter
Dovrefjell nasjonalparkstyre

Mobil: 911 79 701

Postadresse: Postboks 987, 2626 Lillehammer

Epost: fmoplbo@fylkesmannen.no

Internett: www.fylkesmannen.no/oppland

Alle vedlegg scannes for virus

Tenk på miljøet før du skriver ut denne eposten

Fylkesmannen i Oppland
Postboks 987
2626 Lillehammer

Trondheim, 19.04.2016

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2015/12325

Saksbehandler:
Silje Støvreide

Avgjørelse i klagesak-dispensasjon til å rive gammel bu og sette opp ny hytte i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde

Fylkesmannen i Oppland har i brev 26.10 og 12.11.2015 klaget på vedtak i sak nr. 066-2015 Dovrefjell nasjonalparkstyre 28.09.2015, der nasjonalparkstyret ga Margith og Magne Sveen, dispensasjon til å rive gammel bu og sette opp ny hytte i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde.

Miljødirektoratet tar klagen til følge. Tiltaket er i strid med formålene om sammenhengende leveområde for villrein og egenartet kulturlandskap i forskriften til verneområdet og kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Utvidelsen endrer området egenart og en større hytte kan medføre økt ferdsel, noe som er negativt for et sammenhengende leveområde for villreinen. Adgangen til dispensasjon etter naturmangfoldloven §48 ledd 1 er derfor ikke tilstede.

Bakgrunn for saken:

Margith og Magne Sveen søkte Lesja kommune 28.11.2012 om tillatelse til å rive ei gammel jakt- og fiskebu på 7,6 m² og bygge en ny hytte på 34,4 m² og uthus i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde. Søknaden ble oversendt Dovrefjell nasjonalparkstyre 03.11.2014 for behandling. Søknaden ble behandlet på deres møte 26.03.2015, og styret fattet enstemmig vedtak om avslag begrunnet i at utbyggingen ville påvirke landskapets art og karakter vesentlig i dette området og ville være i strid med verneformålet.

Vedtaket ble påklagd 01.05.2015 og behandlet av styret på møte 12.06.2015 hvor de vedtok at det ikke forelå nye avgjørende opplysninger som ga grunn til å endre eller oppheve vedtaket. Klagesaken ble deretter oversendt Miljødirektoratet. Klagen ble trukket av Margith og Magne Sveen 27.06.2015.

Deretter søkte de i ny søknad om å sette opp ny hytte på 24 m² og om å gjøre om den gamle bua på 7,6 m² til uthus. Dovrefjell nasjonalparkstyre behandlet den nye søknaden i møte 28.09.2015 (sak nr.066-2015). Styre imøtekom delvis den nye søknaden, og ga dispensasjon til å sette opp ny hytte på 27m² inklusiv uthusfunksjon. Den gamle bua skulle rives og kappes opp til ved til bruk på stedet. Andre materialrester skulle fraktes ut på forsvarlig måte.

Klage

Fylkesmannen i Oppland klaget i brev av 26.10.2015 på vedtaket i Dovrefjell nasjonalparkstyre og ba om at klagen ble gitt oppsettende virkning, jf. fvl. § 42. Fylkesmannen redegjør nærmere for klagen i brev til Dovrefjell nasjonalparkstyre 12.11.2015. Fylkesmannen mener tiltaket er i strid med verneformålet og verneverdier i Dalsida landskapsvernområde, og uttaler at styret ikke har tilstrekkelig grunnlag for å si at vilkårene etter § 48 er oppfylt. Det vises også til at presedensfaren i saken taler for at dispensasjon etter § 48 ikke skal gis.

Nasjonalparkstyrets behandling av klagen

Dovrefjell nasjonalparkstyre behandlet klagen i møte 07.12.2015 som sak nr. 078-2015 og opprettholdt vedtaket i sak nr. 066-2015.

Nasjonalparkstyret for Dovrefjell finner ikke at klagen fra Fylkesmannen tilfører nye momenter i forhold til de styret vurderte i sin forrige behandling. Styret begrunner dette med at vedtaket er gjort ut fra en helhetlig og lokal, politisk skjønsmessig vurdering, der lokal og bærekraftig utvikling og verdiskapning basert på vern og bruk av naturens ressurser er vektlagt. Siden to andre hytter i nærområdet tidligere har fått tillatelse til påbygg i tilsvarende størrelse, anser styret at den nye dispensasjonen ikke skaper presedens for resten av landskapsvernområdet. Nasjonalparkstyret henviser til brev av 2. mars 2015 fra KLD til Miljødirektoratet og brev fra KLD til fylkesmenn og Miljødirektoratet 15. juni 2015 om sterkere vektlegging av de lokale verneområdestyrenes vedtak og mindre fokus på presedensfare.

Dovrefjell nasjonalparkstyre besluttet samtidig at vedtaket, ikke skal iverksettes før klagen fra Fylkesmannen i Oppland i brev 26.10 og 12.11.2015 er avgjort, fordi det må foreligge endelig vedtak etter verneforskriften før det kan gis byggetillatelse.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet mener saken er tilstrekkelig opplyst, og at klagen kan behandles.

Miljødirektoratet er klageinstans etter fvl. §28. Klageinstansen kan etter forvaltningsloven § 34 prøve alle sider av saken ved klagebehandlingen, herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Klageinstansen kan videre selv treffe vedtak i saken eller oppheve vedtak og sende saken tilbake til underinstansen for helt eller delvis ny behandling.

Klagen er behandlet etter verneforskriften for Dalsida landskapsvernområde, forskrift av 3. mai 2002 nr. 431 som angir verneformålet og hva som er tillatt innenfor området.

Formålet med Dalsida landskapsvernområdet er å ta vare på egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk, ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet og ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.

Naturmangfoldloven § 48 1. ledd:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Ingen har krav på dispensasjon selv om vilkårene for å gi er oppfylt, det er i slike tilfelle opp til forvaltningens skjønn om dispensasjon skal gis. Av bestemmelsens forarbeider fremgår det at terskelen for å gi dispensasjon skal være høy og i utgangspunktet skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Bestemmelsen skal ikke anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket og det bør vurderes hvilke konsekvenser det kan få dersom andre kan tenkes søke på samme grunnlag.

Hva som ansees å være i strid med verneformålet må sees i sammenheng med tiltakets omfang, art, plassering vurdert opp mot verneformålet.

Bua er i dag enkel og er lite synlig i landskapet, en ny og større hytte som omsøkt vil i stor grad endre «landskapets art og karakter vesentlig» jfr. Verneforskriftens § 3, 1.3 annet ledd. En slik bu som det her søkes om har i større grad karakter som en fritidshytte, den som står der i dag er primitiv, uten ovn/pipe, seng eller isolerte vegger. Den er blitt brukt som et enkelt krypinn under reinsjakta og tilsyn med sau. Tiltaket områdestyret har gitt tillatelse til er å regne som nybygg etter forvaltningsplan og gjeldende praksis i forvaltningen av verneområdet. Videre vil trolig en større hytte føre til mer ferdsel og bruk, i et område hvor det vanligvis er lite ferdsel. Om vinteren kan denne økte ferdselen få betydning for villreinen som bruker den sør-østlige delen av Dalsida landskapsvernområde og Motterudholet som vinterbeite, noe som ikke er i samsvar med formålet om å ta vare på et sammenhengende leveområde for villreinen i verneforskriften. Miljødirektoratet er enig med Fylkesmannen i at tiltaket er i strid med flere av vernevedtakets formål.

Utvidelsen av de to omtalte bygningene i nærheten skjedde før vernevedtaket i 2002, og er derfor uten betydning for vurderingen av presedens. Det vises til brev fra KLD av 15. juni og 2. mars 2015. Presedens skal legges mindre vekt på i landskapsvernområder enn i nasjonalparker og naturreservater, men fortsatt være et moment som vurderes. Det er her grunn til å tro at lignende søknader vil fremmes i fremtiden, da det er 50-60 små buer og hytter i det aktuelle verneområdet, og at det vil få konsekvenser for verneområdet at lignende saker får samme utfall. I vernevedtaket er «hytteutbygging» nevnt som et aktuelt eksempel på trussel mot verneverdiene i området. Trolig vil flere større hytter og økt trafikk kunne påvirke verneverdiene nevneverdig. Utvidelser av hytter som dette vil gå på bekostning av verneformålet om å ivareta kulturminner etter fangst og beitebruk, samt gjøre inngrep og gi forstyrrelser i det sammenhengende leveområdet for villreinen. Presedensfaren er også stor for andre verneområder i Dovrefjell-Sunndalsfjella, andre verneområder i fylket og tilgrensende fylker.

Presedens bør derfor tillegges noe vekt i vurderingen.

Videre har departementet uttrykt i samme brev at klagemyndighetene skal være tilbakeholden med å overprøve nasjonalpark- eller verneområdestyrets skjønnsutøvelse, når vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt. I foreliggende sak er vilkårene for å gi dispensasjon etter § 48 første ledd første alternativ ikke oppfylt da tiltaket vil være i strid med vernevedtakets formål om sammenhengende leveområde for villrein og egenartet naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk.

Vedtak:

Dovrefjell nasjonalparkstyre sitt vedtak av 28.09.2015 oppheves.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages videre etter forvaltningsloven jfr. § 28.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Berit Lein
Avdelingsdirektør

Olav Nord-Varhaug
seksjonsleder

Kopi til:

Dovrefjell nasjonalparkstyre	Postboks 987	2626	LILLEHAMMER
Dovre kommune	Kongsvegen 4	2662	Dovre
Margit og Magne Sveen			
Lesja kommune		2665	Lesja

Fra: Postmottak Miljødirektoratet[post@miljodir.no]
Dato: 19.04.2016 10:55:37
Til: Fylkesmannen i Oppland - postmottaket
Tittel: Oversendelse av kopi av brev fra Miljødirektoratet

Vår ref 2015/12325

Vedlagt følger kopi av brev fra Miljødirektoratet. Brevet sendes uten elektronisk underskrift og skal betraktes som et originalt dokument. Papirdokument vil ikke bli ettersendt.

Vi ber om at offisielle svar og henvendelser til Miljødirektoratet gjøres til post@miljodir.no

Vennlig hilsen

Silje Støvreide | rådgiver

e-post: Silje.Stovreide@miljodir.no

Arkivsaksnummer: 2022/449-2

Saksbehandler: Gunhild Kirsti Sem

Dato: 17.03.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyret		
Dovrefjell nasjonalparkstyret		

Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - påbygg og fasadeendring - Karistu gbnr 121/1 - Raubergstela - Sunndal fjellstyret

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyret vedtar:

Søknad fra Sunndal fjellstyret v/ Bjørn Sæther om å få satt opp tilbygg på 3 m² samt mindre fasadeendring på fjellstyrets hytte Karistu på Raubergstela innenfor Dovrefjell/Sunndalsfjella nasjonalpark. Tilbygget skal romme en utedo og lagrunsmuligheter for ved, gass og annet proviant. Eksisterende bu er på ca 6 m².

Søknad om dispensasjon er ikke sendt Innlandet fylkeskommune og Villreinnemnda i Snøhetta/Knutshø på høring. Grunnlaget for at vi skal kunne behandle saken etter verneforskriften er ikke tilstede. Forvalter anbefaler at saken behandles delegert da denne saken vurderes å være av kurant karakter.

--- slutt på innstilling ---

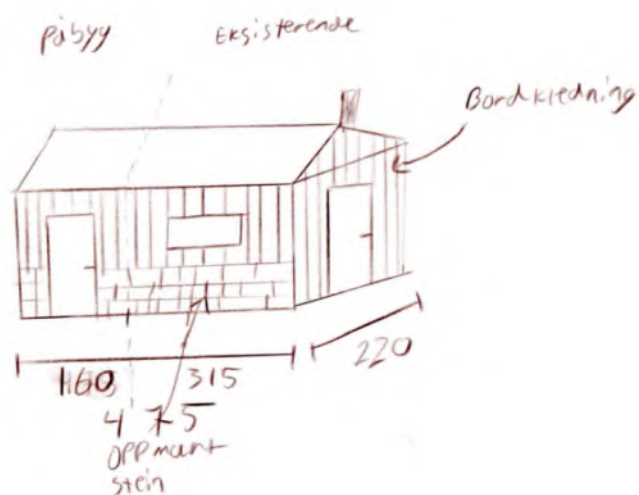
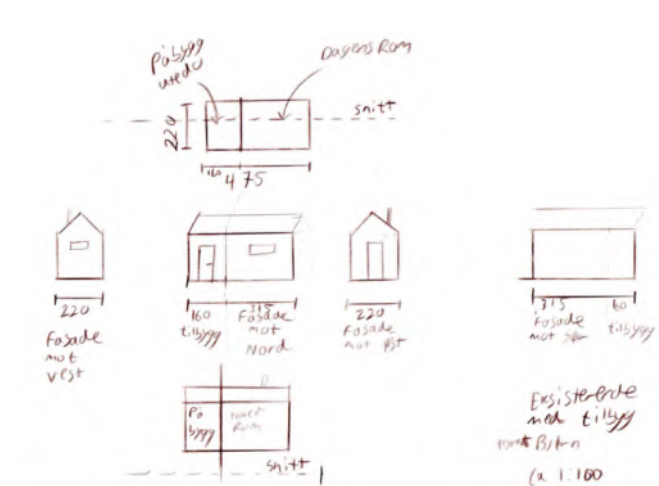
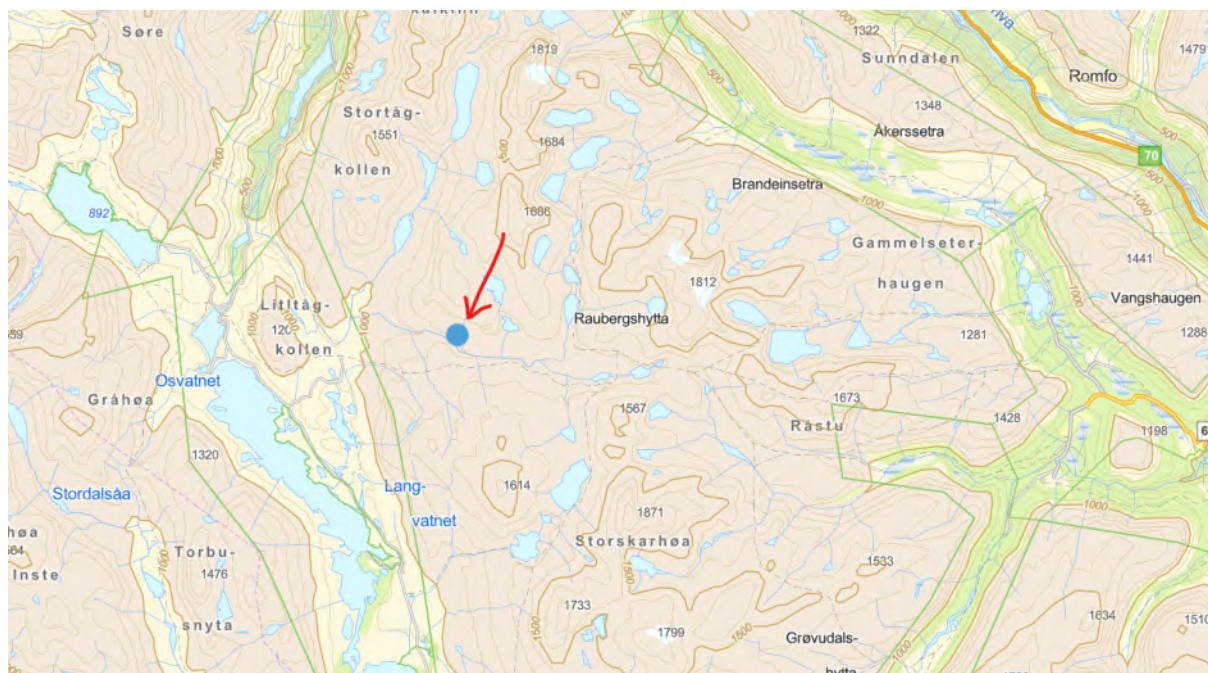
Dokumenter i saken

Vedlegg:

1. Søknad

Saksopplysninger

Sunddal fjellstyre v/Bjørn Sæther søker om å få satt opp tilbygg samt gjennomføre mindre fasadeendring på fjellstyrets hytte Karistu på Raubergstela innenfor Dovrefjell/Sunndalsfjella nasjonalpark.

Verneformål – forskrift

Formålet med forskriften er å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap og som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- a) et tilnærmet intakt høyfjellsøkosystem med det naturlige biologiske mangfoldet, herunder arter, bestander, naturtyper og geologi. Området utgjør et stort og tilnærmet intakt høgfjelløkosystem der arter som villrein, jerv, fjellrev, kongeørn og ravn har en nøkkelrolle
- b) kalkrike områder med rik fastmark i fjellet, ekstremrike myrer og en unik karplanteflora
- c) elveslettelandskap med kroksjøer, meandrerende elv og åpne sandområder
- d) en viktig del av leveområdet til villreinen i Snøhetta og Knutshø villreinområder
- e) vakre og egenartede landskap
- f) store alpine fjellmassiv omkring Snøhetta
- g) særpregede kvartærgeologiske forekomster
- h) kulturminner, herunder spor etter fangst og beitebruk.

Det fremgår av § 3 første ledd i forskriften for Dovrefjell/Sunddalsfjella NP § 3 første ledd fremgår det at *i nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet*.

Forvaltningsmyndigheten kan imidlertid etter søknad gi tillatelse til:

- Etter § 3 fjerde ledd bokstav a) - «*ombygging av eksisterende bygninger*»
- Etter samme § 3 fjerde ledd bokstav b) - *mindre utvidelse av bygninger....*»
- Etter samme § 3 fjerde ledd bokstav f) - «*ombygging og oppføring av tilsynsbuer, anlegg g innretninger, herunder gjerder og sankekvever, i regi av beitelag i forbindelse med beitebruk i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplan.*»

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen sier følgende:

Tilbygg, ombygginger, utvidelse eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever

tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/utvidelser må vurderes i forhold til verneformålet.

Forvaltningsplanen har også disse retningslinjene:

Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie

Vurdering

Sunnal fjellstyre søker om å få restaurere eksisterende bu på ca 6 m² samt bygge på et tilbygg på 3 m². Dagens bu er kledd i grå papp. Bua begynner å vise tegn til fuktskader og sopp i deler av bua. Rundt bua er det oppmurt med stein langs sidene (se bilder).

Fjellstyret har over en periode sett behovet for å komme i gang med vedlikeholdsarbeid. Vedlikeholdsarbeidet utover det generelle vil bestå i å lekte ut og etterisolere veggene og taket på bua, samt kle bua med asfaltplaer, vind-duk, lekter og bordkledning etter dagens standarder. Vinduene er modne for utskiftning og ønkes skiftet ut med nye og litt større slik at de kan brukes som rømningsveg ved eventuell brann etc. Murene rundt hytta skal gjenoppføres slik at uttrykket blir det samme som før.

Fjellstyret ønsker ikke å utvide kapasitetet på bua, kun oppgradere bygningsmassen til dagens standard, samt få en ordning på toalettfasilitetene.

Sunnal kommune har sendt søknad til uttalelse hos Statsforvalteren, men ikke til Villreinnemnda for Snøhetta/Knutshø og Innlandet fylkeskommune. Vi har ikke fått tilgang til uttalelsen til Statsforvalteren, og i og med at søknaden ikke har blitt sendt til Villreinnemnda for Snøhetta/Knutshø og Innlandet fylkeskommune har ikke vi tilstrekkelig grunnlag å uttale oss til saken.

Vi anser at tiltaket ligger innenfor de rammene verneforskrift og forvaltningsplan legger opp til (jf. § 3 fjerde ledd bokstav a «*ombygging av eksisterende bygninger*», etter samme § 3 fjerde ledd bokstav b) *mindre utvidelse av bygninger....*», og er sådan å oppfatte som en kurant sak. Det vurderes dithen at et påbygg på 3 km² ikke strider mot verneformålet og vernebestemmelser og derfor kan tillates, jf. forvalters vurdering.

Vedtaket hjemles i verneforskrift for Dovrefjell/Sunnalsfjella nasjonalpark

Sunnal fjellstyre har også søkt om motorisert ferdsel på snødekt mark for behandling etter verneforskriften. Det er behov for å transportere opp materialer i forbindelse med arbeidet på bua. Denne behandlingen vil foregå parallelt med behandlingen av byggesak.

Oppsummering

- Saken er ikke sendt Innlandet fylkeskommune og Villreinnemnda for Snøhetta/Knutshø på høring, men oppfattes å være av kurant karakter slik at denne kan behandles delegert av forvalter
- Tilbygget og restaureringsarbeidet vurderes å være av begrenset omfang
- Bua vil etter gjennomført arbeid fortsatt være stedstilpasset landskapet
- Søknad om motorisert ferdsel på snødekt mark for transport av materialer behandles parallelt med byggesak

Sunndal kommune
Avdeling for samfunnsutvikling

Dovrefjell nasjonalparkstyre v/

STATSFORVALTEREN I INNLANDET
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Vår saksbehandler Leif Arne Mo	Saksnummer BYGG-21/00211 oppgis ved alle henvendelser	Kontaktperson	Dato 10.01.2022
-----------------------------------	---	---------------	--------------------

Søknad til behandling i Dovrefjell nasjonalparkstyre - gnr. 121, bnr. 1, Karistu i Sunndal statsalmenning, tilbygg

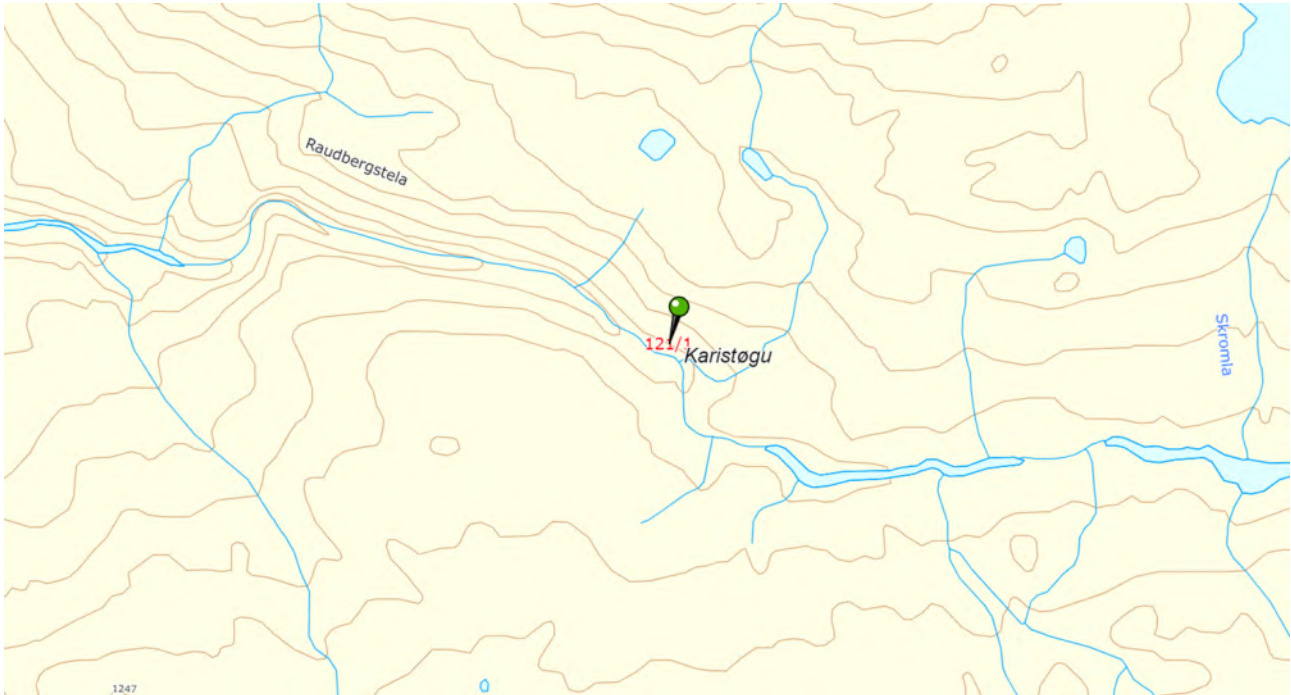
Eiendom (gnr/bnr/snr/fnr): 121/1/0/0

Titlakhaver: Sunndal fjellstyre v/Bjørn Sæther

Vedlagt følger søknad fra Sunndal fjellstyre.

Det søkes om ca. 3 m² tilbygg samt mindre fasadeendring på fjellstyrets hytte Karistu på Raubergstela.

Postadresse	Besøksadresse	Telefon	Bank
Postboks 94, 6601 Sunndalsøra	Rådhuset	71 69 90 00	4202.59.12564
E-post:	Internett	Telefaks	Org.nr
post@sunndal.kommune.no	www.sunndal.kommune.no	71 69 90 01	964 981604

Oversiktskart.

Tiltaket ligger i Dovrefjell-Sundalsfjella nasjonalpark, og må ha behandles etter verneforskriften av Dovrefjell nasjonalparkstyre før Sunndal kommune kan fatte vedtak etter plan- og bygningsloven.

Vedtaket sendes Sunndal kommune, postboks 94, 6601 Sunndalsøra. Bruk gjerne elektronisk postkasse eller e-post post@sunndal.kommune.no

Med hilsen

Leif Arne Mo
Saksbehandler

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg: Gnr. 121, bnr. 1 - søknad om påbygg og liten fasadeendring til Karistu i Sunndal statsallmenning
Søknad om lite påbygg og delvis fasade endring av Karistu
Karistu med planlagt påbygging
Karistu med påbygg
Eksisterende karistu, plantegninger
Eksisterende Karistu
Karistu festevtale statskog
Karistu 2

SUNNDAL KOMMUNE
Byggesak

Saksnummer
BYGG-21/00211

Dato
10.01.2022

55d358bce4b03706cce023ed_t.jpg
Karistu 3

Kopimottakere:

Søknad om lite påbygg og delvis fasade endring av Karistu

Karistu er en hytte ved Raubergstela i Sunndal statsallmenning som blir brukt som utleiehytte for fjellstyre men også oppsynshytte igjennom sesongen.

Sunndal fjellstyre ønsker med dette brevet å forklare situasjonen irundt Karistu i Sunndalsfjella og søke om et lite påbygg på ca. 3 kvm² for å lage en utedo og lagringsmuligheter for ved, gass og annet proviant som i dag er lagret ute.

Dagens situasjon er som vist i vedlagte bilder at Karistu i dag er kledd i grå papp. Denne pappen er ikke pustende, og vi begynner å merke fuktskader, og sopp i deler av bua. Bua er som vist av bildene også oppmurt med stein irundt på sidene.

Sunndal fjellstyre må derfor i den forbindelse gjøre tiltak for å restaurere bua delvis innvendig og utvendig.

Sunndal fjellstyre har sett på dette behovet ei stund og har nå tenkt å sette i gang vedlikeholdsarbeidet. I den forbindelse ønsker fjellstyre at det blir gitt tillatelse til et påbygg på bua. 3 kvadratmeter for å lage en kombinert do/bod. For å kunne lagre ved og proviant innendørs. Veden er i dag lagret utendørs, og blir derfor delvis våt igjennom sesongen noe som er uheldig for dagens bruk.

Sammen med det generelle vedlikeholdet på bua, ønsker fjellstyret å lekte ut og etterisolere veggene og taket på bua, samt kle bua med asfaltplater, vind-duk lekter og bordkledning etter dagens standarder. Vinduene er også modne for utskifting, og fjellstyre ønsker derfor også å skifte ut vinduene, til at de blir litt større, slik at de kan brukes som evt. Rømningsvei ved evt. Brann, andre hendelser. Vi skal også mure opp steinene ved veggene igjen slik at den får det samme uttrykket etter påbygging, skifting av vindu. Fargen på hytta skal fortsatt være mørk grå, og det skal fortsatt være takpapp på taket.

Fjellstyre ønsker ikke å utvide kapasiteten på bua, kun oppgradere bygningsmassen til dagens standard, og få en ordening på hvor de som leier hytten gjør fra seg. Da vi opplever problemer med hvor hyttebrukerne gjør sitt fornødende i dag.

Vi viser til bildene og de enkel tegningene vi har av Karistu i dag, og håper på en positiv behandling både av kommunen og Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Sunndal fjellstyre kan ikke se at en så marginal utvidelse av bod/utedo vil gjøre noe forandringer på landskapet og naturen i rundt, og vi er veldig bevist vårt ansvar når det gjelder både ferdsel og naturhensyn, som villrein og andre arter. Utleien av bua har de siste årene vært stabil og ligget et sted mellom 35-50 overnattingsdøgn.

Vi beklager at vi ikke har skikkelige målsatte tegninger av bua slik den er i dag, men vi er usikre på hvor tykke de eksisterende veggene er i dag, men vi antar at de er 7 cm tykke, og ønsker og få minimum 10 cm isolasjon i veggene.

Fjellstyre synes heller ikke at dagens Karistu er noe pen i landskapet, og mener at det blir penere etter at bua blir restaurert.

For Sunndal fjellstyre: Bjørn Sæther

Arkivsaksnummer: 2021/1290-15

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 16.03.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyret	12/2022	28.03.2022

Fokstugu LVO - Hjerkin/Kongsvoll/Drivdalen LVO - restaureringstiltak - motorferdsel - skilting – infopunkt langs Gamle Kongeveg

Innstilling fra forvalter

1. Dovrefjell nasjonalparkstyret gir Statens vegvesen dispensasjon til å sette opp skilt som omsøkt ved rasteplassen på Storrhusranden i Fokstugu LVO. Skogrydding langs kongevegtraseen trenger ikke tillatelse herfra.
2. Nasjonalparkstyret gir Statens vegvesen tillatelse til grøfting langs og restaurering eller rekonstruksjon av stikkrenner under Gamle Kongeveg sørover fra Fokstugu i Fokstugu LVO. Gammel kavling med kreosotimpregnerte sviller fjernes og kan erstattes med stein.
3. Nasjonalparkstyret forlenger tillatelser gitt til Statens vegvesen i sak DNPS 16-2020 til å gjelde for 2022.
4. Dovrefjell nasjonalparkstyret gir Rondane-Dovre nasjonalparkstyret dispensasjon til å etablere informasjonspunkt som omsøkt sør for Fokstugu i Fokstugu LVO som omsøkt. Før endelig plassering må arealet som berøres sjekkes for rødlistearter og plassering justeres om det finnes arter med vurdering fra truet og oppover.
5. Dovrefjell nasjonalparkstyret tar utleggingen av **Skjøtselsplan for Kongevegen mellom Åteigen og Fokstugu**, som Rondane-Dovre nasjonalparkstyret har gjort i sin sak 1/22, til etterretning.
6. Vedtaket er gjort etter forskrifter for Fokstugu landskapsvernområde, Hjerkin/Kongsvoll/Drivdalen landskapsvernområde og naturmangfoldloven § 48. Detaljert hjemmel for delvedtakene er angitt i vurderingen for det enkelte.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg

1. Dokumentsamling – [nedlastbart separat dokument ...](#) Lagre på egen PC og slå på bokmerkevisning!

Andre dokumenter i saken

2. Naturmangfoldloven – NML, [kap. II om bærekraft...](#) og [V områdevern...](#)
3. Forskrift for [Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkin LVO...](#)
4. Forskrift for [Fokstugu LVO...](#)
5. [Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell...](#)
6. [Besøksstrategi for verneområdene på Dovrefjell ...](#)
7. Rundskriv om [forvaltning av verneområder...](#)
8. [Kulturminner i områder vernet etter naturmangfoldloven M-420...](#)
9. Artskart.no, Naturbase, Miljødirektoratets base over sensitive arter.
10. [Kongevegeprosjektets nettsider ...](#) og [facebookside ...](#)

Saksopplysninger

Styret er kjent med prosjektet gjennom flere tidligere saker. Flere andre er behandlet delegert. Prosjektet skal avsluttes i år og søker nå om flere mindre tiltak langs det meste av strekningen i våre verneområder og i tillegg om forlengelse av en tillatelse som gikk ut i 2021.

Søknadene med vedlegg utgjør et omfattende materiale og er derfor samlet i et separat dokument som må lastes ned separat (vedlegg 1). Oppsummert gjelder søknadene følgende:

1. Skilt og vegetasjonsrydding ved Storrusranden.

Storrusranden er Vegvesenets hovedrasteplass for nordgående trafikk langs E6 over Dovrefjell, ca. midt mellom avkjøringene til Nysætre og Furuhauglie. Rasteplassen med toalett, permanente benker og bord, tursti med handicapfiskeplass m.m. er et populært sted å stoppe. Videre planlegger Statsforvalteren en utsiktsplattform («elgtårn») her – dispensasjon er egen sak i dette møtet, se også saken om fordeling av tildelte midler.

Kongevegeprosjektet ønsker her å sette opp en stor skilttavle på en rygg som går ut fra rasteplassen mot E6 (kart, tavle og plakater i vedlegg 1). Nedenfor ønsket tavleplassering er nylig oppdage en mindre strekning av Kongevegen, datert til 1600-tallet. Den fortsetter nordøstover, avskåret av nordre avkjøring fra rasteplassen, fram til Spingarbekken. Prosjektet ønsker å rydde vegetasjon langs denne for å få fram veggen igjen. Det kan bli aktuelt å bruke helikopter til å frakte ut rydda vegetasjon.

Skiltlokaliteten vurderer forvalterne også som egnet for verneområdeinfo og vi planlegger to skilttavler samlokalisert med Vegvesenet sin.

I styresak 10/2021 (i vedlegg 1) ga styret tillatelse til skilting langs traseen mellom Fokstugu og Hundyrjuelvene, samt oppsetting av rekonstruert bruer over disse. Grunnet negativ holdning fra grunneier ved Hundyrju og villreinnemnda er det uvisst om dette blir realisert. Også kulturminnemyndigheten har noen synspunkter her.

2. Istandsettingstiltak ved Fokstugu

Dette omfatter tiltak på fire delstrekninger, se i tillegg nr. 4. nedenfor, og gjelder istandsetting av våte områder. I noen av områdene ligger i dag gamle kreosotimpregnerte sviller som kalving. Disse ønskes fjernet. Man vil forsøke grøfting og lokalisering og restaurering av stikkrenner som tiltak, eventuelt legge ut tråkkstein der det har vært kavlet om drenering ikke er tilstrekkelig eller mulig. Det kan være aktuelt å nytte helikopter til å transportere ut stein.

Kulturminnemyndigheten har gitt uttalelse og anser de omsøkte tiltakene som vedlikehold og sikringstiltak for å sikre Kongevegen og veganlegget som kulturminne.

3. Forlengelse av tillatelse (DNPS-sak 16/2020) for tiltak Vårstigen og Hjerkinnhø til 2022

De ble her gitt tillatelse til skilting, vegetasjonsrydding, restaureringstiltak, nye bruer og motorferdsel for nødvendig transport. Saken er vedlagt i vedlegg 1.

Framdriften har vært langsommere enn forutsatt ikke minst grunnet Covid-19 og prosjektet søker om forlengelse av dispensasjonene for i år. Vegetasjonsrydding er ferdig og dermed ikke aktuelt i år, av bruene gjenstår bru over Skåkbekken.

Videre skal gjennomføres skjøtselstiltak som slått for å hindre oppslag av ny vegetasjon der det er ryddet. Dette vil trolig bli et årlig tiltak.

4. Søknad fra Rondane-Dovre NPS om dispensasjon for informasjonspunkt på Kongevegen ved Fokstugu.

Dette er tenkt plassert der Kongevegen kommer ned på , sør og vest for Fokstugu gard, der denne kommer ned på sykkelvegen (gamle riksvei 50) langs E6.

Planen viser et sirkulert planert område i høyde med eksisterende G/S-veg, diameter 12-13 m og delvis avgrenset av steinbenker i ytterkant av sirkelen. Plakater og hvilesteiner plasseres inne i sirkelen. Det er to aktuelle plasseringer – avhengig av om kulturminnemyndighetene godtar plassering oppå Kongevegen eller ei.

Det skal være fire plakatoppsett – Kongevegen, verneområder, Pilegrimsleden, sykkelveien over Dovrefjell. De to første er nye, de to siste flyttes fra annen plassering (ved veigarasjen ved Fokstugu gård). Her skal avkjørselen sperres, parkering i stedet på eksisterende (senere mulig ny) parkering sør for dette informasjonspunktet.

5. Høring - Skjøtelsplan for Kongevegen mellom Åteigen og Fokstugu

Ut fra konfliktene som viste å knytte seg til restaurering av Kongevegen og mulig økt ferdsel som resultat, ble det besluttet å utarbeide skjøtelsplan for hele strekningen Åteigen – Fokstugu og nasjonalparkstyret vedtok i sak 31/0221 å delta i denne. Rondane-Dovre NPS har nå sendt denne på høring på vegne av begge styrene.

Høringsdokumentene og vår tidligere behandling ligger i vedlegg 1 sammen med høringsutkast til skjøtelsplan. Det som er spesielt aktuelt for styret, strekningen Hundyrju – Fokstugu, er uthevet med gult i utkastet.

I 5.3 som beskriver tiltakene er kun aktuelle underkapittel bokmerket, samme under vedlegg.

Det har vært konsensus i plangruppa om tiltakene, men som sagt er det motstand fra villrein- og grunneierinteresser mot bl.a. bruene over Hundyrjuelvene. Høringen vil gi nærmere avklaring av dette.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Søknadene med unntak av 4 kunne vært avgjort delegert ut fra presedens. Forvalter velger å legge dem fram for styret slik at styret får en orientering om framdriften i dette prosjektet som styret har vært engasjert i gjennom flere år.

Verneformål – forskrift

Formålet med av **Fokstugu landskapsvernområde**

er å ta vare på et særpregede og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart. Videre å ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.

Etter forskriften § 3.1.1. er området «vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Med de unntak som følger av forskriftens pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som: oppføring av: (...) anlegg og faste innretninger, (...) grave-, sprengnings- eller borearbeider, (...). Opplistingen er ikke uttømmende.»

Etter forskriften § 3.1.2. er bestemmelsene i 1.1. «ikke til hinder for: (...) f) Vedlikehold av merka stier, løyper, bruer og skilt som i henhold til forvaltningsplanen skal opprettholdes.»

Etter forskriften § 3.1.3. kan nasjonalparkstyret «gi tillatelse til: (...) f) Bygging av bruer og legging av klopper. (...) l) Opparbeiding og merking av nye turstier og løyper.»

Etter § 3.2.2 er hogst «tillatt i tråd med vernskogbestemmelsene gitt i medhold av skogbruksloven.» Etter samme 2.3 er «Felling av særmerkte og dekorative trær, felling av furu med brannlyer eller gadder og døde tre som er med på å prege landskapet er forbudt.»

Formålet med Hjerkin/Kongsvoll/Drivdalen landskapsvernområde

«er å bevare for fremtiden til forsknings-, undervisnings- og rekreasjonsformål det egenartede natur- og kulturlandskap i sonen mellom i sonen mellom østre og vestre del av Dovrefjell nasjonalpark og rundt Hjerkinnhø, plantelivet i områdene og det kulturhistoriske miljø omkring Vårstigen og Kongsvoll fjellstue med fjellstuen som forskningsstasjon for botanikk og zoologi.»

Dette er en eldre forskrift med annen oppbygging enn de nyere, avsnitt Vernebestemmelser pkt. 1 sier bl.a.:

«Skogbevokste arealer opprettholdes med den treslagssammensetning som er naturlig på stedet. Snauhogster skal ikke forekomme, og foryngelse skal skje ved å bygge på naturlig gjenvækst. Bemerkelsesverdige og dekorative trær skal ikke felles. Døde og hule stammer skal av hensyn til fuglelivet ikke fjernes.

Kjemiske plantevernmidler og kunstgjødning må ikke anvendes og drenering må ikke forekomme utenfor nåværende eller framtidig dyrket mark eller kulturbeite Plantelivet forøvrig skal være fredet mot skade og ødeleggelse av enhver art som ikke skyldes vanlig ferdsel eller lovlig jakt og fiske.»

Forskriftens pkt. 6 sier at «Motorisert trafikk til lands og til vanns og landing med fly er forbudt unntatt i ambulanse-, sikrings- og politiøyemed.» Det er dermed ikke unntak for vedlikehold av kulturminner.

Naturmangfoldloven

Alle saker må vurderes etter de miljørettslige prinsippene i §§ 8-12 jf. § 7.

§ 48 1. avsnitt jf. § 77 åpner for dispensasjon til tiltak som ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være oppfylt.

Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket.

I landskapsvernområder skal ikke skje tiltak som «kan endre det vernede landskapets særpreg eller karakter vesentlig» (NML §36). Forvaltningsmyndigheten avgjør hva som kommer inn under dette der det må utøves skjønn.

Presedens

Bortsett fra at prosjektet har fått tillatelse / dispensasjon til tilsvarende tiltak tidligere, foreligger ikke presedens fra lignende tiltak.

Forvaltningsplan

Kulturminnekapittelet i forvaltningsplanen nevner Kongevegen. Det har retningslinjer for tiltak som berører kulturminner - restaurering er normalt akseptabelt, rekonstruksjon kun om kulturminnemyndighetene godkjenner. Dette er nærmere detaljert i sak DNPS 16/2020 (i vedlegg 1).

Besøksstrategien, som er en del av forvaltningsplanen, har Kongevegen / Pilegrimsleden som et av sine tiltak.

Vurdering

1. Skilt og vegetasjonsrydding ved Storrusranden.

Skiltoppsett vurderes ikke å stride mot verneformålet og påvirker ikke verneverdiene og hensyn som skal tas etter NML §§ 8-12 nevneverdig. Samme vurdering er gjort for vårt planlagte skiltoppsett samme sted. Det er derfor uproblematisk å gi dispensasjon etter NML § 48 (ikke hjemmel i forskriften).

Vegetasjonsrydding langs kongevegraséen krever ikke tillatelse herfra, om vilkår i § 3.2.3 overholdes. Søker bør avklare forholdet til vernskogsbestemmelsene med kommunen.

2. Istandsettingstiltak ved Fokstugu

Disse vil bedre forholdene for de som går traséen og vurderes ikke å påvirke verneverdiene negativt. Restaurering av eventuelle ødelagte stikkrenner vil heve kvaliteten på kulturminnet. Utbygging av kreosotimpregnerte sviller med stein vil fjerne en forurensningskilde.

Tiltakene er i grenselandet for hva som er tillatt uten søknad etter forskriftens § 3.1.2 og kan uansett gis tillatelse etter samme 1.3.

Forskriften for Fokstugu LVO har ikke bestemmelser om motorisert ferdsel og dette må avklares med kommunen.

3. Forlengelse av tillatelse (DNPS-sak 16/2020) for tiltak Vårstigen og Hjerkinnhø til 2022.

Det er ingen endrete forutsetninger eller vurderinger og tillatelsene i sak 16/2020 kan forlenges til 2022. Hjemmelen som før NML § 48.

4. Søknad fra Rondane-Dovre NPS om dispensasjon for informasjonspunkt på Kongevegen ved Fokstugu.

Tiltaket berører bare veilegget og grøftene på gamle RV50 som nå er GS-veg. Det er svært beskjedent som inngrep i landskapet. Veikantene langs denne veien er stedvis biotop for en del rødlistede arter, fjellmarinøkleblom og noen marinøkler, men de er ikke registrert på den konkrete lokaliteten. Man bør likevel sjekk før man gjør inngrep, men spesielt en art som dvergmarinøkkel (funnet lenger nord) er vanskelig å oppdage.

De to antydete plasseringene er likeverdige ut fra et vernesynspunkt, og plassering bør uten videre kunne justeres. § 3,1,3 har ingen konkret hjemmel for tiltaket slik at de må vurderes etter NML §48. Tiltaket vurderes ikke å stride mot verneformålet og påvirker ikke verneverdiene og hensyn som skal tas etter NML §§ 8-12 nevneverdig – forutsatt at man sjekker mot rødlistepanter før endelig plassering.

5. Høring - Skjøtselsplan for Kongevegen mellom Åteigen og Fokstugu

Forvalter har deltatt i utarbeidelsen og nasjonalparkstyret bør kunne ta til etterretning at Dovre-Rondane NPS gjennomfører høringsprosessen. For Fokstugu LVO omfatter planen tiltak styret alt har gitt tillatelse til, eller som inngår i denne saken.

Arkivsaksnummer: 2021/452-12

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 15.02.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	13/2022	28.03.2022

Torbudalen BVO - dispensasjon - ombygging av bekkeinntak i Skarvdalselva - Aura Kraftverk - Statkraft Energi AS

Innstilling fra forvalter

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre mener at tiltaket ikke oppfyller kriteriene for nødvendighet som skal legges til grunn for å gi dispensasjon, og avslår derfor søknad fra Statkraft AS om å oppgradere inntaket i Skarvdalselva.
2. Vedtaket er gjort etter forskrift for Torbudalen biotopvernområde § 3.1.3, og naturmangfoldloven § 48 1. ledd.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg

1. Dokumentsamling – [nedlastbart separat dokument ...](#) Lagre på egen PC og slå på bokmerkevisning!

Andre dokumenter i saken

2. Naturmangfoldloven – NML, [kap. II om bærekraft...](#) og [V områdevern...](#)
3. Forskrift for [Torbudalen BVO...](#)
4. [Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell...](#)
5. Rundskriv om [forvaltning av verneområder...](#)
6. [Delegeringsreglement for Dovrefjell nasjonalparkstyre...](#)
7. [Horisont Snøhetta, hovedrapporten...](#)
8. Artskart.no, Naturbase, Miljødirektoratets base over sensitive arter.

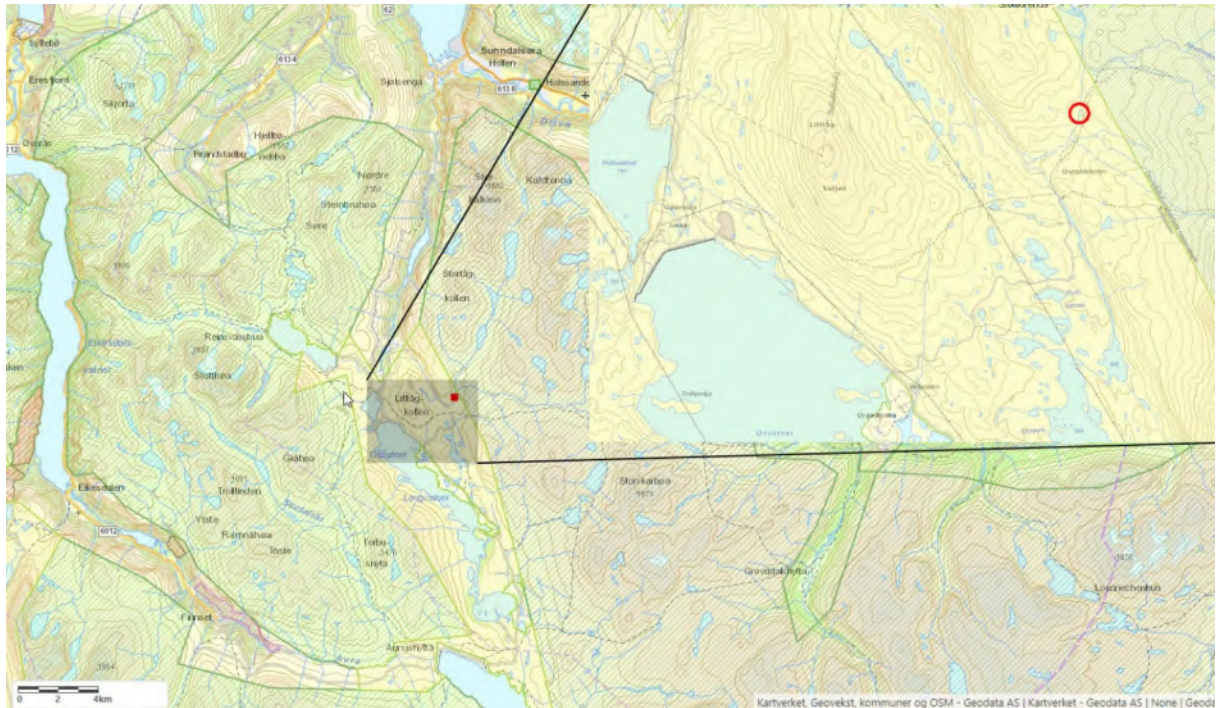
Saksopplysninger

Statkraft Energi (Auraverkene) har et bekkeinntak i Skarvdalselva i Torbudalen BVO. Det overfører vannet via en kort tunell og videre via Storpurktjønnna til Osbumagasinet der det nyttes først i Osbu kraftverk (100 GWh/år) og deretter i Aura kraftverk (1.,9 TWh /år). Inntaksmagasinet fylles i varierende grad med grus og stein i vårflommen, Dette reduserer slukeevnen for inntaket og overløpet øker, noe som reduserer produksjonen i kraftverket.

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunnalsfjella
Naturresevater	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

Inntakets energibidrag i Auraverkene er ca. 220 GWh/år (ca. 11 % av produksjonen i Aura), omtrent som vindkraftverket på Frøya (200 GWh), verdien av kraften utgjør ca. 1 mill. kr. i døgnet ved full slukeevne.

Tap av produsert kraft og de økonomiske tapene ved redusert slukeevne kan bli betydelige, det er ikke oppgitt beregninger av hvor stort tapet er. Ut fra totalt produksjonsbidrag på ca. 220 GWh / år, vil forvalter tro det dreier seg om tap på noen 10-talls GWh per år – kanskje opp mot 50. Med 50 GWh tap – dette er nok et overestimat - dreier det seg om produksjonstap i størrelsesorden som produksjonen i et «stort småkraftverk» med installert effekt 8-10 MW (småkraftverk er verk med installert effekt 1-10 MW). Dessverre har ikke søknaden noen egen beregning av hvor stort tapet er.

Kart som viser beliggenhet av tiltaket. (Større kart som nr. 11 i dokumentsamlinga)

Inntaket ligger ca. 300 m utenfor grensa til nasjonalparken og ca. 900 m fra veislutt ved Grønnvollsteinen, der overføringstunellen kommer ut. DNT-sti til Raubergshytta starter her. Det er (dårlig) bilvei til Grønnvollsteinen. Fjellstyret og -oppsynet er opptatt av at det er dårlig arrondert parkeringsplass her og at biler parkeres ute i terrenget i strid med motorferdsellov og verneforskrift.

Opprinnelig søknad

Dokumentsamlingen inneholder opprinnelig søknad under bokmerke 1. Denne er detaljert og tiltakene oppsummeres i korte trekk her.

Søkers begrunnelse for tiltaket: «Statkraft planlegger tiltak i Skarvdalselva bekkeinntak på grunn av utfordringer ved drift av bekkeinntaket. Det er stor transport av sedimenter i vassdraget, noe som fører til at inntaksmagasinet over tid fylles opp med sedimenter. Sedimentene, eller steinmassene, hoper seg opp ved inntaksdammen med resultat at inntaksristene i inntakskonstruksjon tettes med steinmasser. Dette resulterer i stort flomtap i perioder av året. De siste årene er det årlig gjennomført rensk i inntaksbassenget for å redusere flomtapet. Opprensning i bekkeinntaket er gjennomført på barmark. På den «veiløse» del av adkomsten opp til bekkeinntaket er det benyttet beltegående gravemaskin. Sedimenter i inntaksbasseng er flyttet til nedstrøm side av dam.»

Søker har altså stort sett årlig kjørt gravemaskin i terrenget opp til inntaksdammen for å fjerne masser. Dette har ikke vær kjent for forvalter, men pågikk trolig før vernet og har hjemmel i forskriften for LVO der motorferdsel er forbudt, men det i § 3.3.2.c) er unntak uten

søknad for «Motorferdsel i forbindelse med vedlikehold og drift av veier og kraftanlegg, herunder kraftledninger, anleggsveier, luker og dammer.» Dette har etterlatt et synlig kjørespor, se flyfoto i dokumentsamlinga 8.

Søker ønsker å etablere sedimenteringsbasseng oppstrøms inntaksbassenget for å gjøre inntaket mindre utsatt for blokkering av sedimentering. Dette skal skje ved utsprenning for å få tilstrekkelig volum og støping av terskel som hindrer sedimentene i å fortsette ned i det eksisterende inntaksdammen.

Statkraft vil ta ut masser fra det nye sedimenteringsbassenget årlig, kjøre dem ut med dumper og deponere dem på eksisterende tipp ved utløpet av tunellen. For å kunne gjøre dette uten store terrengskader ønsker de å opparbeide kjøresporet til en enkel vei slik at kjøring ikke sliter på terrenget. Kjørefrekvensen vil øke fra en tur med beltegående i året til en tilsvarende tur pluss et ikke definert antall turer med hjulgående dumper i året. Det er ca. 800 m fra enden av eksisterende anleggsvei opp til inntaket. Se bokmerke 1.4 og vedleggene til 1 i dokumentsamling (DS) for detaljer.

Søker har beskrevet effekter for forskjellige interesser i DS 1.5.

- Søker mener den nye sedimentasjonsdammen med terskel vil bli lite synlig ettersom anlegget ligger i en bekkekløft og er ikke synlig på avstand. Det tørrlagte elveleiet er derimot godt synlig. – dette endres ikke. Det oppgis at adkomstveien vil få god terrengtilpasning med bruk av vegetasjonsmasser som fjernes. Ved å bruke masser fra eksisterende fylling i veien vil fyllingen bli mindre og bedre terrengtilpasset. Veien skal stenges med bom slik at trafikk ikke kommer lenger inn i terrenget enn i dag.
- Med unntak av bommen og eventuelle tiltak på tippet, vil ikke inngrepene være synlige fra stien til Raubergshytta. Det er også umerkede stier innover langs elva som brukes i temmelig beskjeden grad. I anleggsperioden må påregnes støy bl.a. fra helikopter.
- Biotopvernområdet skal beskytte restene av villreintrekk over Torbudalen. Arbeidet planlegges utført fra snøen har gått i slutten av juni, helikoptertransport og sprengning fra august. Søker ser det som viktig å unngå villreinkalvinga i mai og oppgir lite rein i området i anleggsperioden. Området er kalkrik, men med lite krevende arter i traseen og rundt inntaksdammen. Vegetasjonsmasser langs traseen skal tas vare på og brukes til revegetering. Det skal ikke brukes importerte masser. Rigg plasseres på søyler slik at bakken berøres minst mulig.
- Adkomstvei går ca 20 m utenforsikringssonen til automatisk fredet kulturminner og planlegges flyttet lenger unna dette.
- Avbøtende tiltak som listes opp:
 - Adkomstvei tilpasses terrenget – sideskråninger revegeteres
 - Ved tilrettelegging for revegetering skal vekstmassene rufses opp for å fremme etableringen av ny vegetasjon
 - Det settes opp informasjonsskilt for publikum i anleggsfasen
 - Drivstoff og ev. olje oppbevares på fast dekke og i dobbeltveggede fat.
 - Oljeabsorberende materiale skal til enhver tid være tilgjengelig
 - Avfall fra sprengningsarbeidet og betong som fjernes fra inntaket, samles opp og håndteres forskriftsmessig
 - Orienterer saueeier før oppstart mtp. flytting av saltstein

Uttalelser

Disse finnes i dokumentsamlingen bokmerker2 - 7

- **Statsforvaltaren i Møre og Romsdal (DS 2):**
«Tiltaksområdet har store natur- og friluftsverdier og det synest derfor uheldig med ytterlegare nye permanente tekniske inngrep i dette fjellområdet. Behovet for tilkomstveg bør vurderast strengt, og vegen bør om nødvendig leggast att heilt eller delvis.»

- **Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø (DS 3):**

«Tiltaket berører en del av villreinområdet som er belastet med inngrep og påfølgende ferdsl og forstyrrelser. Og det er nært fokusområder hvor det er utfordringer knyttet til trekk mellom øst- og vest stammen. Det anbefales å være oppmerksom på villrein under anleggsarbeidet, slik at det kan tas hensyn til villrein, og forstyrre minst mulig. Rigging av arbeidet må ikke starte før i juni. Veien må stenges med bom.»

Tilleggsuttalelse (DS 5):

 - «Bommen bør settes der veien sluttet tidligere (omtrent ved UTM 32 Ø476857 N6931257). Her må det lages en parkeringsplass med plass til cirka 20 biler.
 - «Det er ønskelig at tidligere benyttet veitrasé velges i så stor grad som mulig. Veien blir da liggende mer i plan med terrenget, og det vil redusere skjæringer og fyllinger. Under befaringen var det kun et par plasser hvor veitraseen ble anbefalt flyttet pga. myr eller bratt terreng. Vegetasjon fra nærområdet må benyttes for å revegetere sår i landskapet.
 - «Masse etter sprengning og elvemasse er stort sett helt rein for jord. Det vil ta lang tid før det vil gro vegetasjon på fyllingene. Det vurderes som uheldig for landskapet dersom det stadig lagres ny masse på fyllinger.
 - «Det antas at det blir mye trafikk med fare for forstyrrelser de årene det skal renses og masse kjøres til fyllinger. Det samme gjelder ved sprengningsarbeid. Dette må foregå til rett tid. Det er viktig at det tas hensyn til villrein, og unngå forstyrrelser av rein i nærområdet.
 - «De planlagte tiltakene vurderes som drastiske i et nasjonalt villreinområde. Det er ønskelig at det fortsatt vurderes andre tiltak med mindre inngrep.»
- **Sunnal kommune (DS 4):**
 - «Det er viktig at veien utformes slik at den kommer i minst mulig konflikt med andre interesser i området, herunder et automatisk freda kulturminne vest for tiltaket.
 - «Tiltaket må gjennomføres på en så skånsom måte som mulig i lys av naturmangfoldet i området.
 - «Når og hvordan selve tiltakene utføres vil være relevant og bør ses i lys av oppstart av villreinjakt, samt kalving av villrein.
 - «Området preges av fotturister, siden Kristiansund og Nordmøre turistforening har sti over mot Raubergshytta – inkl. fiskere, småviltjegere o.l. KNT kan være en aktuell for uttale i saken som en viktig aktør for friluftsliv.
 - «Kulturminnet ved Grønvollsteinen kan være opp mot 6000 år gammelt, og det er tuffer av bygninger så vidt jeg har forstått hva de tror foreløpig. Anleggsveien kommer utenfor randsonen og legges lengre vekk enn allerede etablert gravemaskinvei, så dette er positivt med tiltaket.
 - «Det er beiteinteresser i området, med blant annet utplassert saltsteinsautomat i området. Har bedt Sunndal beitelag har indikert at de ønsker planen til uttale, på lik linje med villreinnemnda.»

Tilleggsuttalelse (DS 6):

 - Ber om at mindre inngripende tiltak i inntaksdam vurderes.
 - Veien må i i all hovedsak følge eksisterende trase, dette gir minst inngrep.
 - Det må velges entreprenør som er godt kjent med naturrestaurering / revegetering / tiltak mot spredning av fremmede arter.
 - Det burde vært presentert alternative løsninger.
- **Sunnal fjellstyre (DS 7):**
 - Opparbeiding av parkeringsplass og oppsetting av bom må inn i søknaden
 - «badekulpene [nedenfor dammen] er blitt en ny instagramdestinasjon, og det må tas hensyn til de almene friluftinteressene i området»
 - Ønsker målinger for å sjekke mulig gassovermetning i tunellutløpet pga meldinger om fiskedød.
 - Ellers som kommune og villreinnemnd.

Befaring og revidert plan

Det var befaring 17.8.2021 der forvalterne deltok sammen med høringsinstansene, NVE og søker. Tilleggsuttalelsene fra villreinnemnda og kommunen er en følge av befaringsen. Det var enighet om at veitraseen i størst mulig grad bør følge det eksisterende kjøresporet. Det ble reist spørsmål om nødvendigheten av så omfattende tiltak.

Etter befaringsen kom søker med revidert plan (DS 8): Veien er her lagt lavere i terrenget og i hovedsak på eksisterende spor, slik at terrenginngrepene blir mindre. Ellers er det ikke endringer.

Etter befaringsene hadde NVE en del betenkeligheter. Vi har ikke mottatt epost derfra til Statkraft 26.8., kun en oppsummering DS 8 som Statkraft svarer ut i DS 9. Ut fra dette ser det ut til at alternativene er tiltak som omsøkt, eller å fortsette som i perioden fra 1959 fram til i dag dvs. kun vedlikehold og tømning av sedimenter over demningen med gravemaskin, og da en del tap av vann.

Tiltaket vil gi en svært marginal reduksjon i areal av inngrepsfri natur, se DS 10.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Varige inngrep utover helt bagatellmessige skal behandles av nasjonalparkstyret.

Verneformål – forskrift

Formålet med Torbudalen biotopvernområde er å sikre viktige trekkområder og binde sammen beite- og kalvingsområdene for villreinen i snøhattastammen.

§ 3.1.1. forbyr «... tiltak som vesentlig kan forringe villreinen sitt livsmiljø eller hindre villreinen sin bruk av området. Med de unntak som følger av forskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som oppføring, påbygging og ombygging av bygninger, anlegg og faste innretninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, (...) uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, (...) og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, (...). Opplistinga er ikke uttømmende.»

Pkt. 1.2. – «Bestemmelsene i pkt. 1.1. er ikke til hinder for: (...) d) Drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg.»

Pkt.1.3. – «Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:» åpner ikke for å gi tillatelser til nyanlegg ifm. kraftverk. Den åpner i pkt. f) for «Masseuttak og massedeponering.». Den åpner ikke for motorisert ferdsel for forannevnte formål.

Forvaltningsplan

Kapittel 6.9 om Tyngre inngrep og anlegg, underkapittel 6.9.1 – generelle retningslinjer sier at

«b) Ved opprusting / nyanlegg skal stilles strenge krav til ivaretagelse av verneformålet. Behandling etter [naturmangfoldloven § 48 som erstatter forskriftens] § 4. Om nye inngrep skal kunne tillates, må det foreligge svært tungtveiende samfunnsinteresser av nasjonal verdi. Om inngrep skal kunne tillates, må man velge de løsninger som gir minst skade på verneformålet, også om dette gir merutgifter i forhold til andre løsninger.»

Naturmangfoldloven

§ 48: Etter 1. ledd kan det gis dispensasjon hvis et tiltak ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, etter 3. ledd kan det gis dispensasjon hvis et omsøkt tiltak er nødvendig av hensyn til vesentlige samfunnsinteresser.

Alle tiltak skal videre vurderes mot lovens §§ 8 – 12 jf. § 7.

Presedens

Det har etter forvalters kjennskap ikke vært tilsvarende saker. Imidlertid har det vært avslått søknader om nye inntak i verneområdene i samband med planer om småkraftverk. Dette har vært i landskapsvernområder og i biotopvernområder. (Våre og andre.)

Vurdering

Vurdering av hjemmel for behandling

Inngrepet kan ikke anses å komme inn under forskriftens § 3.1.2.d) om vedlikehold som kan gjennomføres uten søknad. Tømningen av dammen slik det har vært gjort til nå kommer inn under dette.

Deler av søknaden - **utvidelse av bassenget og uttak / deponering av masser** fra/på tippet kan behandles etter § 3.1.3.f) som uttak av og deponering av masser.

For ny terskel og for veien er det er ikke anledning til å vurdere å gi tillatelse etter pkt. 1.3 i samme. Søknaden om dette må da enten avslås i og med det ikke er hjemmel til å gi tillatelse, eller behandles som dispensasjonssak etter naturmangfoldloven § 48.

Spørsmålet er da først om tiltaket kan få dispensasjon etter NML § 48 3. ledd – vesentlige samfunnsinteresser. Det ser ut til å dreie seg om et prosjekt som vil gi en produksjonsgevinst av størrelse som det et småkraftverk produserer. 3. ledd kommer til anvendelse for *«tungveiende hensyn av nasjonal betydning. Dette kan være for eksempel viktige kommunikasjonsanlegg som flyplasser, jernbaner eller større samferdselsprosjekter»* jf. vedlegg 5 (7.5 s 14). Dette er ikke tilfelle her.

For veien står vi da tilbake med vurdering etter § 48 1. ledd. De samme hensyn som her skal også tillegges vekt ved behandling av saker etter forskriftens § 3. Også motorisert ferdsel for anleggsdriften krever dispensasjon etter § 48.

Vurdering av tiltaket

Selv om hjemmel for vurdering av tiltaket varierer for elementene, vurderes de under ett. Formålet med Torbudalen BVO er å sikre viktige trekkområder og binde sammen beite- og kalvingsområdene for villreinen i snøhettastammen. Tiltaket må da først og fremst vurderes ut fra dette.

Fagorganet, villreinnemnda, går ikke imot tiltaket, men har krav den mener må oppfylles, og mener i tillegg at søker bør vurdere mindre inngripende tiltak. Tilsvarende synspunkter kommer fra øvrige høringsinstanser.

NVE har stilt spørsmål om omfanget av inngrep og bedt søker vurdere mindre omfattende alternativer. Ut fra dette ser det ut til at alternativene er å fortsette som før, eller gjennomføre tiltaket etter revidert plan.

Forvalter viser til at inntaket har fungert siden anlegget ble bygget, altså i drøyt 60 år, og at det da har blitt tømt for sedimenter med gravemaskin som har beltet ut og inn. Dette har resultert i et relativt beskjedent kjørespor. Ut fra dette må omsøkt prosjekt karakteriseres som et effektiviseringstiltak / produksjonsøkende tiltak, ikke et tiltak som er nødvendig for driften.

For dispensasjoner etter § 48 er nødvendighetskravet absolutt. Også for vurdering etter den spesifiserte dispensasjonsbestemmelsen slår dette inn. Dette er et tiltak som er ønskelig for søker, men som tatt i betraktning at nåsituasjonen har fungert i mer enn 60 år ikke kan sies å være direkte nødvendig.

Vedtaket vil ha en begrenset presedens, men vil ha betydning for vurdering av nye søknader om oppgradering og ombygging av eksisterende bekke- og elveinntak i verneområder, som det er en del av.

Vurdering etter NML §§ 8-12 – kunnskapsgrunnet ikke minst for villrein er godt og det er ikke kjent spesielle lokaliteter eller sårbare/truede arter som blir direkte berørt. Og føre-var-prinsippet blir da lite aktuelt å legge til grunn. Den samlede belastningen vil øke i liten grad – jf. også effekt på inngrepsfri områder. Tiltaket vil i tilfelle gjennomføres slik at miljøforringelse blir minst mulig med så miljøforsvarlige teknikker som er tilgjengelige – dette kan i tilfelle sikres med vilkår.

Det blir da vanskelig for forvalter å anbefale at det gis dispensasjon i og med at nødvendighetskriteriet ikke er oppfylt.

På den annen side vurderer forvalter at tiltaket ikke i strider mot vernevedtakets formål eller i vesentlig grad vil påvirke verneverdiene, i og med det neppe vil påvirke villrein annet enn ved eventuelle forstyrrelser i anleggsperioden, og ved tømning av bassenget. Det kan gis vilkår som reduserer denne effekten. I og med dette er biotopvernområde med begrenset formål kan ikke hensyn som landskap landskap, friluftsliv tillegges vekt i styrets vurdering, men må i tilfelle håndteres etter andre lovverk av andre instanser.

Alternativ til innstillingen

Styret kan tenkes å mene at den økte produksjonen som følge av tiltaket gjør det nødvendig, for eksempel ut fra en vurdering av at maksimal energiproduksjon i eksisterende anlegg er nødvendig. Selv om dette er diskutabelt i verneområdesammenheng, kan det da være mulig å gi dispensasjon. Forvalter er selv i tvil her, og legger derfor ved alternativt forslag til innstillingen:

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre mener de omsøkte tiltak er nødvendige, ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, og gir Statkraft Energi AS dispensasjon til:
 - a. Utvide eksisterende inntaksdam med et sedimentasjonsbasseng ved å sprengte ut og ta ut utsprengte masser.
 - b. Ta ut masser fra og deponere masser på eksisterende tipp.
 - c. Bygge betongterskel mellom sedimentasjons- og inntaksbasseng og modifisere inntaket.
 - d. Oppgradering av eksisterende kjørespor med enkelt avvik til en enkel vei for terrenggående kjøretøy.
 - e. Etablere midlertidig riggområde.
2. Det gis tillatelse til nødvendig motorferdsel i forbindelse med arbeidene.
3. Følgende vilkår gjelder:
 - a. Tiltakene skal gjennomføres i tråd med søknad og revidert arealplan 25.8.2021. Bom monteres når arbeidene starter.
 - b. Vegetasjonsmasser fjernes fra veitrase, plasseres på duk og brukes på veikanter og «midtrabatt».
 - c. Deponering av sterile masser på eksisterende fylling må skje minst mulig i dagen, oppå fyllingen, ikke ved å tippe utfor sideskråningene.
 - d. Arbeidene skal ikke starte før 1.6. Dette bør også gjelde framtidige tømninger av sedimentasjonsbassenget.
 - e. Det må sikres at anleggsmaskiner er grundig rengjort før de ankommer slik at introduksjon av fremmede arter unngås.
 - f. Riggområde etableres slik at permanente spor i så langt råd unngås. Installasjoner plasseres på midlertidige søyler, eksisterende vegetasjon beskyttes, eller legges til side på duk. Riggområdet ryddes fullstendig ved avslutning og sår i vegetasjon repareres så langt mulig, med stedlige masser.
 - g. Det bør stilles krav til entreprenør og kunnskap om og erfaring med miljøvennlige anleggsteknikker og naturrestaurering.

- h. Personelltransport innenfor bommen skal skje til fots, om den ikke følger nødvendig kjøring.
 - i. Kjøring før traseen opparbeides skal følge ny trase slik at det ikke blir mer synlige spor i terrenget utenfor traseen.
4. Vedtaket er gjort etter forskrift for Torbudalen biotopvernområde § 3.1.3 (1.a og b) og naturmangfoldloven § 48 1. ledd (1.c, d og e).